

I. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET

KONGRESİ

7 - 10 Aralık 2017

MARDİN

ÖZET KİTABI

Editör

Prof. Dr. Himmet KARADAL

ISBN

978-605-9885-33-1

2017

ixsad yayınevi

KONGRE ÖZET KİTABI

I. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ 7-10 Aralık 2017 Mardin

Editörler

Prof. Dr. Himmet KARADAL

Institution Of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)

TURKEY

TR: +90 342 606 06 75 USA: +1 631 685 0 853

E posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.org www.iksadkongre.org

KONGRE KÜNYESİ

KONGRENİN ADI

1. ULUSLARARASI KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

KATILIM TÜRÜ

Çağrılı ve Davetli

TARİHİ VE YERİ

7 – 10 Aralık 2017 – MARDİN

ORGANİZATÖR

İKSAD- İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Derneği

KATILIMCI KURUM

Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Himmet KARADAL

DAVETLİ KONUŞMACILAR

Doç. Dr. Veysi ÜNVERDİ

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Mustafa Latif EMEK

GENEL KOORDİNATÖR

Kaldygül ADİLBEKOVA

KONGRE DİLİ

Türkçe (tüm lehçeler), Arapça ve İngilizce

KONGRE BİLİM KURULU

Dr. Alma T. AKAJANOVA	Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi
Dr. Alia R. MASALİMOVA	Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Dr. Alma T. AKAJANOVA	Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi
Dr. Amanbay MOLDİBAEV	Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi
Dr. Ahmet KULAŞ	Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Dr. Akmaral S. SYRGAKBAYEVA	Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Dr. Armağan KONAK	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Anatoliy LOGİNOV	Ukrayna Şevçenko Lugan Milli Üniversitesi
Dr. A.S. KİDİRŞAYEV	Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi
Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA	Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü
Dr. Bahit KULBAEVA	S.Baybeşev Aktobe Üniversitesi
Dr. Bakıt OSPANOVA	H.Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniv.
Dr. Bayram BOLAT	Ömer Halisdemir Üniversitesi
Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA	K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge Üniversitesi
Dr. B.K.ZAYADAN	Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Dr. Botagul TURGUNBAEVA	Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Caner KARAVİT	Mimar Sinan Üniversitesi
Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA	Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi
Dr. D.K.TÖLEGENOVA	Makhambet U. Batı Kazakistan Devlet Üniversitesi
Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA	Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi
Dr. Dursun KÖSE	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV	Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Dr. Elvan YALÇINKAYA	Ömer Halisdemir Üniversitesi
Dr. Fethi DEMİR	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Gulmira ABDİRASULOVA	Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Gulşat ŞUGAYEVA	Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi
Dr. G.I. ERNAZAROVA	Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Dr. İsaevna URKİMBAEVA	Abılay Han Uluslararası İlişkiler Üniversitesi
Dr. Kalemkas KALİBAEVA	Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Karligash BAYTANASOVA	Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Dr. K.A.TLEUBERGENOVA	Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Kemal EROL	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Kenjehan MEDEUBAEVA	Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Kenan İLARSLAN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Dr. Keles Nurmaşulı JAYLIBAY	Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Kulaş MAMİROVA	Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Mahabbat OSPANBAEVA	Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi
Dr. Maha Hamdan ALANAZİ	Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü
Dr. Malik YILMAZ	Atatürk Üniversitesi
Dr. Mavlyanov ABDİGAPPAR	Kırgızistan Elaralık Üniversitesi
Dr. Maira ESİMBOLOVA	Kazakistan Narkhoz Üniversitesi
Dr. Maira MURZAHMEDOVA	Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi
Dr. Mehmet Recep TAŞ	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Metin KOPAR	Adıyaman Üniversitesi

Dr. Mustafa METE	Gaziantep Üniversitesi
Dr. Mustafa TALAS	Ömer Halisdemir Üniversitesi
Dr. M. Salih MERCAN	Bitlis Eren Üniversitesi
Dr. Mustafa ÜNAL	Erciyes Üniversitesi
Dr. Han Nadejda	E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi
Dr. Osman Kubilay GÜL	Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. P.S. PANKOV	Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Rustem KOZBAGAROV	M. Tınışbayev Kazak Araç ve İletişim Akademisi
Dr. Sarash KONYRBAEVA	Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi
Dr. Salima N. KAİRJANOVA	Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi
Dr. Şara MAJITAYEVA	E.A. Buketov Karaganda Devlet Üniversitesi
Dr. Vera ABRAMENKOVA	Rusya Aile ve Eğitim Çalışmaları Enstitüsü
Dr. Yang ZİTONG	Wuhan Üniversitesi
Dr. Zeynullina AYMAN	S. Toraygırov Pavlodar Devlet Üniversitesi
Dr. Zharkyn BALTABAEVA	Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi
Dr. Zongxian FENG	Xi'an Jiatong Üniversitesi

Institution Of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)

TR: +90 342 606 06 75

E posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.org

www.iksadkongre.org

MARDİN

Uluslararası Kültür ve Medeniyet Kongresi

ULUSLARARASI MARDİN KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ

KONGRE PROGRAMI

2017

ULUSLARARASI MARDİN KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ
KONGRE PROGRAMI

08.12.2017

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Azize Serap TUNÇER

14: 30-17:00

Doç. Dr. Azize Serap TUNÇER SİYASET MEKANI KENTİ EDEBİYAT PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRMEK (TÜRK EDEBİYATINDA KENT)	Murat YOLSAL E. Banu BİLGİSEVEN Seda MURADOĞLU GENÇLERİN DÖNÜŞTÜRÜCÜ LİDERLİK ALGISİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	Arş. Gör. Mehmet ARSLANBOĞA Prof. Dr. N. Oya LEVENDOĞLU ÖNER Doç. Dr. Cenk GÜRAY ORKESTRA DERGİSİNDE MUSİKİ İNKILABI ÜZERİNE ANLATILAR	Öğr. Gör. Suna TARKOÇIN Öğr. Gör. Alev TAZE Öğr. Gör. Nurcan ALAGÖZ OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN TEKNOLOJİK ARAÇ GEREÇ KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ (BİNGÖL İLİ ÖRNEĞİ)
Yrd. Doç. Dr. Rahşan Fatma AKGÜL KÜLTÜREL İMGE VE SİMGELERİN LOGO TASARIMLARINDA KULLANILMASININ GÖRSEL KÜLTÜR TARTIŞMALARI BAĞLAMINDA ANALİZİ	Arş. Gör. Gökhan UŞMA ANADOLU'NUN KÜLTÜR MİRASLARI: OSMANLI KÖPRÜLERİ	Yrd.Doç.Dr. Füsün YALÇIN Doç. Dr. Mehmet MERT KİŞİLERİN İNTERNET ÜZERİNDEN ALIŞVERİŞİ İLE İLGİLİ AMPİRİK BİR ÇALIŞMA	Alev TAZE Suna TARKOÇIN Nurcan ALAGÖZ ÇOCUK GELİŞİMİ PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN TEKNOLOJİ KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ
Arş. Gör. Fulya SOYLU BAĞÇECİ Prof. Dr. N. Oya LEVENDOĞLU ÖNER OSMANLI'NIN MUSİKİŞİNAS DERVİŞLERİNDEN GÜNÜMÜZÜN MEVLEVİ AYİNİ İCRACILARINA: GELENEĞİ TEMSİL ETMEK	Arş. Gör. Dr. Nazan OSKAY TEKSTİL TARİHİ BAĞLAMINDA HİNT GELENEKSEL GİYSİSİ SAREE (SÂRİ) ÜZERİNE KÜLTÜREL BİR ANALİZ	Yrd.Doç.Dr. Füsün YALÇIN Doç. Dr. Mehmet MERT PLAJ ÖZELLİKLERİNİN OTEL KONAKLAMA FİYATLARINA ETKİSİ	Doç. Dr. Azize Serap TUNÇER SİYASET MEKANI KENTİ EDEBİYAT PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRMEK (DÜNYA EDEBİYATINDA KENT) Arş. Gör. Gökhan UŞMA OSMANLI DÖNEMİ'NDE KUBBE İLE KARE MEKÂN ARASINDAKİ TAŞIYICI VE DEKORATİF GEÇİŞ ELEMANLARI

ULUSLARARASI MARDİN KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ
KONGRE PROGRAMI

09.12.2017

SABAH OTURUMU KAYITLARI: 09:00 – 09:30

Açılış Konuşması: 09:30 – 10:00

Prof. Dr. Himmet KARADAL
Kongre Başkanı

OTURUM-1

10:00-13:00

Salon:1

Oturum Başkanı: Dr. Hilal BOZKURT

(Her saat sonu coffee-break, katılım belgeleri **oturumun sonunda** Oturum Başkanı tarafından takdim edilecektir)

Öğr. Gör. Sema CİVELEK ÇORUM İLİ, İSKİLİP İLÇESİ GELENEKSEL KUMAŞ DOKUMACILIĞI	Okutman Dr. Ahmet TEKİN MOLLA AHMET HİLMİ KOĞI, HAYATI VE ESERLERİ	Yrd. Doç. Dr. Ferdi BİŞKİN Arş. Gör. Zekeriya YETİŞ MİDYAT'DA TURİZMİN EKONOMİK, SOSYAL, KÜLTÜREL VE ÇEVRESEL ETKİLERİ KONUSUNDA YEREL HALKIN GÖRÜŞLERİ	Öğr. Gör. Dr. Hilal BOZKURT MANİSA İLİ KULA İLÇESİNDE YORGANCILIK SANATI
Okt. Pelin HELVACI İSTANBUL'DAN MARDİN'E BAKMAK: GAZETECİ MÜMTAZ FAİK FENİK'İN MARDİN GÖZLEMLERİ VE İTİRAZLAR (1937)	Arş. Gör. Saniye Simla ÖZÇELİK ŞEHRNÛŞ PÂRSİPÛR'UN SIFIR YILINDA SICAKLIK ADLI ÖYKÜSÜNÜN İRAN KÜLTÜR VE MEDENİYETİNE ETKİLERİ	Öğr. Gör. Sema CİVELEK ÇORUM İLİ İSKİLİP İLÇESİ GELENEKSEL ÜÇ ETEKLERİN İŞLEME ÖZELLİKLERİ	Öğr. Gör. Dr. Hilal BOZKURT ÇORUM İLİ İSKİLİP İLÇESİNDE AHŞAP OYMACILIK: SOĞUCAK KÖYÜ ÖRNEĞİ
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Alıcı Doç. Dr. M. Nesim Doru NUSAYBİNLİ İLİYA'NIN MONOTEİZM İDDİASINI KARŞIT METİN ÜZERİNDEN DELİLLENDİRME ÇABASI	Doç. Dr. Rauf KERİMOV X.-XVII. YÜZYILLARDA YAKIN VE ORTA DOĞUDA MÜZİK ALETLERİ ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALAR Uzaktan sunum	Okutman Dr. Ahmet TEKİN MOLLA İSAM VE MANZÛMETİ'L- ELĞAZİ'N-NAHVİYYE ADLI ESERİ	Yrd. Doç. Dr. Davut OKÇU ÇOCUKLARIN EĞİTİM TARZINI BELİRLEMEDE ANNE VE BABALARIN HAKKI

ULUSLARARASI MARDİN KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ
KONGRE PROGRAMI

OTURUM-1

Salon:2

10:00-13:00

OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK

(Her saat sonu coffee-break, katılım belgeleri **oturumun sonunda** Oturum Başkanı tarafından takdim edilecektir)

<p>Öğr.Gör. Adnan AKIN Öğr.Gör. Aliye AKIN</p> <p>GAZİANTEP EL SANATLARININ TURİZMDEKİ YERİ</p>	<p>Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK</p> <p>TEK YÖNLÜ KÜLTÜRLEŞME OLARAK KÜRESELLEŞME</p>	<p>Doç. Seyhan YILMAZ</p> <p>ÇAĞDAŞ TÜRK SERAMİK SANATINDA EDEBİYAT</p>	<p>Yrd. Doç.Dr. Abdurrahman MENĞİ</p> <p>KÜLTÜREL GECİKMENİN KENTSEL GÖRÜNÜMLERİ</p>
<p>Yrd. Doç. Dr. Tahsin KORKUT Ufuk ELYİĞİT</p> <p>GÜNÜMÜZE KADAR MARDİN'DE YAPILMIŞ OLAN ORTAÇAĞ DÖNEMİ HIRİSTİYAN DİNİ MİMARİSİ ARAŞTIRMALARI VE TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARINA YÖNELİK ÖNEMLİ BİLİMSEL ÇALIŞMALAR</p>	<p>Melek NUREDİNİ</p> <p>EVLIYA ÇELEBİ'NİN SEYAHATNÂMESİ'NDE OSMANLI MEYHÂNELERİ VE MEYHÂNE KÜLTÜRÜ</p>	<p>Okt. Kazım KARTAL Doç. Dr. Nihat KARAER</p> <p>XIX. YÜZYIL ORTASINDA MARDİN SANCAĞI SÜRGÜCÜ KAZASININ DEMOGRAFİK YAPISI ÜZERİNE BAZI TESPİTLER (1859/1860)</p>	<p>Arş. Gör. Ercan GÖRDEĞİR</p> <p>MOĞOLLARIN MARDİN KUŞATMASI VE GERİDE BIRAKTIKLARI İZLER</p>
<p>Arş. Gör. Seçil YÜCEDAĞ</p> <p>PIERRE LOTİ'NİN HAYAL KADINLAR ROMANINDA MODERN HAREMDEN KÜLTÜREL YANSIMALAR</p>	<p>Öğr. Gör. İlkey YILDIZ Öğr. Gör. Esra GÜR</p> <p>KADINA ŞİDDETTE MEDYANIN ROLÜ (BİTLİS İLİNDE ORTAÖĞRETİM SON SINIFTA OKUYAN ÖĞRENCİLER ÖZELİNDE BİR ARAŞTIRMA)</p> <p>Uzaktan sunum</p>	<p>Öğr.Gör. Adnan AKIN Öğr.Gör. Aliye AKIN</p> <p>GAZİANTEP'İ GASTRONOMİ ŞEHİRİ OLARAK BELİRLEYEN FAKTÖRLER</p>	<p>Öğr. Gör. Taner DAĞLIOĞLU Öğr. Gör. Metin SÜRME</p> <p>SU ALTI DALIŞ TURİZMİ TERCİH NEDENLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</p>

ULUSLARARASI MARDİN KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ
KONGRE PROGRAMI

OTURUM I

SALON:3
10:00-13:00

OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Oya Aytemiz SEYMEN

(Her saat sonu coffee-break, katılım belgeleri **oturumun sonunda** Oturum Başkanı tarafından takdim edilecektir)

<p>Prof.Dr, Oya Aytemiz SEYMEN Arş.Gör. Oğuzhan KİNTER</p> <p>ÖRTÜK LİDERLİK KURAMI ÇERÇEVESİNDE GÜÇ MESAFESİ İLE HİZMETKÂR LİDERLİK İLİŞKİSİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Çağdaş ERTAŞ</p> <p>TURİZMDE ÖRGÜTSEL PSİKOLOJİ ÇALIŞMALARI İÇİN ÖNEMLİ BİR KAVRAM: KÜLTÜREL DEĞERLER</p>	<p>Öğr. Gör. Neslihan TANCI YILDIRIM Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk DEMİRKOL TÜRKİYE DEKİ AKADEMİK DERGİLERDE TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMA</p> <p>Uzaktan sunum</p>	<p>Öğr. Gör. Neslihan TANCI YILDIRIM Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk DEMİRKOL</p> <p>MUHASEBE STANDARTLARIN ORTAYA ÇIKIŞ NEDENLERİ VE DÜZENLENMESİ</p> <p>Uzaktan sunum</p>
<p>Yrd. Doç. Dr. Çağdaş ERTAŞ</p> <p>KONAKLAMA İŞLETMELERİ ÇALIŞANLARININ KÜLTÜREL DEĞERLERİ</p>	<p>Öğr. Gör. Erhan POLAT Yrd. Doç. Dr. Süreyya ECE Arş. Gör. Reşat SAKUR</p> <p>KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE İÇ KONTROL SİSTEMİNİN ÖNEMİ; MARDİN İLİ ÖRNEĞİ</p>	<p>Prof. Dr. Nüket SARAÇEL Gülcan AYRAL Eljif HAJRULA ASLAN</p> <p>PERAKENDE KUYUM SEKTÖRÜNDE SATIŞ ETİĞİ TÜKETİCİ ALGISI VE SATIN ALMA DAVRANIŞINA ETKİSİ; KAPALIÇARŞI ARAŞTIRMASI</p>	<p>Arş. Gör. Reşat SAKUR Öğr. Gör. Erhan POLAT Yrd. Doç. Dr. Süreyya ECE</p> <p>ENTELEKTÜEL SERMAYE KAVRAMI; BİST'DE İŞLEM GÖREN GIDA FİRMALARI ÜZERİNE BİR ANALİZ</p>
<p>Prof. Dr. Tamer BOLAT Doç. Dr Oya İnci BOLAT Arş. Gör. Yahya KATI</p> <p>POLİTİK BECERİLER VE TÜKENMİŞLİK: GEREKLİ NİTELİĞE SAHİP OLMAYAN YÜKSEK POLİTİK BECERİLİ ÇALIŞANLAR AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME</p>	<p>Prof. Dr. Tamer BOLAT Doç. Dr Oya İnci BOLAT Arş. Gör. Yahya KATI</p> <p>İŞ ROTASYONU VE İŞ TATMİNİ İLİŞKİSİ: YENİLİKLERE AÇIKLIK AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME</p>	<p>Prof. Dr.Ferit KÜÇÜK Yrd.Doç.Dr.Kasım KAYA</p> <p>Yrd.Doç.Dr.Baran ARSLAN DEMOGRAFİK FAKTÖRLER BAĞLAMINDA EĞİTİMCİLERİN KURUMSAL BAĞLILIK DÜZEYLERİNDEKİ FARKLILIKLAR</p> <p>UZAKTAN SUNUM</p>	<p>Prof. Dr. Ferit KÜÇÜK Yrd. Doç. Dr. Kasım KAYA</p> <p>Yrd.Doç.Dr.Baran ARSLAN TÜKENMİŞLİK SENDROMUNUN DEMOGRAFİK FAKTÖRLER BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ</p> <p>UZAKTAN SUNUM</p>

ULUSLARARASI MARDİN KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ
KONGRE PROGRAMI

OTURUM -II
SALON 1
14:30-17:00

OTURUM BAŞKANI: Yrd. Doç. Dr. Dilek COŞKUN ERDOĞAN

(Her saat sonu coffee-break, katılım belgeleri **oturumun sonunda** Oturum Başkanı tarafından takdim edilecektir)

<p>Yrd. Doç. Dr. Sedat ERDOĞAN Yrd. Doç. Dr. Dilek COŞKUN ERDOĞAN İLKE VE KURAL TEMELLİ MUHASEBE ETİK STANDARTLARI VE YAKINSAMA ÇALIŞMALARI: AICPA VE IESBA STANDARTLARININ KARŞILAŞTIRILMASI</p>	<p>Arş. Gör. Dr. Fatma KIZILTOPRAK OLASILIKSAL MUHAKEME PUANLARININ GÜVENİLİRLİĞİNİN GENELLENEBİLİRLİK VE KLASİK TEST KURAMINA GÖRE İNCELENMESİ</p>	<p>Arş. Gör. Seyhan Sarıtaş Arş. Gör. Esra Sözer Arş. Gör. Dr. Fatma Kızıltoprak INVESTIGATION OF MEASUREMENT INVARIANCE OF INTEREST IN SCIENCE BY GENDER: TURKEY SAMPLE</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Dilek COŞKUN ERDOĞAN Yrd. Doç. Dr. Sedat ERDOĞAN FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYİNİN ÖLÇÜLMESİ VE FİNANSAL EĞİTİMİN FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYİ ÜZERİNE ETKİSİ: ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ</p>
<p>Öğr. Gör. Gülşen KIRPIK Öğr. Gör. Serpil ÇAKIR Yrd. Doç. Dr. İsmail UKAV Öğr. Gör. Abdulrezzak İKVAN X ve Y KUŞAĞI ÇALIŞANLARIN ÖRGÜTSEL ADALETİ ALGILAMA FARKLILIKLARI: ADIYAMAN ÖRNEĞİ</p>	<p>Doç. Dr. Aykut EKİYOR Mahmoud AMİNO SAĞLIK İŞLETMELERİNDE TEDARİK ZİNCİRİ SEÇİM KRİTERLERİNİN OPERASYONEL PERFORMANSA ETKİSİ VAR MIDIR?</p>	<p>Öğr. Gör. Esra GÜR Öğr. Gör. İlkey YILDIZ VERGİLEMEDE EKONOMİK ETKİNLİK VE OPTİMALİTENİN SAĞLANMASI: GÜNÜMÜZDE OPTİMAL VERGİLEME ÇERÇEVESİNDE GELİR VERGİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME Uzaktan sunum</p>	<p>Öğr. Gör. Gülşen KIRPIK Prof. Dr. Bünyamin AKDEMİR Bilal KÜÇÜKKELEPÇE X ve Y KUŞAĞI İŞGÖRENİN SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNİN DUYGUSAL BAĞLILIK ÜZERİNE ETKİSİ: ADIYAMAN BANKACILIK SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ</p>
<p>Öğr. Gör. Pınar COŞKUN Yrd. Doç. Dr. Atilla YÜCEL KÜLTÜREL TURİZMİN GELİŞMESİNDE NÖROPAZARLAMANNIN ETKİSİNİN KURAMSAL OLARAK İNCELENMESİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Ahmet İLHAN Öğr. Gör. İlhan BİLİCİ KÜRESELLEŞME OLGUSU VE KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE ÖRGÜTLERİN YENİDEN DİZAYN EDİLMESİ</p>	<p>Yrd. Doç. Dr. Atilla YÜCEL Fatoş ÖZDEMİR Yunus Emre GÜR ŞEHİRLERİN ALGILANMASI ÜZERİNE NÖRO-DENEYİMSEL BİR TASARIM</p>	<p>Arş. Gör. Zehra PALA KONYA SAHİP ATA MÜZESİ'NDE SERGİLENEN TEKSTİL ÜRÜNÜ DOKUMALAR VE BU DOKUMALARIN GELENEKSEL KÜLTÜRÜMÜZ AÇISINDAN MOTİF ANALİZİ Uzaktan sunum</p>

ULUSLARARASI MARDİN KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ
KONGRE PROGRAMI

OTURUM: II

Salon: 2
14:30-17:00

OTURUM BAŞKANI: Doç. Dr. M. Nesim Doru

(Her saat sonu coffee-break, katılım belgeleri **oturumun sonunda Oturum Başkanı tarafından takdim edilecektir)**

Tülin TUNÇ DEVECİ Eylül Ece DEMİR ENFORMASYON ÇAĞINDA TÜRKİYE	Yrd. Doç. Dr. Murat SİLİNİR KÜRESELLEŞME OLGUSUNUN YIKICI BOYUTLARI: RICHARD FALK'UN ELEŞTİREL YAKLAŞIMI ÜZERİNE BİR İNCELEME	Yrd. Doç. Dr. Murat SİLİNİR AVRUPA'DA NEO- NASYONAL DALGA: ETKİLER, TEPKİLER VE PROJEKSİYONLAR	Okt. Dr. Ayşe ERKMEN TÜRKİYE'DE 1946 İLE 2007 YILLARI ARASINDA UYGULANAN GENEL SEÇİM SİSTEMLERİ
Doç. Dr. M. Nesim Doru Yrd. Doç. Dr. Mehmet Alıcı MARDİN'DE KONUŞULAN DİLLERİN KLASİK KOZMOLOJİ İLE İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	Yrd. Doç. Dr. Serdal KARA DİLİN YANLIŞ KULLANIMINA DAİR	Yrd. Doç. Dr. Şakir İŞLEYEN Yrd. Doç. Dr. Yener ALTUN Çetin GÖRÜR TÜRKİYE'DE EĞİTİM VE SAĞLIK HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜMEYE ETKİSİ: 1999-2017	Okt. Dr. Halil AKÇAY ARAP ŞİİRİNDE MARDİN İZLERİ
Öğr. Gör. Nisa Nur DUMAN Öğr. Gör. Ece MELEK EKSPRESYONİZM SANAT AKIMININ GIYSİ TASARIMCILARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	Yrd. Doç. Dr. PARISA GÖKER UZAKDOĞU'NUN SAKLI HAZİNESİ; JAPON BAHÇELERİ	Yrd. Doç. Dr. PARISA GÖKER OSMANLI-TÜRK BAHÇE SANATININ TEMEL TASAR ÖZELLİKLERİ	Okt. Dr. Halil AKÇAY TÂRİHU DUNEYSER'İN KIZILTEPE'SİNDE EĞİTİM-ÖĞRETİM KURUMLARI

ULUSLARARASI MARDİN KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ
KONGRE PROGRAMI

OTURUM – II

SALON: 3

14:00- 16:30

OTURUM BAŞKANI: Doç. Dr. Bülent Cercis TANRITANIR

(Her saat sonu coffee-break, katılım belgeleri **oturumun sonunda** Oturum Başkanı tarafından takdim edilecektir)

Yrd. Doç. Dr. Zeki EDİS AFRİKAN-AMERİKAN İNGİLİZCESİ’NİN YAPISI	Yrd. Doç. Dr. Tuba DALAR SEVİNÇ ÇOKUM’UN KARANLIĞA DİRENEN YILDIZ ROMANINDA 27 MAYIS 1960 DARBESİ	Yrd. Doç. Dr. OSMAN ASLANOĞLU WEDA’İNİN DİVANINDAKİ TEMEL DİNİ İMGELER	Doç. Dr. Bülent Cercis TANRITANIR Mervenur ULUDAĞ THE POWER OF EMOTIONS IN A PRAYER FOR OWEN MEANY BY JOHN IRVING
Yrd. Doç. Dr. Zeki EDİS HEART OF DARKNESS’TA ÇEŞİTLİ METAFORLAR	Yrd. Doç. Dr. Murat KEKLİK SİMGE SÖZCÜKLER ÜZERİNDEN KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE TOPLUM ELEŞTİRİSİ	Yrd. Doç. Dr. Şakire BALIKÇI MARDİN ŞAHMERAN EFSANESİ VE YILAN TILSIMLARININ PSİKANALİTİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	Duygu İKİSİVRİ V. G. KOROLENKO’NUN “YURTSUZ FYODOR” ÖYKÜSÜNDE GEZGİN TİPİ
Ayten DEMİR ÇAKIROĞLU ALEKSEY N. TOLSTOY’UN AZAP YOLLARI ESERİNDE XX. YÜZYIL RUS AYDINININ KİMLİK ARAYIŞI	Havva Hilal TEPE A. S. PUŞKİN’İN “BAKIR ATLI” ESERİNDE HÜMANİZM	Arş. Gör. Gökhan REYHANOĞULLARI MODERN TÜRK ŞİİRİNİN KURULUŞUNDA “MEDENİYET” KAVRAMININ ANLAM ÇERÇEVESİ	Arş. Gör. Kenan ÖNSEVER DÜNDEN BU GÜNE DUYGU KAVRAMI VE TİYATRO SANATINDAKİ YERİ

ULUSLARARASI MARDİN KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ
KONGRE PROGRAMI

OTURUM – II

SALON: 4

14:30- 16:30

OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Himmet KARADAL

(Her saat sonu coffee-break, katılım belgeleri **oturumun sonunda** Oturum Başkanı tarafından takdim edilecektir)

<p style="text-align: center;">Öğr. Gör. İbrahim FIRAT Öğr. Gör. İlhan ÇİÇEK Öğr. Gör. Erhan EKİNGEN</p> <p style="text-align: center;">GENEL ÖZ YETERLİLİK İLE BİREYSEL YARATICILIK İLİŞKİSİNDE MYO ÖĞRENCİLERİNİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNİN ROLÜ</p>	<p style="text-align: center;">Öğr. Gör. İSMAİL EROL</p> <p style="text-align: center;">OKUL YÖNETİCİLERİNİN ZAMANINI ÖĞRENMEK İÇİN KULLANMASI</p>	<p style="text-align: center;">Yrd. Doç. Dr. Yener ALTUN Yrd. Doç. Dr. Şakir İŞLEYEN Çetin GÖRÜR</p> <p style="text-align: center;">SOMUT MATERYALLERLE MATEMATİK ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</p>	<p style="text-align: center;">Öğr. Gör. İSMAİL EROL</p> <p style="text-align: center;">YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN AKADEMİK PERSONELİN HESAP VERİLEBİLİRLİK ALGILARI</p>
<p style="text-align: center;">Serkan DEMİR Zeynep ALTUN KART Saliç AKTAŞ</p> <p style="text-align: center;">ÖĞRETMENLERİN KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIK VE ETNİK MERKEZCİLİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ</p>	<p style="text-align: center;">Arş. Gör. Dr. Serdar NERSE</p> <p style="text-align: center;">ÇOCUKLUKLA İLGİLİ BASKIN SÖYLEMLER: YER, YERELLİK, KÜRESELLEŞME VE AİDİYET</p>	<p style="text-align: center;">Öğr. Gör. İbrahim FIRAT Öğr. Gör. İlhan ÇİÇEK Öğr. Gör. Erhan EKİNGEN</p> <p style="text-align: center;">ÖĞRENCİLERİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ: MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</p>	<p style="text-align: center;">Arş. Gör. Dr. Serdar NERSE</p> <p style="text-align: center;">ÇOCUK TÜKETİM ALIŞKANLIĞINDA FARKLILIKLAR VE TOPLUMSAL YERİ</p>

ULUSLARARASI MARDİN KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ
KONGRE PROGRAMI

OTURUM – III

SALON: 1

16:30- 18:30

OTURUM BAŞKANI: Doç. Dr. Veysi ÜNVERDİ

(Her saat sonu coffee-break, katılım belgeleri **oturumun sonunda** Oturum Başkanı tarafından takdim edilecektir)

Yrd. Doç. Dr. Yaşar ACAT ÖĞRETİM ELEMANLARININ İLAHİYAT FAKÜLTESİ HAZIRLIK SINIFLARINDA DİL BECERİLERİNİ ÖĞRETMEDEKİ ROLÜ	Yrd. Doç. Dr. Mehmet ŞÜKRÜ ÖZKAN İLAHİYAT ALANINDA DİNİ ÇEŞİTLİLİK MESELESİNE FARKLI YAKLAŞIMLAR	Doç. Dr. Veysi ÜNVERDİ MU'TEZİLE VE TEVHİD AKİDESİ	Yrd. Doç. Dr. Emine KESKİNER DİN EĞİTİMİ ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA KADER ANLAYIŞI
Yrd. Doç. Dr. Banu GÜRER DİN EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ AÇISINDAN AHİRET BİLİNCİ	Yrd. Doç. Dr. Mehmet Aziz YAŞAR TACÜDDİN ES-SÜBKÎ'NİN MUİDU'N-Nİ'AM VE MUBİDU'N-NİKAM ADLI ESERİ ÜZERİNDE BİR DEĞERLENDİRME	Yrd. Doç. Dr. Mehmet Aziz YAŞAR İSLÂM'DA BİR AKRABALIK MÜESSESESİ OLAN RADA'/SÛT EMME VE HUKUKİ SONUÇLARI	Doç. Dr. Veysi ÜNVERDİ MU'TEZİLÎ DÜŞÜNCEDE HZ. ALİ'NİN İMÂMETİNİN MEŞRUIYET TEMELLERİ

OTURUM III

SALON: 2

16:30-18:15

OTURUM BAŞKANI: Yrd. Doç. Dr. Gülten KÜÇÜKBASMACI

(Her saat sonu coffee-break, katılım belgeleri **oturumun sonunda** Oturum Başkanı tarafından takdim edilecektir)

Yrd. Doç. Dr. Ömer Ali YILDIRIM FÂRÂBÎ FELSEFESİNDE DİN, YASA (ŞERİAT) VE YORUM	Yrd. Doç. Dr. Mustafa TATCI Yrd. Doç. Dr. Gülten KÜÇÜKBASMACI ÜSKÜDARLI MEHMED NASÛHÎ'NİN MÜRÂSELÂT'INA GÖRE TASAVVUF TERBİYESİNDE RÜYA	Taner KARASU ZÜHEYR B. HARB VE KİTABU'L-İLİM ADLI ESERİ	Yrd. Doç. Dr. Murat DEMİR Yrd. Doç. Dr. Hasan AKREŞ TÜRKÇE VE ARAPÇA'DA KULLANILAN BAZI ORTAK KALIP İFADELERİN KARŞILAŞTIRILMASI
Yrd. Doç. Dr. Mustafa ÖZTÜRK MÜNŞEÂT-I NÂBÎ'NİN DİL VE ÜSLÛP ÖZELLİKLERİ	Taner KARASU HASAN BASRÎ VE FEDÂİLU MEKKE VE'S-SEKENU FİHÂ ADLI ESERİ	Yrd. Doç. Dr. Hasan AKREŞ Yrd. Doç. Dr. Murat DEMİR ARAPÇA BAĞLAMINDA KÜLTÜRÜN DİLE ETKİSİ	

ULUSLARARASI MARDİN KÜLTÜR VE MEDENİYET KONGRESİ
KONGRE PROGRAMI

10.12.2017

SABAHA OTURUMU KAYITLARI: 10:00

OTURUM -I

10:00-11:00

Salon:3

OTURUM BAŞKANI: GÖRAL EMİRHAN

<p>PROF. DR. MUZAFFER DARTAN YRD. DOÇ. DR. EMİRHAN GÖRAL</p> <p>TÜRKİYE KÖKENLİ GÖÇMENLERİN VATANDAŞLIK STATÜLERİNE GÖRE TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİNE BAKIŞI: BERLİN VE BREMEN ANKET DEĞERLENDİRMESİ</p>	<p>Arş. Gör. İlker DURGUT Arş. Gör. Cengiz HOKKA Ayhan BOZKURT TÜRKİYE'DE KATILIM BANKACILIĞININ DÜNÜ, BUGÜNÜ VE YARINI</p>	<p>Esra ŞAHİN</p> <p>A.S. NEİLL'İN ALTERNATİF EĞİTİM ÜZERİNE GÖRÜŞLERİNİN SUMMERHİLL OKULU ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ</p>	<p>Arş. Gör. İlker DURGUT</p> <p>SİGORTACILIKTA PAZARLAMA, TÜRK SİGORTA SEKTÖRÜNÜN HİZMET YILDIZI MEKANİZMASI İLE ANALİZİ: ANKET UYGULAMASI</p>	<p>Doç. Dr. Mustafa METE Veysi EVİS FİRMALARIN İHRACATTA YAŞADIKLARI SORUNLARA İLİŞKİN ALGILARINDAKİ FARKLILIKLAR</p>
--	--	--	--	---

10:30 – GEZİ PROGRAMI

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	i
BİLİM KURULU	ii
KONGRE PROGRAMI	iii
İÇİNDEKİLER	iv

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Yaşar ACAT ÖĞRETİM ELEMANLARININ İLAHİYAT FAKÜLTESİ HAZIRLIK SINIFLARINDA DİL BECERİLERİNİ ÖĞRETMEDEKİ ROLÜ	1
Abdurrahman MENGİ KÜLTÜREL GECİKMENİN KENTSEL GÖRÜNÜMLERİ	2
Ahmet İLHAN & İlhan BİLİCİ KÜRESELLEŞME OLGUSU ve KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE ÖRGÜTLERİN YENİDEN DİZAYN EDİLMESİ	4
Ahmet TEKİN MOLLA İSAM VE MANZÜMETİ'L-ELĞAZİ'N-NAHVİYYE ADLI ESERİ	5
Ahmet TEKİN MOLLA AHMET HİLMİ KOĞI, HAYATI VE ESERLERİ	6
Alev TAZE & Suna TARCOÇIN & Nurcan ALAGÖZ ÇOCUK GELİŞİMİ PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN TEKNOLOJİ KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ	7
Suna TARCOÇIN & Alev TAZE & Nurcan ALAGÖZ OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN TEKNOLOJİK ARAÇ GEREÇ KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ	8
Aliye AKIN & Adnan AKIN GAZİANTEP'İ GASTRONOMİ ŞEHİRİ OLARAK BELİRLEYEN FAKTÖRLER	9
Adnan AKIN & Aliye AKIN GAZİANTEP EL SANATLARININ TURİZMDEKİ YERİ	10
Atilla YÜCEL & Fatoş ÖZDEMİR & Yunus Emre GÜR ŞEHİRLERİN ALGILANMASI ÜZERİNE NÖRO-DENEYİMSEL BİR TASARIM	11
Aykut EKİYOR & Mahmoud AMİNO SAĞLIK İŞLETMELERİNDE TEDARİK ZİNCİRİ SEÇİM KRİTERLERİNİN OPERASYONEL PERFORMANSA ETKİSİ VAR MIDIR?	12
Ayşe ERKMEN TÜRKİYE'DE 1946 İLE 2007 YILLARI ARASINDA UYGULANAN GENEL SEÇİM SİSTEMLERİ	14
Ayten DEMİR ÇAKIROĞLU ALEKSEY N. TOLSTOY'UN AZAP YOLLARI ESERİNDE XX. YÜZYIL RUS AYDINININ KİMLİK ARAYIŞI	15
Azize Serap TUNÇER SİYASET MEKANI KENTİ EDEBİYAT PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRMEK (TÜRK EDEBİYATINDA KENT)	16

Azize Serap TUNÇER	
<i>SİYASET MEKANI KENTİ EDEBİYAT PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRMEK (DÜNYA EDEBİYATINDA KENT)</i>	17
Banu GÜRER	
<i>DİN EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ AÇISINDAN AHİRET BİLİNCİ</i>	18
Bülent Cercis TANRITANIR & Mervener ULUDAĞ	
<i>THE POWER OF EMOTIONS IN A PRAYER FOR OWEN MEANY BY JOHN IRVING</i>	19
Çağdaş ERTAŞ	
<i>KONAKLAMA İŞLETMELERİ ÇALIŞANLARININ KÜLTÜREL DEĞERLERİ</i>	20
Çağdaş ERTAŞ	
<i>TURİZMDE ÖRGÜTSEL PSİKOLOJİ ÇALIŞMALARI İÇİN ÖNEMLİ BİR KAVRAM: KÜLTÜREL DEĞERLER</i>	21
Davut OKÇU	
<i>ÇOCUKLARIN EĞİTİM TARZINI BELİRLEMEDE ANNE VE BABALARIN HAKKI</i>	22
Duygu İKİSİVRİ	
<i>V. G. KOROLENKO'NUN "YURTSUZ FYODOR" ÖYKÜSÜNDE GEZGİN TİPİ</i>	23
Murat YOLSAL & E. Banu BILGİSEVEN & Seda MURADOĞLU	
<i>GENÇLERİN DÖNÜŞTÜRÜCÜ LİDERLİK ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	24
Nüket SARAÇEL & Gülcan AYRAL & Eljif HAJRULA ASLAN	
<i>PERAKENDE KUYUM SEKTÖRÜNDE SATIŞ ETİĞİ TÜKETİCİ ALGISI VE SATIN ALMA DAVRANIŞINA ETKİSİ; KAPALIÇARŞI ARAŞTIRMASI</i>	25
Emine KESKİNER	
<i>DİN EĞİTİMİ ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA KADER ANLAYIŞI</i>	27
Ercan GÖRDEGİR	
<i>MOĞOLLARIN MARDİN KUŞATMASI VE GERİDE BIRAKTIKLARI İZLER</i>	28
Reşat SAKUR & Erhan POLAT & Süreyya ECE	
<i>ENTELEKTÜEL SERMAYE KAVRAMI; BİST'DE İŞLEM GÖREN GIDA FİRMALARI ÜZERİNE BİR ANALİZ</i>	29
Erhan POLAT & Süreyya ECE & Reşat SAKUR	
<i>KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE İÇ KONTROL SİSTEMİNİN ÖNEMİ; MARDİN İLİ ÖRNEĞİ</i>	30
Esra GÜR & İlkay YILDIZ	
<i>VERGİLEMEDE EKONOMİK ETKİNLİK VE OPTİMALİTENİN SAĞLANMASI: GÜNÜMÜZDE OPTİMAL VERGİLEME ÇERÇEVESİNDE GELİR VERGİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME</i>	31
İlkay YILDIZ & Esra GÜR	
<i>KADINA ŞİDDETTE MEDYANIN ROLÜ (BİTLİS İLİNDE ORTAÖĞRETİM SON SINIFTA OKUYAN ÖĞRENCİLER ÖZELİNDE BİR ARAŞTIRMA)</i>	32
Seyhan SARITAŞ & Esra SÖZER & Fatma KIZILTOPRAK	
<i>INVESTIGATION OF MEASUREMENT INVARIANCE OF INTEREST IN SCIENCE BY GENDER: TURKEY SAMPLE</i>	34
Esra ŞAHİN	
<i>A.S. NEILL'İN ALTERNATİF EĞİTİM ÜZERİNE GÖRÜŞLERİNİN SUMMERHILL OKULU ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	35
Tülin TUNÇ DEVECİ & Eylül Ece DEMİR	
<i>ENFORMASYON ÇAĞINDA TÜRKİYE</i>	36
Fatma KIZILTOPRAK	
<i>OLASILIKSAL MUHAKEME PUANLARININ GÜVENİLİRLİĞİNİN GENELLENEBİLİRLİK VE KLASİK TEST KURAMINA GÖRE İNCELENMESİ</i>	37

Fulya SOYLU BAĞÇECİ & N. Oya LEVENDOĞLU ÖNER <i>OSMANLI'NIN MUSİKİŞİNAS DERVİŞLERİNDEN GÜNÜMÜZÜN MEVLEVİ AYİNİ İCRACILARINA: GELENEĞİ TEMSİL ETMEK</i>	41
Füsun YALÇIN & Mehmet MERT <i>PLAJ ÖZELLİKLERİNİN OTEL KONAKLAMA FİYATLARINA ETKİSİ</i>	42
Füsun YALÇIN & Mehmet MERT <i>KİŞİLERİN İNTERNET ÜZERİNDEN ALIŞVERİŞİ İLE İLGİLİ AMPİRİK BİR ÇALIŞMA</i>	43
Gökhan REYHANOĞULLARI <i>MODERN TÜRK ŞİİRİNİN KURULUŞUNDA "MEDENİYET" KAVRAMININ ANLAM ÇERÇEVESİ</i>	44
Gökhan UŞMA <i>OSMANLI DÖNEMİ'NDE KUBBE İLE KARE MEKÂN ARASINDAKİ TAŞIYICI VE DEKORATİF GEÇİŞ ELEMANLARI</i>	46
Gökhan UŞMA <i>ANADOLU'NUN KÜLTÜR MİRASLARI: OSMANLI KÖPRÜLERİ</i>	47
MUZAFFER DARTAN & EMİRHAN GÖRAL <i>TÜRKİYE KÖKENLİ GÖÇMENLERİN VATANDAŞLIK STATÜLERİNE GÖRE TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİNE BAKIŞI: BERLİN VE BREMEN ANKET DEĞERLENDİRMESİ</i>	48
Gülşen KIRPIK & Bünyamin AKDEMİR & Bilal KÜÇÜKKELEPÇE <i>X VE Y KUŞAĞI İŞGÖRENİN SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNİN DUYGUSAL BAĞLILIK ÜZERİNE ETKİSİ: ADIYAMAN BANKACILIK SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ</i>	50
Mustafa TATCI & Gülten KÜÇÜKBASMACI <i>ÜSKÜDARLI MEHMED NASÛHÎ'NİN MÜRÂSELÂT'INA GÖRE TASAVVUF TERBİYESİNDE RÛYA</i>	51
Halil AKÇAY <i>ARAP ŞİİRİNDE MARDİN İZLERİ</i>	53
Halil AKÇAY <i>TÂRİHU DUNEYSER'İN KIZILTEPE'SİNDE EĞİTİM-ÖĞRETİM KURUMLARI</i>	55
Hasan ÇİÇEK <i>TEK YÖNLÜ KÜLTÜRLEŞME OLARAK KÜRESELLEŞME</i>	56
Havva Hilal TEPE <i>A. S. PUŞKİN'İN "BAKIR ATLI" ESERİNDE HÜMANİZM</i>	58
Hilal BOZKURT <i>ÇORUM İLİ İSKİLİP İLÇESİNDE AHŞAP OYMACILIK: SOĞUCAK KÖYÜ ÖRNEĞİ</i>	59
Hilal BOZKURT <i>MANİSA İLİ KULA İLÇESİNDE YORGANCILIK SANATI</i>	60
İbrahim FIRAT & İlhan ÇİÇEK & Erhan EKİNGEN <i>GENEL ÖZ YETERLİLİK İLE BİREYSEL YARATICILIK İLİŞKİSİNDE MYO ÖĞRENCİLERİNİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNİN ROLÜ</i>	61
İbrahim FIRAT & İlhan ÇİÇEK & Erhan EKİNGEN <i>ÖĞRENCİLERİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ: MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA</i>	62
İsmail EROL <i>OKUL YÖNETİCİLERİNİN ZAMANINI ÖĞRENMEK İÇİN KULLANMASI</i>	63
İsmail EROL <i>YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN AKADEMİK PERSONELİN HESAP VERİLEBİLİRLİK ALGILARI</i>	64

Ferit KÜÇÜK & Kasım KAYA & Baran ARSLAN <i>TÜKENMİŞLİK SENDROMUNUN DEMOGRAFİK FAKTÖRLER BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	65
Ferit KÜÇÜK & Kasım KAYA & Baran ARSLAN <i>DEMOGRAFİK FAKTÖRLER BAĞLAMINDA EĞİTİMCİLERİN KURUMSAL BAĞLILIK DÜZEYLERİNDEKİ FARKLILIKLAR</i>	66
Kazım KARTAL & Nihat KARAER <i>XIX. YÜZYIL ORTASINDA MARDİN SANCAĞI SÜRGÜCÜ KAZASININ DEMOGRAFİK YAPISI ÜZERİNE BAZI TESPİTLER (1859/1860)</i>	67
Kenan ÖNSEVER <i>DÜNDEM BU GÜNE DUYGU KAVRAMI VE TİYATRO SANATINDAKİ YERİ</i>	68
Mehmet ARSLANBOĞA & N. Oya LEVENDOĞLU ÖNER & Cenk GÜRAY <i>ORKESTRA DERGİSİNDE MUSİKİ İNKILABI ÜZERİNE ANLATILAR</i>	70
Mehmet Aziz YAŞAR <i>İSLÂM'DA BİR AKRABALIK MÜESSESESİ OLAN RADA'SÜT EMME VE HUKUKİ SONUÇLARI</i>	71
Mehmet Aziz YAŞAR <i>TACÜDDİN ES-SÜBKÎ'NİN MUÎDU'N-Nİ'AM VE MUBÎDU'N-NİKAM ADLI ESERİ ÜZERİNDE BİR DEĞERLENDİRME</i>	72
Mehmet Şükrü ÖZKAN <i>İLAHİYAT ALANINDA DİNİ ÇEŞİTLİLİK MESELESİNE FARKLI YAKLAŞIMLAR</i>	73
Melek NUREDİNİ <i>EVLİYA ÇELEBİ'NİN SEYAHATNÂMESİ'NDE OSMANLI MEYHÂNELERİ VE MEYHÂNE KÜLTÜRÜ</i>	74
Taner DAĞLIOĞLU & Metin SÜRME <i>SU ALTI DALIŞ TURİZMİ TERCİH NEDENLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA</i>	76
Murat DEMİR & Hasan AKREŞ <i>TÜRKÇE VE ARAPÇA'DA KULLANILAN BAZI ORTAK KALIP İFADELERİN KARŞILAŞTIRILMASI</i>	77
Hasan AKREŞ & Murat DEMİR <i>ARAPÇA BAĞLAMINDA KÜLTÜRÜN DİLE ETKİSİ</i>	78
Murat KEKLİK <i>SİMGE SÖZCÜKLER ÜZERİNDEN KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE TOPLUM ELEŞTİRİSİ</i>	79
Murat SİLİNİR <i>AVRUPA'DA NEO- NASYONAL DALGA: ETKİLER, TEPKİLER VE PROJEKSİYONLAR</i>	81
Murat SİLİNİR <i>KÜRESELLEŞME OLGUSUNUN YIKICI BOYUTLARI: RİCHARD FALK'UN ELEŞTİREL YAKLAŞIMI ÜZERİNE BİR İNCELEME</i>	82
Mustafa METE & Veysi EVİS <i>FİRMALARIN İHRACATTA YAŞADIKLARI SORUNLARA İLİŞKİN ALGILARINDAKİ FARKLILIKLAR</i>	83
Mustafa ÖZTÜRK <i>MÜNŞEÂT-I NÂBÎ'NİN DİL VE ÜSLÛP ÖZELLİKLERİ</i>	84
Nazan OSKAY <i>TEKSTİL TARİHİ BAĞLAMINDA HİNT GELENEKSEL GİYSİSİ SAREE (SÂRİ) ÜZERİNE KÜLTÜREL BİR ANALİZ</i>	85
M. Nesim DORU & Mehmet ALICI <i>MARDİN'DE KONUŞULAN DİLLERİN KLASİK KOZMOLOJİ İLE İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ</i>	86

Mehmet ALICI & M. Nesim DORU <i>NUSAYBİNLİ İLİYA'NIN MONOTEİZM İDDİASINI KARŞIT METİN ÜZERİNDEN DELİLLENDİRME ÇABASI</i>	87
Nisa Nur DUMAN & Ece MELEK <i>EKSPRESYONİZM SANAT AKIMININ GİYSİ TASARIMCILARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ</i>	88
OSMAN ASLANOĞLU <i>WEDA'İNİN DİVANINDAKİ TEMEL DİNİ İMGELER</i>	89
Oya Aytemiz SEYMEN & Oğuzhan KİNTER <i>ÖRTÜK LİDERLİK KURAMI ÇERÇEVESİNDE HİZMETKÂR LİDERLİK VE GÜÇ MESAFESİ İLE OLAN İLİŞKİSİ</i>	90
Ömer Ali YILDIRIM <i>FÂRÂBÎ FELSEFESİNDE DİN, YASA (ŞERİAT) VE YORUM</i>	92
Neslihan TANCI YILDIRIM & Ömer Faruk DEMİRKOL <i>MUHASEBE STANDARTLARIN ORTAYA ÇIKIŞ NEDENLERİ VE DÜZENLENMESİ</i>	94
Neslihan TANCI YILDIRIM & Ömer Faruk DEMİRKOL <i>TÜRKİYE DEKİ AKADEMİK DERGİLERDE TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI İLE İLGİLİ 2008-2016 YILLARI ARASINDA YAYINLANMIŞ BİLİMSEL MAKALELERİN İÇERİK ANALİZİ</i>	96
PARISA GÖKER <i>UZAKDOĞU'NUN SAKLI HAZİNESİ; JAPON BAHÇELERİ</i>	98
PARISA GÖKER <i>OSMANLI-TÜRK BAHÇE SANATININ TEMEL TASAR ÖZELLİKLERİ</i>	99
Pelin HELVACI <i>İSTANBUL'DAN MARDİN'E BAKMAK: GAZETECİ MÜMTAZ FAİK FENİK'İN MARDİN GÖZLEMLERİ VE İTİRAZLAR (1937)</i>	101
Pınar COŞKUN & Atilla YÜCEL <i>KÜLTÜREL TURİZMİN GELİŞMESİNDE NÖROPAZARLAMANIN ETKİSİNİN KURAMSAL OLARAK İNCELENMESİ</i>	102
Rahşan Fatma AKGÜL <i>KÜLTÜREL İMGE VE SİMGELERİN LOGO TASARIMLARINDA KULLANILMASININ GÖRSEL KÜLTÜR TARTIŞMALARI BAĞLAMINDA ANALİZİ</i>	103
Rauf KERİMOV <i>X.-XVII. YÜZYILLARDA YAKIN VE ORTA DOĞUDA MÜZİK ALETLERİ ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALAR</i>	104
Saniye Simla ÖZÇELİK <i>ŞEHRNÜŞ PÂRSİPÛR'UN SIFIR YILINDA SICAKLIK ADLI ÖYKÜSÜNÜN İRAN KÜLTÜR VE MEDENİYETİNE ETKİLERİ</i>	106
Seçil YÜCEDAĞ <i>PİERRE LOTİ'NİN HAYAL KADINLAR ROMANINDA MODERN HAREMDEN KÜLTÜREL YANSIMALAR</i>	107
Sedat ERDOĞAN & Dilek COŞKUN ERDOĞAN <i>İLKE VE KURAL TEMELLİ MUHASEBE ETİK STANDARTLARI VE YAKINSAMA ÇALIŞMALARI: AICPA VE IESBA STANDARTLARININ KARŞILAŞTIRILMASI</i>	108
Dilek COŞKUN ERDOĞAN & Sedat ERDOĞAN <i>FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYİNİN ÖLÇÜLMESİ VE FİNANSAL EĞİTİMİN FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYİ ÜZERİNE ETKİSİ: ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ</i>	109
Sema CİVELEK <i>ÇORUM İLİ, İSKİLİP İLÇESİ GELENEKSEL KUMAŞ DOKUMACILIĞI</i>	111

Sema CİVELEK	
ÇORUM İLİ İSKİLİP İLÇESİ GELENEKSEL ÜÇ ETEKLERİN İŞLEME ÖZELLİKLERİ	112
Serdal KARA	
DİLİN YANLIŞ KULLANIMINA DAİR	113
Serdar NERSE	
ÇOCUK TÜKETİM ALIŞKANLIĞINDA FARKLILIKLAR VE TOPLUMSAL YERİ	114
Serdar NERSE	
ÇOCUKLUKLA İLGİLİ BASKIN SÖYLEMLER: YER, YERELLİK, KÜRESELLEŞME VE AİDİYET	115
Gülşen KIRPIK & Serpil ÇAKIR & İsmail UKAV & Abdulrezzak İKVAN	
X VE Y KUŞAĞI ÇALIŞANLARIN ÖRGÜTSEL ADALETİ ALGILAMA FARKLILIKLARI: ADIYAMAN ÖRNEĞİ	116
Seyhan YILMAZ	
ÇAĞDAŞ TÜRK SERAMİK SANATINDA EDEBİYAT	117
Şakire BALIKÇI	
MARDİN ŞAHMERAN EFSANESİ VE YILAN TILSIMLARININ PSİKANALİTİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	118
Tahsin KORKUT & Ufuk ELYİĞİT	
GÜNÜMÜZE KADAR MARDİN'DE YAPILMIŞ OLAN ORTAÇAĞ DÖNEMİ HİRİSTİYAN DİNİ MİMARİSİ ARAŞTIRMALARI VE TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARINA YÖNELİK ÖNEMLİ BİLİMSEL ÇALIŞMALAR	119
Taner KARASU	
ZÜHEYR B. HARB VE KİTABU'L-İLİM ADLI ESERİ	120
Taner KARASU	
HASAN BASRİ VE FEDÂİLÜ MEKKE VE 'S-SEKENU FİHÂ ADLI ESERİ	121
Tuba DALAR	
SEVİNÇ ÇOKUM'UN KARANLIĞA DİRENEREN YILDIZ ROMANINDA 27 MAYIS 1960 DARBESİ	122
Veysi ÜNVERDİ	
MU'TEZİLE VE TEVHİD AKİDESİ	123
Veysi ÜNVERDİ	
MU'TEZİLÎ DÜŞÜNCEDE HZ. ALİ'NİN İMÂMETİNİN MEŞRUIYET TEMELLERİ	124
Tamer BOLAT & Oya İnci BOLAT & Yahya KATI	
POLİTİK BECERİLER VE TÜKENMİŞLİK: GEREKLİ NİTELİĞE SAHİP OLMAYAN YÜKSEK POLİTİK BECERİLİ ÇALIŞANLAR AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME	125
Tamer BOLAT & Oya İnci BOLAT & Yahya KATI	
İŞ ROTASYONU VE İŞ TATMİNİ İLİŞKİSİ: YENİLİKLERE AÇIKLIK AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME	126
Yener ALTUN & Şakir İŞLEYEN & Çetin GÖRÜR	
SOMUT MATERYALLERLE MATEMATİK ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	127
Şakir İŞLEYEN & Yener ALTUN & Çetin GÖRÜR	
TÜRKİYE'DE EĞİTİM VE SAĞLIK HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜMEYE ETKİSİ: 1999-2017	128
Zehra PALA	
KONYA SAHİP ATA VAKIF MÜZESİ'NDE SERGİLENEN TEKSTİL ÜRÜNÜ DOKUMALAR VE BU DOKUMALARIN GELENEKSEL KÜLTÜRÜMÜZ AÇISINDAN MOTİF ANALİZİ	130
Zeki EDİS	
AFRİKAN-AMERİKAN İNGİLİZCESİ'NİN YAPISI	131

Zeki EDİS <i>HEART OF DARKNESS'TA ÇEŞİTLİ METAFORLAR</i>	133
Ferdi BİŞKİN & Zekeriya YETİŞ <i>MİDYAT'DA TURİZMİN EKONOMİK, SOSYAL, KÜLTÜREL VE ÇEVRESEL ETKİLERİ KONUSUNDA YEREL HALKIN GÖRÜŞLERİ</i>	134
Serkan DEMİR & Zeynep ALTUN KART & Saliç AKTAŞ <i>ÖĞRETMENLERİN KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIK VE ETNİK MERKEZCİLİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ</i>	135

دور المعلم في تعليم المهارات اللغوية في الصفوف التحضيرية في كليات الالهييات في تركيا

Yaşar ACAT*

حاولنا في هذه الورقة ان نلقي الضوء على دور المعلم في تعليم المهارات اللغوية في الصفوف التحضيرية في كليات الالهييات في تركيا من حيث اساليب التدريس التي يوظفها في التعليم و من حيث القدرة على تمثيل الأبعاد الثقافية والاجتماعية و اهمية تخصصه اللغوي و تاثير ثقافته في تدريسه الفعال. و لا شك أن المعلم من أهم أركان العملية التعليمية، فهو حجر الزاوية فيها، ولا يقتصر دور المعلم على الدور التعليمي، بل يتعداه إلى الدور التربوي ودور الموجه والمرشد. إن أي عملية تعليمية لا يمكن أن تستمر أو أن تصل إلى الغاية المنشودة إلا من خلال معلم متقن وماهر لعمله، فالعملية التعليمية وكما هو معروف تتكون من ثلاثة أركان رئيسية: أولاً المعلم، ثانياً الطالب، ثالثاً المنهاج المدرسي، ولا يمكن أن يقوم المنهاج دون المعلم ولا الطالب دون المعلم. وهذه الورقة أيضاً تسلط الضوء على مهمة معلم العربية للناطقين بغيرها بالنظر إلى تحقيق أهداف المناهج ومعالجة المادة بصحة وأمانة، والإلتزام بعناصر الإبداع وإستعمال الأساليب التربوية في التدريس و بصورة أقوى فعالية. و خلصت الدراسة بنتائج و توصيات تتعلق بدور معلم اللغة العربية في جامعات تركيا من شأنها أن تسهم في تطوير المهارات اللغوية لدى طلاب كلية الإلهيات.

الكلمات الدليلية: المهارات اللغوية، دور المعلم، الصفوف التحضيرية، تعليم العربية لغير الناطقين بها.

* Yrd. Doç. Dr., Şırnak Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Arap Dili ve Belağatı Anabilim Dalı. E-mail: yasaracat@hotmail.com.

KÜLTÜREL GECİKMENİN KENTSEL GÖRÜNÜMLERİ URBAN VIEWS OF CULTURAL DELAY

Abdurrahman MENGİ

Yrd. Doç. Dr. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü
a.mengi76@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışma, kültürel gecikmenin kentsel yaşama ilişkin görünümünü ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada, nitel veri toplama araçlarından döküman incelemesi ve gözlemci katılım tekniği kullanılmış ve elde edilen veriler betimsel analize tabi tutulmuştur. Araştırma, kültürel gecikmenin kentsel yaşama ilişkin temel kaynaklarına ulaşılarak ve araştırmacının kentsel yaşam alanlarında gözlemlerine dayanılarak yürütülmüştür. Kültürel Gecikme kavramı ilkin Amerikalı toplumbilimci William Ogburn tarafından ortaya atılmıştır. Ogburn, bir toplumsal sistemdeki maddi ve manevi kültürün karşılıklı ilişkisinde, değişme sürecinde ortaya çıkan bir uyumsuzluk hâline dikkat çekmek istemiştir. Ona göre, maddi kültürde meydana gelen değişiklikler belli bir gecikmeyle manevi kültür tarafından (hukuk, töre, gelenek, görenek, toplumsal zihniyet vs.) takip edilirken arada bir boşluk doğmaktadır. Bourdieu'ya göre ise bireylerin ekonomik sermayeye sahip olması aynı zamanda kültürel sermayeye sahip oldukları anlamına gelmez. Dolayısıyla maddi kültürün teknoloji boyutundaki değişiklikler, kültürel gecikmenin çarpıcı bir biçimde görülmesini sağlar. Örneğin, 1990'larda Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde terör nedeniyle köyden kente doğru yaşanan yoğun göç sonucu bu bölgelerdeki kentlerin demografik yapısı hızla değişti. Dolayısıyla son 30 yıldır insanların kentte yaşamalarına rağmen kent kültürüne uygun yaşamadıkları, köydeki yaşam alışkanlıklarını kentte de devam ettirdikleri söylenebilir. Hatta bu insanların önemli bir kesiminin kentlerde ticarete başlamaları, işyeri sahibi olmaları ve dolayısıyla zenginleşmelerine rağmen kentin caddelerinde yürürken yerlere tükürdükleri, toplu taşıma araçlarında veya alışveriş merkezlerinde cep telefonlarıyla bağırarak konuştukları gözlenmiştir. İnsanın cep telefonunun olması veya cep telefonunun gündelik yaşamında çok önemli bir yer oluşturmaya başlaması, aynı zamanda cep telefonu ile konuşma adabını ya da kültürünü de öğrenmesine neden olmamakta, yani kültürel gecikme ortaya çıkmaktadır. Böylece bu insanların kentte yaşamaları ya da zengin olmaları üst sınıfa ait kültürel davranışları göstermelerini sağlamamıştır. Keza kültürel gecikme yaşadıklarının ve kentlilik kimliğini kazanmadıklarının bir göstergesi olmuştur. Neredeyse iki kuşak, hatta üç kuşak süren bu gecikme kültürel gecikme olarak karşılık bulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Gecikme, Kentlilik, Kültürel Sermaye

ABSTRACT

This study aims to reveal the appearance of cultural delay in relation to urban life. In the research, two qualitative data collection tools, document review and observer participation technique, were used, and the obtained data were subjected to descriptive analysis. The research was conducted based on the cultural delay by reaching the main sources of urban life and the researcher's observation in urban living spaces. The concept of Cultural Delay was first introduced by the American sociologist William Ogburn. Ogburn, wants to draw attention to a discrepancy emerging in the process of change in a mutual relationship between material and spiritual cultures in a social system. According to him, a gap emerges while the changes in material culture are followed by spiritual culture (law, custom, tradition, custom, social mentality, etc.) with a certain delay. According to Bourdieu, the fact that individuals having economic capital does not mean they have cultural capital at the same time. Therefore,

changes in the technological aspect of the material culture enable the cultural delay to be seen strikingly.

For example, in 1990s, the demographic structure of the cities in the Eastern and Southeastern Anatolian regions of Turkey has rapidly changed because of the intensive migration from rural to urban areas due to terrorism. Therefore, it can be said that, for the last 30 years, people have not lived according to urban culture despite the fact that they live in the city, yet they continued their habits of living as if they are living in a village. Even though a significant proportion of these people started to trade in the cities, become business owners and therefore enriched, it is observed that they still exhibit behaviors which are not appropriate in cities, such as; spitting onto the streets, talking loudly on their cellphones or shouting in shopping malls, etc... It is seen that whether a person owns a mobile phone or it becomes very important to use it in their daily lives does not cause them to learn the manners of talking on the mobile phone or to learn its culture, what is appropriate and what is not, that is; a cultural delay is emerging. Thus, these people living in the cities or being rich do not ensure that they show the cultural behaviors of the upper classes of society. On the contrary, such behaviors of theirs has become a sign of cultural delay and lack of urban identity. The delay, taking almost two, or even three generations, corresponds to the cultural delay.

Key words: Cultural Delay, Urbanism, Cultural Capital

KÜRESELLEŞME OLGUSU ve KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE ÖRGÜTLERİN YENİDEN DİZAYN EDİLMESİ

Ahmet İLHAN

Yrd. Doç. Dr., Bayburt Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, ahmetilhandr@gmail.com

İlhan BİLİCİ

Öğr. Gör., Bayburt Üniversitesi, Adalet Meslek Yüksekokulu, Hukuk Bölümü

bilici.ilhan61@gmail.com.tr

ÖZET

Günümüz modern dünyası küreselleşme çağı olarak da ifade edilen bir süreci tanımlamaktadır. Hemen hemen toplumsal yaşamın her alanı küreselleşme sürecinden etkilenmektedir. Küreselleşme olgusu farklı kültürlerle karşılıklı alış veriş sonucunda ortaya çıkan kültür, politika, ekonomi, yönetim alanlarında toplumsal dönüşümün yaşandığı bir süreçtir. Bu süreçte teknoloji, iletişim ve ulaşım gibi alanlarda yaşanan değişimler, toplumun ortak amaçlarını gerçekleştirmede hayati bir role sahip olan örgütlerin yeniden dizayn edilmesine ve bu bağlamda düşünülmesine sebep olmuştur. Bu çalışmada küreselleşme olgusu ve küreselleşmenin örgütlerin yeniden inşa edilmesi noktasında örgütler ve yönetim üzerindeki etkileri incelenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda toplumsal yaşamı birçok açıdan etkileyen küreselleşme sürecinin örgüt ve yönetim çalışmaları için anlamının ne olduğu ile birlikte küreselleşmenin toplumsal yaşamın örgütlü bir biçimde yapılaşmasına olan etkileri açıklanmaya çalışılmıştır. Bununla birlikte küreselleşme sonucunda evrilip bir dönüşüm süreci yaşayan toplumsal yaşam, yerel ve ulusal olmaktan çıkıp uluslararası bir düzeyde tartışılmaya başlanmıştır. Diğer bir ifadeyle toplumsal yaşam içindeki örgütlerin yaşama eğilimleri ve işleyiş düzenleri birtakım rasyonel düzenlemelere ihtiyaç duymaya başlamıştır. Küreselleşme sürecinde örgütler stratejik ve teşkilatlı örgütlenmelere ihtiyaç duymaya başlamışlardır. Çünkü örgütler; okullar, hastaneler, çeşitli şirketler, dernekler, sendikalar, devlet kurumları gibi gündelik hayatımızın bir parçasını oluşturan bu yapılar çeşitli özelliklere sahip olup küreselleşme süreci ile birlikte yeniden dizayn edilmeye gereksinim duyulan yapılar haline gelmişlerdir. Bu örgütler büyük küçük, ulusal küresel, kar amacı güden gütmeyen, yeni eski olmak üzere birbirlerinden farklı özelliklere sahip toplumsal ve çevresel faktörlerin etkisi altında varlıklarını sürdürmeye yönelik çaba gösteren sosyal yapılar olarak değerlendirilmektedir. Bu bakımdan küreselleşme süreci sonucunda ortaya çıkacak olan değişimleri öngörmek ve her örgütün çevresindeki değişimlere karşı esnek olup bu doğrultuda tepki verme yeteneğini geliştirmesi gerekmektedir. Özellikle küreselleşmeyle birlikte örgüt çevresinde meydana gelen değişmelerin, örgütlerin gelecekte başarılı olabilmeleri ve varlıklarını devam ettirebilmeleri adına örgütler tarafından iyi anlaşılması gerekmektedir. Bu yüzden küreselleşme olgusunu ve küresel rekabeti anlamak örgütler ve yönetimi için başarı ve başarısızlık arasındaki farkı belirleyen unsur olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme olgusu, Küreselleşme Süreci, Örgütler, Yönetim

MOLLA ‘İSAM VE MANZÛMETİ’L-ELĞAZİ’N-NAHVİYYE ADLI ESERİ

Ahmet TEKİN

Okutman Dr. Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, anadoluplatfomu@hotmail.com**ÖZET****Molla ‘İsam**

Tam adı “Abdülmelik b. Cemaluddin el-‘İsâmî b. Sadriddîn b. ‘İsâmiddîn el-İsferâyînî” (ö. 1037/1627) olup, İslam âleminin tanınmış dalcilerinden olan ‘İsâmüddîn (ö. 945/1538) el-İsferâyînî’nin torunu olan Cemaluddin el-‘İsâmî’nin oğludur. Molla ‘İsam olarak bilinen bu zat, Mekke’de doğmuş, ilk eğitimini babası ve ‘İsâmiddîn el-İsferâyînî’nin torunu olduğundan ötürü “Hefid/torun” lakabıyla meşhur olan amcası kadı Ali b. Sadriddin’den almıştır. Talebelik hayatından sonra tedrisata başlayan molla ‘İsam, dil, mantık, aruz ve hadis usulüne dair verdiği derslerle Hicaz bölgesinde büyük bir üne kavuşmuş ve bunun neticesinde birçok talebe yetiştirmiştir. Molla ‘İsam, ilme olan merakından dolayı insanların arasına fazla karışmamayı yeğlemiş ve vaktinin tümünü ders verme, araştırma ve telif işlerine ayırmıştır. Nitekim onun hakkında bilgi veren tarih ve tabakat yazarları, onu “Hatemu’l-muhakkikin” şeklinde anmışlardır. Vaktini gayet verimli bir şekilde değerlendiren molla ‘İsam, henüz elli sekiz yaşında iken ardında zengin bir ilim mirası bırakarak 1037/1628 tarihinde Medine’de vefat etmiştir.

Manzûmeti’l-Elğazi’n-Nahviyye Adlı Eseri

Bu risale kırk beyitten oluşmaktadır. Söz konusu beyitlerin ilki risalenin önsözü, sonuncusu da sonuç kısmını teşkil etmektedir. Eserdeki bilmecelerin sayısı kır dokuzdur. On altı ve yirmi dördüncü beyitlerin her birinde üçer bilmece, on bir, on iki, on üç, on dört, on yedi, on sekiz, on dokuz ve otuz ikinci beyitlerinin her birinde ikişer bilmece diğerlerinde de birer bilmece bulunmaktadır. Molla ‘İsam, bu bilmecelerinde yaygın olmayan nahiv meselelerini, çoğunluğun görüşünün hilafına olan konuları ve pek de bilinmedik şahitleri ele almaktadır. Bu eser, nahiv bilmeceleriyle ilgilidir. Nahiv bilmecelerinin ortaya çıkışı nahiv ilminin ortaya çıkışıyla paralellik arz etmektedir. Nitekim bu ilmin öncülerinden olan Halil b. Ahmed’in şöyle dediği aktarılmaktadır: Bir A‘râbînin diğer bir A‘râbîye Belesus hakkında “o nedir” dediğini gördüm. Soru sorulan kişi de onun bir kuş türü olduğunu söyleyince bu sefer soruyu soran kişi bunun çoğulu nedir dedi, bunun akabinde soru sorulan kişi bunun çoğulunun بَلَّصَى olduğunu söyledi. Hâlbuki adam sorusunu ما البلصوص يتبع البلنصى؟ şeklinde lüğaz formatında sorsaydı lüğaz yapmış olurdu.

Anahtar Kelimeler: Molla ‘İsam, Nahiv Bilmeceleri, Manzûmeti’l-Elğazi’n-Nahviyye

MOLLA AHMET HİLMİ KOĞI, HAYATI VE ESERLERİ

Ahmet TEKİN

Okutman Dr. Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, anadoluplatfomu@hotmail.com**ÖZET**

Önemli bir Hattat, Müellif, Müderris ve Molla olan Ahmet Hilmi Koğı, 1942 senesinde Diyarbakır ilinin Bismil ilçesinin Koğuk (eski adıyla Koğı) Köyünde doğmuştur. Çocukluk yıllarında ilme merak salan Molla Ahmet, hat sanatına da eğilim göstermiş ve herhangi bir eğitim almadan kendi çabasıyla usta bir hattat olmayı başarmıştır. Nitekim onun hattatlığı dillere destan olmuş ve onu tanıyan herkes artık ona Molla Ahmet Hattat demeye başlamıştır. Molla Ahmet, medrese eğitiminden sonra Batman ve Bismil'in merkez ve civar köylerinde görev yapmıştır. Din görevliliğiyle birlikte müderrislik de yapan Molla Ahmet, onlarca talebenin yetişmesine katkı sunmuştur.

Güneydoğuda yetişmiş birçok âlim bulunmaktadır. Bunların hepsi de medrese geleneğinden gelmedir. Söz konusu âlimler hayatlarını ilim hizmetine adanmışlardır. Ancak bunların büyük kısmı eser yazma işine girişmemişlerdir. Bu husus iki şekilde açıklanabilmektedir. Birincisi medreselerdeki birebir öğretim modelinin uygulanmasından kaynaklanan aşırı ders yüküdür. İkincisi de bu âlimlerin aşırı tevazu gösterip öncekilerin eserleriyle yetinmeleridir. Ancak Molla Ahmet Hilmi Koğı, bunlar gibi düşünmemiş ve hayatının tümünü eser yazma işine adanmıştır. Tarihin tozlu raflarında kalmış onlarca eseri tashih, tahkik ve tahlil eden Molla Ahmet, gramer, fıkıh, tefsir, tecvit, münazara, mantık, itikat ve vad' gibi farklı ilim dallarında birçok eser kaleme almıştır. Bu eserlerin bir kısmı basılmışsa da bir kısmı da maddi imkânsızlıklar yüzünden basılmamıştır. Koğı'nin Basılan bu eserleri, bölge âlimleri tarafından büyük bir beğeniyle okunmuş ve okutulmuştur. Molla Ahmet Hilmi Koğı, 54 yaşında iken 16 Mayıs 1996 tarihinde Bismil'de, ardında zengin bir ilim mirası bırakarak vefat etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Molla Ahmet, Hattat, Hayatı, Eserleri

ÇOCUK GELİŞİMİ PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN TEKNOLOJİ KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Alev TAZE

Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, ataze@bingol.edu.tr

Suna TARKOÇIN

Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu,

sunatarkocin@bingol.edu.tr

Nurcan ALAGÖZ

Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu,

nalagoz@bingol.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, çocuk gelişimi programı öğrencilerinin teknoloji kullanımına yönelik tutum ve düşüncelerinin incelenmesidir. Bu kapsam doğrultusunda Bingöl Üniversitesi Çocuk Gelişimi programında okuyan 1. ve 2. Sınıf öğrencilerinin tutumları incelenmiştir. Bu araştırmanın çalışma grubunu Bingöl Üniversitesine bağlı Çocuk Gelişimi Programında okuyan 160 tane 1. ve 2. Sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın temel dayanağı olan veriler araştırmacı tarafından geliştirilen öğretime yöneltilen “Kişisel Bilgi Formu” ve Yavuz (2005) tarafından geliştirilen, 5 faktörden ve 19 maddeden oluşan “Teknoloji Tutum Ölçeği” aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma devam etmektedir.

Anahtar kelimeler: Teknoloji, Okul Öncesi, Çocuk Gelişimi

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN TEKNOLOJİK ARAÇ GEREÇ KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

(BİNGÖL İLİ ÖRNEĞİ)

Suna TARKOÇIN

Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu,
sunatarkocin@bingol.edu.tr

Alev TAZE

Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, ataze@bingol.edu.tr

Nurcan ALAGÖZ

Öğr. Gör., Bingöl Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu,
nalagoz@bingol.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin teknolojik araç gereç kullanımına yönelik tutumlarını belirli değişkenlere göre incelenmesidir. Bu kapsam doğrultusunda Bingöl il merkezinde, ilçe ve köylerde çalışan okul öncesi öğretmenlerinin tutumları incelenmiştir. Bu araştırmanın çalışma grubunu Bingöl ilinde bulunan Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı anaokulu ve anasınıflarında görev yapan 156 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın temel dayanağı olan veriler araştırmacı tarafından geliştirilen öğretmene yöneltilen “Öğretmen Bilgi Formu” ve Kol (2012)“ Okul Öncesi Eğitimde Teknolojik Araç-Gereç Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği (OÖETTÖ)” aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma betimsel tarama modelinde nicel bir araştırmadır. Araştırma sonucunda, okul öncesi öğretmenlerinin teknolojik araç-gereç kullanım tutumlarının cinsiyet, medeni durum, öğrenim durumu, çalışılan kurum türü, çalışılan kurumun muhiti, teknolojik araç-gereç kullanım yeterliliği, teknolojik araç-gereç kullanımıyla ilgili daha evvel bir eğitim alıp almaması, sınıf içi etkinliklerde internet sitelerinden faydalanması ve sosyal medyada okul öncesi eğitim ile ilgili sayfaları takip etmesine göre farklılık göstermediği ($p>.05$) ve öğretmenlerin en çok müzik %87,8 ve oyun %65,4 etkinliğinde, en az da alan gezilerinde %12,2 teknolojik araç-gereç kullandıkları ve öğretmenlerin sınıf içi etkinlikleri esnasında en çok bilgisayar %84 ve internet %71,8, en az da tepegöz %9,6 ve akıllı tahta %10,3 kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Teknoloji, Okul Öncesi, Çocuk Gelişimi

GAZİANTEP'İ GASTRONOMİ ŞEHİRİ OLARAK BELİRLEYEN FAKTÖRLER FACTORS DETERMINING GAZİANTEP AS A CITY OF GASTRONOMY

Aliye AKIN

Öğr. Gör. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Turizm Otelcilik Meslek Yüksek Okulu,
aliyeakin@gantep.edu.tr

Adnan AKIN

Öğr. Gör. Gaziantep Üniversitesi, Turizm Otelcilik Meslek Yüksek Okulu,
aakin@gantep.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, gastronomi eğitimi alan öğrencilerin gözünde Gaziantep'i "Gastronomi Şehri" olarak belirleyen ve şekillendiren faktörleri ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç kapsamında, Gaziantep Üniversitesi'nin gastronomi, aşçılık ve ikram hizmetleri bölümlerinde eğitim gören 280 öğrenciye anket uygulanmıştır. Anketten elde edilen veriler çeşitli analizlere tabi tutularak araştırma sonuçlandırılmıştır. Buna göre, Gaziantep'in gastronomi şehri olarak bilinmesinde, Gaziantep mutfağında yer alan, sebze, meyve, kuru sebze-meyveler, çeşitli baharatlar, salçalar, fıstık, bakliyat, baklava, çeşitli kebaplar ve tencere yemeklerinin etkili olduğu saptanmıştır. Bununla beraber yerel yönetimlerin yürütmüş olduğu çalışmaların, Gaziantep'in gastronomi şehri olmasında ve UNESCO yaratıcı şehirler ağına dahil edilmesinde önemli bir etken olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Gastronomi, Faktör

ABSTRACT

This study was carried out in order to reveal the factors determining and shaping Gaziantep as "Gastronomic City" in the eyes of students who have taken gastronomy education. Within this scope of the purpose, the University of Gaziantep gastronomy, culinary, and catering services departments which were trained 280 students were conducted a questionnaire. The data obtained from the questionnaire were subjected to various analyzes and the research was concluded. According to this, in recognition of Gaziantep as a gastronomic city; it was determined that vegetables, fruits, dried vegetables-fruits, various spices, tomato or pepper paste, pistachio, legumes, baklava, various kebabs and stewpan dishes in Gaziantep cuisine were effective. Furthermore, it has been revealed that the studies conducted by the local governments are an important factor in the fact that Gaziantep is a gastronomic city and that it is included in the "Creative Cities Network" by Unesco.

Key Words: Tourism, Gastronomy, Factor

GAZİANTEP EL SANATLARININ TURİZMDEKİ YERİ THE PLACE OF GAZİANTEP HANDICRAFTS IN TOURISM

Adnan AKIN

Öğr. Gör. Gaziantep Üniversitesi, Turizm Otelcilik Meslek Yüksek Okulu,
aakin@gantep.edu.tr

Aliye AKIN

Öğr. Gör. Dr. Gaziantep Üniversitesi, Turizm Otelcilik Meslek Yüksek Okulu,
aliyeakin@gantep.edu.tr

ÖZET

El sanatlarının turizmdeki yerini ve önemi ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen araştırma çalışmayı önemli kılmaktadır. Bu kapsamda veriler, il kültür turizm müdürlüğü, Gaziantep valiliği ve esnaf sanatkârlar odaları başkanları ile yüz yüze görüşmelerle elde edilmiştir. Elde edilen veriler çeşitli istatistikî programlarda anlamlı hale getirilerek, çalışma sonuçlandırılmıştır. Araştırma sonucunda, el sanatlarının Gaziantep turizminin gelişiminde önemli bir etken olduğu saptanmıştır. Ayrıca, el sanatlarının turizm hareketliliğinde önemli bir unsur olduğu da ortaya konmuştur.

Anahtar kelimeler: Turizm, El Sanatları, Turizm Hareketliliği

ABSTRACT

The study carried out in order to reveal the place and the importance of handicrafts in tourism is important. In this context, data was obtained provincial directorate of culture and tourism, governorship of Gaziantep and the head of union of chamber of merchants and craftsmen with face-to-face interview method. The obtained data were made meaningful in various statistical programs, the study was concluded. As a result of the research, it was detected that handicrafts were an important factor in the development of tourism in Gaziantep. It is also revealed that handicrafts are an important element in tourism mobility.

Key words: Tourism, Handicrafts, Tourism Mobility

ŞEHİRLERİN ALGILANMASI ÜZERİNE NÖRO-DENEYİMSEL BİR TASARIM A NEURO-EXPERIMENTAL DESIGN ON COGNITION OF CITIES

Atilla YÜCEL

Yrd. Doç. Dr. Fırat Üniversitesi, ayucel@firat.edu.tr

Fatoş ÖZDEMİR

Fırat Üniversitesi, fatosozdemir2344@gmail.com

Yunus Emre GÜR

Fırat Üniversitesi, Yunusemregur2323@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, dünyanın önde gelen şehirlerinin o şehri görme, yaşama, ziyaret etme imkanı olmayan kişiler üzerinde nasıl algılandığını nöropazarlama açısından EEG yöntemiyle tespit etmeye çalışmaktır. Merkezi ve çevresel sinir sisteminin incelenmesiyle insan davranışlarının anlaşılmasına odaklanan Nöropazarlama; insan beyninin nasıl çalıştığı ve nasıl karar verdiği konusunda araştırma yapan ve bu araştırmaları pazarlama alanında kullanılabilir olmasını sağlayan bilim alanıdır. Nöropazarlama araştırmacıları insanların pazarlama uyarıcılarına karşı verdikleri tepkileri ölçmektedir. Nöropazarlamaya göre; tüketiciler tercih yaparken rasyonel ve irrasyonel kararları harmanlamakta ve ortaya çıkan veriyle karar vermektedir. Nöropazarlama; birbirinden farklı disiplinler olan, psikoloji, sosyoloji, pazarlama ve nörolojiyi bir araya getiren, tüketicinin satın alma kararı verirken “rasyonel olmayan”, “irrasyonel olan kararlarını” inceleyen bir alandır. Bu irrasyonel kararları; duygusal, dürtüsel ve beş duyu organımızın algıladığı uyarıcılara göre vermektedir. Bunu ortaya koyabilmek için de beyin görüntüleme yöntemlerini kullanmaktadır. Bu yöntemlerden biri de EEG’ dir. EEG (Elektroensefalogram), beyin dalgaları aktivitesinin elektriksel yöntemle izlenerek, beyin uyarıcılara verdiği tepkilerin kayıt altına alınmasıdır. Deneysel olan bu çalışmada araştırmaya katılan gönüllülere şehirler ve o şehirlere ilişkin kavramlar gösterilerek şehirlerle ilgili duygusal algıların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Nöropazarlama, EEG, Nörobilim, neuromarketing, EEG, Neuroscience

ABSTRACT

Aim of this study is to determine how the foregoing cities of the World are being perceived by the persons, who couldn't see, visit and live in these cities, in terms of Neuromarketing by using the EEG method. The neuromarketing that focuses on understanding of the human behaviors by analyzing the central and peripheral neural system, is the field of science, which investigates on how the human brain works and decides and which enables these investigations to be used in marketing field. Neuromarketing researchers gauge the humans' reactions to marketing stimuli. According to neuromarketing consumers, while making preferences, blend the rational and irrational decisions and decide via the outcome yielded. Neuromarketing is a field that gathers the diverse disciplines psychology, sociology, marketing and neurology together and scrutinizes consumers' “not rational” and “irrational” decisions while making the purchasing decisions. Humans make these irrational decisions via emotional, impulsive and the stimuli perceived by the 5 sense organs. Brain monitoring methods are being used in order to set forth these. One of these methods is the EEG. EEG (Elektroensefalogram) is the recording of the reactions given by the brain to the impulses by observing the brain waves activities via electrical method. In this experimental study, by showing the cities and concepts belonging to these cities to the volunteers participated to this study, their emotional perceptions regarding the cities have been tried to be determined.

SAĞLIK İŞLETMELERİNDE TEDARİK ZİNCİRİ SEÇİM KRİTERLERİNİN OPERASYONEL PERFORMANSA ETKİSİ VAR MIDIR?

DO CRITERIA FOR SELECTING SUPPLY CHAIN HAVE EFFECTS ON OPERATIONAL PERFORMANCE IN HEALTH INSTITUTIONS?

Aykut EKİYOR

Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, aykutekiyor1974@yahoo.com

Mahmoud AMİNO

Yüksek Lisans Öğrencisi, Gazi Üniversitesi, mahmoud.amino92@yahoo.com

ÖZET

Küresel rekabetle birlikte örgütlerin performansını artırmada kendi başına yeterli olmadığı görülmektedir. Örgütlerin performansını geliştiren çeşitli faktörlerin etkisi bulunmaktadır. Bu faktörlerden birisi de tedarik zinciri seçimidir. Müşteri odaklı çalışan örgütlerde tedarik zinciri rekabet avantajı sağlamaktadır. Tedarik zinciri seçimi işletmelerin tedarikçilerini tanımlama, değerlendirme ve uygun buldukları ile sözleşme yapma sürecini ifade etmektedir. Tedarik zinciri tüm işletmelerde önemli olduğu gibi eczane işletmeleri için de önemlidir.

Bu araştırmanın temel sorusu sağlık işletmelerinde tedarik zinciri seçim kriterlerinin operasyonel performansa etkisi var mıdır? Bu sorunsaldan hareketle araştırmada eczane işletmelerinin tedarikçi seçim kriterlerinin tespiti ve bu kriterlerin operasyonel performanslarına etkisini ölçmek amaçlanmıştır. Araştırma zaman ve maliyet kısıtlılığı dolayısıyla Ankara'nın Çankaya, Keçiören, Yenimahalle ve Altındağ ilçelerinde yapılmıştır. Söz konusu ilçelerden basit tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 60 eczanede yürütülen araştırmada 100 kişiye yüz yüze görüşme yöntemi ile anket uygulanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik bilgilerin yer aldığı sorular, anketin ikinci bölümünde ise ilgili literatür taramasına dayanarak tedarik zinciri seçim kriterleri olarak belirlenen maliyet, karlılık, zamanında teslimat, pazar payı ve kalite değişkenlerine göre geliştirilen 5'li likert ölçekli sorular yer almaktadır. Araştırma verileri Mart-Mayıs 2017 tarihleri arasında elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi, ANOVA analizi ve regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre; eczane işletmelerinde tedarikçi seçim kriterlerinin operasyonel performansa %49 oranında pozitif etkisi olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık İşletmeleri, Eczane, Tedarik Zinciri, Operasyonel Performans, Ankara.

ABSTRACT

It has become evident through global competition that organisations are not self-sufficient in increasing their performance. Various factors improving the performance of organisations are effective. One of those factors is the selection of supply chain. Supply chain offers competition advantages in customer-oriented organisations. Selection of supply chain represents the process of businesses' description of their suppliers, assessing them and making contracts with the one they consider appropriate. Supply chain is important for pharmacies as well as for all businesses.

This study searches for answers to the question “do criteria for selecting supply chain have effects on operational performance in health institutions?” Based on this problem, this study aims to set the criteria for selecting suppliers and to measure the effects of the criteria on operational performance. Due to time and cost restrictions, this study was conducted in Keçiören, Yenimahalle and Altındağ districts of Ankara. Choosing 60 pharmacies in the above mentioned districts through simple random sampling, 100 participants were given a questionnaire through face to face interviews. The questionnaire is composed of two parts. Part one contained questions on demographic information while part two included 5-pointed Likert type questions developed on the basis of cost, profitability, delivery on time, market share and quality- the criteria set in relation to selecting a supply chain. The data were collected in the period between March and May 2017. Descriptive statistics, correlation analysis, ANOVA analysis and regression analysis were used in analysing the data. It was found in consequence that the criteria for selecting supply chain had 49% positive effects on operational performance in pharmacies.

Key Words: Health Institutions, Pharmacies, Supply Chain, Operational Performance, Ankara

TÜRKİYE’DE 1946 İLE 2007 YILLARI ARASINDA UYGULANAN GENEL SEÇİM SİSTEMLERİ**GENERAL SELECTION SYSTEMS APPLIED BETWEEN 1946 AND 2007 IN TURKEY**

Ayşe ERKMEN

Okutman Dr. Gaziantep Üniversitesi, aerkmen@gantep.edu.tr**ÖZET**

Bu çalışma 1946-2007 yılları arasında yapılan genel seçimlerde uygulanan seçim sistemlerinin seçim sonuçlarına etkisini ortaya koymak amacı ile yapılmıştır. Yapılan çalışmada 1946-2007 yılları arasında yapılan genel seçimlerde uygulanan seçim sistemlerinin halk iradesine etkisi araştırılmıştır. Araştırma sonucu 1946 genel seçimlerinde açık oy gizli sayım yapıldığı için halk iradesinin meclise tam yansıyor yansımadağı konusunda şüpheler olduğu tespit edilmiştir. 1950-1960 yılları arasında yapılan genel seçimlerde uygulanan seçim sisteminde yönetimde istikrara önem verildiğı sonucuna varılmıştır. 1960-1980 yılları arasında gerçekleştirilen genel seçimlerde 1960 öncesi yaşanan siyasi olaylara tepki olarak temsilde adaletle önem verildiğı görülmüştür. Aynı şekilde 1980 sonrası yapılan genel seçimlerde 1980 öncesi yaşanan siyasi olumsuzluklara tepki olarak yönetimde istikrar amaçlı seçim sisteminin uygulandığı tespit edilmiştir. 1980 sonrası yapılan genel seçimlerde uygulanan ülke ve bölge barajlarına rağmen koalisyon hükümetlerinin de kurulduğu seçim sonuçları görülmüştür. Seçimlerde uygulanan seçim sistemleri temsilde adalet, ya da yönetimde istikrar açısından önemli görülmektedir. Aynı anda yönetimde istikrarı ve temsilde adaleti tam sağlayacak bir seçim sisteminin olmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Genel Seçim, Seçim Sistemi, Seçim Kanunu**ABSTRACT**

This study was carried out with the aim of showing the effect of the election systems applied in the general elections held between 1946-2007 on election results. In this study, the effects of the electoral systems applied in the general elections held between 1946-2007 were investigated. Result of the research, in the 1946 general elections, it was determined that there was doubt as to whether the sovereignty of the people fully reflected in the parliament since open voting and secret counting were conducted. In the research, it was seen that the election laws applied in the general elections between 1950-1960 gave importance to the stability of the governance. In the general elections held between 1960 and 1980, justice of representation was given importance in response to the pre-1960 political events. Likewise, in the general elections held after 1980, it was determined that the election law for stability in the administration was accepted in response to the political negatives before 1980. It is also seen that the coalition governments were established despite the country and regional election threshold applied in the general elections after 1980. The electoral systems applied in elections are seen as important in terms of justice and stability in representation. It has been come to the conclusion that there is no electoral system in the administration to ensure equality in stability and representation. At the same time, it is precisely in the administration that there is no system of election to ensure full stability and justice in representation.

Keywords: General Election, Electoral System, Election Law

ALEKSEY N. TOLSTOY’UN AZAP YOLLARI ESERİNDE XX. YÜZYIL RUS AYDINININ KİMLİK ARAYIŞI**IDENTITY SEEKING OF THE 20TH CENTURY RUSSIAN INTELLECTUALS IN THE WORK OF A. N. TOLSTOI “THE ROAD TO CALVARY”**

Ayten DEMİR ÇAKIROĞLU

Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi, aytendemir1987@gmail.com

ÖZET

Rusya tarihinde, ülkeyi köklü değişimlere taşıyan olaylar üzerinde Rus aydın sınıfının etkisi oldukça büyüktür. Söz konusu etki bu sınıfı farklı dönemlerde farklı çehrelere büründürerek ülkede bir aydın-yönetim sorunsalının oluşmasına neden olmuştur. Rusya’da keskin çizgilerle ayrılan sosyal sınıfların ayrıcalıklı kesimini oluşturan bu entelektüel bireyler ceplerinde her zaman bir değişim fikri taşımışlar ve bu durum mutlak monarşi ile yönetilen ülke için bir tehdit olarak algılanmıştır. Aydınların özgürlükçü düşüncelerine yönetimin, idam, Sibirya sürgünleri veya sosyal hakların men edilmesi gibi toplumda derin kırılmalar yaratacak cevaplar vermesi ülkedeki muhalafet ortamının giderek güçlenmesine neden olmuştur. Nitekim sonraki yüzyıllar Dekabrist ayaklanmasına, Halkçılık hareketinin ülkenin içlerine kadar nüfuz etmesine, 1905 Devrimi’ne ve nihai sonu getiren 1917 Devrimi’ne giden süreçte tanıklık edecektir.

Aydınlar, Rusya’yı 1917 Ekim Devrimi’ne taşıyan düşünce hareketini büyük oranda şekillendirmişlerdir. Bu bağlamda dönemin birçok eseri gibi Aleksey N. Tolstoy’un “Azap Yolları” eserinin merkezinde aydın karakterlerin bulunması da bir rastlantı değildir. Eserde devrim hareketinin yaklaşmaya başlamasıyla Kızıl ve Beyaz olarak kutuplaşmaya başlayan aydınlar, çok geçmeden kendilerini halkla aynı mücadelenin içinde bulmuşlardır. Rusya’nın “eski” ve “yeni” güçlerinin karşı karşıya geldiği bu dönem toplumun her kesiminde olduğu gibi aydınların da bir kimlik arayışına girmesine neden olmuştur. Söz konusu karakterlerin bu mücadele sonunda bilinç kazanmaları ise yazarın kişisel hissiyatının esere yansımaları olarak okunabilir. Çalışmamızda “Azap Yolları” eseri çerçevesinde XX. yüzyıl Rus aydın sınıfının devrime bakış açısı irdelenerek bir devrim yanlısı olan A. N.Tolstoy’un eserin aydın karakterleri için hazırladığı özel son incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: 1917 Ekim Devrimi, kimlik arayışı, A.N. Tolstoy, Azap Yolları, Rus aydın sınıfı

**SİYASET MEKANI KENTİ EDEBİYAT PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRMEK
(TÜRK EDEBİYATINDA KENT)
EVALUATION OF AS A POLITICAL SPACE CITY FROM LITERATURE
PERSPECTİVES
(CITY IN TURKISH LITERATURE)**

Azize Serap TUNÇER

Doç. Dr. Ahi Evran Üniversitesi İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,
serap@seraptuncer.com

ÖZET

Edebiyatın “kenti” anlatması doğal, hatta kaçınılmazdır. Modern insanın yaşam alanı olan kentler, edebi anlatıların sadece arka fonu değil, kimi zaman ana anlatısıdır. Özellikle roman türünün sanayileşme ve kentleşmeyle paralel ortaya çıkışı dikkate alındığında, kentleşme ile toplumsal değişim süreçlerinin yakın bağının romanlardaki izini sürmek ilginç sonuçlar sunmaktadır. Savaşlardan devrimlere, hizmet ve siyaset ilişkilerine; günümüz toplumunda, kentler tüm büyük eylemliliklerin ortaya çıktığı mekanlardır. Üstelik edebiyat sadece estetik anlayışı değil, aynı zamanda gerçekçi ve eleştirel unsurları da içermekte; hemen tüm yazılı materyallerden de daha kalıcı olmakta ve daha çok kişiye ulaşmaktadır. Bu çalışmada, tarama yöntemiyle Türk edebiyatında kent ve kentli üzerine yazılan metinler değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kentsel siyaset, Toplumsal değişim, Edebiyat

ABSTRACT

It is natural, almost inescapable, that literature describes the "city". Cities which have become the habitat and living space of the modern person are not just background aspects in literature, but sometimes the main subject. Especially considering the parallel emergence of industrialization and urbanization along with the novel genre, interesting insights are gained from exploring the impacts of urbanization and social change through novels. From wars to revolutions, relations of service and politics, cities are the most prominent environment in which great activism takes place. Furthermore literature contains not only aesthetic merit, but also a realistic and self-critical aspects; and the permanent nature of the work means it can be shared among different peoples and through different times. This study will examine works related to cities and city-dwellers.

Key words: City, Urban politics, Changing society, Literature

*Bu çalışma Ahi Evran Üniversitesi BAP Ofisi tarafından FEF.A4.17.005 no.lu proje ile desteklenmiştir.

**SİYASET MEKANI KENTİ EDEBİYAT PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRMEK
(DÜNYA EDEBİYATINDA KENT)****EVALUATING CITIES AS POLITICAL SPACES FROM A LİTERARY
PERSPECTİVE
(CITY IN WORLD LITERATURE)**

Azize Serap TUNÇER

Doç. Dr. Ahi Evran Üniversitesi İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü,
serap@seraptuncer.com

ÖZET

Edebiyatın “kenti” anlatması doğal, hatta kaçınılmazdır. Modern insanın yaşam alanı olan kentler, edebi anlatıların sadece arka fonu değil, kimi zaman ana anlatısıdır. Özellikle roman türünün sanayileşme ve kentleşmeyle paralel ortaya çıkışı dikkate alındığında, kentleşme ile toplumsal değişim süreçlerinin yakın bağının romanlardaki izini sürmek ilginç sonuçlar sunmaktadır. Savaşlardan devrimlere, hizmet ve siyaset ilişkilerine; günümüz toplumunda, kentler tüm büyük eylemliliklerin ortaya çıktığı mekanlardır. Üstelik edebiyat sadece estetik anlayışı değil, aynı zamanda gerçekçi ve eleştirel unsurları da içermekte; hemen tüm yazılı materyallerden de daha kalıcı olmakta ve daha çok kişiye ulaşmaktadır. Bu çalışmada, tarama yöntemiyle dünya edebiyatında kent ve kentli üzerine yazılan metinler değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kentsel siyaset, Toplumsal değişim, Edebiyat

ABSTRACT

It is natural, almost inescapable, that literature describes the "city". Cities which have become the habitat and living space of the modern person are not just background aspects in literature, but sometimes the main subject. Especially considering the parallel emergence of industrialization and urbanization along with the novel genre, interesting insights are gained from exploring the impacts of urbanization and social change through novels. From wars to revolutions, relations of service and politics, cities are the most prominent environment in which great activism takes place. Furthermore literature contains not only aesthetic merit, but also a realistic and self-critical aspects; and the permanent nature of the work means it can be shared among different peoples and through different times. This study will examine works related to cities and city-dwellers.

Key words: City, Urban politics, Changing society, Literature

DİN EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ AÇISINDAN AHİRET BİLİNCİ

Yrd. Doç. Dr. Banu GÜRER

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, banu.gurer@marmara.edu.tr

ÖZET

İnsanoğlu doğumla başlayan ölümlü nihayete eren dünya hayatı serüvenini anlamlandırma yolunda varoluşundan bu yana uzun bir geçmişe sahiptir. Kim olduğu, hayatın ne anlama geldiği, hayatı nasıl yaşaması gerektiği, ölümün ne olduğu ve ölüm sonrasında neler olacağı gibi sorular, anlamlandırma sürecinde her daim cevap aranan soruların başında gelmektedir.

Söz konusu sorulara verilecek cevabı bulmada insanoğluna kaynak teşkil eden din “anlamlandırma” sürecinin neticesinde meydana gelecek olan davranışın şekillenmesinde de önemli rol oynamaktadır. Yani din, insanın inandığı gibi yaşamasını sağlamaya yönelik olarak birtakım ilkeler ortaya koyar ve bu ilkeler doğrultusunda ahlaki davranışın oluşmasını ister.

Dinlerin ahlaki davranışın oluşmasına tesir eden ilkeleri, inanç sistemleri ile ortaya çıkmaktadır. İnanç sistemlerini oluşturan inanç esasları arasında ise birçok dinde Tanrı’ya imandan hemen sonra ahirete iman esasının geldiği görülmektedir. Zira ölüm, hayatın bir gerçeği olarak Tanrı, evren ve insan arasındaki ilişki bağlamında insanın kendini anlamlandırma sürecinde önemli bir yere sahiptir. Bu önem, ölüm sonrasına dair verilecek cevabın bu dünya hayatımızı şekillendirmesine dayanmaktadır.

Bahsi geçen cevabın ölümden sonra başlayacak bir hayatın varlığı şeklinde verilmesinin, bir başka ifadeyle ahirete imanın insanın bu dünyadaki hayatını düzenlemesine etkisi meselesi, bu araştırmanın gerçekleşmesinde en önemli etkidir. Zira söz konusu inancın insanın bu dünya hayatını şekillendirmesinde ve özellikle ahlaki davranışın ortaya çıkmasında önemli ve olumlu bir güce sahip olması, beklenen bir neticedir. Ancak beklenen bu neticenin her daim gerçekleştiğini söylemek, insanoğlunun geçmişten günümüze tarihi tecrübesine bakıldığında, mümkün gözükmemektedir.

İşte bahsi geçen tüm bu hususlar, bizi bu çalışmayı gerçekleştirmeye sevk etmiştir. Bu minvalde araştırmamızın amacı ahiret inancının, din eğitimi açısından davranışlarımızı şekillendiren ahlaki bir bilinç olarak nasıl ele alınabileceği ve buradan hareketle “ahiret bilinci”nin din eğitiminde bir değer kabul edilip edilemeyeceği üzerinde tartışmaktır.

Bahsi geçen tartışmayı belirli bir örnekleme dayalı somut bir veri üzerinden yapabilmek amacıyla yüksek din öğrenimi alan ve almış kişilerin ahiret inançlarının ahiret bilinci olarak yansıyor yansımadığını ve ilahiyat öğrenimlerinin bu duruma etkisini anlamaya yönelik olarak bir araştırma gerçekleştirdik. Araştırmamızın örneklemini Marmara İlahiyat Fakültesi 2014-2015 öğretim yılında okuyan birinci ve son sınıf öğrencileri ile muhtelif okullarda görev yapan ya da yapmış olan 10’u Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, 10’u Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve 10’u da Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunu olmak üzere toplam 30 kişi oluşturmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden, anket ve mülakat (görüşme-interview) yöntemi kullanılan araştırmamızda, anket çalışmamız, katılımcıların kişisel bilgilerinin yer aldığı anket formu ile tarafımızdan gerçekleştirilen iki ayrı tutum ölçeğinden meydana gelmektedir. Bu metod ile ahiret inancının temel değerlerinden kabul ettiğimiz adalet ve kul hakkı ile ahiret bilincine yönelik olarak katılımcıların tutumları tespit edilmeye çalışılmıştır. Mülakat yöntemi ile ise araştırma verilerini daha somut ve derinlemesine elde etmek hedeflenmiştir. Bu şekilde katılımcıların ahiret bilinci ile ilgili değerlendirmelerini kendi ifadeleriyle ve daha detaylı aktarmalarına imkan tanımaya amaçlanmış bulunmaktayız.

Kongre kapsamında, elde ettiğimiz bulguları, günümüzün temel ahlak ve değer problemleri bağlamında paylaşmayı ve tartışmayı istiyoruz.

THE POWER OF EMOTIONS IN A *PRAYER FOR OWEN MEANY* BY JOHN IRVING

Bülent Cercis TANRITANIR

Assoc. Prof. Dr. Department of English Language and Literature, Faculty of Letters, Van Yüzüncü Yıl University, bctanritanir@gmail.com

Mervenur ULUDAĞ

M.A. Graduate, Institute of Social Sciences, Van Yüzüncü Yıl University, mervenur-uludag@hotmail.com

ABSTRACT

Throughout the late of twentieth century, America might be called as a cosmopolitan country with many ethnic groups and citizens from all over the world. Under the name of Americanese many people prefer living in America due to the radical changes in social, economic and political fields (Hernandez). Although the period is the age of modern and post modernism in terms of self realization or focusing on the ‘self’ due to alienation from the society, John Irving considers the conventional types of stories as used by the traditional writers. Irving believes that the major duty of a writer is to tell a good story to his readers more than making flux in reader’s mind (Morse 21). As called as ‘Dickenson of twentieth century’, John Irving tries to direct his characters according to his belief and style on life in both comic and realist ways. Owen Meany as the protagonist of *A Prayer For Owen Meany* by John Irving is a representative figure of the traditional characters used in the 19 th. century. The novel is the revision of religious and mythic values in contrast to the modernist aspects and traits, nineteenth century qualities (Allen 16). Irving deals with the supernatural and extraordinariness for ordinary human being in *A Prayer For Owen Meany* and focuses on the strenght of a man emotionally against the supernatural and miracles. It might be inferred that the protagonist makes us believe the significance and impact of his emotions. This paper aims to study the power of emotions in *A Prayer For Owen Meany* by John Irving.

Key Words: Belief, Emotion, Fate, Faith, Miracles, Pride, Self Consciosness, Supernatural

KONAKLAMA İŞLETMELERİ ÇALIŞANLARININ KÜLTÜREL DEĞERLERİ

Yrd. Doç. Dr. Çağdaş ERTAŞ
Şırnak Üniversitesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu
E-posta: ertascagdas@hotmail.com

ÖZET

Örgütsel psikoloji alanında kültür üzerine yapılmış araştırmalar, bireyin kültürel değerlerinin birçok davranışının altında yatan temel faktör olduğunu göstermektedir. Nitekim kültürel değerlerin örgütsel davranış üzerindeki etkileri göz ardı edildiğinde ve bu yönde bilgisiz kalındığında, gerek örgüt gerekse çalışan açısından büyük olumsuz çıktılar ortaya çıkması muhtemeldir. Zira çalışanların kültürel değerlerini göz ardı ederek sağlıklı bir çalışma ortamı yaratmak, mümkün gözükmemektedir. Bu sebeple, çalışanların örgütsel davranışlarını yönlendirmekten ziyade, öncelikle kültürel değerleri öğrenilerek ne tür davranışlar geliştirebileceği öğrenilmeye çalışılmalıdır. Bu araştırma, buradan esinlenerek planlanmıştır. Hofstede'in kültürel değerlerini esas alan bu araştırmanın temel amacı, konaklama işletmeleri özelinde turizm çalışanlarının kültürel değerlerini inceleyerek, turizm ve örgütsel psikoloji yazınına katkı sunmaktır. Araştırmanın toplumu; İstanbul, Ankara, İzmir ve Antalya'da tüm yıl faaliyet gösteren 5 yıldızlı konaklama işletmelerinin üst düzey yönetici pozisyonu dışındaki çalışanlarıdır. Araştırma verileri, 20 Temmuz-15 Kasım 2016 tarihleri arasında toplanmıştır. Anket yoluyla 481 katılımcıdan elde edilen verilerin analizi için faktör analizi kullanılmıştır.

Konaklama işletmeleri çalışanlarının kültürel değerlerini ölçmek amacıyla kullanılan ve toplam 26 maddeden oluşan kültürel değerler ölçeği; bireycilik, belirsizlikten kaçınma, güç mesafesi, erillik ve uzun dönem odaklılık olmak üzere beş boyuttan oluşmaktadır. Kültürel değerler ölçeğine uygulanan ilk faktör analizi sonucunda, analize tabi tutulan 26 ölçek maddesi için öz değeri 1'in üzerinde olan beş faktör olduğu bulgulanmıştır. Bu faktörlerin toplam varyansa yaptıkları katkı oranı %70,920'dir. Ancak 21. ölçek maddesinin (*kazanılan para tutumlu olacak şekilde, dikkatli biçimde harcanmalıdır*) ortak varyans değerinin ,50'nin altında olduğu tespit edilmiş ve ilgili madde analizden çıkarılmıştır. Kalan 25 maddeye uygulanan faktör analizi, bütün önkabulleri karşılamış ve hiçbir madde sorun vermemiştir. Söz konusu beş faktörün toplam varyansa yaptığı katkı oranı %72,099'dur. Ortaya çıkan beş faktör, açıklanan toplam varyansa yaptıkları katkının önemi açısından değerlendirildiğinde, çoğulculuk faktörünün %19,229, güç mesafesi faktörünün %15,911, belirsizlikten kaçınma faktörünün %12,808, erillik faktörünün %12,611 ve uzun dönem odaklılık faktörünün %11,541 oranında katkıda bulunduğu görülmüştür. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda ortaya çıkan beşli faktör yapısının, yazındaki yapıyla da uyumlu olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak, konaklama işletmeleri çalışanlarının yüksek düzeyde uzun dönem odaklı, belirsizlikten kaçınan, çoğulcu; orta düzeyde güç mesafesi ve orta düzeyde eril kültürel değerler taşıdığı görülmüştür. Söz konusu tespitler, Türkiye'de turizm sektörünün olumsuz şartlar altında olduğu bir dönemin sonucudur. Elbette farklı bir zamanda ya da farklı turizm destinasyonlarında yapılacak benzer araştırmalarda, farklı sonuçların ortaya çıkması muhtemeldir. Ancak konunun önemini vurgulama bakımından bu tespitlerin, turizmde örgütsel psikoloji yazınına katkı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Çalışanları, Konaklama İşletmeleri, Kültürel Değerler, Turizmde Örgütsel Psikoloji

TURİZMDE ÖRGÜTSEL PSİKOLOJİ ÇALIŞMALARI İÇİN ÖNEMLİ BİR KAVRAM: KÜLTÜREL DEĞERLER

Yrd. Doç. Dr. Çağdaş ERTAŞ

Şırnak Üniversitesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği Yüksekokulu

E-posta: ertascagdas@hotmail.com

ÖZET

Örgütsel psikoloji alanında yapılmış araştırmalar, bir örgütün sahip olduğu çeşitli unsurların (örgüt kültürü, örgütsel adalet gibi), çalışanların davranışlarını bir şekilde etkilediğini göstermektedir. Nitekim örgüt içindeki söz konusu faktörlerin çalışanlar üzerindeki etkisini incelemek önem arz etmektedir. Ancak sadece bu değişkenlerin etkisini incelemek, resmin bütününe görmek açısından eksik kalacaktır. Öyle ki bir örgütün sahip olduğu unsurları da etkileyen başka değişkenler söz konusudur. Bu değişkenlerden biri ise, kültürel değerlerdir. Nitekim kültürel değerler üzerine yapılmış örgütsel psikoloji alanındaki araştırmalar incelendiğinde, bireyin sahip olduğu kültürel değerlerin örgüt içindeki birçok davranışını etkileyen önemli bir faktör olduğu anlaşılmaktadır. Ancak özellikle turizm yazınındaki örgütsel psikolojiyi ilgilendiren araştırmalarda kültürel değerler konusunun göz ardı edildiği dikkate alınmalıdır.

Örgütsel uygulamalarda, kültürel değerler dikkate alınması gereken bir faktördür. Aksi takdirde, çağımızda kültürel değerlerin örgütsel etkileri konusunda bilgisiz kalmak, büyük yönetim yanlışlarına neden olacaktır. Çünkü birçok araştırmacının belirttiği üzere, çalışanların kültürel değerlerini göz ardı ederek onları yönetmek ya da sağlıklı bir çalışma ortamı yaratmak, pek mümkün gözükmemektedir. Nitekim örgütler özünde birer toplum, çalışanları ise bu toplumun üyesidir. Dolayısıyla, örgütlerde farklı kültürel değerlere sahip çalışanların bir arada bulunması kaçınılmazdır. Kültürel değerler ise, örgütlerin çalışma ve yönetim boyutlarını etkilemektedir. Örneğin çalışanlar, kendi kültürü ve öncelikleriyle örgütün kültürü ve öncelikleri uyuyorsa, daha mutlu olacaklardır. Öyle ki, toplumun kültürüne en uygun yönetim uygulamalarının neler olduğunu anlamak, örgütsel başarının anahtarıdır. Bu nedenle yöneticilerin, çalışanlarında baskın olan kültürel değerleri (toplumsal kültürü) bilmesi, onlara çeşitli yararlar sağlayacaktır. Daha da önemlisi, çalışanların kültürel özelliklerine göre ne tür davranışlarda bulunabilecekleri bilinir ve buna göre gerekli önlemler alınır, mutlu bir iş ortamı oluşturulabilecektir.

Özetle, kültürel değerler; bireyin düşüncesini ve davranışlarını yönlendiren, sosyal yaşamı ve etkileşimi etkileyen önemli bir faktördür. Buraya kadar yapılan açıklamalar ışığında, bu araştırmanın temel amacı, kültürel değerler konusunun önemine dikkat çekerek, örgütsel psikoloji alanıyla ilgilenen turizm araştırmacılarında konuya ilişkin bir farkındalık oluşturmaktır.

Anahtar Kelimeler: Turizm İşletmeleri, Turizm Çalışanları, Kültürel Değerler, Örgütsel Psikoloji

ÇOCUKLARIN EĞİTİM TARZINI BELİRLEMEDE ANNE VE BABALARIN HAKKI

Davut OKÇU

Yrd. Doç. Dr., Batman Üniversitesi, davut.okcu@batman.edu.tr

ÖZET

Dünya yeni bin yıla girerken “demokrasi” ve “insan hakları” kavramları insanlığın ortak değerleri olarak öne çıkmıştır. İnsanlığın bu ortak değerlerine uyulması amacıyla bir dizi evrensel sözleşme hazırlanarak imza altına alınmıştır. Birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da demokrasi ve insan haklarına ilişkin kriterlere uyulup uyulmadığı tartışılmaktadır. Tartışma konularından birisi de çocukların eğitim tarzını belirlemede anne ve babaya tanınan inisiyatifin ölçüsüdür. Başta İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Çocuk Hakları Sözleşmesi olmak üzere birçok uluslararası sözleşmede çocukların eğitim tarzını belirleme hakkının ebeveynine ait olduğu hükme bağlanmıştır. Eğitim tarzını belirleme konusunda ebeveynin hak ve sorumlulukları İslam dininde de “Hidane Hakkı” başlığı altında incelenmektedir.

Türkiye, Evrensel Sözleşmeler ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin eğitim hakkını tanzim eden maddelerinin bazı bölümlerini 1954 yılında **çekince koyarak** imzalamıştır. Çocukların eğitim tarzını belirleme konusunda anne ve babaya inisiyatif verilmesi hükmü de çekince konulan maddeler arasında yer almaktadır. Ne yazık ki, anne ve babalara çocuklarının eğitim tarzını belirleme konusunda inisiyatif tanınmaması birçok soruna kaynak teşkil etmektedir.

Milli Eğitim Politikalarının belirlenmesinde velilerin inisiyatif sahibi olamaması demokrasinin olmazsa olmaz şartı olan “çoğulculuk” ilkesine zarar vermektedir. Ayrıca veli tercihlerinin dikkate alınmaması farklı eğitim programlarının geliştirilmesini önlemektedir. Tek tip program uygulaması eğitim programları alanında yeni kuramların, yöntem ve tekniklerin geliştirilmesini de önlemektedir. Eğitim programları geliştirmenin önündeki engeller kurumsal çoğulculuğu da engellemektedir. Eğitim Programları ve kurumsallaşma alanında yaşanan tek tipçi anlayış eğitim kurumlarından hizmet almakta olan velileri memnun etmemektedir. Bu nedenle karar aşamalarında sürece dahil edilmeyen velilerden memnuniyet beklemek insafli bir yaklaşım olmayacaktır. Bu bağlamda Milli Eğitim Politikalarının belirlenmesinde evrensel standartlara uyum sağlanmalıdır. Evrensel kriterlere uyum beraberinde vatandaşın hukukuna saygıyı doğuracak; vatandaşın haklarına saygı, demokrasi ve insan hakları standartlarının yükselmesine katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn, Eğitim Hakkı, Eğitim Tarzı, Eğitimde Çoğulculuk

V. G. KOROLENKO’NUN “YURTSUZ FYODOR” ÖYKÜSÜNDE GEZGİN TİPİ

Duygu İKİSİVRİ

Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi, ikisivriduygu@gmail.com

ÖZET

Dünya ve Rus edebiyatının tanınmış yazarlarından biri olan Vladimir Galaktionoviç Korolenko (1853-1921), topluma duyarlı birçok yazarda olduğu gibi kendi ülkesinde geçen olaylardan ve yaşamlardan etkilenerek yaratıcılığında bir tiplere öne çıkarır.

Rusya’da toprak köleliğinin kaldırılmasından (1861) sonra edebiyatta yersiz yurtsuzların gezginliği teması belirir. 19. yüzyılın sonuna gelindiğinde ise mahkum edilen ve sürgüne gönderilen Rus insanları yeniden anlatılmaya ve tanımlanmaya çalışılır. Mahkum olanların, kürek cezasına çarptırılanların, Sibiryaya gibi uzak ve elverişsiz iklim koşullarına sahip yerlere sürgün edilenlerin yolu, bir yaşam biçimi olan aylak gezginliğe (brodyajniçestvo) dönüşür. Korolenko da tarihte yaşanan bu gerçeği göz ardı etmez.

Yazar, Sibiryaya öykülerinde dikkatini başlıca olarak toplumdan kopmuş insanlar için kullanılan "yabancı" figürüne ve onun Sibiryaya’daki yaşam içerisinde şekillenen yazgısına çevirir. Bu figürün yaratıldığı, yazarın en bilindik "gezginlik teması" (brodyajniçeskaya tema), Sibiryaya tarafından itaat altına alınan insanın durumunu, onun kayıtsızlığını ve yozlaşmasını ortaya koyar. Bu temasıyla birlikte yaratıcılığında "aylak gezgin" şeklinde çevirdiğimiz "brodyaga" tipi ortaya çıkar. Söz konusu tipi karşılayan "brodyaga" sözcüğü, kendi evine sahip olmayan, belirli bir amacı ya da işi olmadan memleket memleket gezen kimseleri niteler.

Gezgin tipi, Korolenko’nun sürgün döneminde elde ettiği etkileşimlerden izler taşır. Yazar, 1881-1884 yılları arasında Yakutistan’da sürgün olarak yaşar. Sibiryaya izlenimleri, daha sonraki yıllarda eserlerine yansır.

Gezgin tipinin canlandırıldığı öykülerden biri olan **Yurtsuz Fyodor**’daki Fyodor, yaşadığı olaylar ve içinde bulunduğu durumlarla birlikte yazarın gözlemlediği toplum gerçeğini yansıtır. Gezgin tipi aracılığıyla 19. yüzyıl sonu Sibiryaya’ında sürgünde yaşayan ve bu döngüsünden nasıl kurtulacağını bilemeyen bir kuşak anlatılır. Bu çalışmada Korolenko’nun **Yurtsuz Fyodor** adlı öyküsünde yarattığı Gezgin tipi ve onun özelliklerinin incelenmesi hedeflenerek, Rus toplumunda gerçekte yaşanmış olan bir dönemin tarihsel öznesinin anlaşılması, Sibiryaya’da geçen sürgün yaşamlara dair bilgi verilmesi, Korolenko’nun yaratıcılığında ortaya çıkan tipin okura tanıtılması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rus edebiyatı, V. G. Korolenko, Yurtsuz Fyodor, Gezgin Tipi, Aylak Gezgin

GENÇLERİN DÖNÜŞTÜRÜCÜ LİDERLİK ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Murat YOLSAL

İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Doktora Adayı, muratyolsal@gmail.com

E. Banu BILGISEVEN

İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Doktor Adayı, banu.bilgiseven@hotmail.com

Seda MURADOĞLU

İstanbul Ticaret Üniversitesi İşletme Doktora Öğrencisi, sedamuradoğlu@outlook.com

ÖZET

Hızlı ve sürekli değişimin örgütleri dönüşüme zorladığı günümüzde, dönüştürücü lidere duyulan ihtiyaç günden güne artmaktadır. Geçmişte yapılmış araştırmalar dönüştürücü liderlik davranışının sonuçları üzerine odaklanırken, bu çalışma iş hayatına atılma aşamasındaki gençlerin dönüştürücü liderlik algısını ölçmeyi amaçlayarak, diğer çalışmalardan ayrılmaktadır. Bu kapsamda, dönüştürücü liderlik algısını ölçümlemek adına, gençlerin yaş, eğitim düzeyi, cinsiyet ve not ortalamalarından faydalanılmış, bir vakıf üniversitesinin toplam 280 lisans ve lisansüstü öğrencisine uygulanan anket çalışması sonucunda araştırma verileri elde edilmiştir. Araştırma için üç adet hipotez geliştirilmiş, bu hipotezler İki Faktörlü Varyans Analizi ve Çoklu Regresyon Modeli ile test edilmiştir. Bulgular eğitim düzeyine göre gençlerin dönüştürücü liderlik algısının farklılık gösterdiğini; eğitim düzeyine etki eden başlıca faktörün yaş olduğunu; yaştaki artışa bağlı olarak gençlerin dönüştürücü liderlik algısının yükseldiğini ortaya koymaktadır. Çalışmanın son bölümünde bulguların teorik ve pratik sonuçları da tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dönüştürücü liderlik algısı, Üniversite öğrencileri, Not ortalaması, Eğitim düzeyi, Cinsiyet

ABSTRACT

In our day, when the rapid and continuous change forces organizations to transform, the need for a transformational leader increases day by day. While studies carried out in the past focus on the outcomes of transformational leadership, this study targets measuring the transformational leadership perception of young people who are in the phase of beginning their work life and thus differs from other studies. Within this context, in order to measure the transformational leadership perception; the age, education level, gender, and grade point average of young people were used and research data were obtained by applying a questionnaire to a total of 280 undergraduate and graduate students in a foundation university. Three hypotheses were developed for the research; these hypotheses were tested with a Two Factor Variance Analysis and a Multiple Regression Model. The results showed that the perception of transformational leadership in young people differed with respect to education level, that the main factor which affected the education level was age, and that the transformational leadership perception of young people increased with increase in age. In the last part of the study, the theoretical and practical outcomes of the results were also discussed.

Key words: Transformative leadership perception, University students, GPA, Education level, Gender

PERAKENDE KUYUM SEKTÖRÜNDE SATIŞ ETİĞİ TÜKETİCİ ALGISI VE SATIN ALMA DAVRANIŞINA ETKİSİ; KAPALIÇARŞI ARAŞTIRMASI

Prof. Dr. Nüket SARAÇEL

Doğuş Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler, nsaracel@dogus.edu.tr

Dr. Öğrencisi Gülcan AYRAL

Doğuş Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, gulcanayral@gmail.com

Dr. Öğrencisi Eljif HAJRULA ASLAN

İstanbul Ticaret Üniversitesi, Sosyal Bilimler, elifhayrullah@hotmail.com

ÖZET

Ahlak, insanlığın varoluşundan bu yana ve özellikle de topluluk halinde yaşamasıyla bireysel ve toplumsal ilişkilerde çok önemli bir yer tutmuştur. Tarım dönemi ve ardından sanayi devrimiyle ticaret olgusunun oluşması, yönetimin bir bilim dalı haline gelmesi, ticaretteki tüketici satıcı ilişkisine çok yönlü bir nitelik kazandırmıştır. Bireylerde oluşan biriktirme, sahip olma, çıkarlarını ön plana çıkartma eğilimi, zamanla kurumların da davranışı haline gelmiştir. Durum böyle olunca önce ahlak olarak bireysel boyutta kendini gösteren olgu, sonra iş alanına geçerek etik halini almıştır. Bilinçli olarak hak ihlal etmek, hakça paylaşmamak, yanıltmak, kandırmak, zarara uğratmak bireysel olduğu kadar toplumsal bir sorun haline gelmiştir. En uç noktada savaşımlara sebebiyet veren bu sorunlar, toplumun alt gruplarında, ekonomik pazar unsurlarından üretici ve tüketici arasında da kavgalar, huzursuzluklar çıkartmıştır. Artan etik sorunlar, sebep ve sonuçlarıyla ayrı ayrı ele alınıp mücadele etmeyi, çözüm oluşturmayı zorunlu hale getirmiştir. Batının gelişmiş ülkelerinden başlayarak uzun bir süreçte tüm dünyaya nüfuz etmekte olan mücadeleler sonucunda, etik ile ilgili akademik tartışmalar ve çalışmalar yapılmış, teoriler üretilmiş, devletler etik politikalar oluşturmuş, konuyla ilgili sivil toplum kuruluşları kurulmuş, mesleki etik oluşumları yanında, müşteri tarafında tüketici koruma yasaları çıkartılmış ve büyük işletmelerde etik kodlar oluşturulmuştur. Etik, tüm bunların sonucunda şirket ve tüm paydaşların çok önem verdiği bir unsur haline gelmiştir.

Tüketici beklentisi, satın alacağı ürün ya da hizmetin sadece ihtiyacını direkt karşılayacak bir meta olmaktan çıkmış; dürüstlük, sosyal sorumluluk, toplumsal fayda yaratma ve benzeri değerleri de içeren bir hale gelmiştir.

Etik, ilk zamanlar işletmeler için bir opsiyon iken, üretim odaklı bir yaklaşımdan müşteri odaklı bir yaklaşıma geçilmesiyle tüketici beklentilerinin önem kazanması, müşterinin etik davranan şirketleri tercih etmesi ve artan rekabet sebebiyle en çıkarıcı kurumun bile önem vermek zorunda kaldığı önemli bir işletme unsuru haline gelmiştir.

Ticaretin belki de en ilkel hali olan ve aslında en karmaşık işletmelerin dahi temelini teşkil eden “satış”, etik açıdan en çok problem yaşanan bir alan olagelmiştir. Zaman birçok şeyi teknolojik olana, karmaşık hale evirse de temelde satış; ürün ya da hizmetin, para ya da farklı bir enstrümanla mübadelesi esasına dayanır. Bu mübadelede iki taraf da etik ve adil bir alış veriş eyleminde buldukları taktirde süreç memnuniyetle kapanıp, iki tarafın da kazandığı satın alma davranışı gerçekleşir ya da tekrarlanır.

Bu çalışmada, işletmelerin etik satış faaliyetlerinin müşteri satın alma davranışına etkisiyle ilgili öncelikle yazın taraması yapılmıştır. Bir sonraki aşamada, konu Perakende Kuyum Sektörü'nde nicel bir araştırmayla anket yöntemiyle analiz edilip, sonuçları ortaya konacaktır. **Anahtar kelimeler:** Etik, İş Etiği, Satış Etiği, Tüketici Davranışı

DİN EĞİTİMİ ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA KADER ANLAYIŞI

Yrd. Doç. Dr. Emine KESKİNER

Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Din Eğitimi Anabilim Dalı
eminekeskiner@gmail.com

ÖZET

İnsanlık tarihinin kadim tartışma alanlarından biri olan kader konusu, İslam dininin ortaya çıktığı asırdan itibaren İslam dünyasında da tartışılan bir mesele haline gelmiş, o günden bugüne de tartışılmaya devam etmektedir. Söz konusu tartışmalarda insanın hayatının seyri ve herhangi bir etkisi olmadığı görüşünden, hayatın kontrolünün tamamen insanda olduğuna kadar uzanan birçok görüşün ortaya çıktığı bilinmektedir. Kader anlayışının insanın hayatını kuşatıcı bir etkiye sahip olması nedeniyle politikanın da ilgi alanına giren kader meselesiyle ilgili olarak zaman zaman siyasi otoritelerin doğrudan konuya müdahil olduğu yönünde rivayetlerin mevcut olması meselenin çok yönlülüğünü ortaya koymaktadır. İslam inanç alanına giren diğer konular gibi gaybî yönünün bulunması, insan-Allah, insan-evren, insan-insan gibi birçok etkileşimin ürünü olması nedeniyle tam olarak anlaşılması ve çözülmesi belki de mümkün olmayan kader inancı, tüm bu güçlüklerle rağmen insanların bilgili-bilgisiz fikir yürüttüğü alanlar arasında belki de başı çekmektedir.

Hayatı düşünmeden gelişine yaşayan insanların bile zaman zaman kaderle ilgili sorgulamaları olduğu görülmektedir. Tüm bunlar kader meselesini ister istemez din eğitimi ve öğretiminin konusu haline getirmektedir. Kader konusunda Allah'ın takdiri, insanın özgürlüğü ve sorumluluğu arasındaki ilişkinin yerli yerince anlaşılması gerekmektedir. Kanaatimizce asıl mesele de bu noktada başlamaktadır. Kader gibi bilen bilmeyen herkesin konuştuğu bir alanda insanları sağlıklı bilgiyle buluşturma işi büyük ölçüde din eğitimi ve öğretimine düşmektedir.

Bu çalışmada Cumhuriyet tarihimiz boyunca yaygın ve örgün din eğitimi yoluyla oluşturulmaya çalışılan kader anlayışını kısmen de olsa yansıtmak amaçlanmaktadır. Bu amaçla ülkemizde yaygın ve örgün din eğitiminde kazandırılmak istenen kader anlayışı araştırmanın sınırlılıkları çerçevesinde tespit edilmeye çalışılacaktır. Araştırmamızın esasını yüksek din öğrenimi görmüş bireylerin kader anlayışları ve bu anlayışlarının öğreticisi oldukları İlköğretim Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretimi Programı'nda kazandırılmaya çalışılan kader anlayışı ile örtüşüp örtüşmediğinin yanı sıra adı geçen programdaki kaderin ele alınış biçimi hakkında ne düşündükleri oluşturmaktadır. İlk ve ortaokul düzeyinde örgün eğitimde kazandırılmaya çalışılan kader anlayışı ile yaygın din eğitiminin önemli bir unsuru olarak gördüğümüz ilmiyelerde sunulan kader anlayışının kısmen de olsa mukayesesi de araştırmamızın kapsamındadır.

Araştırmada iki ayrı metot tercih edilmiştir. Kavramsal ve kuramsal çerçevede doküman inceleme metodu kullanılırken, araştırma bölümünde ise nitel araştırma yöntemlerinden, mülakat (görüşme-interview) yöntemi kullanılmıştır. Mülakatlar İstanbul'da yaşayan ve muhtelif ortaokullarda görev yapan ya da yapmış, yaşları 25-39 arası değişmekte olan, 15'i Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, 15'i de Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunu olmak üzere toplam 30 kişi ile gerçekleştirilmiştir. Böylelikle teoriyle pratiğin ne ölçüde uyumlu olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

Hayata bakışta belirleyici olduğunu düşündüğümüz kader anlayışı ile ilgili bulguları gerçekleştirilecek olan kongrede paylaşım tartışmanın faydalı olacağı kanaatindeyim.

MOĞOLLARIN MARDİN KUŞATMASI VE GERİDE BIRAKTIKLARI İZLER

Ercan GÖRDEGİR

Arş. Gör. Batman Üniversitesi, ercan.gordegir@batman.edu.tr

ÖZET

Cengiz Han devrinde batıya yönelen Moğollar Harezimliler'e ilk darbeyi vurarak karşı konulamaz ordularına İran ve yakın doğu yolunu açtılar. Cengiz Handan sonra torunu Hülagü 1250 tarihinde bütün Moğolların beşte biri büyüklüğünde bir ordu ile tekrar Maverünnehir ve İran topraklarına girip 1256 tarihinde yüzyıllardır İslam ülkelerinin korkulu rüyası olan İsmaililerin kalesi Alamut'u aldı. Bundan iki yıl sonra dönemin Müslümanları için dini merkez olan Bağdat Abbasi Halifeliğini ortadan kaldırmayı da başararak İran merkezli devletini kurdu. Moğolların Ortadoğu'da ulaşmak istedikleri diğer bir hedefleri ise Memlukleri de ortadan kaldırarak sınırlarını büyük okyanustan Akdeniz'e kadar genişletmekti. Ancak Memluklere karşı 1260 yılında Filistin'in Ayn-ı Calut mevkiinde tarihlerin en büyük yenilgisini almaları Moğolları büyük bir hayal kırıklığına uğrattı. Bu savaş ve yenilgi aynı zamanda Moğolların İran temsilcisi olan İlhanlılara, Memluklerin en ciddi rakip olduğunu ve bundan sonraki bütün ilişki ve politikalarını bu rakiplerini göz önünde bulundurarak planlamaları gerektiğini öğretti.

İşte tam bu noktada İlhanlılar kendilerine yeni müttefikler aradılar. Savaş meydanında gösterdikleri bütün başarıları gölgelendiren Ayn-ı Calut mağlubiyetinin öcünü almak ve söz konusu emellerine ulaşmak için önce kendilerine Suriye yolunu açacak bir müttefik aradılar. Bu amaç doğrultusunda Hülagü Han (1256-1265) 1257 yılında Mardin ve çevresini kuşattı.

Bu dönemde Mardin ve çevresine hâkim bulunan Artuklular, Moğollar için yukardaki amaca hizmet edecek bir müttefik durumunda idiler. Bundan dolayı Hülagü Han Mardin kalesinin alınmasına çok büyük önem vermiş ve muhasaranın yaklaşık iki sene sürmesine rağmen geri çekilmemiştir. Ancak Mardin'i Moğollara karşı savunan Mardin Artuklu Hükümdarı Necmeddin Gazi'nin ölmesi üzerine onun yerine geçen oğlu Kara Aslan şehri Moğollara teslim etmek için Hülagü Han ile yazışmış neticede şehir Moğollara teslim edilmiştir. Buna karşılık olarak Kara Aslan'a Diyarbakır, Elcezire ve çevresinin hakimiyeti verilmiştir. Böylece Moğollar kendileri için her bakımdan stratejik bir müttefik edinirlerken Artuklular da İlhanlılar gibi dönemin süper gücü konumundaki bir devletin desteğini kazanmışlardır.

Bu araştırmaya konu olan Moğolların Mardin Kuşatması ve Geride Bıraktıkları İzler konulu çalışmamız da tam bu noktada başlamaktadır. Bu çalışmada Moğolların Mardin'e nasıl ve ne amaçla geldiklerini, bölgenin siyaset ve kültürünü nasıl etkilediklerini, bölgenin birliğine ne gibi etkide buldukları gibi soruları cevaplandıracağız. Yine İlhanlı Artuklu ilişkilerini ve bu ilişkilerin bölgenin diğer Türkmen beylikleri ile Moğolların sürekli çatışma halinde olmasına rağmen nasıl en üst düzeyde dönürlük ile sonuçlandığı konusu da çalışmamızda üzerinde durduğumuz diğer bir konu olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mardin, Moğollar, İlhanlı, Artuklu

ENTELEKTÜEL SERMAYE KAVRAMI; BİST'DE İŞLEM GÖREN GIDA FİRMALARI ÜZERİNE BİR ANALİZ

Arş. Gör. Reşat SAKUR
Şırnak Üniversitesi, resatsakur@hotmail.com
Öğr. Gör. Erhan POLAT
Şırnak Üniversitesi, epolat@sirnak.edu.tr
Yrd. Doç. Dr. Süreyya ECE
Şırnak Üniversitesi, sureyyaece@yahoo.com

ÖZET

Günümüzde, bilginin, iletişimin ve bilgi teknolojisinin hızla gelişmesi, bilginin önemini arttırmıştır. İşletmeler için bilgi yönetimi kavramı, işletmelerde en büyük rekabet unsuru haline gelmiş ve işletmenin sahip olduğu maddi olmayan varlıkların önemi giderek artmıştır. Bu durum işletmelerin değerine en büyük katkı sağlayan entelektüel sermaye kavramını ön plana çıkarmaktadır. İlk olarak 1969 yılında Kenneth Galbraith tarafından dillendirilen entelektüel sermaye kavramı, 90'lı yıllara kadar bilim adamları tarafından tartışılmaya ve anlamlandırılmaya çalışılmıştır. 90'lı yıllardan itibaren ise maddi olmayan varlıkların firma değeri üzerindeki etkisi, literatürde araştırmacılar tarafından yoğun olarak ele alınmış ve entelektüel sermaye, firmaların değer kavramının en önemli belirleyicisi konumuna gelmiştir. Entelektüel sermaye kavramı, insan sermayesi, yapısal sermaye ve müşteri sermayesi diye literatürde kabul görmüş üç bileşenden oluşmaktadır. Bu bileşenlerden insan sermayesi, çalışanların sahip oldukları tecrübe, bilgi birikimi, yetenek ve yetkinliklerinin bir karışımı olarak, yapısal sermaye, bilgiyi şirketin içine alıp tutmak ve böylece şirket malı haline gelmesini sağlamak olarak, müşteri sermayesi ise bir organizasyonun, insan sermayesi ve yapısal sermayesini güçlendirerek servet yaratma potansiyelini motive etmek için iş dünyası üyeleriyle olumlu etkileşime girme kabiliyeti olarak tanımlanmaktadır. Entelektüel sermayenin firmalardaki öneminin yüksek olduğu algısı, araştırmacıları entelektüel sermayeyi ölçme ve hesaplama yoluna itmiş ve literatürde çok sayıda ölçüm yöntemi kabul görmüştür. Bu ölçüm yöntemlerinden Ante Pulic tarafından geliştirilen Entelektüel Katma Değer Katsayısı (VAIC) yöntemi hesaplamada kullandığı verilerin kolay ulaşılabilir olması nedeniyle literatürde en çok kabul gören yöntem olmuştur.

Çalışmamızda Borsa İstanbul'da işlem gören, gıda içki ve tütün sektöründe yer alan verilerine ulaşılabilir 17 firmanın 2008-2015 yılları verisi kullanılarak bu firmaların entelektüel sermayesi ve entelektüel sermaye bileşenleri Entelektüel Katma Değer Katsayısı yöntemi ile hesaplanmıştır. Hesaplamalarda elde edilen sonuçlara göre bu firmaların güçlü bir entelektüel sermayeye sahip olduğu ve entelektüel sermaye bileşenlerinin firma değeri üzerinde büyük bir etkiye sahip olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Entelektüel Sermaye, VAIC, Borsa İstanbul, Gıda Sektörü

KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE İÇ KONTROL SİSTEMİNİN ÖNEMİ; MARDİN İLİ ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Erhan POLAT

Şırnak Üniversitesi, epolat@sirnak.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Süreyya ECE

Şırnak Üniversitesi, sureyyaece@yahoo.com

Arş. Gör. Reşat SAKUR

Şırnak Üniversitesi, resatsakur@hotmail.com

ÖZET

Mardin ili tarihsel, kültürel ve demografik birçok yönden Türkiye’de kendine has özellikleri olan bir kenttir. Bu kentin özelliklerinden birisi farklı dini inançlara mensup toplumların bir arada yaşıyor olmasıdır. Bu birlikteliğin en önemli özelliği ise herkesin bir ötekini inancına, inancını yaşamasına ve sembollerine karşılıklı gösterilen hoşgörü ve saygıdır. Bu hoşgörü ve saygı, inanç merkezlerine ait birçok yapının yıkılmadan günümüze ulaşmasına ulaşmasını sağlamıştır. Söz konusu yapılarda çekilen birçok televizyon dizisinin yüksek seyirci kitleleri tarafından beğeni ile takip edilmesi sonucunda kent, ziyaretçi akınına uğramış ve bu durum, bölgede turizmin gelişimine önemli bir katkı sağlamıştır.

İç ve dış turizmin yoğun olması nedeniyle Mardin ilinde çok sayıda konaklama faaliyet göstermektedir. Konaklama işletmeleri, hizmet sektörünün bileşenlerinden olup emek yoğun bir iş alanıdır. Konaklama işletmelerinin emek yoğun işletmeler olması ile birlikte insan faktöründen kaynaklı birçok sorun ortaya çıkmaktadır. Özellikle hata ya da hilelerin olmasına elverişli olan bu işletmelerde kontrol mekanizmalarının oluşturulması gerekmektedir. Günümüz işletmelerinin kontrol mekanizmasından anladıkları şey artık rutin kontroller olmayıp bu kontrollerin bir bütün olarak ele alındığı bir sistemdir. İşte bu sistem “iç kontrol sistemi” olarak bilinir. İç kontrol sistemi, yönetim politikalarına bağlı olarak işletme varlıklarının korunması, faaliyetlerin etkinliği ve verimliliği, finansal raporlamanın güvenilirliği ile işletmenin tabi olduğu yasalara ve düzenlemelere uygunluğunun sağlanması için oluşturulan mali ve diğer kontrollerden oluşan bir sistemdir.

Bu çalışmada, kurumsallaşmanın temel dinamiklerinden biri sayılan iç kontrol sisteminin etkinliğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında Mardin ilinde faaliyet gösteren konaklama işletmelerinden anket yoluyla veri toplanarak söz konusu işletmelerde iç kontrol sisteminin etkinliği ölçülmüştür.

Anahtar sözcükler: Konaklama İşletmeleri, Kurumsallaşma, İç Kontrol Sistemi, Hata, Hile

VERGİLEMEDE EKONOMİK ETKİNLİK VE OPTİMALİTENİN SAĞLANMASI: GÜNÜMÜZDE OPTİMAL VERGİLEME ÇERÇEVESİNDE GELİR VERGİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Öğr. Gör. Esra GÜR

Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Finans Bankacılık ve Sigortacılık
Bölümü, egur@bingol.edu.tr

Öğr. Gör. İlkey YILDIZ

Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Büro ve Yönetici Asistanlığı
Bölümü, iyildiz@bingol.edu.tr

ÖZET

Vergi politikası ile ekonomik karar ve davranışlar etkilenebilmektedir. Vergi politikasının temel amacı, vergilerin ekonomik karar ve davranışlar üzerindeki olumsuz etkisinin en düşük seviyede olmasını sağlamaktır. Bu anlamda, Kaldor' un önerdiği ve 1966-1970 yılları arasında İngiltere' de uygulanan imalat sektörünü teşvik etmek için hizmet sektöründe çalışanlardan daha fazla vergi alınması yönündeki politika ile seçici vergileme yöntemleri kullanılarak ekonomik etkinliğin artırılmasının sağlanması önemli bir örnek teşkil etmektedir. İktisadi anlamda etkinlik bir ekonomik faaliyetin amacına ulaşma veya amacını gerçekleştirebilme yetisidir. Bir iktisadi faaliyetin ne ölçüde amacına ulaştığı etkinlik ile ifade edilir. İktisatçıların etkinlik ile kastettikleri şey Pareto anlamında etkinliktir. Optimal vergileme, toplumun adalet ve etkinlik arasındaki tercihini en iyi biçimde yansıtan ve aynı zamanda sosyal refahı maksimize eden vergilemedir. Sosyal refahın maksimize edilebilmesi için götürü vergiler dışındaki vergilerin nasıl dizayn edilmesi gerektiği, optimal vergilemenin temel araştırma konusunu oluşturur. Optimal vergileme, vergi sisteminin hem adalet hem de etkinlik ilkeleri göz önünde bulundurularak dizayn edilmesini gerektirir. Optimal vergilemeye yönelik 1980 sonrası süreçte hemen hemen bütün ülkelerde ön plana çıkan ve “vergi reformu” adı altında uygulamaya konulan önerilerin özünde vergilemede etkinlik-adalet yatar. Bu ikilem arasındaki tercihte son yıllarda etkinlik ön plana çıkmıştır. Bu bağlamda, artan oranlı gelir vergisinden düz oranlı gelir vergisi tarifesine, gelir üzerinden alınan vergilerden tüketim üzerinden alınan vergilere doğru bir kayma gözlemlemekteyiz. Gelirin düz oranlı şekilde vergilendirilmesi ile, hem bireylerin iktisadi kararları üzerinde daha az çarpıtıcı etki yaratmak, hem de gelirin sosyal adaletçi bir anlayışla yeniden dağıtımını gerçekleştirmek mümkündür. Bu çalışmada, vergilemede ekonomik etkinlik ve optimalitenin sağlanması ve gelir vergisinin farklı tarife yapılarının adalet ve etkinlik temelinde ortaya konulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vergilemede Etkinlik, Optimalite, Vergi Adaleti, Gelir Vergisi, Düz Oranlı Gelir Vergisi, Artan Oranlı Gelir Vergisi

KADINA ŞİDDETE MEDYANIN ROLÜ (BİTLİS İLİNDE ORTAÖĞRETİM SON SINIFTA OKUYAN ÖĞRENCİLER ÖZELİNDE BİR ARAŞTIRMA)

Öğr. Gör. İlkay YILDIZ

Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Büro ve Yönetici Asistanlığı
Bölümü, iyildiz@bingol.edu.tr

Öğr. Gör. Esra GÜR

Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Finans Bankacılık ve Sigortacılık
Bölümü, egur@bingol.edu.tr

ÖZET

Kadına şiddet olaylarının bitirilmesi için verilen mücadelenin önemli bir alanını medya oluşturmaktadır. Bu mücadelede, bireylerin medyada kadınların temsil ediliş biçimlerinin farkında olmaları ve buna karşı bir duruş geliştirmeleri oldukça önem taşımaktadır. Bu alanda gerçekleştirilen pek çok araştırmada da belirtildiği üzere, kadınlar medyada çoğunlukla tek tip kadınlık durumuna yer verilerek temsil edilmektedir. Bunun yanında medyada şiddet içeren haber görüntülerine her gün rastlamak olanaklıdır. Bunlar gözle görülür, örtük olmayan olaylardır. Özellikle reklamlardan dizilere kadar birçok yayında kadına yönelik şiddet örtük olarak sunulmaktadır. Böylece şiddet sıradanlaştırılmakta ve kadına yönelik şiddet normal bir davranış olarak sunulmaktadır. Bu çalışmada, günümüzde hayatımızın her evresinde denk geldiğimiz kadına şiddet olgusunun medyada temsil ediliş biçimlerinin ortaöğretim son sınıfta okuyan kadın öğrenciler üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Fotoğraftan afişlere, dizilerden filmlere kadar olan geniş kapsamda, öğrencilerin kadına şiddetten ne kadar etkilendikleri araştırma için önem taşımaktadır. Bu bağlamda;

- aile içinde kadına şiddetin önlenmesinde medyanın rolünü saptamak,
- aile bireylerinin kadına şiddet konularında farkındalığını arttırmak,
- kadınların medyada temsil ediliş biçimleri hakkında bilgilendirilmelerini sağlamak ve bundan etkilenip etkilenmediklerini belirlemek,
- medyanın sunduğu fırsatların ve dezavantajlarının değerlendirmesini yapmak çalışmanın ana temalarını oluşturmuştur.

Bu ana temalar çerçevesinde, medya sunumlarının şiddet üretimindeki rolü ile aile içi şiddeti nasıl bir söylemle ele aldığı, iletişim alanında kullanılan görsel materyallerin şiddeti doğurup doğurmadığı, kadın öğrencilerin medyada yer alan çalışmalardan ne kadar etkilendikleri, kadına şiddet ve kadına şiddetin medyadaki yeri hakkındaki görüşleri araştırılmıştır. Araştırma sonucunda ise kadın öğrencilerin medyayı ne kadar tanıdıkları, medya da yer alan haber, program, reklam gibi alanlara ne kadar hâkim oldukları, görsel iletişim araçlarına ne kadar güven duydukları ve kadına şiddet konularında medyayı takip etmenin gelecekleri için ne kadar önemli olduğu öğrenilmiştir.

Çalışmanın modeli “Açıklayıcı Alan Araştırması” modelidir. Bu teknikte bir durumu saptamak gerekmektedir. Durum saptandıktan sonra anket sorularından hareketle olguların birbirleriyle ilişkilerini de saptamak mümkündür. Bu tür araştırmalara “İlişki Araştırıcı

Araştırmalar” da denmektedir. Çalışmanın ana evrenini 2013-2014 eğitim öğretim yılında Bitlis ilinde ortaöğretim son sınıfta okuyan kadın öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise kadın öğrencilerin en kalabalık olduğu 5 lisedir. Örneklem, tabakalı örneklem tekniğine göre, evreni temsil etme düzeyi ölçütlerine uygun olarak belirlenmiştir. Yüzde 99 güven düzeyinde %5 (göz yumulabilir yanığı) kesinlikte bu 5 lisede öğrenim gören 295 kadın öğrenciye anket uygulanmıştır. Verilerin analizinde spss-16 programı kullanılmıştır. Elde edilen bulgularda kadın öğrencilerin kadına şiddet konusunda en çok “televizyon”da yer alan haber ve görüntülerden etkilendikleri, internette en çok “haber ve haber programları” nı ziyaret ettikleri ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin kadına şiddet konusunda en çok güvendikleri kaynakların yine “ana haber bültenleri” nin oluşturduğu görülmektedir. Ayrıca dizi, film ve haberlerdeki şiddet içerikli mesajların, görüntülerin en çok “çocuklar” üzerinde etkili olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bitlis, Ortaöğretim Son Sınıf, Medya, Kadına Şiddet

INVESTIGATION OF MEASUREMENT INVARIANCE OF INTEREST IN SCIENCE BY GENDER: TURKEY SAMPLE

Arş. Gör. Seyhan SARITAŞ

Gazi University, seyhansaritas@gazi.edu.tr

Arş. Gör. Esra SÖZER

Gazi and Bartın University, esrasozer@gazi.edu.tr

Arş. Gör. Dr. Fatma KIZILTOPRAK

Ankara University, fkiziltoprak@ankara.edu.tr

ABSTRACT

Countries can benefit from PISA data on reforms to be made for their own education systems. Consequently the PISA administered tests are applied to different subgroups such as gender, country. In principle, comparative research seeks to identify similarities and differences as well as explain differences across known population groups. The psychometric properties of the scores obtained from the different subgroups are of importance in terms of measurement invariance. Because comparisons between the groups and the results obtained may be misleading in measurements where the measurement invariance is not provided. In study, it's aimed to investigate measurement invariance of Interest in Science measurements in PISA 2015 by gender. Interest in science was assessed with two subscales, students' enjoyment of science and interest in broad science topics in PISA 2015. In the research it was worked with data consisting of 5162 students who participated in Turkey PISA 2015. For analysis of data primarily verified the dimensional structure of the Interest in Science with confirmatory factor analysis. Model fit indices values were observed in the appropriate range values. In the second phase, the dimensional structure of the Interest in Science was investigated between gender groups in terms of measurement invariance. To test the parameter invariance, multiple group confirmatory factor analysis was used according to the following four steps: Configural, metric, scalar, strict factorial invariance. The results indicated that Interest in Science measurements in PISA 2015 provided scalar invariance invariance by gender groups. Especially in large scale studies in Turkey for the use of test scores is recommended as a precondition of measurement invariance studies in terms of various subgroups.

Keywords: Measurement invariance, multi groups confirmatory factor analysis, PISA, gender

A.S. NEİLL'İN ALTERNATİF EĞİTİM ÜZERİNE GÖRÜŞLERİNİN SUMMERHİLL OKULU ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Esra ŞAHİN

Öğretmen, MEB, esra.hivda.sahin@gmail.com

ÖZET

A.S. Neill'in Özgürlükçi Eğitim üzerine görüşleri Summerhill Özgür Okulu üzerinden bir değerlendirme yapılarak incelenecektir. Bu kapsamda A.S. Neill'in hayatı, çalışmaları, metodolojisi, Neill'in eğitim felsefesini kurmasında etkili olan kişi ve görüşler, eğitime ilişkin görüşleri, Summerhill okulu, Summerhill'de kullanılan yöntemler, Summerhill'in yasal konumu, Summerhill'deki öğrenci ve veli profilleri, Summerhill'in bugünü ve geleceği, Summerhill'in eğitime etkileri ve eleştirel pedagojiye ve özgürlüklü eğitime katkıları açıklanacaktır. Son olarak Summerhill'in Türkiye'de uygulanabilirliği ile ilgili değerlendirilmelerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel Pedagoji, Radikal Eğitim, Summerhill Okulu, Özgür Okullar, Özgürleştirme

ENFORMASYON ÇAĞINDA TÜRKİYE

Tülin TUNÇ DEVECİ

Öğr. Gör. Dr., Mersin Üniversitesi, tulintunc@mersin.edu.tr

Eylül Ece DEMİR

Arş. Gör., Mersin Üniversitesi, eyluldemir@yahoo.com

ÖZET

Castells, *Enformasyon Çağı: Ekonomi, Toplum ve Kültür* adlı çalışmasının birinci cildinde, dünya üzerindeki kültürlerin, kurumların çeşitliliğine bağlı olarak farklı biçimlerde yeni bir toplumsal yapının oluştuğunu belirterek, bu yeni yapının oluşumunu 20. yüzyılın sonlarına doğru kapitalist üretim biçiminin yeniden yapılanmasıyla şekillenmiş yeni bir kalkınma biçimi olarak tanımladığı enformasyonelizmin ortaya çıkışıyla ilişkilendirmektedir (Castells, 2005: 17). Bu bağlamda enformasyon çağı olarak adlandırılan bu dönemde, dünya genelinde, ekonomik, politik, toplumsal ve kültürel birçok alanda hızlı bir değişim sürecine girilmiştir. Özellikle 2000’li yıllarda oldukça hızlanan bu süreç, dünya ile daha da bütünleşen Türkiye’de de ekonomik ve toplumsal boyutta etkilere yol açmıştır. Küresel çapta yaşanan bu durumun en önemli nedeni olarak bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) alanındaki gelişmeler gösterilmektedir. Bilgi teknolojileri içinde genel olarak bilgisayarlar, sunucular, yazıcı ve tarayıcı gibi donanımlar ve yazılımları; iletişim teknolojileri içinde de sabit ve mobil telefonlar, internet yer almaktadır. Bu açıdan bu teknolojiler hem bilişim ve iletişim alanında hem de diğer sektörler üzerinde üretkenlik artışını ve yeniliğin hızlanmasını sağlamaktadır. Bu şekilde BİT’ler ekonomik büyüme ve kalkınma açısından önemli bir sektör olmuştur. Diğer taraftan artan iletişim ağları ile birlikte toplumlar içinde ve toplumlar arasında enformasyon alışverişi de hız kazanmıştır. Dünyada hızla büyüyen BİT sektörüne yönelik üretimin düşük oranlarda kaldığı Türkiye’de, TÜİK hanehalkı anketlerine göre bilgisayar ve internet kullanımının, kadınlarda erkeklere oranla daha az olmasına karşın, toplumun genelinde çok hızlı bir şekilde yayıldığı görülmektedir. Bu açıdan enformasyon çağı olarak adlandırılan bu dönemde, üretkenlik ve yenilik yaratan, ekonomik ve toplumsal gelişme üzerinde oldukça etkili olan bilgi ve iletişim teknolojilerinin Türkiye’de üretimi ve geliştirilmesine yönelik girişimlerin arttırılması önem taşımaktadır. Bu çalışma kapsamında TÜİK ve TÜBİSAD’ın (Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği) yayınlamış olduğu veriler üzerinden, 2000’li yıllarda bu alandaki gelişmelerin toplumsal ve sektörel bir analizi yapılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Enformasyon Çağı, Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Ekonomi

**OLASILIKSAL MUHAKEME PUANLARININ GÜVENİLİRLİĞİNİN
GENELLENEBİLİRLİK VE KLASİK TEST KURAMINA GÖRE İNCELENMESİ
INVESTIGATION OF THE RELIABILITY OF PROBABILISTIC REASONING
SCORES ACCORDING TO GENERALIZABILITY AND CLASSICAL TEST
THEORY**

Fatma KIZILTOPRAK

Arş. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi, fkiziltoprak@ankara.edu.tr

ÖZET

Matematiksel muhakeme bilişsel bir beceri olup Bloom taksonomisinde üst düzey düşünme becerilerine (analiz, sentez, değerlendirme) karşılık gelmektedir. Matematiksel muhakemenin orantısal muhakeme, istatistiksel muhakeme, niceliksel muhakeme gibi daha sınırlı ve belli kavramsal bilgilerin üzerine kurulu olan alt türlerinin bulunması, matematiksel muhakemenin bir üst şemsiye olarak ele alınması gerektiğini göstermektedir. Matematiksel muhakemenin önemli görülen alt türlerinden biri de olasılıksal muhakemedir. Olasılıksal muhakemenin önemli görülmesine yol açan bazı etkenler söz konusudur (Nickerson, 2004). Bu etkenlerden biri, yaşadığımız dünyanın belirsizlerle dolu olması ve belirsizliklere etkili bir şekilde baş edebilme gereğidir. Bir diğer etken, risklerin farkına varma ve mantıklı olarak değerlendirmeyi içerir. Ayrıca olasılıksal muhakeme istatistiksel bilgilerin doğru bir şekilde yorumlanabilmesi ve ön yargılara dayalı olarak yanlış kararların verilmesinin önüne geçilmesinde önemli bir role sahiptir. Bu öneminden dolayı genel anlamda matematiksel muhakeme becerisi altında olasılıksal muhakemenin desteklenmesi gerektiği açıktır. Bununla birlikte pek çok ülkenin katılımıyla gerçekleştirilen uluslararası değerlendirme çalışmalarında (PISA, TIMSS gibi) da matematiksel muhakeme becerisinin ölçülmesine önem verilmektedir. Matematiksel muhakeme gibi bilgi düzeyi ötesinde süreçleri gerektiren ölçmelerde, performansa dayalı durum belirleme öğrencilerin başarıları hakkında karar vermede uygun bir yöntem olarak kabul edilebilir. Palm (2008), performans değerlendirmenin gözlem ve kaniya dayandığını savunmaktadır. Gözlem ve kaniya dayanan ölçmelerde ise ölçümlerin nesnel bir şekilde elde edilmesi için çeşitli önlemler alınması gereklidir. Bu amaçla performans değerlendirme gibi alternatif ölçmeler için puanlama anahtarı geliştirilmesi ve kullanılması yoluna gidilmiştir. Performansa dayalı durum belirleme çalışmalarında puanlama anahtarları değerlendirmelerin geçerliliğini ve güvenilirliğini arttıran araçlar olarak görülmekte ve kullanıldıkları her alanda etkili bir şekilde düzeylendirme yapan araçlar olarak övülmektedir (Rezaei ve Lovorn, 2010). Performans değerlendirme gibi alternatif ölçmeler için puanlamaların güvenilirliğini belgelemede zorluklar olduğu bilinmektedir (Taylor ve Pastor, 2013). Bununla birlikte yapılan her türlü ölçmeye bir miktar hata karıştığı kabul edildiğinden ve ölçme aracının gerçekte ölçmek istediği özelliği başka değişkenlerle karıştırmadan ölçebilme derecesinin belirlenmesi açısından ölçme araçları ile elde edilen verilerin güvenilirliğinin ve geçerliğinin incelenmesi gerekmektedir. Ölçme sonuçlarına karışan hata kaynaklarından hangisine odaklanıldığına da bağlı olarak farklı güvenilirlik kestirme

yöntemleri uygulanabilmektedir. Ölçmelerde ele alınan hata kaynaklarının genellikle madde, zaman, test formu ve puanlayıcı olduğu görülmektedir. Puanlayıcı hata kaynağının önemli bir yere sahip olduğu ve performansın ölçülmesinde nesnellik sağlaması bakımından kullanılması önerilen puanlama anahtarlarıyla elde edilen ölçümlerin güvenilirliğinin incelenmesinde farklı kuramlar kapsamında farklı yöntemler kullanılabilir. Klasik Test Kuramı, Genellebilirlik Kuramı ve Madde Tepki Kuramı hata kaynaklarını farklı yaklaşımlarla ele almakta ve güvenilirlik hesaplama yöntemleri değişiklik göstermektedir. Bu araştırmanın amacı açık uçlu maddelerden oluşan bir araç olan Olasılıksal Muhakeme Beceri Düzeyini Belirleme Ölçeği ile elde edilen ölçümlerin güvenilirliğinin klasik test kuramı ve genellebilirlik kuramına dayalı kestirilmesi ve karşılaştırılmasıdır. Belirlenen amaç doğrultusunda yanıt aranan sorular şunlardır:

1. Olasılıksal Muhakeme Beceri Düzeyini Belirleme Ölçeği ile elde edilen ölçümlerin Klasik Test Kuramı'na dayalı olarak güvenilirliği ne düzeydedir?
2. Olasılıksal Muhakeme Beceri Düzeyini Belirleme Ölçeği ile elde edilen ölçümlerin Genellebilirlik Kuramı'na dayalı olarak güvenilirliği ne düzeydedir?

Bu araştırmanın modeli nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2017 yılı bahar döneminde Eskişehir ili merkezinde bir devlet ortaokulunda öğrenim gören toplam 150 sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Olasılıksal muhakeme becerisine ilişkin ölçümler ders saati içinde yapıldığından katılımcı seçiminde öğretmenler ve öğrencilerin çalışmaya katılmaya gönüllükleri ölçüt olarak alınmıştır. Çalışma grubu kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir nitelikteki öğrencilerden oluştuğu için araştırma sonuçları Eskişehir ilinde bulunan tüm sekizinci sınıf öğrencilerine genelleme özelliği taşımamaktadır. Olasılıksal Muhakeme Beceri Düzeyini Belirleme Ölçeği, Erdem (2011) tarafından, ilköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin muhakeme becerilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ancak ortaokul matematik öğretimi programlarında yapılan değişiklikler sonucunda ölçeğin hazırlanmasında kapsam açısından temel alınan kazanımlar sekizinci sınıf düzeyine çekilmiştir. Buna dayanarak ölçeğin sekizinci sınıf öğrencilerine uygulanmasına karar verilmiştir. Ölçekte yer alan 15 maddeden iki madde doğru yanlış türünde, kalan 13 madde ise açık uçlu madde türündedir. Öğrencilerin maddelere verdikleri yanıtlar boş yanıt sıfır (0) puan ve tam doğru yanıt beş (5) puan olacak şekilde Erdem (2011) tarafından önerilen bütünsel dereceli puanlama anahtarı kullanılarak puanlanmıştır. Araştırma verilerini öğrencilerin açık uçlu 13 maddeye verdikleri yanıtların üç puanlayıcı tarafından puanlanmasıyla elde edilen ölçümler oluşturmaktadır. Bu çalışmaya puanlayıcı olarak olasıksal muhakeme becerisini değerlendirebilecek üç matematik öğretmeni katılmıştır. Bu puanlayıcıların birbirinden bağımsız puanlama yaptıkları varsayılmaktadır. Veri analizi iki aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada her bir puanlayıcının değerlendirmelerine ilişkin betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Puanlama dağılımlarının normal dağılım gösterdiği ve farklı puanlayıcıların puanlamalarının benzerlik gösterdiği görülmüştür. Orijinal çalışmada ölçeğin faktör yapısına değinilmediğinden ölçeğin faktör yapısının belirlenmesi amacıyla her bir puanlayıcının değerlendirmeleri için açımlayıcı faktör analiz yapılmış ve analiz sonucunda

ölçümler, her bir veri seti için genel olarak baskın tek faktörlü bir yapı sergilemiştir. Veri analizinin son aşamasında ise araştırmanın alt problemlerine paralel olarak ölçümlerin güvenilirliği klasik test kuramı ve G kuramı çerçevesinde tümüyle çaprazlanmış desen kullanılarak analiz edilmiştir. Klasik test kuramı çerçevesinde güvenilirlik bağlamında iç tutarlılık ölçüsü olarak Cronbach alfa ve puanlayıcı güvenilirliği ölçüsü olarak Kendall'ın uyuşum katsayısı incelenmiştir. G kuramı çerçevesinde ise ana ve ortak etkiler için varyans değerleri kestirilmiş, ölçümlerin güvenilirliği G ve Phi katsayıları kullanılarak incelenmiştir. Her iki kuram çerçevesinde ölçümlerin güvenilir olduğu görülmüştür. Klasik test kuramı kapsamında ölçümlerin iç tutarlılığının bir ölçüsü olarak Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları birinci ve ikinci puanlayıcılar için 0,82 ve üçüncü puanlayıcı için 0,81 olarak bulunmuştur. Buna göre olasılıksal muhakeme becerisinin ölçülmesinde kullanılan maddelerin birbirleriyle tutarlı bir şekilde ölçüm yaptıkları ve ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olduğu söylenebilir. Puanlayıcılar arası güvenilirlik klasik test kuramı çerçevesinde Kendall'ın uyuşum katsayısı ile 0.97 olarak bulunmuştur. Bu sonuç puanlayıcıların puanlamalarının tutarlı olduğunu göstermiştir. Genellebilirlik kuramı çerçevesinde de puanlayıcılardan kaynaklanan varyansın toplam varyansı açıklama oranının sıfıra yakın olduğu görülmüştür. Genellebilirlik ve klasik test kuramına göre puanlayıcılar arası güvenilirlik için benzer sonuçlar elde edilmiştir. Diğer yandan maddelerden kaynaklanan varyansın ve birey madde ortak etkisinden kaynaklanan varyansın toplam varyansı açıklama oranlarının (%29.5 ve % 42.4) çok yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Olasılıksal Muhakeme, Genellebilirlik Kuramı, Klasik Test Kuramı

OSMANLI'NIN MUSİKİŞİNAS DERVİŞLERİNDEN GÜNÜMÜZÜN MEVLEVİ AYİNİ İCRACILARINA: GELENEĞİ TEMSİL ETMEK

Arş. Gör. Fulya SOYLU BAĞÇECİ

Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, fulyasb@gmail.com

Prof. Dr. N. Oya LEVENDOĞLU ÖNER

Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, levendogluoya@gmail.com

ÖZET

Anadolu'da iç ve dış etkilerle oluşmuş kültürel mozaikğin önemli bir parçası olan Mevlâna Celaleddin Rumi'nin yazılı eserleri ve sonradan kurulmuş Mevlevî geleneğinin Türk müziğine olan etkileri, mistisizmin müzikle ilişkisinin en çarpıcı olduğu alanlardan biri olarak karşımıza çıkar. Bu noktada önemli işleve sahip olan Mevlevîhaneler bireysel ve toplumsal alanda arınma ve aydınlanmayı destekleyen, Tanrı'ya aşk, vecd ve müzikle ulaşma düşüncesi üzerine inşa edilmiş çeşitli eğitim ve uygulamaların hayata geçirildiği kurumlar olmuştur. Bu kurumların çatısı altında gerçekleşen ve Türk makam müziğinin en sanatlı örneklerinden biri olarak kabul gören ayin müziği ise, ayini icra eden kişilerin manevi bakımdan arınmasına, ruhsal bakımdan yükselmesine aracılık eden en önemli ritüellerden biridir ve buna bağlı olarak da ayin icracılarının tamamı, bu manevi amacın idrakindedir. Dolayısıyla Mevlevîhaneler, Osmanlı Devleti'nin bir yandan müzik yaşamına yön verirken diğer yandan, toplum inşasında sanatın gücünden yararlanarak biriken önemli bir mirasın, gelecek nesile aktarılmasında da önemli rol oynamışlardır. Tekke ve zaviye kanunuyla bu kurumların işleyişi sona ermiş olsa da bu miras görünen özellikleri itibarıyla çok büyük ölçüde korunarak günümüze naklolmuştur. Açılan çeşitli müzik okulları, bugün ağırlıklı olarak konservatuarlar, farklı pekçok amaçlarının yanında, günümüzde yaşayan ayin müziği icracılarının da yetiştiği resmî müzik okulları olarak, bu geleneğin naklinde sorumluluk sahibi kurumlardır. Ancak günümüzde Mevlevî ayini icraları, sahip olduğu manevî anlam dünyası bakımından, geçmişteki önemini ve konumunu yitirmiş görünmektedir. Mevlevî ayinlerinin icra edildiği ortamlardan, ayin icracılarının geleneğin temsili noktasındaki tercihlerine kadar, bugünün atmosferinde bu büyük gelenek nasıl bir dönüşüme uğramış ve geçmişte manevî değerler, batını semboller ile örülü bir dünya aracılığı ile makam müziğine yön veren pozisyonu, günümüz dünyasında hangi değerler üzerinden konumlanmıştır? Bu çalışmada, bu sorulara cevap aranacak ve Mevlevî ayin geleneğinin dayandığı felsefi altyapının, günümüz icraları ve icracıları arasındaki varlığı ve temsiliyeti ortaya koyulmaya çalışılacaktır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden kültür analizi deseni ile yürütülmüş ve veriler büyük oranda görüşme kişilerine dayalı olarak toplanmıştır. Örneklem seçiminde "kartopu zincir örnekleme" yöntemi kullanılmış ve otuz kişi ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşme kişileri, büyük oranda bu geleneğin temsiliyetinde öne çıkan isimlerden, Mevlevî ayini icracılarından, çeşitli kurumlarda görev yapan müzisyen ve akademisyenlerden oluşmuştur. Görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiş ve konu, ortaya çıkan temalar ekseninde tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Mevlevîlik, Mevlevî ayini, gelenek ve temsiliyet, ayin icracılığı

PLAJ ÖZELLİKLERİNİN OTEL KONAKLAMA FİYATLARINA ETKİSİ

Yrd.Doç.Dr. Fusun YALÇIN

Akdeniz Üniversitesi, Fen Fakültesi Matematik Bölümü, fusunyalcin@akdeniz.edu.tr

Doç. Dr. Mehmet MERT

Akdeniz Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, mmert@akdeniz.edu.tr**ÖZET**

Bu çalışmada Antalya il sınırları içinde yer alan otellerin konaklama fiyatları ile buldukları ya da kullandıkları plajların özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Fiyatlandırma ile ilgili çalışmalarda, hedonik fiyatlandırmaya işletmenin konumlarının da dâhil edilmesi ile yapılan ağırlıklı regresyon, geleneksel yöntemlere göre daha yenilikçi bir yaklaşım sunmaktadır. Buna en güzel örnek otel konaklama fiyatlarına, işletmenin bulunduğu konumun etkisidir. Otel konaklama fiyatlarına, otelin birçok özelliğinin etkili olduğu bilinmektedir. Bu özelliklerden otelin bulunduğu yada kullandığı plajın otel konaklama fiyatlarına etkisi bu çalışmanın konusudur. Kullanılan plajın kum tipi, plajın genişliği ve uzunluğu ile otel konumlarının otel konaklama fiyatlarını nasıl etkilediklerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Çalışma alanı, Antalya'daki kıyı boyunca; Patara'dan Gazipaşa'ya kadar sahil otellerinden çekilen örneklerle plaj özellikleri incelenerek oluşturulmuştur. İncelemeye konu olan sahil genişliği, deniz ile otel arasında kalan, dalganın etkin olduğu, kıyı kenar çizgisinin sınırladığı ve kamu/tüzel yararına kullanılan alanları temsil etmektedir. Antalya kıyı şeridindeki sahil genişlikleri ise, güncel "Google map" harita üzerinden ölçülerek hesaplanmıştır. İnceleme alanında, sahil genişliğinin 1 metre ile 100 metre arasında değiştiği hesaplanmıştır. Patara bölgesi en geniş sahile sahipken, Kaleüçtaş neredeyse sahili olmayan turizm bölgesidir. İnceleme alanında yer alan otellerin doğa koşulları ile şekillenen kum tipleri genellikle ince, orta ve kaba taneli olarak sınıflandırılmıştır. Toplam 1444 otelin 465 tanesi ince kum özelliğine sahiptir. 813 tanesi ise orta kum özelliğe sahip olup, 166 tanesi kaba kum özelliğe sahiptir. Çalışmada, ağırlıklı mekânsal analiz yöntemi kullanılarak, plaj özellikleri ile konaklama fiyatları arasındaki ilişki açıklanmaya çalışılmıştır. Öncelikle mekânsal etkileşim olup olmadığı görsel olarak araştırılmış ve daha sonra Moran indeksi ile etkileşim olduğu tespit edilmiştir. Bu inceleme, GeoDa ve GeoDaSpace programları yardımı ile yapılmıştır. Ağırlıklı mekânsal model ile katsayılar tahmin edilmiştir. Mekânsal analiz içinde yapılan coğrafi ağırlıklı regresyon sonuçlarına göre sahil genişliği değişkeni istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Bu sonuçlara göre otelin bulunduğu sahilin genişliği arttıkça, konaklama fiyatlarında azalma görülmektedir. Otelin kullandığı plaj kum tipi orta taneli olanlar, ince kum olan işletmelerin konaklama fiyatlarına göre yaklaşık % 0,2 oranında daha düşük fiyata sahip olduğu görülmüştür. İspanya bölgesinde yapılan benzer çalışmalarda aynı bulgulara rastlanılmaktadır. Ayrıca; kaba kuma sahip plajların otel konaklama fiyatları, ince veya çok ince kuma sahip plajların otel konaklama fiyatlarından daha düşük olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Coğrafi Ağırlıklı Regresyon, Konaklama fiyatları, Sahil özellikleri

KİŞİLERİN İNTERNET ÜZERİNDEN ALIŞVERİŞİ İLE İLGİLİ AMPİRİK BİR ÇALIŞMA

Fusun YALÇIN

Yrd.Doç.Dr., Akdeniz Üniversitesi, fusunyalcin@akdeniz.edu.tr

Mehmet MERT

Doç.Dr., Akdeniz Üniversitesi, mmert@akdeniz.edu.tr

ÖZET

Gelişen bilgisayar ve akıllı telefonlar sayesinde alışveriş pazarı da oldukça değişmiştir. Bugün insanlar dünyanın neresinde olursa olsun istedikleri ürünü internet üzerinden alabilir ve hatta benzer ürünler ile fiyat karşılaştırması yapabilir duruma gelmiştir. Bu durum kişilere hem daha ekonomik ürün elde etme imkânı sağlamakta hem de aradığın ürün için pazar araştırması yaparken ki zaman kaybını en aza indirmektedir.

Bu çalışma kişilerin internet üzerinden alışverişi tercih etme nedenlerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda çevrimiçi olarak hazırlanan anket sosyal medya üzerinden kişilere dağıtılmıştır. Çalışmanın istatistikleri StataMP 14 programı ile yapılmıştır. Alınan anket sonuçlarının betimsel istatistikleri yapılmış ve buna göre katılımcıların %71.4 ünün internet üzerinden alışveriş yaptıkları belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların büyük çoğunluğu internetten alışveriş yapmanın daha kolay olduğuna katılmış ancak güvenilir olması konusuna katılmamışlardır. Katılımcıların %68 i internet üzerinden giyim ve aksesuar alışverişi yaptıklarını belirtmiştir.

Anahtar kelimeler: İnternette Alışveriş, İstatistik, Tüketici Davranışları

MODERN TÜRK ŞİİRİNİN KURULUŞUNDA “MEDENİYET” KAVRAMININ ANLAM ÇERÇEVESİ

Gökhan REYHANOĞULLARI

Arş. Gör., Ankara Üniversitesi, g_reyhanoglu@hotmail.com

ÖZET

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın deyimiyle “Modern Türk edebiyatı bir medeniyet kriziyle başlar.” Böylesi bir kriz, özellikle şiir türünde daha belirgin bir şekilde görülmektedir. Tanzimat Fermanı'yla başlayan bir kültür ve medeniyet değişimi, Islahat Fermanı, I. ve II. Meşrutiyet, Millî kaynaklara dönüş, Cumhuriyet gibi birçok siyasi ve toplumsal kırılma ve dönüşümlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Bu süreçte Batı medeniyetiyle olan temas ve bu temasa bağlı olarak ortaya çıkan sonuçlar, yüzyıllar boyunca toplumda egemen olmuş, Doğu kültür ve medeniyetiyle olan ilişkileri sarsmış; sosyal, siyasi ve düşünsel krizlere sebep olmuştur. Bu durumun izlerini Türk şiirinde görmek mümkündür. Yeni bir medeniyetin tesiri altında başta ve öncelikli olarak bir dil değişimi yaşanmış, mevcut dilsel yapıdan uzaklaşma gayreti ortaya çıkmıştır. Batı medeniyetine yaklaşma çabası içinde özellikle Şinasi'nin gayretleri dikkati çeker. Tanzimat döneminde (1839-1876) Şinasi, “medeniyet” kavramına şiirlerinde en çok yer veren isimlerin başında gelir. Gerek dil anlayışı, gerekse tematik kavrayışı ile Doğu medeniyetinin anlam çerçevesinden uzaklaşır. Aynı dönem şairi Ziya Paşa ise, medeniyet kavramını, Batı ile özleştirerek Doğu'yla kıyaslamaya gider ve daha çok çağdaşlaşma, gelişmişlik, düzen bağlamlarında anlamlandırır. Servet-i Fünûn dönemi (1896-1901) şairlerinden Tevfik Fikret, medeniyet kavramına daha çok pozitivist bir açıdan bakar. Fikret, medeniyet kavramına daha derin bağlamda “ideolojik” bir anlam da yükler. Ancak söz konusu kavramın doğrudan ideolojik bir kimlik kazanması, Millî edebiyat döneminde (1911-1923) Ziya Gökalp ile başlar. Ziya Gökalp, kültür ve medeniyet temelinde kurduğu sosyolojik kuramında millî ve yerli olan unsurları göz önünde tutar. Ona göre medeniyet, ancak millî bir kültür üzerine inşa edilebilir. Bu bağlamda Ziya Gökalp, “Beş Hececi” olarak anılan şairleri de etkilemiş ve söz konusu kuram doğrultusunda şiir yazmaya yöneltmiştir. Faruk Nafiz Çamlıbel, Batı medeniyeti karşısında daha çok millî bir kültürü, değerleri ortaya çıkarmaya yönelir. Halit Fahri Ozansoy da aynı anlamsal bağlam çerçevesi içinde Doğu medeniyetlerine ait olan değerler karşısında, millî ve yerli olanı tercih etme gayretine girer. Yahya Kemal de hem millî hem de medeni bir vasıf içinde şiirlerinin anlam çerçevesini oluşturur. Sonuçta “medeniyet” kavramı, genel bir tutarlılık olmakla birlikte söz konusu dönemlerde hâkim olan zihniyetler doğrultusunda bir anlam çerçevesine oturtulmuştur. Bu çalışma, medeniyet kavramının, Yeni Türk şiirinin kuruluşundan Cumhuriyet dönemine kadarki tarihsel süreçte kronolojik olarak kazandığı anlamları, ikincil veri kaynakları olan şiir metinleri üzerinde tespit ederek Yansıtma Kuramı eleştirilerinden olan Tarihsel ve Sosyolojik eleştiri yöntemlerinden yararlanarak ortaya koyma amacını taşır. Medeniyet kavramının söz konusu metinlerde taşıdığı anlamın oluşumunda şiirin yazıldığı dönemin koşullarının, inançlarının, dünya görüşünün, sanat anlayışının, hâkim olan sanat zevk ve geleneklerinin oynadığı rol, bu

eleştiri yöntemleri kullanılarak belirlenecektir. Böylelikle dönemsel yorumlama yoluna gidileceği gibi kavramın tarihsel süreç içindeki kullanımın alanı da tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar sözcükler: Modern Şiir, Tarihsel-Sosyolojik Eleştiri, Doğu-Batı İkilemi, Medeniyet, Kültür, Anlam

OSMANLI DÖNEMİ'NDE KUBBE İLE KARE MEKÂN ARASINDAKİ TAŞIYICI VE DEKORATİF GEÇİŞ ELEMANLARI BEARING AND DECORATIVE TRANSITION ELEMENTS BETWEEN THE DOME AND THE SQUARE SPACE IN OTTOMAN PERIOD

Gökhan UŞMA

Arş. Gör., Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, gusma@adanabtu.edu.tr

ÖZET

Geniş açıklıkları geçmek mimaride her dönemde bir problem olmakla birlikte günümüzde geniş açıklıkları kolonsuz geçmeye yönelik birçok malzeme ve bu malzemelerin kullanıldığı taşıyıcı sistemler geliştirilmiştir. Yapının üstünü örten bir yapı elemanı olan kubbeler de bu çeşitlilikten nasiplenmiş ve daha büyük açıklıkları geçebilmede daha sık kullanılır olmuştur. Bu yapı elemanının kullanımı sırasında da dönem dönem benzer problemler yaşanmıştır. Kare taban üzerine kubbe yapımında en büyük problem, daireden kareye geçişte köşelerde oluşan üçgen boşluklardır. Bu boşluklar için farklı bölgelerde farklı çözümler üretilmiştir. Kubbenin taşıyıcı sistem özelliklerinin ve kullanım şekillerinin çizimlerle ve örneklerle gösterildiği bu çalışmada kubbe ve kare mekân arasındaki geçiş elemanları olan pandantif, tromp ve Türk üçgeninin taşıyıcı özellikleri ve dekoratif kullanımları bakımından detaylı incelemesi yapılmaktadır. Çalışmanın amacı, kubbeli yapıların strüktürel prensiplerinin araştırılması ve kubbe duvar arasındaki geçiş elemanlarının yük iletimi ve aynı zamanda dekoratif özellikleri baz alınarak tarihi süreç içerisindeki kullanımlarının ve gelişmelerinin incelenmesidir. Çalışmanın kapsamı olarak Beylikler Dönemi'nden birkaç yapı örneği olmakla birlikte; özellikle Osmanlı Dönemi'nde inşa edilmiş ve günümüze kadar ayakta kalabilmiş kubbe örnekleri ve geçiş elemanları incelenmiştir. Bu kubbeli yapılardan aynı yük aktarım prensibine sahip olan örneklerden genellikle bir veya birkaçı çalışma kapsamına alınmış ve diğer kubbeli yapı örnekleri kapsam dışında bırakılmıştır. Yığma kubbelerin yük aktarımında pandantif, tromp veya Türk üçgeni kullanılan örnekler incelenmiş olup, yapıların yük aktarımında kullanılan geçiş elemanının ortak olması durumunda, daha büyük açıklık geçebilen yapılar çalışma kapsamına alınmıştır. Yapıların maliyeti, yapım süreci, yapı fiziği gibi konular kapsam dışı bırakılmıştır. Bu konular başka bir çalışmanın konusu olarak ileride araştırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Kubbe, Geçiş Elemanları, Pandantif, Tromp, Türk üçgeni

ANADOLU'NUN KÜLTÜR MİRASLARI: OSMANLI KÖPRÜLERİ THE CULTURAL HERITAGES OF ANATOLIA: OTTOMAN BRIDGES

Gökhan UŞMA

Arş. Gör., Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, gusma@adanabtu.edu.tr

ÖZET

Orduların stratejik durumlarını da göz önünde bulundurarak, toplumun ekonomik ve ticari gelişmesine büyük katkısı bulunan kervan yolları üzerinde inşa edilen köprüler sivil mimari eserler arasında yer alır. İlk çağlardan bu yana insanların vadileri aşabilmek için çeşitli yollarla geçitler kurdukları görülür. Ağaç dallarını ve sarmaşık yapraklarını kullanarak akarsu geçişlerine bir çözüm getirmişlerdir. Taş ve ağacı taşıyıcı ayaklar olarak kullanıp, üzerine ağaç kirişler yerleştirerek köprüler inşa etmişlerdir. Fakat köprünün dayanıklılığı açısından zamanla kemerlerden oluşan taş köprüler yapılmaya başlanmıştır.

Askeri ve ticari amaçlarla yapılan yol ve köprülere Türklerin büyük önem vermiş olduğu görülmektedir. Türklere uzun yıllardır yerleşim alanı olarak ev sahipliği yapan Anadolu, iki bin yıla yakın süredir kalıcı köprülerin yapılmasına olanak tanıyan coğrafi koşullara sahiptir. Kullanılan malzemenin dayanımı ve diğer koşulların etkisiyle ahşap köprülerden günümüze ulaşanların yapım tarihlerinin 19. yüzyıldan daha önceye gidememesine karşın, Anadolu medeniyetlerinden günümüze ulaşan çok sayıda kâgir köprü bulunmaktadır. Ahşap ve taş köprülerin yanı sıra Endüstri Devrimi'yle gelen metal kullanımlı köprü örneklerine de Anadolu'da rastlamak mümkündür. Özellikle Osmanlı Dönemi'nden günümüze gelen birçok köprü bulunmaktadır. Yapıldığı tarihten günümüze kadar yapım amacı doğrultusunda kullanılmaya devam eden köprüler olduğu gibi, akarsuların yataklarını terk etmesi ile işlevini kaybeden veya Anadolu akarsularının sahip olduğu düzensiz debilerinin olumsuz etkileri sonucu harap olan köprülere de sıklıkla rastlanır.

Bu çalışmanın amacı, Osmanlı köprülerini; yapıldıkları dönem, kullanılan malzeme ve yapım teknikleri çerçevesinde değerlendirerek Anadolu'nun kültürel değerleri içindeki önemini ortaya çıkarmaktır. Bildiri kapsamında, Anadolu'da Orta Çağ'da inşa edilmiş Anadolu beyliklerinden ve Selçuklulardan günümüze kalan köprülerden örnekler ele alındıktan sonra Osmanlı kâgir köprüleri, günümüze örneği çok az ulaşan ahşap köprüler ve Endüstri Devrimi'nin sonucunda ortaya çıkan yeni malzemelerle inşa edilen metal köprüler detaylı olarak incelenmiş olup Anadolu kültüründeki önemi ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Köprü, Osmanlı Köprüleri, Taş Köprüler, Anadolu'da Köprüler

TÜRKİYE KÖKENLİ GÖÇMENLERİN VATANDAŞLIK STATÜLERİNE GÖRE TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİNE BAKIŞI: BERLİN VE BREMEN ANKET DEĞERLENDİRMESİ

Prof. Dr. MUZAFFER DARTAN

Marmara Üniversitesi, mdartan@marmara.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. EMİRHAN GÖRAL

Marmara Üniversitesi, egoral@marmara.edu.tr

ÖZET

Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğu ile ilişkilerinin başladığı 1959'dan iki yıl sonra Almanya ile imzalanan İşgücü Mübadele Anlaşması ile başlayan süreçte Türkiye'den başta Almanya olmak üzere birçok Batı Avrupa ülkesine çalışmak amacıyla gidenler Türkler, bugün 5 milyonun üzerinde bir Avrupalı Türk göçmen toplumu oluşturmuştur. Buldukları ülkelerin vatandaşlığını alanlar olduğu kadar Türk vatandaşlığını koruyanlar veya çifte vatandaşlık sahibi olanların da yer aldığı bu topluluk, buldukları ülkelerde toplumsal hayatın önemli bir unsuru haline geldikleri gibi ekonomik ve siyasal olarak da belirli bir etkiye sahip olmuşlardır.

Bu çalışmada, Almanya örneğinde gerçekleştirilen anket uygulamasıyla Türkiye kökenli göçmenlerin tabi oldukları vatandaşlık statülerine göre;

- (1) Avrupa Birliği'ne yönelik algıları,
- (2) Türkiye-AB ilişkilerine bakışları ve katkıları,
- (3) Almanya ve Türkiye'deki siyasî partilerden beklentileri incelenmiştir.

Bu çalışmanın temel iddiası göçmenlerin sahip oldukları vatandaşlık statülerinin Avrupa Birliği algıları ve Türkiye AB ilişkilerine bakışları üzerinde belirli bir etkiye sahip olduğudur. Diğer bir ifadeyle, Türkiye kökenli göçmenler vatandaşlık bağı üzerinden kendilerini farklı tanımlamakta ve dolayısıyla bu tanımlamaya uygun farklı siyasî tercihler sergilemektedirler.

Bu hedefe yönelik olarak, vatandaşlık statülerine göre Türkiye kökenli göçmenlerin siyasî tercihlerini ve Türkiye-AB ilişkilerine bakışlarını değerlendirebilmek amacıyla -literatürde tespit edilebildiği kadarıyla ilk kez- bir anket çalışması yapılmıştır. Anketler, Avrupa'daki Türkiye kökenli göçmenlerin yarısından fazlasının yaşadığı Almanya'da (Bremen ve Berlin şehirlerinde) birebir veya küçük gruplar halinde uygulanmıştır. Bu şehirlerin seçilmesindeki en önemli sebep Almanya'da nüfusa oranla göçmenlerin en çok yaşadığı şehirlerden olmalarıdır. Haziran – Ağustos 2017'de uygulanan anket çalışmasında Berlin'de 173, Bremen'de ise 263 kullanılabilir anket verisi elde edilmiştir.

Göçmen topluluk içindeki farklı gruplardan teşkil edilen örneklem gruba uygulanan anket sınıflı, sıralı veya aralıklı ölçekte hazırlanan kapalı uçlu sorulardan oluşturulmuştur. Bir başka ifadeyle, ekonomik hayatın aktif şekilde içinde olan işçi, esnaf, öğretmen, doktor, mühendis,

avukat, yazar vb. gibi katılımcıların yanı sıra emekliler, öğrenciler ve ev hanımları gibi ekonomik anlamda daha pasif fakat toplumsal hayatın içindeki gruplar da ankete dâhil edilmiştir.

Anketler yoluyla elde edilen bulgular literatürdeki mevcut bilgiler ışığında yorumlanmış ve Türkiye kökenli göçmenlerin vatandaşlık statüleri ile siyasî tercihleri, Almanya’da ve Türkiye’deki siyasî partilerden beklentileri, Avrupa Birliği’ne bakışları, Türkiye’nin AB üyeliği ile ilgili düşünceleri karşılaştırılmıştır.

Bu çalışma, Almanya’da yaşayan Türkiye kökenli göçmenlerin vatandaşlık statülerine göre bir analiz sağlamanın yanı sıra bu grubun Türkiye-AB sürecine olumlu veya olumsuz etkilerine yönelik sonuçlar açısından da birincil veri sağlması sebebiyle literatüre önemli bir katkı niteliğindedir. Bu çerçeveden değerlendirildiğinde, çalışmanın ileride yapılacak benzer alan çalışmalarına da örnek teşkil etmesi amaçlanmıştır. Başka bir ifadeyle, Almanya’nın farklı şehirlerinde yaşayan göçmen topluluklarına veya Batı Avrupa’nın farklı ülkelerinde yaşayan Türkiye kökenli göçmenlere yönelik benzer anketlerin uygulanması farklı sonuçlar ortaya çıkartabileceği gibi göçmenlerin benzer davranışlar sergilediğini de ortaya koyabilir. Ayrıca, farklı bir uluslararası konjonktür oluşması durumunda yapılacak benzer anket çalışmaları, uluslararası siyasî yapının göçmenlerin davranışları üzerindeki etkisini de yansıtabilir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye-AB ilişkileri, Türkiye-Almanya ilişkileri, Türkiye kökenli göçmenler, Göçmenlerin vatandaşlık statüleri

X ve Y KUŞAĞI İŞGÖRENİN SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNİN DUYGUSAL BAĞLILIK ÜZERİNE ETKİSİ: ADIYAMAN BANKACILIK SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ

Öğr.Gör.Gülşen KIRPIK

Adıyaman Üniversitesi, gkirpik@adiyaman.edu.tr

Prof. Dr. Bünyamin AKDEMİR

İnönü Üniversitesi, bunyamin.akdemir@inonu.edu.tr

Bilal KÜÇÜKKELEPÇE

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, bilal.kucukkelepce@hotmail.com

ÖZET

Son yıllarda kuşak kavramı bilim adamlarının olduğu kadar iş dünyasının da ilgi odağı olmuştur. Her kuşak bir önceki kuşağa göre farklı iş değerleri, tercihler, beklentiler ve özellikler taşımaktadır. Özellikle iş dünyasında birlikte çalışan kuşaklara ilişkin çoğunluk açısından X ve Y kuşağı dikkat çekmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Adıyaman ilinde bulunan özel ve kamu bankalarında çalışan X ve Y kuşağı işgörenin duygusal bağlılık düzeyleri ile sosyodemografik özellikleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını incelemektir. Bu doğrultuda, Adıyaman bankacılık sektöründe görev yapan işgörenler arasından basit tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 181 işgören üzerinde yürütülen anket uygulama yöntemi ile araştırmanın verileri toplanmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 22.0 paket programıyla analiz edilmiştir. Bu analiz kapsamında tanımlayıcı istatistikler, güvenilirlik analizi, veriler normal dağılım özelliği göstermemesi sebebiyle nonparametrik testlerden Mann-Whitney U testi ve Kruskal-Wallis H testi analizleri yapılmış olup, örneklemdeki X ve Y kuşağı işgörenin sosyodemografik özellikleri ile duygusal bağlılık düzeyleri arasındaki farklılıkların istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmaya katılan X ve Y kuşağı işgörene göre ortalama duygusal bağlılık düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamasına ($p=0,068>0,05$) rağmen, duygusal bağlılık ölçeği faktörlerinden “işgören için kurumun çok özel bir anlamının olması” ve “işgörenin kurumdaki işini kendi özel işi gibi hissetmesi” faktörlerine ilişkin X ve Y kuşağı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p=0,024$ ve $0,042<0,05$). Buna göre, Y kuşağı için çalıştığı kurumun çok özel bir anlam taşıdığı ve kurumdaki işini kendi özel işi gibi hissettiği söylenebilir. Bununla birlikte, duygusal bağlılık ölçeğinin “İşgörenin kendisini bu kurumda ailenin bir parçası gibi hissetmesi” ve “bu kurumdaki işini kendi özel işi gibi hissetmesi” duygusal bağlılık faktörlerine ilişkin işgörenlerin kıdemleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p=0,012$ ve $0,024<0,05$). Ayrıca, araştırmaya katılan X ve Y kuşağı işgörenin sosyodemografik özelliklerinden cinsiyet, eğitim düzeyi, eşin çalışma durumu, unvanı ve çalışılan bankanın özel ya da kamu bankası olması gibi değişkenler açısından duygusal bağlılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p=0,205$; $0,892$; $0,937$; $0,127$ ve $0,709>0,05$). Ancak, duygusal bağlılık ölçeğinin “işgören için kurumun çok özel bir anlamı olması” faktörüne ilişkin işgörenlerin medeni durumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p=0,024>0,05$).

Anahtar Kelimeler: X kuşağı, Y kuşağı, Duygusal Bağlılık

ÜSKÜDARLI MEHMED NASŪHÎ'NİN MÜRÂSELÂT'INA GÖRE TASAVVUF TERBİYESİNDE RÜYA

Mustafa TATCI

Yrd. Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, tatci@hotmail.com

Gülten KÜÇÜKBASMACI

Yrd. Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, gultengonul@gmail.com

ÖZET

Türk kültüründe rüya önemli bir motiftir. Oğuz Kağan destanından Dede Korkut'a, Osmanlı'nın kuruluş efsanesinden halk hikâyelerine, şamanlığa giriş ritüellerinden âşıklığa geçişe kadar rüya belirleyici rol oynar. Pek çok menakıpnamede de mürşit arayışı içinde olan talibin rüyasındaki manevi bir işaretle hareket ettiği görülmektedir. Dolayısıyla rüya toplumsal bilincimizde önemli bir yere sahiptir.

Tüm zamanlarda dikkat çeken rüya, 19. yüzyıldan itibaren psikolojinin bakış açısıyla ele alınmaya başlanmıştır. 20. yüzyılın başlarında şekillenen psikanaliz veya analitik psikoloji rüyaya özel bir önem vermektedir. Bu kuramın mensupları rüyaların şifrelerini çözmeye çalışmanın, insanın fark edemediği gerçekleri keşfetmesini sağlayacağı görüşündedirler. Freud, Jung ve From gibi psikanalistlerin üzerinde durduğu konu rüyaların kendisini sembollerle ifade ettiği ve bu sembollerin evrensel olduğudur. Rüyaların, rüyanın sahibiyle ilgili kişisel özellikleri anlamada yol gösterici olabileceği kabul edilmiştir.

Gustav Jung, rüyaları kişinin bilinci dışında geliştiğini söylemekte ve toplumsal bilinçaltının izleri olarak görmektedir. Rüyaların sebeplerinden başka sonuçları üzerinde de duran Jung, ileriye dönük rüyalara önem verir. Bu cümleden olmak üzere tasavvuf terbiyesinde kişinin benliğini öldürme yöntemi olan seyr ü sülûk eğitiminde rüya önemli bir yer tutmaktadır. Sûfnin iç dünyasına yaptığı bu yolculuğun şifreleri, dış dünyanın şifrelerinden yola çıkılarak çözülür. Hz. Peygamber'in rüya hakkındaki “nübüvvetten bir cüzdür” ifadesi mutasavvıflar tarafından kabul gören bir hadistir. Tasavvuf külliyatı içinde rüya tabirleri yazılmış, tabirname türü şekillenmiştir.

Bildiride, Üsküdarlı Mehmed Nasûhî hazretlerinin Mürâselât'ında tasavvuf terbiyesinde rüyanın yeri ele alınacaktır. Mürâselât'ta; Enderunlu İbrâhîm Ağa'nın mürşidi Mehmed Nasûhî'ye yazdığı rüyaların tabirlerine yer veren mektuplar yer almaktadır. Halvetiyyenin Şabâniyye kolu erkânı rüyalara önem verir. Mürşit, müridin gördüğü rüyaları tabir ederek bulunduğu makamı değerlendirir ve sülûkun seyrini belirler. Nasûhî Efendi mektuplarında rüyaların ehline tabir ettirilmesini, ifşa edilmemesini belirtir. Ona göre rüya, rûhanî nabızdır. Mürşit, ona göre kalbe deva verir. Ayrıca, dervişin rüyalarının mürşidinde emanet olduğunu söyler. Mürşit, sâlikin gördüğü rüyaların, Jung'un bakış açısıyla söyleyecek olursak, ileriye yönelik analizini yapar. Sâlikin rüyaları; zamana, mekâna ve bulunduğu makama bağlı olarak kendine has olmakla birlikte bu rüyaların tabirinde sembolik bir dil dikkati çeker. Bu

sembolik dil tasavvuf terbiyesinde ehlinin anlayabileceği bir dildir. Bu doğrultuda seyr ü sülûk terbiyesi görerek kendi nefsinden kurtulan mürşit, aynı yoldan kendine özel bir eğitimle geçen sâlike yol gösterici olabilecektir. Psikanaliz veya analitik psikoloji ile modern psikolojide önem kazanan ve özellikle Jung tarafından toplumsal bilinçaltının yansıması olarak görülen rüyalar, tasavvuf terbiyesinde yüzyıllardır sâliklerin eğitiminde önemli bir yer tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mehmet Nasûhî Efendi, Mürâselât, Rüya, Seyr ü Sülûk

ARAP ŞİİRİNDE MARDİN İZLERİ

Halil AKÇAY

Okt. Dr. Dicle Üniversitesi, halilakcay@hotmail.com

ÖZET

Mardin, hem birçok medeniyete beşiklik etmiş kadim bir kent olması, hem ticaret kervanlarının uğrak yerlerinden biri olması ve hem eşsiz bir manzaraya sahip olması bakımından tarihin her döneminde her yönüyle önem kazanmış bir şehirdir. İçinde barındırdığı büyük medreseler ise onu önemli bir eğitim merkezi haline de getirmiştir. Mardin'e yolu düşenler, ona has güzelliklerini ve özelliklerini civar coğrafyaya da yaymışlardır. Bu şekilde Mardin, yakın ya da uzak şairlerin de dikkatini çekmiştir. Onların şiirlerinde, şehrin kalesi, basamak şeklindeki evleri, uçsuz bucaksız Mezopotamya'nın bir bekçisi gibi duran manzarası, zeytinyağı gibi birçok özelliğine dikkat çekilmiş, ondan hayretle bahsedilmiştir. Bazen de Mardin'de geçirilmiş güzel günlerden, yaşanmış aşklardan bahsedilmiştir.

“Arap Şiirinde Mardin İzleri” başlığıyla sunulan bu bildiride, gerek klasik gerek modern Arap şiirinde Mardin ile ilgili hususların varlığı araştırılmış, neticede Mardin ve Mardin'in yarattığı etkinin izleri görülmüş ve ortaya konmuştur. Nitekim Emeviler döneminin en meşhur şairlerinden Cerîr ve el-Ahtal'ın şiirlerinde Mardin'in ismi geçmektedir. Modern dönemde ise Suriyeli şair Abdulkerîm Yûnus Mardellî, Mardin'e olan tutkusunu bir kıtada dile getirmiştir. Onlar, Mardin'i şiirlerine doğrudan bir konu olarak ele almasalar da Mardin'in halk dilinde dolaşan yaygın özelliklerine şiirlerinde temas etmiş, onun güzelliklerine atıf yapmışlardır. Cerîr ve el-Ahtal'ın şiirleri dışında, söyleyeni belli olmayan ama klasik kitaplarda yer alan bazı şiirlerde de Mardin'den bahsedilmiştir.

Bu bildiride ayrıca hem Emevî dönemini de kapsayan klasik dönem Arap şiirinde hem de modern şiirde Mardin'in nasıl ve ne şekilde yer aldığı, hangi yönlerine dikkat çekildiği ele alınmıştır. Aynı şekilde, bu bildiride Mardin'in tarihi bir kent olmasının yanı sıra güzelliğiyle ve kendine has özellikleriyle şairler üzerindeki etkisi de gözler önüne serilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mardin, Şiir, Cerîr, el-Ahtal, Seyyid Abdukerîm

ABSTRACT

Mardin is a city where many civilizations are cradled and it is also one of the places frequented by trade caravans. It also has a unique view. For this reason, it is a city that has gained importance in every aspect of history. The great medreses he has brought him into an important training center. Those who have gone to Mardin have spread their unique beauty and characteristics to the surrounding region. n this way, Mardin attracted the attention of near or far poets. In their poems, attention is drawn to many features of the city, such as the

castle, the stepped houses, the vast view of Mesopotamia, the olive oil and it was mentioned in amazement. Sometimes it has been mentioned about the beautiful days in Mardin, the lived love.

This report, titled "Mardin Traces in Arabic Poetry," explored the existence of Mardin-related issues in both classical and modern Arabic poetry. As a result, traces of the effect created by Mardin and Mardin have been seen and revealed. As a matter of fact, Mardin's name passes in the poems of Cerîr and al-Ahtal, one of the most famous poets of the Umayyad period. In the modern era, Syrian poet Abdülkerîm Yûnus Mardellî expressed his passion for Mardin in a poem. Although they do not consider Mardin as a direct subject to their poetry, they have made contact with the common characteristics of Mardin circulating in popular language, referring to its beauty. Apart from Cerîr and al-Ahtal's poems, Mardin is also mentioned in some poetry which is not known but is included in classical books.

In this report, both the classical Arabic poetry including the Umayyad period as well as how and where Mardin took part in modern poetry, and which aspects were taken into consideration. Likewise, in this declaration, Mardin is not only a historical city, but also the beauty of the poets with their beauty and peculiarities.

Keywords: Mardin, Poem, Cerîr, el-Ahtal, Seyyid Abdülkerîm

TÂRİHU DUNEYSER'İN KIZILTEPE'SİNDE EĞİTİM-ÖĞRETİM KURUMLARI

Halil AKÇAY

Okt. Dr. Dicle Üniversitesi, halilakcay@hotmail.com**ÖZET**

Günümüz Kızıltepe'sinin 13. Yüzyıl döneminin ilmî faaliyetlerine ışık tutan *Târîhu Duneyser* adlı eserin müellifi, Duneyser'li (Kızıltepe'li) İbn İlmîş (574-640/1178-1242) olarak bilinen et-Tabîb Ebû Hafs 'Umer b. el-Hıdır b. İlmîş'tir. Eserin asıl adı *Hilyetu's-seriyyîn min havâssi'd-Duneyseriyyîn*'dir. Ancak eserin müstensihî Ahmed b. Sa'dullâh el-Harrânî, eserden bir seçki yapıp *Târîhu Duneyser* adını vermiş ve kaynaklarda bu isimle meşhur olmuştur. Söz konusu eser, Kızıltepe'nin 13. Yüzyılın ilk yarısına denk gelen tarihi hakkında yazılmış olup günümüze ulaşan en eski ve müstakil eser olması bakımından son derece önemlidir. Bu eserde, o zamanki ismiyle Duneyser'e uğrayan, yerleşen veya burada doğup burada ders veren âlimlerden bahsedilmektedir. İbn İlmîş, eserinde, kıraat, tefsir, hadis, fıkıh, zühd, dil, edebiyat, şiir, tıp, gibi farklı alanlarda temayüz etmiş 60 âlimin kısa biyografisini vermektedir. İbn İlmîş, bu âlimlerden bahsederken, onların hangi alanlarda hangi dersleri verdikleri bilgisini verirken nerede ders verdiklerinden de bahsetmektedir. Buna göre çoğu âlim medresede ders verirken bazıları ise camilerde ders vermişlerdir. Eserde el-Gâzî, el-Atîk, Batı Nâsırî, Yeni Nâsırî, en-Nizâmî ve şehrin ortasındaki tepede bulunduğu belirtilen Merkez camilerinin isimleri geçmektedir. Medrese olarak ise sadece Şihâbiyye ve Kutbiyye isimleri geçmektedir. *Târîhu Duneyser*'e göre bu ilim yuvalarında dinî ilimlerin yanında sosyal ve sağlık ilimleri de okutulmuştur. Bu kurumlara dünyanın birçok yerinden farklı alanlarda yetkin hocalar gelip ders vermişlerdir. Bunlar arasında Duneyser'de kıraat ilmini yayan Ebû Bekr b. 'Abdullâh b. Revâha, hadis hafızı ve fakih Ebû 'Abdillâh ed-Duneyserî, şair Ebû Muhammed el-Muza'firî, tıpçı İbnu'l-Harîrî ed-Duneyserî bunlardan sadece birkaçıdır.

Bu bildiride, günümüz Mardin ili Kızıltepe ilçesi için 13. Yüzyılın ilk yarısında eğitim-öğretim durumuna ışık tutması açısından tek müstakil eser olan İbn İlmîş'in eseri olan *Târîhu Duneyser* adlı eserinde yer alan eğitim kurumları ele alınmıştır. Bu kurumlarda kimlerin ders verdiği, hangi alanlarda derslerin okutulduğu incelenmiştir. Sonuç olarak kendi İslam coğrafyasının farklı yerlerinden kendi alanında yetkin birçok âlimin Duneyser'de (Kızıltepe'de) tedrisat faaliyetlerine katıldıkları ve buranın canlı ve etkin bir ilim merkezi olmasında rol oynadıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İbn İlmîş, Târîhu Duneyser, Kızıltepe, Eğitim-Öğretim

TEK YÖNLÜ KÜLTÜRLEŞME OLARAK KÜRESELLEŞME GLOBALIZATION AS ONE-SIDED ACCULTURATION

Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi, hcicek@yyu.edu.tr

ÖZET

Toplumların etkileşimiyle bütün kültürlerin maddi ve manevi unsurlarının dünyada yayılması ve yaygınlaşması olarak anlaşılabilir küreselleşmeyle beraber bilim, ulaşım ve iletişim alanında ortaya çıkan gelişmeler, insan hayatında geri dönülemez kolaylıklar sağlamış ve insanın yaşam standardını olabildiğince yükseltmiştir. Bu yaygınlaşmanın karşılıklı olması ve bir kültür mübadelesi olması koşuluyla, bütün kültürlerin dolaşımı elbette her toplumun değerini tanıması ve birbirlerinden yararlanmaları bakımından avantajdır. Kültürlerin karşılıklı etkileşimi olarak anlaşılabilir kültürleşme bu ilişkiden doğar. Günümüz küreselleşmesinde bu, tek yönlü olmaktadır. Ekonomik, politik, sosyal ve kültürel gibi birçok boyutu olan; kaçınılmaz, karşı konulamaz gibi görünen küreselleşmenin en büyük etkisi kültürel alanda olmaktadır. Bir kültür diğerini etkilerken, hiçbir etki almadığı gibi, etkisi yıkıcı da olabilmektedir. Küreselleşmenin merkez kültürleri, çevre kültürler üzerinde derin izler bırakmakta, yerel kültürlerin zayıflamasını ya da yok olmakla yüz yüze kalmasını sağlayabilmektedir. Oysa toplumlar gelişmiş standartlardan yararlanırken kendi kültürlerini de koruyabilmeli ya da tek yönlü etki yerine karşılıklı bir etkileşim söz konusu olmalıdır. Bu çalışmada küreselleşmenin tek yönlü kültürleşmedeki etkisi üzerinde durulmaktadır.

Anahtar kelimeler: Küreselleşme, Kültür, Kültürleşme, Değişim, Evrensellik, Yerellik

ABSTRACT

The developments in scientific, communication and transportation areas with the globalization which can be understood as expansion and widespreading of material and spiritual elements of all cultures through world by the interaction of societies, have brought irreversible facilities in human life and raised the standard of life as much as possible. The circulation of all cultures is, of course, an advantage in terms of the recognition of each other and taking benefits from each other, provided that this expansion has to be reciprocal and a cultural exchange. Acculturation which can be understood as the mutual interaction of cultures, is born from this relationship. In today's globalization, this is one way rather than being mutual. Globalization which has many dimensions such as economic, political, social and cultural and which seems as inevitable, irresistible has its main effect on cultural area. When a culture affects other, it has no influence, and also its influence can be devastating. The central cultures of globalization leave a deep impression on regional cultures and enable local cultures to face weakness or disappearance. Whereas societies benefit from improved

standards, they must be able to protect their own cultures or have a mutual interaction rather than a one-sided influence. This study will be focused on the one-dimensional influence of globalization.

Key words: Globalization, Culture, Acculturation, Change, Universality, Localism

A. S. PUŞKİN'İN “BAKIR ATLI” ESERİNDE HÜMANİZM
HUMANISM IN A. S. PUSHKIN'S WORK “THE BRONZE HORSEMAN”

Havva Hilal TEPE

Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi, hilancelikates@gmail.com

ÖZET

Hümanizm 14. yüzyılda İtalya'da ortaya çıkar ve insanın değeri, doğası, özgürlüğü gibi ilkeleri temel alarak, farklı yaklaşımlar ışığında gelişimini devam ettirir. Çağdan çağa düşünür ve yazarlar hümanizmin temel ilkelerinden hareketle söz konusu kavrama katkıda bulunur.

“Başlangıçların başlangıcı” olarak nitelendirilen, Rus edebi dilinin kurucusu, pek çok akım ve türde eserler veren yazar ve şair Aleksandr Sergeyeviç Puşkin (1799-1837) de kendi hümanizm anlayışını oluşturur. Sanatında kişilik haklarının, bireyin ve halkın önemli bir yer tuttuğu yazarın dünya görüşüne bakıldığında söz konusu kavramlara verdiği önem açık bir şekilde hissedilir. Yazar tüm bu kavramları hümanizm çerçevesinde ele alır. Hümanizm anlayışının temelini bağımsızlık ve insanın özgürlüğü sorunlarını koyar. Bu nedenle yaratıcılığının olgunluk dönemine denk gelen 30'lu yıllardan itibaren ürettiği eserlerinde bu sorunları çözmeye yönelik gösterdiği çaba göze çarpar. Puşkin 1833 yılında kaleme aldığı **Bakır Atlı** eserinde kendi hümanizm anlayışı ekseninde birey ve birey haklarını irdeler. Söz konusu eserinde toplumun alt tabakasında yer alan ezilmiş bir insan imgesine yer vererek, 19. yüzyıl Rusya'sında hüküm süren toplumsal düzeni yansıtan sahneler betimlerken, toplumsal hiyerarşinin birey hakları üzerindeki etkisini gözler önüne serer. Bireyi sanatının konusu yaparak bir bakıma onun haklarının savunucusu, sözcüsü olur. Bu çalışmada Puşkin'in **Bakır Atlı** eserinde, yazarın geniş bir bakış açısıyla ele aldığı toplumsal çelişkilerin ve sınıfsal eşitsizliklerin sosyal yaşam üzerindeki etkisinin incelenmesi hedeflenerek, Puşkin'in geliştirdiği hümanizm yaklaşımının ortaya çıkarılması öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Rus edebiyatı, A. S. Puşkin, Bakır Atlı, hümanizm, özgürlük

ÇORUM İLİ İSKİLİP İLÇESİNDE AHŞAP OYMACILIK: SOĞUCAK KÖYÜ ÖRNEĞİ

Hilal BOZKURT

Öğr. Gör.Dr., Hitit Üniversitesi İskilip Meslek Yüksekokulu El Sanatları Bölümü,

hilal_bozkurt@yahoo.com

ÖZET

El sanatları üretildiği yöreye özgü belirgin özellikler taşıyan ve yörenin bulunduğu konuma göre şekillenen; boş zamanları değerlendirmek ve gelir elde etmek amacıyla ortaya çıkmış uğraşı alanlarıdır. El sanatlarının, bölgede bulunan hammaddeye göre sepetçilik, semercilik, halıcılık, keçecilik gibi farklı alanlarda elde edilen ürünler ile yaygın bir biçimde yapıldığı görülmektedir. Bitkisel örücülük ve ağaç işleri bakımından oldukça elverişli bir yapıya sahip olan Çorum İli İskilip İlçesi ahşap oymacılığın oldukça aktif ve detaylı olarak yapıldığı yerlerden biridir. Ahşap oymacılığı yapılarak elde edilen ürünler tarımsal ürünlerin pazarlanmasında, saklanmasında, ambalajlanmasında, mobilyacılık alanında, çeşitli süs ve kullanım eşyası olarak üretilmekte ve kullanılmaktadır. Ahşap oymacılığı, bugünkü üretim ve pazarlama anlayışı ile değerlendirildiğinde son yıllarda ürünlerin daha çok dekoratif anlamda üretildiği görülmektedir.

Bu araştırmada, Çorum ili İskilip İlçesi Soğucak Köyü'nde bulunan Eryaz ailesine ait ahşap oyma atölyesinde yapılan ağaç işleri, kullanılan hammaddeler, araç ve gereçler, ürünlerin üretim aşamaları ve ürün çeşitleri belirlenmiştir. Araştırma kaynak taraması ve ahşap oyma ile ilgili tüm aşamalar fotoğraflanarak desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çorum, İskilip, Soğucak, El Sanatları, Ahşap Oyma

MANİSA İLİ KULA İLÇESİNDE YORGANCILIK SANATI

Hilal BOZKURT

Öğr. Gör.Dr., Hitit Üniversitesi İskilip Meslek Yüksekokulu El Sanatları Bölümü,

hilal_bozkurt@yahoo.com**ÖZET**

Anadolu, binlerce yıllık geçmişinde sahip olduğu güzellikleri, nesilden nesile farklı şekillerde aktarmaktadır. El sanatları da bunu sağlayan önemli öğelerden biridir. İçinde yaşanan coğrafyanın halı, kilim, sepetçilik, semercilik, bakırcılık vb. gibi el sanatları bakımından oldukça zengin ve köklü bir geçmişinin olması insanlara ekonomik anlamda kazanç sağlarken zamanla vazgeçilmez bir sanat anlayışının da ortaya çıkmasına neden olmuştur. İnsanlar, duyu ve düşüncelerini farklı el sanatı alanlarında kullanmış oldukları motifler ile yansıtmışlardır. Manisa ili Kula ilçesinde yapılan yorgancılık da, geçmişi saraylara dayanan, usta ellerin zengin motiflere, altın ya da gümüş teller, kıymetli taşlar eklemesiyle elde ettikleri geleneksel el sanatlarımızdan biridir.

Türk halk kültüründe önemli bir yere sahip olan yorgancılık, astarlık ve yüzlük kumaşın birbirine dikildikten sonra, arasına doğal (yün, pamuk vb) ve yapay malzemelerin konulması ile oluşturulmaktadır. Günümüzde Manisa ili Kula ilçesinde de yorgancılık sanatı ile uğraşan 4 tane usta bulunmaktadır. Bu yorgan ustaları, kendilerine ait işyerlerinde farklı motiflerin yer aldığı desenli ya da düz yorgan yapmaktadırlar.

Bu araştırmada, Manisa ili Kula ilçesinde yapılan yorgancılık ve yorgan yapımında kullanılan malzemeler, araç-gereçler, yorgan yapım aşamaları ve yorgan çeşitleri incelenmiş ve fotoğrafları çekilerek belgelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kula, El Sanatları, Yorgan

GENEL ÖZ YETERLİLİK İLE BİREYSEL YARATICILIK İLİŞKİSİNDE MYO ÖĞRENCİLERİNİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNİN ROLÜ

İbrahim FIRAT

Öğr. Gör., Batman Üniversitesi, ibrahim.firat@batman.edu.tr

İlhan ÇİÇEK

Öğr. Gör., Batman Üniversitesi, ilhan.cicek@batman.edu.tr

Erhan EKİNGEN

Öğr. Gör., Batman Üniversitesi, erhan.ekingen@batman.edu.tr

ÖZET

Genel öz yeterlilik kavramı Albert Bandura tarafından geliştirilmiş olup, sosyo-bilişsel modele dayanmaktadır. Öz yeterlilik, kişinin kendi kendine yeterlilik inançları, deneyimlerinden yararlanma becerisini kapsamaktadır. Öz yeterlilik inançları, insanların engellere direnmelerini, hayatlarını etkileyen etmenleri kontrol altında tutma gücünü ve dirayetini göstermelerini sağlamaktadır. Öz yeterlilikte anahtar kelime, ben yapabilirim inancının yerleşmesidir. Öz yeterlilik, kişinin kendisinden beklenen durumları yönetmesini sağlayacak yeteneklere olan inancıdır. Uzmanlara göre öz yeterlilik algısı oluşmaya başlarken beraberinde, kişinin daha güçlü olmasını ve daha akılcı hedefler koymasına imkânlar sunmaktadır. Öz yeterlilik ile ilişkili olduğu düşünülen kavramlardan biri de bireysel yaratıcılıktır. Bireysel yaratıcılığın ne olduğu sorusuna cevap vermeden önce, yaratıcılığın tanımlanması gerekir. Yaratıcılık, sorunları kestirebilme, güçlükleri belirleme, çözümler arama, tahminlerde bulunma ve eksikliklerle ilgili olarak hipotezler oluşturma veya hipotezleri değiştirmedir. Yaratıcılık, akıcılık, orijinallik, esneklik ve detay gibi bileşenlerden oluşur. Bireysel yaratıcılık ise, görev motivasyonun farkında olma, uyumsuzluğa karşı duyarlı olma, çözüm arama, sorunları tespit etmede öngörü sahibi olma gibi özellikleri muhteva etmektedir. Bir başka açıdan, bireysel yaratıcılık, kişinin karmaşık ve rekabetçi ortamlara ve değişime uyum sağlayabilmesi, yenilik yapabilmesi, performansını geliştirebilmesi, rekabetçi avantaj sağlayabilmesi, başarıya ulaşabilmesi şeklinde tanımlanabilir. Bir yönüyle bireysel yaratıcılık, kişilerin sahip oldukları özelliklerin farkında olması, bu özellikleri kendi dünyaları içerisinde aktif ve etkili bir şekilde kullanabilme kabiliyetlerini gösterebilmeleridir.

Bu çalışmada meslek yüksekokulları öğrencilerinin genel öz-yeterlilikleri ile bireysel yaratıcılıklarının demografik özellikler açısından anlamlı ilişkilerinin olup olmadığının ve temel iki değişken olan genel öz yeterlilik ile bireysel yaratıcılık değişkenleri arasındaki ilişkinin araştırılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Batman Üniversitesi bünyesi altında yer alan meslek yüksekokulu öğrencilerinden 282 kişiye birincil veri tekniklerinden anket yöntemi kullanılarak ulaşılmıştır. Araştırmayla birlikte öğrencilerin kişisel özelliklerinin genel öz yeterlilik ve bireysel yaratıcılıklarına etkisi incelenmiş ve elde edilen veriler analiz edilerek değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, genel öz yeterlilik alt boyutlarından özgüven ile bireysel yaratıcılık arasında anlamlı ilişki bulunmazken; gayret ve girişkenlik alt boyutları ile bireysel yaratıcılık arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunun yanı sıra demografik değişkenlere göre genel öz yeterlilik ile bireysel yaratıcılığın farklılaşp farklılaşmadığı da araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Genel Öz-Yeterlilik, Öz yeterlilik, Bireysel Yaratıcılık

ÖĞRENCİLERİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ: MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

İbrahim FIRAT

Öğr. Gör., Batman Üniversitesi, ibrahim.firat@batman.edu.tr

İlhan ÇİÇEK

Öğr. Gör., Batman Üniversitesi, ilhan.cicek@batman.edu.tr

Erhan EKİNGEN

Öğr. Gör., Batman Üniversitesi, erhan.ekingen@batman.edu.tr

ÖZET

Klasik anlamda girişimci, daha çok kendi işini kuran, çeşitli üretim faktörlerini bir araya getirerek ve risk üstlenerek üretim sürecinde bulunan ve bunun sonucunda da kar elde etmeyi amaçlayan kişi olarak tanımlanmaktadır. Girişimcilik özelliklerine sahip olan bireylerin hem işletmelerin hem de ülkelerin ekonomik başarısına olan büyük katkıları yadsınamaz bir gerçektir. Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişte önemi giderek artan girişimcilik, ekonomik kalkınma ve istihdam yaratmanın temel faktörlerinden biri haline gelmiştir. Bu yüzden, girişimcilik potansiyeline sahip olan bireylerin ön plana çıkarılması büyük önem arz etmekte olup girişimci özelliklerine sahip bireylerin dümenin başına geçmesi gün geçtikçe daha önemli hale gelmektedir. Rekabetin küresel bir nitelik kazandığı, ekonomiler üzerinde ulusal düzenlemelerin etkisinin kaybolmaya yüz tuttuğu ve dünyanın neresinde olursa olsun üretim faktörlerinden bilgiye sahip olanların ve bilgiyi kullanmayı becerebilenlerin yararlanmaya başladığı bir ortamda; gerek bireysel gerekse ulusal zenginliğin dinamikleri, girişimci bireylerin düşünsel ve davranışsal aktivitelerinde yatmaktadır. Bu da kişinin kişisel özellikleriyle doğrudan bağlantılıdır. Bu konseptle yapılan bu çalışmanın temel amacı önlisans öğrencilerinin girişimci kişiliklerinin belirlenmesidir. Aslında girişimcilik potansiyeli birden çok faktörden etkilenmektedir. Ancak faktörlerden bireyin kişilik özellikleri çok önemli bir yer tutmaktadır. Çalışmada hemen hemen her sektör için eleman yetiştiren meslek yüksekokulları öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin demografik özellikler açısından anlamlı ilişkilerinin olup olmadığının araştırılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Batman Üniversitesi bünyesi altında yer alan meslek yüksekokulu öğrencilerinden 372 kişiye anket yöntemiyle ulaşılmıştır. Araştırma, Batman Üniversitesi meslek yüksekokullarında aktif olarak bulunan öğrencilerin girişimci özelliklerini belirlemeye yönelik olarak tasarlanmıştır.

Araştırmaya birlikte birer potansiyel girişimci olan öğrencilerin kişisel özelliklerinin girişimcilik eğilimler açısından farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiş ve elde edilen veriler analiz edilerek değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin cinsiyet, sınıf, öğrenim türü (örgün-ikinci öğretim), yaş ve eğitim görülen meslek yüksekokulu faktörleri açısından anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimci Kişilik Özellikleri, Girişimcilik Eğilimi, Myo Öğrencileri

OKUL YÖNETİCİLERİNİN ZAMANINI ÖĞRENMEK İÇİN KULLANMASI

İsmail EROL

Öğr. Gör., Namık Kemal Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri MYO, ismailerol@nku.edu.tr

ÖZET

Teknolojik gelişmelerle birlikte son yıllarda görülen hükümetlerin kalkınma planları üzerindeki değişiklikleri; eğitim olanaklarına global bakış açısı ile eğitim unsurlarından beklentilerin ve eğitimin yaptırım gücünün artması sonucunda; okullardan beklentilerin çoğalmasına, okulların kendi içlerinde rekabete girmesine ve yeni eğitim yaklaşımlarının doğmasına sebebiyet vermiştir. Bu neticede okul yöneticilerinin rollerinde de farklılaşmalar ortaya çıkmış ve kendilerinden toplumun beklentileri fazlalaşmıştır. Bu sebep ile okulların yöneticilerinin hızlı değişimlere ve ihtiyaç durumlarına cevap vermeleri adına, etkili birer lider olmalarının yanında, okulları iyileştirme ve sürekli olarak öğrenmeye açık kurumlar haline getirmeleri gerekmektedir. Yeni oluşumlara uyum sağlamaları adına tecrübe ettiklerini öğrenmede kullandıkları ve uygulamalarda devamlı sorgulama ile derin tartışma ve işbirlikçi yaklaşımlara ihtiyaç duydukları çoğu zamandan daha fazla anlaşılmaktadır. Bu araştırmada; okul yöneticilerinin kendilerini geliştirmek, etkili bir okul kültürü oluşturmak ve yönettikleri okullardaki eğitimcilerin performansını üst düzeye çekmek için; iş hayatında ve sosyal hayatlarında öğrenmek için ne kadar vakit harcadıkları, ne gibi çabalar sarf ettikleri ve zamanı öğrenme adına nasıl kullandıkları araştırılmıştır. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma kapsamında, Devlet okullarında görev yapan 5 okul müdürü ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Veriler, içerik analizi yapılarak incelenmiştir. Analizler sonucunda okul yöneticilerinin zamanı öğrenmek için neler yaptıkları ile ilgili temalar oluşturulmuştur. Yapılan analizler sonucu şu sonuçlar ortaya çıkmıştır: Okul müdürleri zamanı yönetmekte ve öğrenme için harcamakta sıkıntı yaşamaktadırlar. Okul müdürlerinin zaman yönetiminde yaşadıkları sıkıntıların en büyüğü zaman tuzaklarıdır. Aynı zamanda ailelerine zaman ayıramayan okul müdürlerinin de sıkıntı yaşadıkları görülmektedir. Okul yöneticilerinden beklentiler, zamanlarının yetersiz olmasından yakınmaları değil, zamanlarını kaliteli ve yüksek nitelikli işlerde harcamaya odaklamaları yönünde olmalıdır. Okullardaki iyileştirme, geliştirme ve öğrenme faaliyetleri ile okul yöneticileri zamanı en verimli şekilde kullanmalıdırlar.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Zaman Yönetimi, Okul Yöneticileri, Öğrenen Okullar

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA GÖREV YAPAN AKADEMİK PERSONELİN HESAP VERİLEBİLİRLİK ALGILARI

İsmail EROL

Öğr. Gör., Namık Kemal Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri MYO, ismaierol@nku.edu.tr

ÖZET

Özellikle son yarım asırda, sanayileşme ve ülkelerin yaşadıkları ekonomik sıkıntılar ile birlikte teknolojinin gelişmesi, bilginin öneminin artması ve küreselleşme kavramının literatürde daha çok lanse edilmesi ile birlikte kamu sektöründe çıktılarının halka sunumu ile ilgili memnuniyetsizlik, uygulama eksiklikleri, eğitim ve yükseköğretim hizmetlerinin kalitesini de etkilemiştir. Son yıllarda okullar ve yükseköğretim kurumları üzerinden eğitim sistemine getirilen eleştiriler, hesap verilebilirlik politikalarının etkisi ve maddi etkinlikler üzerine odaklanmış ve eğitim durumlarına sayısız yatırım yapılmasına karşın kamusal yarar ve faydanın az olması eğitim sistemimizin daha fazla hesap verilebilir olması gerektiğini açıklamaktadır. Genel olarak, kamu kurum ve kuruluşlarında boy gösteren rüşvet, yolsuzluk olayları ve verimsizlik durumları gibi halka anlatılamayan gerçekler ile birlikte, yükseköğretim ve okullara dair oluşan güvensizlik eğitim kurumlarının daha hesap verilebilir halde olmalarına, değişim ve dönüşüm sürecine ayak uydurmalarına yordandığıdır. Bu araştırmanın amacı, yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademik personelin hesap verilebilirlik algılarının ve yükseköğretim yönetimi hizmetlerinde hesap verilebilirlik politikaları ve stratejilerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda kamu, eğitim ve yönetim hizmeti veren kurum ve kuruluşların hesap verilebilirlik çalışmaları ve politik stratejilerin ortaya çıkarılması planlanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma kapsamında, Üniversitelerde görev yapan 10 akademisyen ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Veriler, içerik analizi yapılarak incelenmiştir. Analizler sonucunda akademisyenlerin hesap verilebilirlik algıları ile ilgili kodlar oluşturulmuş, bu kodlardan ise araştırmanın temaları ortaya çıkarılmıştır. Araştırma bulguları sonucunda; yükseköğretimde hesap verebilirlik uygulamalarının ise bireysel ve kurumsal olarak sonuca odaklı ve performansa yönelik hesap verilebilirlik faaliyetleri olarak ele alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Üniversitelerde hesap verilebilirlik politikaları, yönetenlerin mali alanlarda hesap vermelerinin yanında, öğretim görevlileri ve elemanlarının yıl bazında yaptığı çalışmalarını içeren akademik hesap verilebilirlik odaklarını da kapsamalıdır. Bununla beraber sadece yöneticiler değil, akademik personel de yeri geldiğinde hesap vermeye açık olmalıdır sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Yönetimi, Hesap Verilebilirlik, Yükseköğretim Yönetimi

TÜKENMİŞLİK SENDROMUNUN DEMOGRAFİK FAKTÖRLER BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Ferit KÜÇÜK

Prof. Dr.,Harran Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, feritk@harran.edu.tr

Kasım KAYA

Yrd.Doç.Dr., Harran Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, kkaya@harran.edu.tr

Baran ARSLAN

Yrd.Doç.Dr, Harran Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, barslan@harran.edu.tr

ÖZET

Bireylerin iş yaşamlarının çeşitli safhalarında ortaya çıkan ve yılgınlık, yorgunluk gibi göstergeler ile tanımlanabilen tükenmişlik sendromu, kısa bir süre dinlenilince geçecek bir durum değildir. Bu nedenle tükenmişlik sendromuna neden olan faktörleri belirlemek önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, öğretmen ve akademisyenlerin demografik faktörleri bağlamında tükenmişlik düzeylerinde farklılık olup olmadığını belirlemektir. Bu amaçla hazırlanan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Maslach ve Jackson (1981) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması ve geçerlilik-güvenilirlik çalışması Ergin (1992) tarafından yapılmış olan 22 maddelik Maslach Tükenmişlik Ölçeği (Maslach Burnout Inventory- MBI) yer almaktadır. İkinci bölümde ise, cinsiyet, medeni durum, yaş, ortalama gelir düzeyi, eğitim düzeyi, Şanlıurfa'da görev yaptığı yer gibi 6 demografik faktör yer almaktadır. Araştırma amacı doğrultusunda hazırlanan anket Şanlıurfa merkez ve ilçelerinde görev yapan 300 akademisyene ve 900 öğretmene olmak üzere 1200 kişiye gönüllülük esasına göre uygulandı. Araştırmanın uygulama kısmında frekans dağılımları, güvenilirlik analizi, faktör analizi, t-testi analizi ve anova testi analizi yapıldı. Yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin cinsiyetleri, medeni durumları, çalıştıkları yerlere göre ve yaş durumuna göre tükenmişlik düzeylerinde farklılık olduğu belirlenmiştir. Duygusal tükenme boyutunda medeni durum, çalışılan yer, yaş ve toplam gelir bağlamında tükenmişlik düzeyinde farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Duyarsızlaşma boyutunda tükenmişlik düzeyinde farklılığa neden olan demografik faktörler cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çalışılan yer ve yaş durumu olarak belirlenmiştir. Kişisel başarıda düşme boyutunda ise cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çalışılan yer, yaş durumu ve toplam gelir düzeyi bağlamında tükenmişlik düzeylerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Akademisyenlerin ise cinsiyet, medeni durum, yaş durumu ve toplam gelir açısından tükenmişlik düzeylerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Duygusal tükenme boyutunda cinsiyet, medeni durum, yaş ve toplam gelir bağlamında tükenmişlik düzeyinde farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Duyarsızlaşma boyutunda tükenmişlik düzeyinde farklılığa neden olan demografik faktörler medeni durum ve yaş durumu olarak belirlenmiştir. Kişisel başarıda düşme boyutunda yaş durumu bağlamında tükenmişlik düzeylerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik Sendromu, Demografik Faktörler, Eğitimciler

DEMOGRAFİK FAKTÖRLER BAĞLAMINDA EĞİTİMCİLERİN KURUMSAL BAĞLILIK DÜZEYLERİNDEKİ FARKLILIKLAR

Ferit KÜÇÜK

Prof. Dr.,Harran Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, feritk@harran.edu.tr

Kasım KAYA

Yrd.Doç.Dr., Harran Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, kkaya@harran.edu.tr

Baran ARSLAN

Yrd.Doç.Dr, Harran Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, barslan@harran.edu.tr

ÖZET

Kurumsal verimliliğin temel belirleyicilerinden biri çalışanların kuruma yönelik düşünce ve tutumlarıdır. Çalışanların kuruma yönelik tutumu olumlu ise çalışan kurum ile bütünleşmekte, çalışanın kuruma yönelik tutumu olumsuz ise kendini kurumdan ayırabilmektedir. Bu sebeple kurumsal bağlılık, kurumların ömrünü belirleyen önemli etkenler arasında yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı, öğretmen ve akademisyenlerin demografik faktörleri bağlamında kurumsal bağlılık düzeylerinde farklılık olup olmadığını belirlemektir. Bu amaçla hazırlanan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Meyer ve Allen (1984, 1997) tarafından geliştirilen 17 maddelik “Kurumsal Bağlılık Ölçeği” (Organizational Commitment Questionere: OCQ) yer almaktadır. İkinci bölümde ise, cinsiyet, medeni durum, yaş, ortalama gelir düzeyi, eğitim düzeyi, Şanlıurfa'da görev yaptığı yer gibi 6 demografik faktör yer almaktadır. Araştırma amacı doğrultusunda hazırlanan anket Şanlıurfa merkez ve ilçelerinde görev yapan 300 akademisyene ve 900 öğretmene olmak üzere 1200 kişiye gönüllülük esasına göre uygulandı. Araştırmanın uygulama kısmında frekans dağılımları, güvenilirlik analizi, faktör analizi, t-testi analizi ve anova testi analizi yapıldı. Yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin yaş durumuna ve toplam gelire göre kurumsal bağlılık düzeylerinde farklılık olduğu belirlenmiştir. Duygusal bağlılık boyutunda eğitim durumu, yaş ve toplam gelir bağlamında bağlılık düzeyinde farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Devam bağlılığı boyutunda bağlılık düzeyinde farklılığa neden olan demografik faktörler cinsiyet, eğitim durumu, çalışılan yer, yaş durumu ve toplam gelir olarak belirlenmiştir. Normatif bağlılık boyutunda ise eğitim durumu, yaş durumu ve toplam gelir düzeyi bağlamında bağlılık düzeylerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Akademisyenlerin ise cinsiyet, medeni durum, yaş durumu ve toplam gelir açısından kurumsal bağlılık düzeylerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Duygusal bağlılık boyutunda cinsiyet, yaş ve toplam gelir bağlamında bağlılık düzeyinde farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Devam bağlılığı boyutunda bağlılık düzeyinde farklılığa neden olan demografik faktörler medeni durum, eğitim durumu, yaş ve toplam gelir olarak belirlenmiştir. Normatif bağlılık boyutunda medeni durum ve yaş durumu bağlamında bağlılık düzeylerinde farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Bağlılık, Eğitimciler, Demografik Faktörler

XIX. YÜZYIL ORTASINDA MARDİN SANCAĞI SÜRGÜCÜ KAZASININ DEMOGRAFİK YAPISI ÜZERİNE BAZI TESPİTLER (1859/1860)

Kazım KARTAL

Okt., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, kartalkazim44@gmail.com.

Nihat KARAEER

Doç.Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, nkaraer@mehmetakif.edu.tr

ÖZET

Mardin şehri ve havalisi Roma imparatorluğunun, daha sonra Bizanslıların Sasanilerle (224-642) mücadelelerinde önemli bir yer tutar. Ayrıca Mardin Araplar'ın, Hamdaniler'in, Mervaniler'in, XI. yüzyılda Türkmenler'in, XII. yüzyılda Artuklular'ın ve 1185 de Salâhattin Eyyûbi'nin yüksek hakimiyetini tanımaya mecbur olmuş, onun adını kendi paralarında darb ettirmiştir. Eyyubilerden sonra İlhanlıların, Karakoyunluların, Akkoyunlu beyliklerin hâkimiyetine girmiştir. Mardin'in hangi tarihte Safevilere intikal ettiği kesin olarak binilmemekle birlikte, XVI. yüzyılda Safevilerin egemenliği altında olduğu görülmüştür.

Mardin ve çevresinin Osmanlı Devleti tarafından fethi, Yavuz Sultan Selim'in takip ettiği doğu siyasetinin bir neticesi ve Şah İsmail ile 23 Ağustos 1514 Çaldıran'da yapılan ve Osmanlı ordusunun zaferi ile biten muharebeden sonra, Doğu Anadolu'nun Osmanlı İmparatorluğu'na bağlanması hadiseleri ile ilgilidir. Mardin'in Osmanlılar tarafından ilk fetih tarihi kesin olarak bilinmemektedir, ancak Ekim 1515 yılı içerisinde fethedildiği kuvvetle muhtemeldir. Mardin XVII. yüzyılda da Diyarbakır'a bağlı bir kaza olup, XVIII. yüzyılda Bağdad'a bağlanmıştır. XIX. yüzyılın başlangıcında Mardin yine Bağdad Paşalığı'na bağlı olduğu bilinmektedir. 1856 yılında Mardin sancak konumuna yükselirken Sürgücü, Cizre, Zaho, Nusaybin, Bohtan, Savur, Hacı Behram, Ömerkan ve Midyat da Mardin'e bağlı kazalar olarak görünmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu arşivlerinden devrimize kadar gelen on binlerce defter arasında Nüfus defterlerinin, bu imparatorluğun demografik yapısını, sosyal bünyesini ve müesseselerini meydana çıkarmak bakımından olduğu kadar, bu büyük Türk İmparatorluğunun yayıldığı coğrafyanın Demografik, kültürel, ekonomik ve sosyal durumlarını aydınlatmak bakımından büyük önem taşıdıkları malumumuzdur. İncelemenin ana kaynağı İstanbul'da Başbakanlık Arşivi'ndeki 1859/1860 tarihli NFSD, Sıra No:3740 olan **Musul eyaleti, Mardin sancağı, Sürgücü kazası, müslim icmal defteridir**. Bu çalışmamızda Sürgücü kazasına bağlı karyeler tespiti yapıp burada yaşayan Müslüman ve Gayrimüslim tebaanın demografik yapısı hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar kelimeler: Nüfus Defterleri, Mardin, Sürgücü, Demografi

DÜNDEN BU GÜNE DUYGU KAVRAMI VE TİYATRO SANATINDAKİ YERİ FROM YESTERDAY TO TODAY THE CONCEPT OF EMOTION AND THE PLACE IN THEATER ART

Kenan ÖNSEVER

Arş.Gör., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, kenanonsever@yyu.edu.tr

ÖZET

Antik dönemde duygu dünyası, çok ilginç olmayan ancak muammalı bir araştırma alanıydı. Duygu kavramına dair genel geçer kabul edilen görüş duyguların aklıdan bağımsız olmadığı ve düşüncelere hizmet ettiği görüşüydü. Bu görüş 17. Yüzyılda Descartes tarafından ele alınmış ve dünyaca kabul görür hale gelmiştir. Descartes duyguları tamamen akılcı bir yaklaşımla ele almış ve “düşünüyorum öyleyse varım” sözü ile insanın var olabilme koşulunu salt akla dayandırmıştır. Akıl – Duygu çatışmasında aklın üstünlüğü 20. yüzyıla kadar sürmüştür. 20. Yüzyıl sonlarında Antonio R. Damasio yazdığı “Descartes’in Yanılgısı” adlı kitabı ile duygu kavramına dair kabul edilen bu görüşü çürütmüş ve yeni bir duygu kavramı yaratmıştır. Acaba düşünüyor olmamız gerçekten var olabilmemiz için yeterli mi? Ya da yaptığımız en küçük eylemde bile bedenimizi harekete geçiren tek şey aklımız mı?

İnsan bedeninde duyguların etkisinin ne denli önemli olduğunun en somut gösterge alanı sahnedir. Tiyatro sanatının bütün türlerinde sahne toplumsal söylevi olan dramatik yaşam alanıdır. Tiyatro sanatını oluşturan iki temel unsur vardır, bu unsurlardan biri oyuncu diğeri ise seyircidir. Anlaşılacağı üzere tiyatro sanatının ana enstrümanı “insan”dır. İnsan iletişiminin büyük çoğunluğunu duygular oluşturduğu için duygu, sahnenin en temel anlatım aracıdır. Antik dönemden günümüze kadar tiyatro sanatında yeni yeni kuramlar geliştirilmiş, yeni tiyatro türleri ve sahneleme teknikleri oluşturulmuştur. Günümüze değin tiyatro her çağda başka bir boyut kazanmıştır. Ancak gelişen ve değişen tiyatro sanatının hangi türünde olursa olsun sahnenin değişmeyen tek gerçeği duygudur. Duygu insanla var olan ve yaşamın her alanında yer alan bir kavramdır. Çünkü tarih boyunca insan, öfkelenmiş, korkmuş, şüphelenmiş, kıskanmış, sevmiş, vs. ve mutlu olmuştur. Bu çalışmada kısıtlı araştırma argümanları ve kaynakların bulunduğu duygu kavramının varoluş süreci incelenerek duyguların insan yaşamındaki önemini ne olduğu sorgulanmış, elde edilen verilerden yola çıkarak tiyatro sanatında gerek eğitim sürecinde gerekse sahnelemede duygu kavramının daha kapsamlı bir şekilde ele alınması gerektiğine dair önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Duygu Kavramı, Tiyatro, Sanat, İletişim

ABSTRACT

In the antiquity, the world of emotions was a field of research that was not very interesting, but was intended. The widely accepted view of the concept of emotion was that emotions were not independent from the mind and serve thought. This view was taken up by Descartes in the 17th century and has become worldly accepted. Descartes has completely taken up the emotions with a rational approach and based on the mere reason that man can exist with the word "I think so then". In the mind-emotion conflict, the superiority of the mind lasted until

the 20th century. By the late 20th century Antonio R. Damasio's book "The Misfortune of Descartes," he refuted this accepted view of the concept of emotion and created a new concept of emotion. If we are thinking about it, is it enough to really exist? Or is it the only thing that moves our body into action even in the smallest action we make?

The most concrete indication of what the effects of emotions are in the human body is the stage. In all types of theater art, the stage is the dramatic living space, which is the social discourse. There are two basic elements that constitute theater art, one of which is the actor and the other is the audience. To be understood, the main instrument of theater art is "human". Because the vast majority of human communication is emotional, emotion is the most basic means of narration of the scene. From the antiquity to the daytime, new theories in theater art have been developed, new theater types and staging techniques have been established. Theater has won a different dimension in every age. But whatever kind of theater art that develops and changes, the only truth that remains unchanged is the mood. Emotion is a concept that exists in human beings and takes place in every aspect of life. Because throughout history, people are angry, frightened, suspicious, envious, loved, etc. and was happy. In this study, the research of limited research arguments and the existence process of the concept of emotions in which the sources exist were investigated and what was the importance of emotions in human life and the suggestions were made that the concept of emotion in the stage of the theater art should be considered in a more comprehensive way.

Key Words: Feeling concept, Theater, Art, Communication

ORKESTRA DERGİSİNDE MUSİKİ İNKILABI ÜZERİNE ANLATILAR NARRATIONS ON MUSIC REFORM IN THE JOURNAL “ORKESTRA”

Mehmet ARSLANBOĞA
Arş. Gör., Erciyes Üniversitesi, arslanbogamehmet@gmail.com
N. Oya LEVENDOĞLU ÖNER
Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, levendogluoya@gmail.com
Cenk GÜRAY
Doç. Dr., cenk.guray@gmail.com

ÖZET

Türk müzik kültürü, köklü ve geniş bir coğrafya üzerinde, sürekli bir etkileşim ve zenginleşme fırsatı ile olgunlaşarak, çok kültürlü unsurları bünyesinde taşıyan, çevre coğrafyalar açısından özellikle XV. ve XIX. yüzyıllar arasında merkezî bir konumda olan bir makam geleneğine sahiptir. Bu köklü gelenek, XIX. yüzyıldan itibaren Avrupa-merkezci bir zihniyete tutsak olmaya başlayan Osmanlı aydınları eliyle, başka bir yöne doğru hareket etmeye başlamış ve Türk makam müziği, Avrupa müziğine has kriterler üzerinden eleştirilen, kendisine yabancılaşmaya başlayan bir rotada yol almıştır. Bu hareketlerin başlangıcını biraz daha geriye götürmek mümkün olmakla birlikte özellikle erken Cumhuriyetle birlikte, Türk makam müziğinde yenilenme ve hatta belki de baştan yaratma operasyonu hız kazanmıştır. Bu süreçte, bu konular üzerinde çeşitli kurum ve kuruluşlar, fikrî tartışmalar başlatmışlar ve milliyetçilik akımının etkisinin de hâkimiyeti ile ”millî musiki”, “ileri bir Türk musikisi” gibi konular ekseninde çoksesli müzik ile tek sesli makam müziğini astlık ve üstlük ilişkisi içinde konumlandırmışlardır. Halkevleri, gazeteler, dergiler bu konularda keskin tartışmalara sahne olmuş yayın organları olarak kültür tarihimizde yerlerini almışlardır.

Ülkemizde müzik alanında en uzun süreli yayınlanan dergilerden biri olan Orkestra dergisi de bu konuların irdelendiği ve tartışmaların yaşandığı dergilerden biri olmuştur. Bu araştırmada, Orkestra dergisinin yayımlanmaya başladığı yıldan bitimine kadar geçen süre içinde (1962-2010), müzikte yenileşme hareketlerinin hangi yönleriyle ele alındığı, yazarların söylemlerinin yaşanan tartışmalarda hangi yönde olduğu, derginin yayınladığı yıllarda yer alan hükümetlerin hükümet programları açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada, Ankara Milli Kütüphane, İstanbul Beyazıt Devlet Kütüphanesi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığında gerçekleştirilen katalog taraması sonucunda üç yüz doksan dokuz sayısına ulaşılmış, bu sayılardan elde edilen makaleler, içerik analizi yapılarak değerlendirilmiş ve bu şekilde ortaya çıkan konular tematik olarak ele alınarak tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Orkestra, Musiki İnkılabı, Müzik, Süreli Yayın

İSLÂM'DA BİR AKRABALIK MÜESSESESİ OLAN RADA'/SÜT EMME VE HUKUKİ SONUÇLARI

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Aziz YAŞAR

Mardin Artuklu Üniversitesi, İslâmî İlimler Fakültesi, ya-ar19801@hotmail.com

ÖZET

Aile toplumun özü ve temelidir. Bir toplumun başarısı o toplumu oluşturan aileler içinde bulunan fertlerin başarısıyla orantılıdır. Bu sebeple İslâm dini aile fertlerinin birbirilerine karşı hak ve sorumluluklarına büyük bir önem atfetmiştir. Keza İslâm dini bir toplumu oluşturan farklı aileleri birleştiren, onların huzur ve güven içinde toplu olarak bir arada yaşayabilmelerini sağlayan değişik müesseseleri tesis etmiştir. İşte bu müesseselerden biri de İslâm dışında diğer din ve inançlarda bulunmayan süt emmeden kaynaklı süt hısımlığıdır. Bu akrabalık bağının tesisi için önemsenecek derecede ayet ve hadisler varit olmuştur. Bunun yanı sıra İslâm hukukçuları tarafından da insanın ilk beslenme biçimi olan süt emzirme ve buna bağlı gelişmeler ve hükümlere yer verilerek konuya gereken önem verilmiştir. Bu itibarla da konu, fikhın teşekkülünden günümüze dek güncelliğini koruyabilmiştir. Ancak gördüğümüz kadarıyla böylesi bir önem sahip bu konuya birçok insanımız hâkim olmayıp, bundan doğan birçok hukukî sonuçları bilmemektedirler. Biz de bu çalışmamızda, bölgemizde hâkim konumda bulunan Şâfiî mezhebinin görüşünü esas alarak annenin çocuğunu emzirmenin hukukî yükümlülüğü, sütannelik kurumu ve hükmü, süt bankalarında toplanan sütlerin küçük çocuklara verilmenin hükmü ve şer'î sonuçları, süt arabalılığının gerçekleşmesinin temel unsurları ve bunlarla ilgili şartları izâh etmeye çalışacağız. Bunun yanında süt akrabalıktan doğan şer'î hükümler ve evlilikten sonra süt arabalılığının ortaya çıkması durumu gibi konular da çalışmada ele alınacak önemli hususlardır. Ayrıca konuyu irdelerken Şâfiî mezhebinin görüşü esas alınmakla birlikte ihtiyaç duyulması halinde diğer mezheplerinin görüşlerine de müracaat edilecektir.

Anahtar kelimeler: Süt, Sütanne, Akrabalık, Bebek, Emzirme

TACÜDDİN ES-SÜBKÎ'NİN MUÛDU'N-Nİ'AM VE MUBÛDU'N-NİKAM ADLI ESERİ ÜZERİNDE BİR DEĞERLENDİRME

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Aziz YAŞAR

Mardin Artuklu Üniversitesi, İslâmî İlimler Fakültesi, ya-ar19801@hotmail.com

ÖZET

Bünyesinden pek çok âlimin neşet ettiği Sübkiyye ailesine mensup Tâcüddîn es-Sübkî 1328 yılında Kahire'de doğmuş, 1370 yılında Dımaşk'ta vefat etmiştir. Çok yönlü ilmî kişiliğiyle hadisten fıkha, tarihten usûle İslâmî ilimlerin pek çok alanında çok önemli eserler telif etmiştir. Kendisine esas şöhreti kazandıran yönü ise usulcü kimliğidir. Fıkıh usulünde fukaha ve mütekellimin metodunu mezcederek kaleme aldığı Cem'u'l-Cevâmi' telifinden günümüze fıkıh usulü eğitim ve öğretiminde el kitabı işlevini görmüştür.

Sübkî, Memlûkler devletinde ilmî faaliyetler yanında kadılık, baş kadılık, iftâ ve tavkû'd-dest (sultan nâibinin özel kalemi) gibi kazaî ve idarî görevler de yapmıştır. Yaptığı görevlerin gereği olarak yöneticilerden reaya, âlimlerden avama, esnaf ve sanatkârlardan memurlara kadar toplumun her kesimiyle içli dışlı olmuş ve dönemindeki her türlü meslek ve görevlere vakıf olmuştur.

Sübkî icra ettiği bu görevler esnasında toplumun tüm kesimlerini, bir din âlimi kimliğiyle analiz ederek toplumda var olan maddi ve manevi bozulmalarının kaynaklarını tespit etmiş ve bu tür bozulmaların ortadan kaldırılmasını sağlayacak önemli öneriler sunmuştur. Bunun neticesinde de devlet başkanında bulunması gereken başlıca özellikler, yönetimde dikkat edilmesi veya kaçınılması gereken hususlar, esnaf ve sanatkârların uyması gereken iş etiği kuralları, hükümdarın Allah'a ve halka karşı sorumlulukları ve kamu idarecilerin izlemesi gereken prensipler başta olmak üzere dinî, ahlakî, içtimaî ve siyasî gibi toplumun her kesimini ilgilendiren malumatlara muhtevî olan Mu'ûdu'n-Ni'am ve Mubûdu'n-Nikam adlı eserini ele almıştır.

İşte bizim tebliğimizde ele alacağımız konu siyasetnâme geleneğinde bugüne kadar çok fazla dikkate alınmayan ancak kendine has tasnifi ve konuları ele alışıyla siyasetnâme geleneği açısından önem arz ettiğine inandığımız Şafii fakih Tâcüddîn es-Sübkî'nin Mu'ûdu'n-Ni'am ve Mubûdu'n-Nikam'ın çeşitli açılardan incelenmesidir.

Anahtar kelimeler: Sübkî, Devlet, Ahlak, Mu'ûdu'n-Niam Ve Mübûdu'n-Nikam

İLAHİYAT ALANINDA DİNİ ÇEŞİTLİLİK MESELESİNE FARKLI YAKLAŞIMLAR

Mehmet Şükrü ÖZKAN

Yrd. Doç. Dr., Şırnak Üniversitesi, İlahiyat Fak., msozkan1250@gmail.com

ÖZET

Günümüz dünyasında büyük ve küçük ölçekli birçok din varlığını sürdürmektedir. Geçmişe nazaran günümüzde iletişim araçları, ulaşım vb. etkenler aracılığıyla diğer dinler ve dindarlar hakkında daha bol malumat elde edilebilmekle birlikte, dinlerin karşılıklı durumları hakkında öne sürülen farklı görüşlere kolayca ulaşılabilmektedir. Tarihi süreçte diğer dinler hakkında bireysel farklı görüşler bulunsa da 1983 yılında Alan Race tarafından bir tipoloji ortaya atıldı. Dini çeşitlilik vakıası karşısında takınılması gereken temel tutumları belirten bu tipolojide dini dışlayıcılık, dini kapsayıcılık ve dini çoğulculuk olarak üç temel yaklaşım tipinin olduğu belirtildi. Buna göre dışlayıcılık, hakikat ve kurtuluş bakımından tek bir dine geçerlilik hakkı tanımaktadır. Kapsayıcılıkta ise hakikatin gerçek anlamda tek bir dinde bulunduğunu kabul etmekle birlikte diğer dinlerin kısmi ölçüde hakikate sahip oldukları/olabilecekleri kabul edilmektedir. Ayrıca buna bağlı olarak kurtuluş yolu olarak diğer dinlere de kapı aralanmaktadır. Çoğulculuk ise hakikat ve kurtuluş açısından bütün dinlerin eşit olduğunun kabul edildiği felsefi tutum olarak ifade edilmiştir. Batıda ve ülkemizde birçok yönüyle farklı şekilde ifade edilen bu meselede biz daha çok ülkemizde ilahiyat alanında farklı akademik sahalarda görev yapmış ya da halen görevde olan akademisyenlerin görüşlerini inceleyeceğiz. Bu sebeple tefsir, hadis, din eğitimi, dinler tarihi ve din felsefesi alanlarından bu konuda görüş belirten birer akademisyen belirledik. Bu noktada seçtiğimiz akademisyenlerin hangi tutuma daha yakın olduklarını belirtmekte fayda var. Tefsir alanında Süleyman Ateş, daha çok kapsayıcı nitelikli düşünceleriyle ön plana çıkmaktadır. Buna karşılık hadis alanında Talat Koçyiğit, dışlayıcı düşünceleriyle Ateş'e karşı çıkmıştır. Cennetin müminlerin tekelinde olup olmadığı düşüncesi temelinde karşılıklı makaleler serdeden bu iki akademisyen, Kur'an ve sünnet bağlamında meseleyi irdeleyerek bu konunun daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamışlardır. Din eğitimi alanında ele alacağımız Mustafa Köylü ise dinlerarası diyalog hakkındaki kaygılarını belirtmektedir. Ayrıca dini çeşitlilik meselesine Hıristiyanlık ve İslamiyet bağlamında bakıldığında dini dışlayıcılığın ön plana çıktığını ifade etmektedir. Çoğulcu hipoteze sahip olan C. Smith ve P. Knitter'in düşüncelerine katılan dinler tarihçisi Mahmut Aydın ise dışlayıcılığı ve kapsayıcılığı eleştirmesi hasebiyle çoğulculuğa yakın bir pozisyonadadır. Son olarak din felsefesi alanında Adnan Aslan'ın, İslami bir çoğulculuğun var olduğuna ancak şimdiye kadar teolojik bağlamda işlenmediğine dikkat çekerek kendine has dini çoğulculuk hipotezi öne sürdüğünü görmekteyiz. Neticede farklı bakış açılarıyla meseleye yaklaşan bu akademisyenlerin görüşleri karşılaştırmalı olarak, aynı zamanda ülkemizdeki diğer akademik yorumlara yer verilerek irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Dini Çeşitlilik, Dışlayıcılık, Kapsayıcılık, Çoğulculuk, Hakikat, Kurtuluş

EVLİYA ÇELEBİ’NİN SEYAHATNÂMESİ’NDE OSMANLI MEYHÂNELERİ VE MEYHÂNE KÜLTÜRÜ**OTOMAN TAVERN AND TAVERN CULTURE IN EVLİYA ÇELEBİS TRAVEL BOOK “SEYAHATNAME”**

Melek NUREDİNİ

PhD Student, Gazi University

mn_meleknuredin@hotmail.com**ÖZET**

Evliya Çelebi, XVII yüzyılda yaşamış, Osmanlı'nın fethettiği toprakakları gezmiş, görmüş, gezdiği yerleri toplu bir şekilde Seyahatnâme eserinde anlatmıştır. Ömrünün 51 yılı, farklı ülkeleri ve şehirleri, diyardan diyara gezerek, o yerler hakkında bilgi verip anlatarak geçirmiştir. Seyahatnâme’de gezmiş olduğu bütün yerleri kendi üslubuyla, gezdiği yerlerin coğrafi, tarihi ve etnografi açısından bilgi verip o yerlerden bizlere verileri aktarmıştır. *Bu araştırmada, 10 cilt halinde yazılan Seyahatname'nin Yapı Kredi Yayınları'ndan çıkan “Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnamesi (Topkapı Sarayı Kütüphanesi, Bağdat 304 Numaralı Yazmadan)” adlı eser temel alınmış, Evliya Çelebi'nin gezip gördüğü beldelerde olan meyhâneler hakkındaki bilgiler taranmıştır.* Bizim burada anlatmaya çalışacağımız birinci cildindeki o dönemin İstanbul’unda bulunan meyhânelerdir. Meyhâne kültürü, Liman kültürünün bir parçası olarak görülür. İstanbul fethinden sonra bu liman şehrin meyhaneleri de pek ünlü ve dünya ölçülerindeydi. Ek olarak da diğer dokuz cildinde farklı yerlerde ve ülkelerde olan meyhânelerden de bahsedeceğiz.

Anahtar Kelimeler: EvliyaÇelebi, Seyahatnâme, Meyhâne**ABSTRACT**

Evliya Çelebi lived during XVII century. He has traveled and seen the places that the Ottoman Empire has conquered and has described all together these places in his travel book

work. He has spent 51 years of his life, visiting different countries and cities, travelling region to region, giving information and narrating about those places. All the places that he has traveled in the Travel book, all the data about those visited places, in terms of geography, history and ethnography he has trasfered to us based on his own style. This research is based on the Travel Book that was written in 10 volumes form the Yapı Kredi Publication “Evliya Çelebis Travel Book with todays Turkish language (Topkapı Palace Library, writting from Baghdad 304 number)”, all the information about pubs that were visited by Evliya Çelebi in different cities were scanned.

What we will try to explain here form the first volume is the Taverns that existed during that period in İstanbul. Pub culture is seen as a part of the port culture. The sailors were single and at the ports that they have landed they were drinking had the time and cash to spent. After

İstanbul was conquered this port and city taverns were very famous worldwide. Additionally, we will explain the other 9 volumes about the taverns from different places and countries.

Keywords: Evliya Çelebi, Seyahatnâme, Tavern

SU ALTI DALIŞ TURİZMİ TERCİH NEDENLERİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

A STUDY ON DETERMINATION WHY PREFERENCE UNDERWATER DIVING TOURISM

Taner DAĞLIOĞLU

Öğr. Gör., Gaziantep Üniversitesi, tanerdaglioglu@gantep.edu.tr

Metin SÜRME

Öğr. Gör., Gaziantep Üniversitesi, metinsurme@gantep.edu.tr

ÖZET

Gerçekleştirilen bu araştırma ile turistlerin su altı dalış turizmi tercih nedenlerini belirlenmiştir. Bununla beraber su altı dalış turizminin geliştirilmesine yönelik öneriler de bu araştırmada ortaya konmuştur. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmada daha önce su altı dalışı gerçekleştiren 11 kişi görüşülerek veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda turistlerin; fotoğraf çekme, yeni bir dünya keşfetme, sakinleşme gibi nedenlerle su altı dalış turizmine katıldıkları görülmüştür. Bununla beraber su altı dalış turizminin geliştirilmesi için turistler, daha fazla tanıtım yapılması gerektiği ve günü birlik dalış turlarının düzenlenmesi gerektiğini belirtmiştir. Diğer taraftan turistler mesafe uzak olmasını dalış turizmine yeterince katılamama nedenleri arasında belirtmişlerdir. Üç tarafı denizle çevrili Türkiye’de su altı dalış turizminin geliştirilmesi önem taşımaktadır. Ancak bu alanda yeterli çalışmanın olmadığı görülmüştür. Dolayısıyla gerçekleştirilen bu araştırmanın bu yönüyle ilgili alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bununla beraber benzer araştırmaların tekrarlanmasının hem ilgili alan yazına hem de turistik ürünün çeşitlendirilebilmesi bakımından işletmelere yol gösterecektir.

Anahtar Kelimeler: Turistik ürün çeşitlendirmesi, Su altı dalış turizmi, Alternatif turizm

ABSTRACT

With this research, the reasons why tourists prefer underwater diving tourism have been determined. Proposals for the development of underwater diving tourism are also presented in this research. A semi-structured interview form has been prepared for this purpose. In the study, 11 people who had done underwater diving previously were interviewed and data were collected. As a result of the research, it has been seen that tourists are participating in underwater diving tourism such as photographing, discovering a new world, calming. However, for the development of underwater diving tourism, tourists stated that further publicity was needed and that day-to-day diving tours should be arranged. On the other hand stated that among the reasons tourists from the dive tourism is distance enough to attend. It is important to develop underwater diving tourism in Turkey, where the three sides are surrounded by the sea. However, it has been seen that this area has not worked enough. Therefore, it is thought that this research will contribute to the literature. However, repetition of similar researches, will lead to operations both in the field of writing and in the diversification of tourist products.

Key Words: Touristic product diversification, Underwater diving tourism, Alternative tourism

TÜRKÇE VE ARAPÇA'DA KULLANILAN BAZI ORTAK KALIP İFADELERİN KARŞILAŞTIRILMASI

Murat DEMİR

Yrd. Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, muratdemir@gazi.edu.tr

Hasan AKREŞ

Yrd. Doç. Dr., Batman Üniversitesi, hassan_akrish@yahoo.com

ÖZET

Kültürel çeviri, modern akademik literatürde "*cultural translation*" adıyla yeni bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu göreceli terimin çeviribilim araştırmacılarının da ilgisi dahilinde olması gayet doğaldır. Zira çevirinin yalnızca dilsel bir faaliyet olmadığı, çevirmenlerin de söz konusu kültürler arasında fikir yürüten, profesyonel müzakereciler oldukları, günümüzde hemen herkes tarafından kabul görebilecek bir gerçektir.*

Çevirmen çeviri yaparken, elindeki metni kuşatan kültüre dair bilgi ve farkındalık sahibi olmasının gerekliliği, üzerinde hemfikir olunan bir konudur. Çevirinin gerçekleştiği süreçte, belirgin bir şekilde çevirmenin karşısına çıkacak olan kültürel farklılıkların diğer dile nasıl aktarılacağı hususu, her daim var olan araştırma konuları arasında yer almaktadır.

Toplumlarda var olan kültürel özellikler, dini inançlar ve değer yargıları; sosyal hayatta sıklıkla kullanılan bazı kalıp ifadeler sayesinde anlaşılabilir. Zira, halk arasında etkin bir biçimde kullanılan kalıp ifadelerin; toplumların örf ve adetleri, inanç değerleri ve bunların belirli bir zaman dilimi içerisinde uğradıkları değişim ve dönüşümleri yansıtmakta hatırı sayılır düzeyde rolleri vardır. Söz konusu edebi yapılar, dilbilimciler için de önemli bir kaynak teşkil ederler.

Bu çalışmada Arap dilinde ve Türkçe'de sıkça kullanılan bazı kalıp ifadelerin karşılaştırılmalarına yer verilmiştir. Her iki dilde de kullanılan bu ifadeler cevap niteliğinde olan sözlü ifadeler de bu çalışmanın kapsamında yer almaktadır. Zira, bir kişiye, sosyal hayatta kullandığımız bir sözlü ifadeye karşılık olarak, o kişinin cevaben vermiş olduğu tepki de önemli bir konudur. Bu cevaplar da aynı şekilde o toplumunun kültürünü, değerlerini ve davranış biçimlerini yansıtmaktadır. Arap dilindeki söylem biçimlerini dilbilgisel bakımından ele alarak da bu çalışmaya farklı bir açıdan katkı sağlanmaya çalışılmıştır. Örneğin:

صَبَاحُ الْخَيْرِ

“Hayırlı sabahlar” anlamına gelen bu kalıp, bütün Arap ülkelerinde en yaygın sabah selamıdır. Bu selama verilen karşılık ise yine bütün Arap ülkelerinde (صَبَاحُ الْتَوْر) şeklindedir.

Türkçe'de de "Günaydın" anlamıyla eşdeğer olan “Hayırlı sabahlar” ifadesi, sosyal hayatta sıklıkla kullanılmaktadır.

(صَبَاحُ الْخَيْرِ) kalıbının gramer açısından iki çeşit kullanımı vardır. Bazen (صَبَاحُ الْخَيْرِ) yani mansub olarak kullanılmaktadır. Buradaki (صَبَاحُ) kelimesi “Mef’ulün bih” şeklindedir. Fiili mahzuf, takdiri ise (أَقُولُ لَكَ صَبَاحُ الْخَيْرِ) dir.

Diğer kullanım ise (صَبَاحُ الْخَيْرِ)’dir. Buradaki merfu olan (صَبَاحُ) kelimesi “fâil (özne)”dir. Buradaki fiil de mahzufdur. Takdiri ise (أَطَّلْتُ عَلَيْكَ صَبَاحُ الْخَيْرِ)

Anahtar sözcükler: Arap dili, Dil ve Kültür, Çeviri, Kalıplar

* ÇAĞRICI, U., Çeviribilim Açısından Kültürel Çeviri Kavramı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2016.

ARAPÇA BAĞLAMINDA KÜLTÜRÜN DİLE ETKİSİ

Hasan AKREŞ

Yrd. Doç. Dr., Batman Üniversitesi, hassan_akrish@yahoo.com

Murat DEMİR

Yrd. Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, muratdemir@gazi.edu.tr**ÖZET**

Arapçada kullanılan kalıplar ister Atasözü ister deyimler isterse Dua ve Beddualar gibi kalıplar, toplumların sahip olduğu kültürel özellikleri, dini inançları ve değer yargılarını anlamak açısından çok önemli bir yere sahiptir. Zira bu kalıplar, toplumların örf ve adetleri, inanç değerleri ve bunların zaman içerisinde geçirdikleri değişim ve dönüşümleri yansıtmakta hatırı sayılır bir rol üstlenirler. Aynı zamanda dilbilimciler için de önemli bir kaynak teşkil ederler.

Toplumun fertleri arasındaki ortak duygu ve düşünce akımı dille kurulabilmektedir. Bu akım dünden bugüne, bugünden yarına dille aktarılmaktadır. Bundan dolayı dil, aynı zamanda bir kültür aktarıcısı, bir kültür taşıyıcısıdır. Bir milletin tarihi, coğrafyası, değer ölçüleri, folkloru, müziği, edebiyatı, ilmi, dünya görüşü ve millet olmayı gerçekleştiren her türlü ortak değerleri yüzyılların süzgecinden süzüle süzüle kelimelerde, deyimlerde sembolleşerek hep dil hazinesine akıtılmakta, özünü orada saklamaktadır. Dil, millet denilen sosyal varlığı birleştirmektedir. Fertler arasında duygu ve düşünce birliği vücuda getirmektedir.

Bir milletin dili ve akıl yapısı, kültür ve medeniyetin ürünü olarak görülmektedir. Aslında kültür ve medeniyet kelimeleri oldukça tartışmalı olmakla beraber genel kabule göre kültür üç kısımda değerlendirilir. Bunların biri 'kurumların ve törenlerin oluşturduğu toplumsal kültür'dür. İkincisi 'insan yapımı nesnelere ve becerilerden oluşan maddî kültür'dür. Üçüncüsü ise zihinsel kültürdür. Zihinsel kültürü 'düşünce ürünleri ve uzlaşmalar oluşturur. Kültür denilince ilk akla gelen şey dildir.

Dilin bir toplumun akıl yapısının bir tasviri konumunda olduğunda kuşku yoktur. Dili var eden ise o toplumun kültürüdür. Bu, sadece dille yetinerek bir toplumun kültürünün tahlil edilebileceği anlamına gelmese de dil, kültür konusunda pek çok ipucu verir. "Dilin yapısı üzerindeki etütler insanların gerçekle ilgili idrak ve yorumlarının, geniş ölçüde kullandıkları dile ait olduğunu ortaya koymuştur. Hatta sadece dilin yapısı sosyal gelişme yönlerini belirlemekte ve sınırlamaktadır. Kültür-dil bağı yine de bizi, bu iki sistemi yalnız bir topluma ait kapalı alanlar olarak görmemiz vehmine sürüklememelidir. Çünkü yeryüzünde yalnız bir kültür yoktur.

Anahtar sözcükler: Arap dili, Kültür, Kalıplar, Etki

SİMGE SÖZCÜKLER ÜZERİNDEN KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE TOPLUM ELEŞTİRİSİ

Yrd. Doç. Dr. Murat KEKLİK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, muratkeklik@yyu.edu.tr

ÖZET

Klasik Türk edebiyatı şiir ağırlıklı bir edebiyattır. Bunun sonucu olarak sosyal eleştiri de şiir kalıbı içinde yer almıştır. Şiir anlam ve mahiyet olarak ince anlamlar, zarif söyleyişler, yeni hayaller ve ahenk öğeleri üzerine kuruludur. Klasik Türk şiirinde de biçim ve içerikte mükemmellik asıl gayedir. Şairler bu gayenin peşinde olmuş, yeni imaj ve kusursuz bir biçim güzelliğinin arayışı içinde olmuşlardır. Edebiyatın merkezinde insanın yer alması gerçeğinden hareketle toplumun bir ferdi olan şairler toplumsal gelişmelere ilgisiz kalamamış Klasik Türk şiirinin estetik kuralları dâhilinde şiirlerinde toplumsal eleştirilerde bulunmuşlardır. Şairine ve dönemine göre sosyal eleştirilerin şekli ve ölçüsü değişiklik göstermiştir. Ancak genel olarak şairler toplum hayatındaki çarpıklıkları açık açık dile getirmemiş mecaz ve benzetmelerle ima yollu anlatma yolunu tercih etmişlerdir. Şairler böyle yapmakla geleneğin belirlediği sınırlar dışına çıkmadıkları gibi yöneticilerin tepkisini çekmekten korunmuş, talep ve şikâyetlerini üstü örtülü dile getirmişlerdir. Kaza ve kadere itiraz edemeyen, toplumdaki olumsuzluklar karşısında yüksek sesle tepki gösteremeyen, haksızlıklara uğradığını, değerinin bilinmediğini düşünen şairler eleştiri ve şikâyetlerini simge sözcükler aracılığıyla ifade etmeye çalışmışlardır. Felek, devrân, zamâne, rüzgâr, bezm gibi kelimeler toplumsal eleştiri yaparken şairlerin en çok kullandıkları simgelerdir. Şairler bu simgeler aracılığıyla üstü kapalı ve dolaylı yollardan eleştiri ve şikâyetlerde bulunmuş, kimi zamanda şahsi hayatlarındaki olumsuzluklara kılıflar uydurmuşlardır. Çalışmada felek, devrân, zamâne, rüzgâr, bezm kelimeleri geniş bir yelpazede taranan divanlardan seçilen beyitler eşliğinde açıklanmış bu kelimeler aracılığıyla yapılan sosyal eleştiriler ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk edebiyatı, toplum eleştirisi, simge sözcük

COMMUNITY CRITICISM IN CLASSICAL TURKISH POETRY ON SYMBOLIC WORDS

ABSTRACT

Classical Turkish literature predominantly is a poetry literature. As a result, social criticism was also included in the poem. Poetry is based on subtle meanings as meaning and nature, elegant expressions, new dreams and elements of harmony. Excellence in form and content is also the main idea in classical Turkish poetry. The poets have been pursuing this enthusiasm, searching for the new image and the flawless form of beauty. The poets, who are members of the society in the center of the literature, have been in social criticism in their poetry within the aesthetic rules of classical Turkish poetry, who have not been indifferent to social developments. According to his poet and period, the shape and size of social criticism has changed. In general, however, poets have preferred the way of describing metaphors and analogies that have not articulated the distortions in society's life. As such, poets have been protected from attracting the reaction of the administrators as they have not been out of bounds determined by tradition, and expressed their demands and complaints as covered. They tried to express their criticisms and complaints with symbolic words through poems that

can not object to accident and destiny, they can not react with loudness against the negativities in society, they suffer injustices and think that their value is unknown. Felek, devrân, zamâne, wind, bezm, etc. are the symbols most used by the poets while social criticism. Through these symbols, poets have been criticized and complained about closed and indirect ways, and at times they have adapted to the negativities in their personal lives. Social criticisms were made through these words, which were explained in the work along with couplets chosen from divans who were searched Felek, devrân, zamâne, wind, bezm.

Keywords: Classical Turkish literature, social criticism, symbolic words

AVRUPA'DA NEO- NASYONAL DALGA: ETKİLER, TEPKİLER VE PROJEKSİYONLAR

Yrd. Doç. Dr. Murat SİLİNİR

Batman Üniversitesi, İİBF, Uluslararası İlişkiler Bölümü, muratsilindir@gmail.com

ÖZET

Milliyetçiliğin tarihsel arka planı genellikle Fransız İhtilali ile birlikte başlatılır. Milliyetçilik olgusu ile ilintili tartışmalarında büyük bir tarihsel geçmişi bulunmaktadır. İki dünya savaşının ortaya çıkma nedenlerinden biri olan milliyetçilik olgusu, özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ana tartışma konularından biri haline gelmiştir. İki Dünya Savaşının trajik insani bilançosu dehşet uyandırıcı bir manzara yansıtmıştır. İnsanlık bu tür trajik sonuçlarla karşı karşıya kalmamak için çeşitli önlemler geliştirmek istemiştir. Özellikle, Batılı ülkelerde tedbir mahiyetli önleyici siyasal uygulamalar bunun en çik örnekleridir. Avrupa Birliği bir yönüyle bu tarz bir siyasi iradenin tezahürüdür. Güncel süreçte, özellikle derin sistemik transformasyonların da etkisiyle Batılı ülkelerde, özellikle Avrupa'da Neo- Nasyonal bir dalganın etkisi hissedilmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, AB'de ortaya çıkan Neo-Nasyonal dalgayı incelemektir. Bu genel amaç çerçevesinde ilk olarak, Nasyonalizm olgusu kavramsal olarak irdelenecektir. İkinci olarak, AB düzleminde neo-nasyonal dalga ele alınacaktır. Çalışmanın son kısmında ise, AB'de Neo Nasyonal dalganın etki, tepki ve yansımaları ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nasyonalizm, Neo-Nasyonalizm, Kimlik

KÜRESELLEŞME OLGUSUNUN YIKICI BOYUTLARI: RİCHARD FALK'UN ELEŞTİREL YAKLAŞIMI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Yrd. Doç. Dr. Murat SİLİNİR

Batman Üniversitesi, İİBF, Uluslararası İlişkiler Bölümü, muratsilindir@gmail.com

ÖZET

Küreselleşme olgusu sosyal bilimler alanında sıkça tartışılan konular arasındadır. Tanımsal çerçeve, ideolojik boyut, pozitif veya negatif tek taraflı yaklaşımlar küreselleşme tartışmalarını alevlendiren konular arasındadır. Küreselleşme olgusu ile ilgili analitik yaklaşımların tümünün eksiksiz bilgi örüntüleri olmadığını vurgulamak gerekmektedir. Özellikle dinamik bir kavram olması nedeni ile sürekli, farklı ve çok boyutlu bir analizi gerektirmektedir. 1980'li yılların küreselleşme tartışmaları özellikle piyasa bağlamında ele alınırken, güncel süreçte bilgi ve sistemik bağlamın daha ağırlık kazandığı gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, Richard Falk'un küreselleşme olgusuna çok boyutlu eleştirel yaklaşımı önemli bir yeri haizdir. Kusursuz bir ambalajla sunulmaya çalışılan küreselleşmenin değerleri ve insaniliği hiçe sayan boyutları, yukarıdan aşağıya doğru hiyerarşik yapısı ve hegemonik çıkarılara hizmet eden işlevleriyle küreselleşme olgusunun niteliksel pozitif transformasyona maruz kalmasını öneren Falk, evrensel değerleri merkeze oturtan bir anlayışın insanlık için önemini vurgulamaktadır. Bu çalışmanın temel amacı, küreselleşme olgusunun yıkıcı boyutlarını Richard Falk'un eleştirel yaklaşımı çerçevesinde incelemektir. Bu temel amaç çerçevesinde ilk olarak, Richard Falk'un küreselleşme kavramına yaklaşımı betimlenecektir. İkinci olarak, Richard Falk'un yapısal eleştirileri analiz edilecektir. Çalışmanın son kısmında ise, Falk'un alternatif küreselleşme önerisi irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Yukarıdan Küreselleşme, İnsani Küreselleşme

**FİRMALARIN İHRACATTA YAŞADIKLARI SORUNLARA İLİŞKİN
ALGILARINDAKİ FARKLILIKLAR****DIFFERENCES IN THE PERCEPTIONS OF FIRMS REGARDING THE
PROBLEMS THEY EXPERIENCE IN EXPORT**

Mustafa METE

Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi

Veysi EVİS

ÖZET

Günümüz zorlu rekabet ortamında firmaların varlıklarını devam ettirebilmeleri için yalnızca iç pazarlar yeterli olmamaktadır. Bu nedenle firmaların dış pazarlara açılması bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu nedenle ihracat firmalarının varlıklarını devam ettirmelerindeki en önemli örgütsel faaliyetler arasında yer almaktadır. Firmalar ihracat yaparken pek çok sorun ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu sorunlarla mücadele edebilen firmalar avantajlı hale gelmekte ve dolayısıyla da daha başarılı olmaktadır. Firmaların ihracatta yaşadıkları sorunların tespit edilmesine dair çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmada farklı bir yaklaşımla firmaların ihracatta yaşadıkları sorunlara ilişkin algılarındaki farklılıklar incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda Gaziantep ilinde ihracatla uğraşan toplam 146 firma yetkilisiyle görüşülmüştür. Çalışmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programıyla analiz edilmiştir. Yapılan analizler neticesinde firmaların en fazla sorunu “yerli paranın devalüasyonu” ve “prosedürel karmaşıklık” konularında karşılaştıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İhracat, İhracat sorunları, Algı farklılıkları, Gaziantep ekonomisi

ABSTRACT

In today's challenging competitive environment, only domestic markets are not enough for companies to continue their assets. For this reason, it has become a necessity for companies to entry to foreign markets. The most used method for this is exporting. Export is one of the most important organizational activities for the companies to continue their existence. Firms encounter with many problems when exporting. Firms that can tackle these problems are becoming advantageous and therefore more successful. There are not many studies about the problems that companies have experienced in exporting. In this study, differences in the perception of the problems experienced by firms in exporting are examined. To this end, a total of 146 companies engaged in exports in Gaziantep province were interviewed. Survey method was used as data collection tool in the study. Data obtained from the study were analyzed with SPSS 22.0 packet program. As a result of the analysis, it was seen that the biggest problem of the firms was the "devaluation of domestic currency" and "procedural complexity".

Keywords: Exporting, Exporting Problems, perception differences, Gaziantep economy

MÜNŞEÂT-I NÂBÎ'NİN DİL VE ÜSLÛP ÖZELLİKLERİ

THE LANGUAGE AND STYLE IN THE MÜNŞEÂT-I NÂBÎ

Mustafa ÖZTÜRK

Yrd. Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi, mustafaozturk47@gmail.com

ÖZET

Nâbî, sadece şiirde değil, nesir alanında da söz sâhibi bir sanatkârdır. Divan nesrinin en önemli örneklerinden biri olarak kabul edilen Münşeât-ı Nâbî adlı eseri, ihtivâ ettiği ustalıklı dil ve üslûp özellikleriyle bunun en önemli kanıtıdır. Türk edebiyatındaki münşeâtlar sınıflandırmasında edebî münşeâtlar grubuna dâhil edilen Münşeât-ı Nâbî, sahip olduğu dil ve üslûp özellikleriyle 17. yüzyıl sanatkârâne nesir üslûbunun önemli nûmunelerindedir. Eserde yer alan mektupların yüksek kültür seviyesine sahip insanların bilgi, görgü, eğitim, edebî birikim ve beklentilerinin dikkate alınarak kaleme alınmış olması eserin en dikkat çeken dil ve üslup özelliklerindedir. Eserde, sanatkârâne nesrin özelliklerine bağlı olarak önemli oranda Arapça ve Farsça kelime ve tamlamalara yer verilmiştir. Söz dizimi ve morfolojik unsurların dışındaki bütün alanlarda bu iki dilin Türkçeye oranla ağırlığı hissedilmektedir.

Nâbî'nin, Münşeât'taki dili gibi, üslûbunun da mükemmel olduğu görülmektedir. Fakat çoğu zaman, ifâde etmek istediği merâmı düz ve yalın bir biçimde değil de, dolaylı bir yoldan ifâde etmeyi tercih ettiği görülmektedir. Münşeât'ta muhâtabın mesleki ve sosyal konumuyla beraber ilmî ve kültürel seviyesinin de dikkate alındığı anlaşılmaktadır. Mektuplarda, merâma uygun kelime kadrosunun kullanıldığı ve küçük bir merâmın ifâde edilmek istendiği durumlarda da mektupların son derece kısa tutularak yalın ve doğrudan bir üslûp kullanıldığı da dikkat çekmektedir.

Anahtar kelimeler: Nâbî, Nesir, Münşeât-ı Nâbî, Mektup, Dil ve Üslup

ABSTRACT

Nabi is an artist who is an arbiter in not only poetry but prose as well. His work Münşeât-ı Nâbî, which is considered as one of the best examples of Divan prose, is the most important proof of this. In the classification of literary compositions (munseat) in the Turkish literature, Munseat-i Nabi, which is in the category of "literary compositions", is one of the most important examples of prose style of the 17. century with its language and style.

The fact that the letters in the work were written in accordance with knowledge, experience, education, literary experience and expectations of the people who have high level of culture is the feature of the work which takes attention. There are Arabic and Persian words and phrases in the work according to the features of the artistic prose. These two languages are used more than Turkish throughout the work but for the syntax and morphological elements.

It seems that not only the language Nabi used in the literary composition but also his style is perfect. But he mostly prefers to say what he wants not in a clear way but indirectly. It can be seen that the scholarly and cultural level of the one spoken to is taken into consideration together with his job and social status. Suitable words are used in the work and if a little intention is to be shown the letter is very short and the style is simple and clear.

Key words: Nâbî, Prose, Münşeât-ı Nâbî, Letter, Language and Style

TEKSTİL TARİHİ BAĞLAMINDA HİNT GELENEKSEL GİYSİSİ SAREE (SÂRİ) ÜZERİNE KÜLTÜREL BİR ANALİZ

Nazan OSKAY

Arş. Gör. Dr., Yüzüncü Yıl Üniversitesi, nazan_oscay@hotmail.com

ÖZET

Toplumların kültürel kimlik özelliklerinin yansımada en geniş verileri barındıran üretim alanlarından biri tekstil olmuştur. Tekstil işlevsel amaçlı üretilirken, üreten toplumun kültürel özellikleri dokuma malzemesine, tekniğine, motiflerine, rengine ve kullanım formuna yansımıştır. Veriler geniş bir analizle anlamlandırıldığında, insanlığın tarih boyunca kendisini tekstil malzemesinde ifade ettiği kolayca fark edilmektedir.

Araştırmada veri analizinde uzun tarihsel geçmişe dayanan, tekstil üretim ve tasarımlarıyla tarih boyunca çok sayıda toplumun ilgisini üzerinde toplayıp, onları etkileyen Hint Uygarlığı seçilmiştir. Zengin bir tekstil geleneğine sahip olan Hindistan, geleneksel giysisi saree (sari) üretim süreçleri ve ürün bağlamında kültürel kimlik kodlarını kaydedildiği veri alanı olarak kabul edilmiştir. Günümüzde de kültürel geçmişin izlerini taşıması açısından orjinallliğini korumayı başarmış olan saree (sari) geleneği, pamuk ve ipek ipliklerin coğrafyaya özgü tekniklerle dokunmasında elde edilen olağan üstü estetik başarısını, özel anlamlar yüklenmiş renk ilişkileri ve desenler ile bütünlüyle kültürel değerini yapılandırmıştır.

Hindistan'ın tekstil tarihini ve dokuma örneklerini içeren literatürün taranması sonucu elde edilen verilerin, kültürel kimlik bağlamında yorumlanmasını kapsayan derleme çalışmasında tüm tarihsel dönemlere değinme olanağı bulunamadığı için günümüze ulaşan üretimi ve tasaramı sürdürülen örneklerin ele alınması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tekstil Tarihi, Hint Kültürü, Kültürel Kimlik, Saree (Sari)

MARDİN'DE KONUŞULAN DİLLERİN KLASİK KOZMOLOJİ İLE İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. M. Nesim DORU

Mardin Artuklu Üniversitesi, nesimdoru@artuklu.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Mehmet ALICI

Mardin Artuklu Üniversitesi, alici79@gmail.com

ÖZET

İnsan hayatı gibi diller de sahip oldukları imkanlar ve kapasiteler ölçüsünde değerlendirilebilir. Böylece diller ilişkili olduğu din, düşünce, tarih ve medeniyet ile birlikte çeşitli tasniflere konu olur. Ortadoğu'da gelişen diller bu alanlardan özellikle tanrısal dinlerle daha çok ilişkili olmuşlardır. Bu çerçevede Ortadoğu dilleri yazı, söz ve nağme üzerinden yeniden sınıflandırılabilir. Mardin'de yaşayan insanların günlük yaşamlarında kullandıkları Arapça dilindeki şu söz ufuk açıcudur: "Kitabet Arapça, konuşmak Türkçe, Şarkı söylemek Kürtçe güzeldir". Esasında bu, sadece günlük yaşamda kullanılan sıradan bir söz olmayıp, asırlar boyunca bu dillerin içinde yoğrulduğu düşünce, tarih ve medeniyet kontekstini de göstermektedir. Bu gerçeğin bir uzantısı olarak, Ortadoğu coğrafyasında uzun asırlar boyunca sağdan sola yazılan dillerin (İbranice, Süryanice ve nihayet Arapça), kitabetin yani bilgi ve medeniyet dolaşımının aracı olarak işlev gördüğünü; içinde Kürtçenin de olduğu Fars havzasında konuşulan dillerin de estetik ve teganni dilleri olarak hayat bulduğunu ve nihayet Türkçe'nin bir iktidar dili olarak söz ve konuşmanın aracı olarak var olduğunu söylemek mümkündür.

Esasında bu durum, Ortadoğu'da yaşayan insanların varlığı okuma, anlamlandırma ve sınıflandırması ile de ilgili bir durumdur. Bunun en önemli örneğini İbrani, Süryani ve Arabî dillerinde çokça telif edilen klasik Astronomi eserlerinde görmek mümkündür. Bu çerçevede, klasik Astronomide felek ve burçların kimliği ile ilgili olarak üç gezegenin adı hem bilimsel hem de kültürel-edebî olarak öne çıkarılmıştır. Buna göre göğün ikinci katında bulunan Utarit (Merkür), akıl, mantık, ince sanatlar, hesap ve kitap işleri gibi sıfat ve amelleri sembolize eder. Utarid gezegeni Göğün Kâtibi'dir. Burçlardan İkizler ile Başak'a intisabı vardır. Allah katında koruyucu meleği Mikail'dir. Göğün ikinci katında bulunan Zühre (Venüs) yıldızı ise, yumuşaklık, sevgi, cömertlik, oyun ve eğlence gibi nitelikleri temsil eder. Göğün Dansözü adı verilmiştir. Zühre, burçlardan Boğa, Balık ve Terazi burçlarına intisap eder. Meleklerden Anyail'e bağlıdır. Göğün beşinci Katında bulunan Merih (Mars) gezegeni ise; cesaret, hiddet, güç, galibiyet vb. sıfatlara tekabül eder. Göğün Beyi olarak isimlendirilir. Koç ve Akrep burçları bu gezegenin burçları olup Allah katındaki meleği Azrail'dir. Bu tespitlerden görüldüğü üzere, dilin metafizikle de güçlü bir ilişkisi bulunmaktadır.

Elinizdeki çalışma, Mardin örneğinde Ortadoğu dillerinin bu dilleri konuşan insanların varlığı okuma biçimlerine ve yaşam tarzlarına göre genel olarak yeni bir tasnifine teşebbüs etmektedir. Bu durum; söz (kelam-siyaset), yazı (kitabet-hadaret) ve nağme (letafet-muhabet) şeklinde üçlü bir tasnifle analiz edilecektir.

Anahtar Terimler: Mardin, Dil, Kozmoloji, Arapça, Türkçe, Kürtçe

NUSAYBİNLİ İLİYA’NIN MONOTEİZM İDDİASINI KARŞIT METİN ÜZERİNDEN DELİLLENDİRME ÇABASI

Yrd. Doç. Dr. Mehmet ALICI

Mardin Artuklu Üniversitesi, alici79@gmail.com

Doç. Dr. M. Nesim DORU

Mardin Artuklu Üniversitesi, nesimdoru@artuklu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada XI. yüzyılda Nusaybin metropoliti olan Nusaybinli İliya'nın Kitabı'l-Mecalis adlı eserinde tanrının üç uknum üzerinden birliği hususunu monoteist bir söylemle inşa etme çabası incelenecektir. Dönemin Mervânî veziri Ebu'l-Kâsım el-Mağribi ile tanrıdan ruha birçok teolojik konuyu tartışan ve bunları Kitabı'l-Mecalis'de zikreden İliya Hıristiyanların İslamî bir terminolojiyle muvahhit olduklarını tanrıyı birlediklerini ileri sürmektedir. Kuran-ı Kerim'in müşrik olarak addettiği kimselerin Marsiyoniyye, Deysaniyye ve Maneviyye (Maniheizm) gibi sapkın öğretilere mensup olduklarını iddia etmektedir. Nesturi, Yakubi ve Melki Hıristiyanların ise tek tanrıya inanan muvahhitler olduklarını kaydetmektedir. Hıristiyan teslis düşüncesinin monoteist bir teoloji iddiasında olan İliya, Bakara Sûresi 62. ayeti, delil olarak sunmaktadır. Buradan hareketle Allah'a ahiret gününe inanan Yahudi, Hıristiyan ve Sabîilerin kurtuluşa ereceklerini dile getirmektedir. Bu hususu tartıştığı Ebu'l-Kâsım'ın Âl-i İmrân suresinde İslam'dan başka bir din arayanların hüsrana uğrayacaklarından söz eden ayeti dile getirmesine karşın İliya bu ayetin hükmünün artık geçerli olmadığını (nesh) ileri sürdüğü görülmektedir. Bu noktada detaylı bir şekilde ayetlerin hükümlerinin ortadan kaldırılması hususunda bilgi vermeye çalışan İliya'nın, karşıt metinler üzerinden bir delil üretme çabasına giriştiği anlaşılmaktadır. Benzer şekilde Bakara Sûresi 62. Ayetine yönelik konuyu tahlil eden tefsir metinlerinin iddialarına da cevap verme ve ayetin yeniden yorumlama gayretinde olduğu açığa çıkmaktadır. Bu tebliğde Nusaybinli İliya'nın karşıt metin üzerinden Hıristiyan teslis doktrinini monoteist bir bağlamda ele alış tarzı Kitabı'l-Mecalis özelinde irdelenecektir.

Anahtar Terimler: Nusaybinli İliya, İslam felsefesi, Tevhid-Teslis, Kitabı'l-Mecalis

EKSPRESYONİZM SANAT AKIMININ GIYSİ TASARIMCILARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Nisa Nur DUMAN

Beykent Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Moda Tasarımı Programı
nisanurduman@beykent.edu.tr

Öğr. Gör. Ece MELEK

Beykent Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Moda Tasarımı Programı
ecemelek@beykent.edu.tr

ÖZET

Moda, kitlelerin belli bir süre herhangi bir şeye gösterdiği aşırı ilgi olarak ifade edilmekle beraber en büyük etkisini giyim kuşam ile göstermektedir. Giyim, fizyolojik bir ihtiyaç olmasının yanı sıra, sosyolojik, ekonomik, psikolojik ve politik birçok faktörle şekillenerek modanın önemli bir göstergesi haline gelmiştir. Toplumların sosyal ve kültürel kimliklerini yansıtan moda bu bağlamda sanatla da beslenerek insanların his ve düşüncelerine yüzyıllar boyu tercümanlık etmiş, bunun sonucunda da en güçlü sessiz iletişim araçlarının başında gelmiştir.

Geçmişten günümüze kadar sanat akımlarının, hemen hemen her dönemde moda tasarımcılarına ilham kaynağı olduğu bilinmektedir. Kübizim, Fütürizm, Sürrealizm gibi sanat akımlarında; kalıp formları, kullanılan malzeme, renk ve doku unsurlarının giysi modası üzerindeki etkisi son derece net görülürken; Ekspresyonizm sanat akımında ise bu etki duyguların dışı vurumu şeklinde kendini göstermiş, daha soyut ifadelerle karşımıza çıkmaktadır. Özellikle resim sanatçılarının eserleri, giysi tasarımcılarının kumaşlarında hayat bularak iki sanatın uyumu ahenkle yeni bedenlere dönüştürülmüştür. Akımın ortaya çıktığı dönemin ünlü temsilcilerinin eserlerinin izleri, moda tasarımcıları tarafından giysilere yansıtılarak tekrar gündeme getirilmiştir.

Bu çalışma oluşturulurken, konu ile ilgili hem yerli yazın hem de yabancı yazın kapsamlı bir şekilde incelenmiş ve elde edilen veriler doğrultusunda çalışma hazırlanmıştır. Literatürde akıma öncülük eden ve modacılar ilham kaynağı olan eserler ile giysi tasarımları arasındaki ilişkiler gözlemlenmiş, görsel verilerle çalışma zenginleştirilmiştir. Ekspresyonizm sanat akımı ile ilgili özellikle de yerli yazında çok fazla çalışma olmamasından ötürü yapılan bu çalışma ile literatüre katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekspresyonizm, Moda, Giysi-Sanat Etkileşimi

WEDA'İNİN DİVANINDAKİ TEMEL DİNİ İMGELER

Yrd. Doç. Dr. OSMAN ASLANOĞLU

Dicle Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Kürt Dili ve Edebiyatı ABD,
aslanogluosman@gmail.com**ÖZET**

Weda'i, Klasik Kürt şiirinin son zamanlarda keşfedilmiş önemli bir şairidir. Weda'i, 1790'da günümüzde Van'a bağlı olan Müküs'te dünyaya gelmiştir. Müküs'te yaşamış ve 1850'lerde orada vefat etmiştir. O dönemde Kürt emirlikleri devam etmekteydi ve Wedai de Müküs bölgesinde yöneticilik yapan iki Kürt emirinin yanında katiplik yapmıştır. Bu emirlerin ilki Şeyhî Beg ve onun vefatından sonra yerine geçen Mahmud Han'dır. Weda'i bu iki emirin yanında uzun bir müddet katiplik yaptığı dönemde Kürtçe ve Farsça şiirlerden oluşan bir divan yazmıştır. Bilgin bir katip ve şair olduğu için Kürtçe'nin yanında Farsça, Arapça ve Türkçe'yi de bilmekteydi. Şiirlerinde çokça Arapça ve nadiren de olsa Türkçe kelime ve ibareler vardır.

Weda'i'nin divanında 37 Kürtçe ve 69 Farsça şiir vardır. Bunlar genel olarak dörtlük ve mesnevi şeklinde iki beyitlik şiirlerdir. Weda'i, şiirlerinde sade ve açık tarzı tercih etmiştir. Bu onun en önemli özelliklerinden biridir. Şiirlerini aruz ölçüsüyle söylemiştir. Ayrıca bazı şiirlerinde hikayeleştirme veya münazara yöntemini de kullanmıştır. Şiirlerinde daha çok dini konular işlemiştir. Bunu gazel tarzı aşk konuları takip eder. Ayrıca Weda'i'nin sosyal ve tarihi şiirleri de çoktur. Biz bu bildiride Weda'i'nin şiirlerindeki temel dini imgelerin ele alınış biçimi üzerinde duracağız. Weda'i de divan edebiyatının pek çok şairi gibi temel dini öğeler üzerinde durmakla beraber bazı şiirlerinde dar dairedeki mezhebî fikirlerini de beyan etmiştir. Bunlar da onun görüşlerini bilmemiz açısından önemlidir.

Bu klasik dönem şairin edebi yönünün tahlil edilebilmesi için divanındaki dini imgeler üzerinde durmayı uygun buldum. Bu çalışmayla umarım şairin edebi ve dini yönleri daha iyi kavranır.

Anahtar Kelimeler: Weda'i, Divan, Dini İmgeler

ÖRTÜK LİDERLİK KURAMI ÇERÇEVESİNDE GÜÇ MESAFESİ İLE HİZMETKÂR LİDERLİK İLİŞKİSİ

SERVANT LEADERSHIP AND ITS RELATIONSHIP WITH POWER DISTANCE IN THE FRAME OF IMPLICIT LEADERSHIP THEORY

Oya Aytemiz SEYMEN

Prof.Dr, Balıkesir Üniversitesi, seymenoy@yahoo.com

Oğuzhan KİNTER

Arş.Gör, Balıkesir Üniversitesi, oguzhankinter@yahoo.com.tr

ÖZET

Günümüz iş dünyasının yoğun rekabet ortamında, örgütlerin rekabetçi üstünlük sağlayabilmelerinde insan unsurunun önemi tartışılmaz. Bu nedenle örgütlerde, mevcut ve potansiyel insan kaynağını etkili bir liderlik yardımıyla yüksek performansa yönlendirebilmek gereklidir. Kaldı ki liderlikle ilgili yaklaşım ve görüşlerin nesnelliği, örgütleri, farklı yaklaşımlar arasında kendileri için en etkili olan liderlik tarzını seçmek ve bu seçimin arkasındaki felsefi temeli dikkate almak durumunda bırakmaktadır (Yalçın ve Karadağ, 2013). Bu noktada, işgörenlerin zihinlerinde yatan, onların arzu ettikleri liderlik modellerini bilmek ve bunun nedenlerini irdelemek gereği ön plana çıkmaktadır. Çalışanların tercih ettikleri tarzdaki bir lider, izleyicilerinin ve bütünsel anlamda örgütün başarısını büyük ölçüde artırabilir. Liderliğe izleyicilerin bakış açısıyla yaklaşan Örtük Liderlik Kuramı; her insanın zihninde ideal bir liderlik modeli olduğunu ve bu modellerin içinde bulunduğu toplumda genel olarak benzer özellikler taşıdığını savunmaktadır. Bu modeller belirlenip, bunlara uygun yöneticiler görevlendirildiğinde, bu kişiler lider olarak işgörenler tarafından daha fazla kabul görecektir; böylece örgüt amaç ve hedeflerine daha rahat bir şekilde ulaşabilecektir.

Liderlik yazınında son yıllarda sıklıkla tartışılmaya başlanan hizmetkâr liderlik ise, astları ile empati kurabilen, onları dinleyen ve anlamaya çalışan, onlara duygusal destek sağlayan ve mesleki gelişimlerine önem veren, yapacakları işe inanmalarını ve kendilerini bir topluluk gibi hissetmelerini sağlayabilen bir lider davranışını karakterize eder. Bu tür bir liderliği tercih eden işgörenlerin giderek daha çok arttığı öngörülebilmektedir. Hizmetkâr liderlik anlayışının gücü ve izleyicinin öğrenmesini, gelişimini ve özerkliğini destekleyen birçok özelliği, günümüzün öğrenen örgüt liderliğinde geleceğinde önemli bir rol oynar (Bass, 2000).

Kültürün, lider davranışları ve toplumun liderden beklediği özellikleri etkilediği ve kültürler arası çalışmalarda farklılıkların baskın şekilde ortaya çıktığı, GLOBE (Global Leadership and Organizational Behavior Effectiveness) çalışmasında ve yapılan bazı çalışmalarda tespit edilmiştir (House vd., 2004; Paşa, 2001; Künter, 2014). Diğer yandan, liderlik-kültür ilişkisini irdeleyen araştırmalarda, bir kültür boyutu olarak güç mesafesi, ön plana çıkmaktadır. Güç mesafesi, hiyerarşide bir üst ve ast arasında, üstün astın davranışını belirleyebilme derecesi ile astın üstün davranışını belirleyebilme derecesi arasındaki farktır (Bolat, 2011). Bu boyut, örgütsel açıdan ele alınacak olursa; görece daha güçsüz olan işgörenlerin, gücün örgütte eşit dağıtılmamasını kabullenme derecesi, olarak sadeleştirilebilir. Buna göre, yüksek güç mesafesine sahip bireyler, statüsü kendilerinden yüksek olanların daha fazla söz sahibi olmalarını, daha fazla hakka sahip olmalarını ve hatta kendilerine adaletsiz davranmalarını doğal karşılarlar. Tersine; güç mesafesi düşük olan bireyler için statü, bu denli önemli

değildir; kimsenin statü nedeniyle daha üstün kabul edilmesi, daha fazla söz sahibi olması kabul edilemez; bireyler arası eşitlik duygusu daha önemlidir.

Hizmetkâr liderlik ile güç mesafesi ilişkilendirilecek olursa; bu liderlik paradigmasının, “hizmet kalitesinde” mükemmel performansa ulaşmanın, tek bir kişinin ya da sadece üst yönetim kademesinde bulunan, başka bir deyişle gücü elinde bulunduranların sorumluluğunda olmadığını, takım çalışması ile birlikteliği ve karar verme süreçlerine katılımı ön plana çıkardığı vurgulanmalıdır (Dinçer ve Bitirim 2007). Bu tür bir liderlikte, liderin astlarına öncelik vermesi ve eşit davranışta bulunması, öncelikli olup; herkesin iyiliği için gücü paylaşma isteği vardır (Gül ve Türkmen 2016). Dolayısıyla, örtük liderlikle ilişkili olarak düşünüldüğünde; bu tür bir liderliğin tercih edildiği/ideal kabul edildiği bir iş ortamında, güç mesafesinin düşük olduğu öngörülebilir.

Bu bildirinin amacı, yazın taramalarından elde edilen kuramsal temellere dayanarak; örtük liderlik kuramı çerçevesinde, hizmetkâr liderliğin bir kültür boyutu olan güç mesafesi ile olan ilişkisinin ayrıntılı bir incelemeye tabi tutulmasıdır. Söz konusu ilişkinin irdelenmesinde etik yaklaşım temel alınmaktadır. Yazında hizmetkâr liderlik ile kültür boyutlarını ayrıntılı inceleyen araştırmaların yetersiz oluşu, bu çalışmanın önemini artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örtük Liderlik, Hizmetkâr Liderlik, Güç Mesafesi

FÂRÂBÎ FELSEFESİNDE DİN, YASA (ŞERİAT) VE YORUM
RELIGION, LAW (SHARIAH) AND INTERPRITATION IN PHILOSOPHY OF AL-
FÂRÂBÎ

Ömer Ali YILDIRIM

Yrd. Doç. Dr., Şırnak Üniversitesi İslam Felsefesi, yildirimomerale@gmail.com

ÖZET

Bu tebliğin amacı ortaçağların büyük filozofları arasında yer alan Fârâbî'nin din, yasa (şeriat) ve yorum konusundaki görüşlerini incelemek ve buradan hareketle günümüzde yapılan hermönitik ve tarihselcilik konusundaki tartışmalara gönderme yapmaktır.

Bilindiği gibi Fârâbî'yi diğer filozoflar arasında öne çıkaran etkenlerden biri onun siyaset konusuna felsefesinde verdiği merkezi yerdir. Öyle ki İslam düşüncesi tarihinde siyaset konusuyla, o dönemde, Fârâbî kadar yakından ilgilenen ve siyaseti felsefi sisteminin merkezine taşıyan başka filozof neredeyse yoktur.

Bir filozof olarak Fârâbî dini, şeriatı ve onun yorumlanmasını nasıl değerlendirmektedir? Ona göre din nedir ve insan toplumunda niçin ortaya çıkmıştır? İnsanların şeriate ihtiyaç duymalarının sebebi nedir? Peygamber kimdir ve onun toplumsal görevi ya da görevleri nelerdir? Peygamber toplumsal bir düzen inşa ettikten sonra daha sonra gelecek olan liderlerin bu şeriate/yasaya karşı tutumları nasıl olmalıdır? Peygamberin koyduğu kuralların hayatın akışı içerisindeki yeri nedir? Bunlar hep sabit mi kalacaktır, yoksa değiştirilebilirler mi ve bu seçeneklerin felsefi/akli temeli ne ya da nelerdir? Bu sorular bu tebliğde, Fârâbî'nin görüşleri doğrultusunda, cevapları aranacak sorulardan bazılarıdır.

Yine bu tebliğde Fârâbî'nin fıkıh ilmine bakışı ve ona yüklediği toplumsal role de değinilecektir. Bir filozof olarak onun fıkıh ilmine ve bu ilimde kullanılan hüküm çıkarma yöntemine bakışı da onun metinlerinden hareketle ortaya konmaya çalışılacaktır.

Bu tebliğde temel metin olarak Fârâbî'nin Kitâbü'l-Mille, el-Medînetü'l-fâdıla ve es-Siyâsetü'l-medeniyye gibi eserleri esas alınacak ayrıca yer yer konunun belirginleşmesi açısından İbn Sînâ'nın ve İbn Rüşd'ün metinlerine de göndermeler yapılacaktır. Yine bu çalışma oluşturulurken konu hakkında yazılmış ikinci el kaynaklara da müracaat edilecektir.

Fârâbî'ye göre felsefenin ve dinin en yüce gayesi insanı “en yüce mutluluğa” ulaştırmaktır. Ona göre, tabiatı gereği toplum içerisinde yaşamak durumunda olan insanın gerçek mutluluğa ulaşması yolunda toplum zorunlu bir unsurdur. O, yalnız bir insanın gerçek mutluluğa erişebileceğini kabul etmez. Hatta erdemli bir yaşam için köy hayatı dahi yeterli olmayıp bu noktada ihtiyaç duyulan en küçük toplumsal birim şehirdir. Onun ahlak anlayışının bireyseli değil toplumsalcı olduğunu söyleyebiliriz. Nitekim, onun meşhur Erdemli Şehir teorisi de bu gayeyi bu metotla gerçekleştirmek üzere kurgulanmış ve Fârâbî'nin kabul ettiği en mükemmel siyasal sisteme sahip bir devlet modelidir. O, erdemli bir devlet olmaksızın bireyin kurtuluşunu yani gerçek mutluluğa ulaşmasını mümkün görmez. Bu devlet temelde vahiy üzerine bina edilmiştir. Çünkü, teoriye göre, bu devletin kurucu ya peygamber ya da filozoftur ki bunların her ikisi de bilgilerini aynı kaynaktan alırlar. Kurucu başkan devletin temellerini ya doğrudan vahiyden aldığı ilkeler üzerine ya da aldığı vahiyden yaptığı çıkarımlar üzerine

kurar. Ona göre, ancak vahiy temeli üzerinde kurulmuş bir devlet bireyin gerçek mutluluğa ulaşmasını sağlayabilir. Nitekim o, diğer siyasal modelleri ortak bir isimlendirmeye “cahili” toplumlar olarak nitelendirir.

Bu tebliğde vahiy üzerine temellenen bu toplumun kurucu (yani peygamber ya da filozof), onun tarafından konulan yasalar (yani şeriat), kurucu başkan öldükten sonra iktidara gelecek liderlerin bu yasaya karşı görevleri ve tutumlarının nasıl olması gerektiği ve de sonraki dönemde gelecek olan başkanların hareket alanlarının sınırlarının neler olduğu üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fârâbî, Din, Yasa, Yorum, Siyaset, Toplum

MUHASEBE STANDARTLARIN ORTAYA ÇIKIŞ NEDENLERİ VE DÜZENLENMESİ

Neslihan TANCI YILDIRIM

Ögr.Gör., Harran Üniversitesi, neslihantanci@harran.edu.tr

Ömer Faruk DEMİRKOL

Yrd.Doç.Dr., Harran Üniversitesi, ofdemirkol@harran.edu.tr

ÖZET

İnsanların yerleşik hayata geçmesi ile birlikte ihtiyaçları da artmıştır. Artan ihtiyaçların belirlenmesinde gelir, yaşam standartları, gelenekler, bireylerin geleceğe yönelik planları gibi faktörler etkisini hissettirmiştir. Artan ihtiyaçların temin edilmesi işgücü ve sanayiye duyulan ihtiyacı da arttırmış, bunun doğal bir sonucu olarak da işletmeler faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamak açısından gelişim ve değişim içine girmişlerdir. Özellikle çok uluslu işletmelerin sayı ve etki alanı olarak artması ile birlikte işletmelerinin üretim, araştırma-geliştirme, pazarlama ve finansman fonksiyonları gibi muhasebe fonksiyonu da farklı ülkelerdeki farklı uygulamaların getirdiği olumsuzluklarla karşı karşıya kalmışlardır. Bu tür olumsuzlukların önüne geçmek açısından ülkeler arasındaki coğrafi sınırlara bağlı kalmadan standart bir muhasebe uygulaması ihtiyacı doğmuştur.

Dünya’da pek çok ülke kendi ulusal muhasebe standartlarına sahipken, özellikle Avrupa Birliği’ne (AB) üye ülkelerin uluslararası muhasebe standartlarına entegrasyon çabaları neticesinde, uluslararası alanda muhasebe ile ilgili uygulamaları Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD) merkezli iki etkili kurul yönlendirmektedir. Bunlardan biri ABD Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerini (US GAAP) düzenleyen ABD Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FASB), diğeri ise Uluslararası Finansal Raporlama Standartları’nı (IFRS) düzenleyen Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB)’dir.

Bu iki kuruldan biri olan IASB tarafından değişik iş kollarında uygulanmak üzere çeşitli standartlar hazırlanmış ve bu standartlar sayesinde gerek mali tablolarda, gerekse muhasebe uygulamalarında ülkeler arası uyum sağlanmaya çalışılmıştır.

1973 - 2000 yılları arasında Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC) tarafından oluşturulan standartlar, 1 Temmuz 2000 tarihinden itibaren Uluslararası Muhasebe Standartları Kuruluna (IASB) tarafından oluşturulmaya başlanmıştır. 1 Nisan 2001 tarihinden itibaren de IASB bu görevi IASC’den devralmıştır. Daha önce Uluslararası Muhasebe Standartları (IAS) ismiyle yayımlanan standartlar IASB döneminde Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (IFRS) olarak yayımlanmaya başlanmıştır.

Ülkemizde ise IASB’nin hazırladığı standartlar başlangıçta Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) daha sonra ise Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) ismiyle yayımlanmaktadır. Ülkemizde muhasebe standartlarını oluşturma görevini üstlenen kurum ve kuruluşlar sırasıyla şunlardır:

- İktisadi Devlet Teşekkülleri Yeniden Düzenleme Komisyonu,
- Sermaye Piyasası Kurulu,

- Türk Standartları Enstitüsü,
- Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu
- Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu
- Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Muhasebe Standartları, Finansal Raporlama Standartları

TÜRKİYE DEKİ AKADEMİK DERGİLERDE TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI İLE İLGİLİ 2008-2016 YILLARI ARASINDA YAYINLANMIŞ BİLİMSEL MAKALELERİN İÇERİK ANALİZİ

Neslihan TANCI YILDIRIM

Ögr.Gör., Harran Üniversitesi, neslihantanci@harran.edu.tr

Ömer Faruk DEMİRKOL

Yrd.Doç.Dr., Harran Üniversitesi, ofdemirkol@harran.edu.tr

ÖZET

Muhasebe standartları son yıllarda muhasebede önemi gittikçe artan alanlar arasında yer almaktadır. Uluslararası muhasebe standartları ile uyumlu olarak hazırlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın (TFRS) bir çok standardı bünyesinde barındırması, standartlarda değişen piyasa koşulları ve ihtiyaçlara göre değişikliklere gidilebilmesi, sektörel anlamda yeni standartların ilave edilmesi, bir kısım standartların ihtiyaca cevap vermemesi veya güncelliğini yitirmesi nedeni ile uygulamadan kaldırılması yada güncellenmesi, standart maddeleri ve yürürlük tarihlerinde değişikliklerin olması vb. nedenlerle muhasebe yazınında önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle zaman zaman kavram karmaşasının yaşanması ve uygulamada baş gösteren sıkıntılara çözüm bulmak adına yayın sayısını artış göstermektedir. Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına İlişkin Standartlar Tablo1'de görüldüğü gibidir.

Tablo 1. Türkiye Finansal Raporlama Standartları

STANDARDIN KODU	STANDARDIN ADI
TFRS 1	TÜRKİYE FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARININ İLK UYGULAMASI
TFRS 2	HİSSE BAZLI ÖDEMELER
TFRS 3	İŞLETME BİRLEŞMELERİ
TFRS 4	SİGORTA SÖZLEŞMELERİ
TFRS 5	SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN DURAN VARLIKLAR VE DURDURULAN FAALİYETLER
TFRS 6	MADEN KAYNAKLARININ ARAŞTIRILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ
TFRS 7	FİNANSAL ARAÇLAR: AÇIKLAMALAR
TFRS 8	FAALİYET BÖLÜMLERİ
TFRS 9	TFRS 9 FİNANSAL ARAÇLAR (2017 SÜRÜMÜ)
TFRS 10	KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR
TFRS 11	MÜŞTEREK ANLAŞMALAR
TFRS 12	DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR
TFRS 13	GERÇEĞE UYGUN DEĞER ÖLÇÜMÜ
TFRS 14	DÜZENLEMESİNE DAYALI ERTELEME HESAPLARI
TFRS 15	MÜŞTERİ SÖZLEŞMELERİNDEN HASILAT

Çalışmamızda Tablo 1’de görülen Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının ülkemizdeki akademik dergilerde 2008-2016 yılları arasındaki yayınları mercek altına alınacaktır. Bu amaçla yayınlar TFRS’na ait kod ve isim olarak sınıflandırılarak her bir standarda ilişkin çalışmanın hangi yılda kim ve kimler tarafından yazıldığı, yazarın veya yazarların hangi üniversiteye bağlı oldukları, makalenin hangi dergide yayınladığı, makalenin teorik mi yoksa uygulamalı mı olduğu gibi bilgiler sınıflandırmaya tabi tutulacaktır. Çalışmada Türkiye Muhasebe Standartları devre dışı bırakılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları

UZAKDOĞU'NUN SAKLI HAZİNESİ; JAPON BAHÇELERİ THE HIDDEN TREASURE OF THE FAR EAST; JAPANESE GARDENS

Yrd. Doç. Dr. PARISA GÖKER

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Güzel sanatlar ve Tasarım Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, parisa.goker@bilecik.edu.tr

ÖZET

Uzak Doğu'da bahçeler insanların refahı ve sembolü olarak görülmüştür. Bu sebeple huzur ve bolluk yılları ile büyük ve göz alıcı olarak düzenlenmiş bahçelerin yaratılmasına zemin hazırlamıştır. Japonya bahçe ve peyzaj sanatında tarih boyunca önemli katkı sağlayan ve bunu bugüne kadar taşıyabilen Asya ülkelerinin başında gelmektedir. Bununla birlik de Japonya'da bahçenin anlamı hiçbir zaman sadece zenginlik ve lüks simgesi değil, daha ziyade Japon halkının öz karakterinde mevcut tabiat sevgisinin ve özleminin bir parçası olarak kabul edilmiştir. Japon bahçeleri, içinde insan eli ile yapılan peyzaj elemanlarını barındırmalarına rağmen aslında tabiatın kendisini yansıtmaktadır. Bahçe tasarımları, doğayı tüm özellikleri ile simgelemekte ve onun gizemini felsefi bir anlatımla betimlemektedir. Japon bahçesinin temel ilkesi, insanın kendi ruhundaki inceliği ve güzellikleri doğanın benzersiz dokusu ile bütünleştirip kontrol altında yeniden can verme yöntemidir. Bu çalışmada; Japon bahçelerinin tarihsel gelişimi ve bahçelerin oluşumunda kullanılan temel elemanlar irdelenecektir. Bu ögeler bütünleşerek insan ruhunu dinlendirmeyi sağlamayı amaçlayan Japon bahçe stilleri örnekler ile aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Japon bahçesi, bahçe sanat tarihi, Uzakdoğu bahçeleri

ABSTRACT

Gardens in the Far East have been regarded as the prosperity and symbol of people. Hence, it set the ground for creation of large and spectacular gardens during the peace and abundance years. Japan is the leading Asian country contributing significantly to the garden and landscaping art throughout history and carrying this up until present. Nevertheless, the meaning of garden in Japan was never only a symbol of wealth and luxury, it was rather considered as a part of nature love and longing existing it the self-character of Japanese people. Japanese gardens, as a matter of fact, reflect the nature itself although they harbor landscaping components made by human beings. Garden designs symbolize nature with all of its features and portray its enigma with a philosophical description. The key principle of Japanese gardens is the method to integrate the delicacy and beauties of the own soul of people with the unprecedented texture of nature and to revive it under control. In this study, basic components used for the historical development and generation of Japanese gardens will be discussed. These components will be integrated and Japanese garden styles that aim to refresh human soul will be cited with examples.

Key Words: Japanese gardens, garden art history, the Far East gardens

OSMANLI-TÜRK BAHÇE SANATININ TEMEL TASAR ÖZELLİKLERİ

FUNDEMENTAL DESIGNING CHARACTERISTICS OF OTTOMAN-TURKISH GARDEN ART

Yrd. Doç. Dr. PARISA GÖKER

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Güzel sanatlar ve Tasarım Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, parisa.goker@bilecik.edu.tr

ÖZET

İçinde barındırdığı tüm değerler ve yapısı ile mükemmel bir dokuya sahip olan doğa aynı zamanda bir parçası olan insan için de ideal yaşama ortamı ve habitattır. İnsan, doğanın diğer bileşenlerinden farklı olarak bu değerlerden ürün elde etme çabasına girmiş, teknolojinin elverdiği ölçüde doğayı tahrip etmiş, biçimlendirmiş ve bu süreçte de doğanın sağladığı bu koşullardan bilinçsizce uzaklaşmıştır. Önceleri barınma kaygısı ile içinde yaşadığı çevreleri tanımlayan, dış etkilere karşı güvence altına alan insan daha sonraları kendine özel açık mekanlar yaratmak için çaba harcamış, bilinçli olarak açık-yeşil alanlar tarifleyerek gerek genel gerekse özel kullanımlar bağlamında olgusunu bahçe ortaya çıkarmıştır. Bugün Türk bahçesi olarak adlandırılan olgu/konsept tarihi süreç içinde Anadolu uygarlıkları boyunca görülen yapı-açık mekan kurgulanmasının bir uzantısı ve Türk kültürünün sentezidir. Anadolu uygarlıkları için doğa her zaman saygı duyulan, açık mekanda bulunmak ise yaşamak ile özdeşleşen bir olgu olmuştur. Dolayısı ile bahçe de daima değerli ve toplum yaşamında önemli olmuştur.

Türkler Orta Asya da natüralist bahçenin en eski ve en büyük ustaları olan Çinlilerden çok şey öğrenmiş, ancak öğrendiklerini hazmederek işledikleri alanlara kendi güzellik anlayışlarını aşılarmayı bilmişlerdir. Türklerin Orta Asya'dan Anadolu'ya göçleri ile başlayan yerleşik düzenleri ve yaşam biçimleri ev, konak, köşk, saray, cami, çeşme ve sokak vb. gibi yapısal düzenlemelerin oluşmasının yanı sıra, ağaç dikmek gibi bitkisel eylemlere de neden olmuştur. Bu durum, önceleri yalnızca sebze ve meyve ürünü elde etmek; gölgeli serin yerler sağlamak gibi işlevsel amaçlara yönelik olmuştur. Ancak, bu amaç daha sonraları bol yeşillikli, serin, çiçekli güzel bir çevre yaratma tutkusu ve çabalarına dönüşmüştür. Tarihi perspektif içinde incelendiğinde, Türk bahçe anlayışının Orta Asya'dan itibaren natüralistlik dinlerden etkilendiği ve bazı temel özelliklerinin bu dini inanışlara bağlı olduğu görülmektedir. Cupresus sempervirens'lerin (servi) insan öldükten sonra gök tanrıya ulaşması için bir araç olduğu ve bu nedenle kabirlerin başucuna dikildiği bilinmektedir.

Bu araştırmada; Türklerin yerleşik düzene geçtiği Anadolu'da oluşturdukları devletlerin son örneği olarak Osmanlı – Türk bahçe anlayışının özellikle İstanbul'daki yaşayan örnekler dikkate alınarak (Beylerbeyi sarayı bahçeleri, Dolmabahçe Saray Bahçeleri, Yıldız Sarayı gibi) Türk bahçe sanatı tasarım özellikleri irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Bahçe Sanatı, Osmanlı Dönemi, Anadolu, Saray

ABSTRACT

Nature, with its values and structure that it nestles within, has a perfect texture and at the same time, it is an ideal living environment and habitat for humans, who are a part of the nature.

Humans have attempted to acquire products from these values, as being different from other components of the nature, and they have destroyed and shaped the nature as technology has allowed and they have estranged from the conditions the nature provided during this stage unconsciously. Humans have defined and secured the environments they live in against outer effects with sheltering anxiety and later on, have made affords to create private open locations and defined open green areas consciously and have put forward their case in terms of gardens both in general and private usages. The case/concept, named as Turkish garden today is an extension of structure-open location building during the historical period and in Anatolian civilizations and it is a synthesis of Turkish culture. Nature was always a case, always respected by Anatolian civilizations and being in open locations, on the other hand, was a case identified as living. Thus, gardens were always valuable and essential in community life.

Turks have learned many things in the Middle Asia from Chinese people who are the oldest and biggest masters of naturalist gardens, however, they digested the things that they have learned and managed to implant their own beauty concepts to the areas they cultivated. Permanent settlements and living styles of Turks, initiated with migrations from the Middle Asia to Anatolia, have led to structural arrangements such as houses, mansions, manors, palaces, mosques, fountains and streets, and plant activities such as tree planting as well. This was initially for functional purposes such as obtaining only vegetable and fruit products and creating shady cool places. However, these purposes had turned into a passion and afford to acquire verdant, cool and flowery beautiful environments. When this is examined within historical perspective, it is clear that Turkish garden insight was influenced by naturalistic religions ever since the Middle Asia eras and some fundamental characteristics were dependent on these religious beliefs. It has been known that Cupressus sempervirens was a tool to reach to sky creator after death and therefore planted close to tombs.

In this study, Turkish garden art design characteristics will be addressed as the last example of the States founded in Anatolia, where Turks have started to live as settlement, by considering the characteristics of Ottoman-Turkish garden insights, especially by focusing on the examples existing in Istanbul (Beylerbeyi Palace Gardens, Dolmabahçe Palace Gardens, Yıldız Palace Gardens, etc.).

Key words: Turkish garden art, Ottoman era, Anatolia, palace

**İSTANBUL'DAN MARDİN'E BAKMAK: GAZETECİ MÜMTAZ FAİK FENİK'İN
MARDİN GÖZLEMLERİ VE İTİRAZLAR (1937)****FROM ISTANBUL TO MARDİN: SOME OBSERVATIONS OF ISTANBUL PRESS,
TAN AND LOCAL RESPONSES (1937)**

Oktn. Pelin HELVACI

İstanbul Teknik Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü

helvacip@itu.edu.tr**ÖZET**

Özet: Hatay sorununun gündemde olduğu 1937'den itibaren İstanbul basınının önemli gazeteleri, muhabirlerini güney sınırına göndererek Türk tezini savunmalarının yanında bölge hakkındaki gözlemlerini aktarmalarını istemiştir. Tan gazetesi de bu amaçla muhabir Mümtaz Faik Fenik (1905-1974)'i bölgeye göndermiş, Fenik 1 Ocak 1937'den sonra yaklaşık yüz sayı sürecek olan "Cenup Hududunda" başlıklı yazılar yazmıştır. Yazılarında Diyarbakır, Urfa, Mardin ve Antep'i de kapsayan güney şehirlerine ve Suriye sınırında yer alan Resulayn ile Derbesiye gibi kasabalara yaptığı iki ay süren seyahati canlı bir dille aktaran Fenik'in Mardin ve diğer şehirler hakkındaki gözlemleri ilginçtir. Bu gözlemlere, Mardin'de 1935'te çıkmaya başlayan Ulus Sesi gazetesinde yazar İbrahim Necdet Göker katılmayarak karşılık vermiş, Göker'in Tan gazetesine de gönderdiği yazılar Fenik'in köşesinde yayınlanmıştır. Bu bildiriye, 1950-1957 arasında Demokrat Parti (DP) Ankara milletvekili ve DP'nin yayın organı Zafer gazetesinde başyazar olacak olan Mümtaz Faik Fenik'in Mardin hakkında yazdıkları ve İ. Necdet Göker'in itirazlarına değinilecektir. Bu gözlemler ve itirazlar, 1930larda İstanbul'un taşraya bakışı ve merkez-taşra konumlanması hakkında fikir verecektir.

Anahtar kelimeler: Tan gazetesi, Ulus Sesi gazetesi, Mardin, Mümtaz Faik Fenik

ABSTRACT

Due to Alexandretta (Hatay) dispute of 1937, Istanbul press sent reporters to southern border to support Turkish thesis and to examine vital issues in the region. The prominent newspaper, Tan has sent reporter Mumtaz Faik Fenik (1905-1974) to the region in January 1937. Fenik wrote his observations about Diyarbakir, Urfa, Mardin and Antep as well as some Syrian provinces for three months, which were illustrated with a lively, but critical language. These articles were confronted by a local Mardin newspaper, the Nation's Voice and the criticisms were responded by a local reporter, Ibrahim Necdet Goker. This article aims to elaborate on these observations from Istanbul reporter and the responses from Mardin reporter.

Key words: Istanbul press, Tan, the Nation's Voice, Mardin, Mumtaz Faik Fenik

KÜLTÜREL TURİZMİN GELİŞMESİNDE NÖROPAZARLAMANIN ETKİSİNİN KURAMSAL OLARAK İNCELENMESİ

Pınar COŞKUN

Öğretim Görevlisi Munzur Üniversitesi, pcoskun@munzur.edu.tr

Atilla YÜCEL

Yrd. Doç. Dr. Fırat Üniversitesi, ayucel@firat.edu.tr

ÖZET

Turizm sektöründe gittikçe artan rekabet sonucu teknolojik, ekonomik ve siyasal değişimler çerçevesinde değişiklikler olduğu görülmüştür. Gelişmekte olan ülkeler dünya turizm pazarından aldıkları payı artırabilmeleri için sundukları turizm ürünlerini çeşitlendirmeleri gerekir. Eğlenme, dinlenme, sağlık, din, spor gibi etkenlerin yanında, kültür de insanların turizme katılma nedenleri arasında önemli bir rol oynamaktadır. Kültür faktörü son yıllarda, kişilerin önemli bir seyahat etme nedeni olmaktadır. Turistler kendilerine yabancı olan birçok ülke kültürünü tanıma amacıyla seyahat ederek farklı milletlere ait olan kültürel değerleri yerinde görüp, tanıma fırsatı elde etmektedirler. Kültür kavramına baktığımızda sanat, dil, tarih, din, mimari yapı, yaşam tarzı gibi etkenleri içine alan geniş bir kapsama sahip olduğunu görmekteyiz.

Kültür turizmi, geliştiği yerlerin tarihi ve kültürel mirasının korunması konusunda etkili olduğu gibi ekonomik açıdan da kazançlar sağlamaktadır. Turistler için yörenin kültürel miraslarının en iyi şekilde pazarlanması için kültürel turizmin gelişmesi gerekir. Yöreye ait broşürlerde, tanıtım afişlerinde web sitelerinde pazarlamaya yönelik yapılan güncel pazarlama yaklaşımlarını takip etmek gerekir. Güncel pazarlama anlayışlarından biri olan nöropazarlama; tüketicilerin gördükleri bir ürün, marka ya da izledikleri bir reklam karşısında ne gibi tepkiler verdiklerini saptayarak beyinlerinin farklı bölgelerindeki hareketleri nörobilimde kullanımları fMRI, EEG gibi cihazlarla gözlemektedir. Nöropazarlama ile pazarlama ile nörolojinin ortak çalışma alanından yararlanılmıştır. Pazarlamanın beyindeki karşılığı olup tüketici beynine açılan bir penceredir. Tüketicinin satın alma kararını verme aşamasında duygusal tepkileri nöropazarlama ile ölçülür. Nöropazarlama; Nöroloji, Psikoloji, Sosyoloji, Tıp, gibi birçok disiplinden faydalanmaktadır. Bu çalışmanın amacı; nöropazarlamanın kapsamını, kullanım alanlarını, zorluklarını ve yapılan eleştirileri değerlendirerek nöropazarlamayı kavramsal olarak incelemek ayrıca kültürel turizmde nöropazarlamayı nasıl kullanılacağı hakkında araştırmacılara bilgi vermektir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Kültürel Turizm, Nöropazarlama

KÜLTÜREL İMGE VE SİMGELERİN LOGO TASARIMLARINDA KULLANILMASININ GÖRSEL KÜLTÜR TARTIŞMALARI BAĞLAMINDA ANALİZİ

Rahşan Fatma AKGÜL

Yrd. Doç., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, rahsan.7@hotmail.com

ÖZET

Grafik tasarım görsel iletişim dilini yoğun biçimde kullanıp, ürettiği imajlarla, görüntü evreninde kendisine alan açma çabasını sürdürürken, dünyadaki gelişmeleri sürekli olarak yeni görsel dil politikalarına dönüştürmeyi, başarısı için vaz geçilmez bir yol olarak görmektedir. Grafik tasarımcı, insanın algı dünyasına ulaşmaya çabalarken zaman zaman geçmiş dünyanın değerlerini taşıyan imge ve sembollerden ödünç anlamlar ve anılar toplamayı bir tasarım yöntemi olarak seçmektedir.

Logo tasarımında kullanılan imgelerin sorumluluğu, yönlendirilmiş anlamın öne çıkmasına rehberlik etmesidir. İmaj yapılandırılırken, kullanılan imgenin tarihsel ve kültürel yerleşik değerini yoksullaştırarak, yaratılması, istenilen kimliğin alt özelliklerine indirgenmesi, çok sayıda kültürel tartışmayı beraberinde getirir. Bu tartışma insanlığın kolektif belleği adına yapılması gereken bir tartışmadır.

Araştırma; günümüzde kültürel imgelerin logo tasarımlarında kullanılması durumunu irdelemeyi amaçlamaktadır. Kimlik tasarımı dışında, tanıtım ve reklam dünyası için de etkili bir görsel ileti olan logo tasarımı, kullandığı kültürel imgelere güncel anlamlar eklemeyerek kültürel değerini tazeleyebildiği gibi; bu değerlerin içini boşaltıp, anlamlarından koparıp, metalaşmış görüntü parçacıklarına da dönüştürebilmektedir. Araştırma kültürel imge kullanılan logo örneklerinin analizi yoluyla her iki durumun hangi koşullarda ortaya çıktığını bulgulamayı ve yorumlamayı yöntem olarak benimserken, tarafsız olma ilkesini titizlikle uygulamıştır. Yorumlamalarda, görsel kültür alanında yapılmış bilimsel çalışmaların savları kaynak olarak kullanılmıştır.

Görsel okuryazarlığın tartışmalı olduğu günümüzde, imge-simge okuryazarlığı henüz gelişen bir kavram olarak kabul edilebilir. Bir tür kültürel bilgi edinme süreci içinde gelişen, görsel düşünme, çözümlenme yoluyla anlam çıkarma ve yorumlama yetisine işaret eden imge simge okuryazarlığı gerçekleşmeden, insanların imgelerin aldatıcı dünyasına sürüklenmelerini engellemek olanaklı görülmemektedir. Ancak hiç değilse tasarımcıların, kültürel değerlere karşı etik duyarlılık göstermelerini beklemek tasarımcıya müdahale olarak da görülmemelidir.

Anahtar Sözcükler: Görsel Kültür, Görsel Okuryazarlık, Kültürel İmge ve Simge, Logo Tasarımı

X.-XVII. YÜZYILLARDA YAKIN VE ORTA DOĞUDA MÜZİK ALETLERİ ÜZERİNE YAPILAN ARAŞTIRMALAR

STUDY ON MUSICAL INSTRUMENTS IN THE NEAR AND MIDDLE EAST IN 10th–17th CENTURIES

Doç. Dr. Rauf KERİMOV

Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü, rauf@erciyes.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, X.-XVII. yüzyıllar arasında Yakın ve Orta Doğuda yaşamış İslam filozoflarının müzik aletleri konusunda ortaya koyduğu araştırmalarına yönelik genel bir değerlendirme yapmaktır. Genellikle müzik kültüründe büyük gelişmelerin yaşandığı orta çağ Doğusu, müzik teorisi alanında bir dizi kuramsal eserlerin yazıldığı bir zaman dilimidir. Bu hususta müziğin estetik, felsefi ve pratik boyutlarına ilişkin üstün eserler vermiş büyük İslam filozoflarının çalışmalarında zengin ve ayrıntılı bilgilere rastlanmaktadır. Hem filozof hem de müzik kuramcısı olma özelliklerini birlikte taşıyan bu düşünürlerin araştırmalarında perde, aralıkların oranı, tartım gibi müzik bileşenlerinin yanı sıra müzik aletlerinin tanımı, akort düzeni, çalınış tekniği ve sınıflandırılması gibi birçok konuda önemli bilgiler sağladıkları görülmektedir. Bilindiği gibi Antik çağın felsefi eğitim sisteminde müzik, bilim sınıflandırmasında riyazî bilimler içerisinde yer alan bir bilim olmuştur. Bilim ve sanat hakkında doktrinler Antik Yunan uygarlığında başlamış, orta yüzyıllarda Doğuda yayılarak gelişme süreci geçirmiş ve daha sonra Avrupa'ya intikal etmiştir. Bu çalışmada incelediğimiz İslam filozofları da bu uygulamanın, Doğu'daki seçkin örneklerini oluştururlar. Bu bilim insanlarının müzik konusu üzerine yazdığı çalışmalarında müzik aletlerin yapısı, teknik ve icrasal imkânları, gelişme tarihi ve isimlerinin etimolojisi araştırılmış, çalgıların karakteristik özellikleri verilmekle birlikte karşılaştırmalı analizi yapılmıştır.

Bu çalışmada Yakın ve Orta Doğu medeniyetinde müzik aletlerine ait araştırmalar tarihsel süreçte ele alınarak, bu araştırmaların önemi geniş bir şekilde değerlendirmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Doğu filozofları, müzik bilimi, müzik kuramları, müzik aletleri, müzik aletlerinin sınıflandırılması

ABSTRACT

The aim of this article is devoted to the study of the Works on musical instruments of distinguished Islamic philosophers that lived in the 10th-17th centuries, in the Near and Middle East. As a rule, medieval East is a temporary segment of the main events in musical culture, theoretical works and a series of articles in the music field. In the works of the great Islamic philosophers, rich and detailed information related to the aesthetic, philosophical and practical aspects of music are accesible. In Works the questions of frets, intervals and rhythm are discussed, from the point of view of philosophy and theory of music, also there is information about tuning, method of playing and classification of musical instruments. As is known, in the era of ancient culture in the scientific classification music took place among arithmetic sciences. The doctrine of science and art began in the ancient Greek civilization, in

the Middle Ages widely spread in the east, in the course of development passed to Europe. The practice of Islamic philosophers, considered in this study, are outstanding examples in the East. The scientific works of these scientists discuss issues of design, technological and practical possibilities, the development process and etymology of the names of musical instruments, as well as comparative analyzes of instruments.

The purpose of this work is to identify and evaluate research on musical instruments in the Near and Middle East. This work was carried out on a comparative historical method, an analysis of archival, library and book materials.

Keywords: Eastern philosophers, musicology, music theories, musical instruments, classification of musical instruments

ŞEHRNÛŞ PÂRSÎPÛR'UN SIFIR YILINDA SICAKLIK ADLI ÖYKÜSÜNÜN İRAN KÜLTÜR VE MEDENİYETİNE ETKİLERİ

Arş. Gör. Saniye Simla ÖZÇELİK

İstanbul Üniversitesi, Fars Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, simlasimla06@hotmail.com

ÖZET

İran kadın öykü yazarlığı erkek yazarlardan bir süre sonra ürün vermeye başlamıştır. 1920'lerde ortaya çıkan ilk denemeler erkek yazarları takip etse de II. Dünya Savaşı sonrasındaki nesilde kadınların iç dünyasını anlatan eserler de ortaya çıkmış, 1990'larda ise İran kadın öykücülüğü kendisine özgü kimliğine kavuşmuş, nitelik ve nicelik olarak kayda değer gelişme göstermiştir.

Bu çalışmada 1970'li yıllardan beri eser vermeye başlayan Şehrnûş-i Pârsîpûr'un (d. 1946) hayatı, edebî kişiliği, üslubu hakkında bilgi verildikten sonra Sıfır Yılında Sıcaklık adlı öyküsü ele alınarak yaşadığı toplumsal dönüşümler ve travmalara karşı yazarın tutumu ve izlenimleri irdelenmeye çalışılmış ve bu yaşananların o dönem İran'ın kültür ve medeniyetine etkileri yansıtılmaya çalışılmıştır.

Pârsîpûr'un, Sıfır Yılında Sıcaklık adlı öyküsünde "Sıfır Yılı"na işaretle simgesel olarak Devrim arifesindeki "boğuntu" ortamını anlattığı düşünülebilir. Kendi coğrafyasının koşullarını değiştiremeyen, ani devrimlerden medet umup gerçekliğe yenik düşen kesimin profilini çizmiştir. Fakat öyküde de anlatıldığı gibi maksat oldukça belirsiz ve öngörülmemiş olarak durmaktadır. Öykü on altı yaşında bir genç kız olan birinci kahramanın dilinden anlatılır. İran'ın güneyinde kavurucu sıcaklığı ile bilinen liman kentindeki durgun yaşam ve kızın ailesinin hep ertelenen mekândan kaçış planı anlatılmıştır. Bu durgun ortam sırasında anlatıcı kızın maceracı erkek kardeşi ve onun babası ile çatışması ufak geçmişe dönüş anlarıyla yansıtılmaya çalışılmıştır. Pârsîpûr'un ilk gençlik yıllarında Tahran'a gidip orada bir süre yaşamış olmasından gelen gözlemler öykünün gerçekçi betimlemelerinde kendini göstermiştir.

Bu çalışma sayesinde Şehrnûş-i Pârsîpûr'un Sıfır yılında sıcaklık adlı öyküsü bağlamında yazarın toplumsal gerçekliğe yaklaşımlarının tespitine imkân sağlanmıştır. Kadın gözüyle İran'ın modern dönemdeki kültürü, yaşam tarzı ve toplumsal dalgalanmalarına bakılmış aynı zamanda Devrim öncesi ve sonrası sansür olayının edebî eserler ve kültür üzerinde bıraktığı etki gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İran, Devrim, Sıfır Yılında Sıcaklık, Şehrnûş Pârsîpûr, Kültür ve Medeniyet

PİERRE LOTİ'NİN HAYAL KADINLAR ROMANINDA MODERN HAREMDEN KÜLTÜREL YANSIMALAR

Arş. Gör. Seçil YÜCEDAĞ

Selçuk Üniversitesi, Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü, secilyucedag@selcuk.edu.tr

ÖZET

Pierre Loti, 1903 yılında Türkiye'ye görevi nedeniyle geldiği beşinci yolculuğu sırasında, Türk kadınlarının mutsuzluğunu tüm dünyaya duyurmayı amaçlayan, Doğu ve Batı dünyasında büyük yankı uyandıran Hayal Kadınlar (Les Désenchantées) romanını kaleme alır. Bu roman, Loti'nin 1879 yılında kaleme aldığı ve Türk kadınlarıyla ilgili çarpıcı iddialarda bulunduğu Aziyade (Aziyadé) romanından oldukça farklıdır. Zira Loti, Aziyade romanında ele almış olduğu Türk haremeleriyle ilgili negatif imajının aksine Hayal Kadınlar romanında modern Türk haremelerinin yeni durumunu anlatır. Loti, Türk haremelerinin bu modern halinden oldukça etkilenir, bunu romanında sık sık yinelerken, okuyucuya yeni Türk haremelerinin kadınları, onların yaşantılarıyla ilgili kültürel öğeler sunar. Yeni dönem haremelerdeki kadınların dilleri, dini görüşleri, gelenek-görenekleri, sanat anlayışları, dünya görüşleri, geçmişleri hakkındaki gerçekleri gözler önüne serer. Nitekim 20. Yüzyılın başında Loti'nin o dönemin haremeleri ve kadınları hakkında bu kadar bilgi sahibi olmasını sağlayan ve hiç aklında olmamasına rağmen bu eseri kaleme almasını sağlayan arka planda üç zeki kadın vardır: Leyla, Nuriye, Zennur (Romanda Cenana, Melek, Zeynep). Loti iyi niyetle onların yarattığı kurmaca dünyadan etkilenerek onların savunuculuğunu üstlenirken, haremde sahip oldukları lüks hayat ve kültürel zenginliklerine rağmen Türk kadınının dış dünyaya kapalı harem yaşantıları konusunda mutsuzluklarını dile getiren bu kadınlar Loti'yi başından sonuna kadar hiç şüphelenmediği bir hikâyenin içine sürüklemişlerdir. Bu oyunun içindeki en büyük gerçeklik yeni Türk haremelerindeki kadınların kültürel anlamda gösterdikleri büyük gelişmelerdir. II. Abdülhamid döneminin baskıcı politikalarına rağmen kadınları geliştirmeye iten Batı dünyasının etkisinde almış oldukları eğitimdir. Bu kadınlar artık birçok dil bilen, farklı dillerde eserler okuyan ve farklı kültürleri anlamaya çalışan, resim, müzik ve edebiyattan keyif alan, bu alanlar üzerine detaylı araştırmalar yapan, giyim- kuşam ve tavırlarında zarif kadın örneğini temsil eden, geçmişlerini ve kültürlerini iyi bilen bilinçli ve akıllı kadınlardır. Bunların hepsi Batı ve Doğu dünyasının arasında varlığını kanıtlamaya çalışan kadınlarda ve onların harem dünyalarında görülen kültürel yansımaların bütünüdür.

Biz bu çalışmada, Loti'nin Türkiye'ye geldiği ilk zamandan (1876) son geldiği döneme kadar geçen sürede Hayal Kadınlar romanında ele aldığı Türk kadınlarının kültürünü yansıtan öğeleri başta dilleri, eğitimleri, kültür seviyeleri, yaşam tarzları, hayata ve geçmişe bakış açıları, vizyonları, dış görünüşleri, sosyal ve gündelik hayatları olmak üzere genel hatlarıyla karşılaştırmalar yaparak inceleyeceğiz. Romanda bahsettiği modern haremelerdeki kültürlü kadınların olumlu imajının Batılı yazarın bıraktığı kültürel yansımaları, Loti'nin ilk geldiği dönemde kaleme aldığı Aziyade romanındaki modern olmayan Türk kadını imajına da sık sık değinerek yorumlamaya çalışacağız. Çalışmamızın temelinde, Loti'nin artık modern olarak nitelendirdiği haremelerdeki Türk kadınlarının kültürel durumlarını ve Batılı bir yazarın gözünde bu kadınların yıllar içinde geçirmiş oldukları kültürel değişimleri objektif bir bakış açısıyla analiz etmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Pierre Loti, Hayal Kadınlar, Harem, Türk Kadını, Kültür

İLKE VE KURAL TEMELLİ MUHASEBE ETİK STANDARTLARI VE YAKINSAMA ÇALIŞMALARI: AICPA VE IESBA STANDARTLARININ KARŞILAŞTIRILMASI**PRINCIPLE-BASED AND RULE-BASED ACCOUNTING ETHICS STANDARDS AND CONVERGENCE STUDIES: A COMPARISON OF AICPA AND IESBA STANDARDS**

Yrd. Doç. Dr. Sedat ERDOĞAN

Şırnak Üniversitesi, erdogansedat9@hotmail.com

Yrd. Doç. Dr. Dilek COŞKUN ERDOĞAN

Şırnak Üniversitesi, dilekcoskun_86@hotmail.com

ÖZET

Birçok bilim dalında olduğu gibi, muhasebe etiği alanında da standartlar ve kurallar geliştirmeye çalışan otoriteler, bu standart ve kuralların; kural temelli mi yoksa ilke temelli mi olması gerektiği sorunuyla karşılaşmaktadır. Kural temelli uygulamaların destekçileri, her etik sorun için bir etik kural geliştirilmesi gerekliliği üzerinde durmakta ve böylece etik ihlalleri karşısında kuralların yanlış anlaşılmalara ve kurallardan kaçınmaya imkan vermeyeceğini savunmaktadırlar. Diğer taraftan ilke temelli uygulama destekçileri ise her durum için bir kural geliştirmenin pratik olmadığını ve şeklen uyuluyor gibi görünmesine karşın düzenlemelerin ruhuna tam uyulacağını garanti olmadığını vurgulamakta ve daha geniş bir perspektiften olaya bakmaktadır. Bu çalışma uygulamadaki hem kural hem de ilke temelli muhasebe etik standartlarını incelemektedir. Muhasebe Meslek Mensupları İçin Uluslararası Etik Standartları Kurulu'nun (IESBA) ve Amerikan Sertifikalı Kamu Muhasebecileri Enstitüsü'nün (AICPA) etik standart ve kuralları ve son yıllarda bu iki kurum arasında var olan yakınsama çalışmaları incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Etik Standartlar, İlke Temelli Muhasebe Etik Standartları, Kural Temelli Muhasebe Etik Standartları, IESBA, AICPA

ABSTRACT

As in many other disciplines, authorities working to develop standards and rules in the field of accounting ethics face difficulties whether these standards and rules should be rule-based or principle-based. Supporters of Rule-based applications stress the necessity of developing a code for each ethical problem and emphasize unique rules against ethics violations cannot be misunderstood and cannot be avoided. On the other hand, supporters of Principle-based applications, by looking a wider perspective, emphasize that developing a rule for each situation is impractical and is not a guarantee that the regulations will adhere fully to its soul. This study examines both rule-based and principle-based accounting ethical standards in practice. The ethical standards and codes of the International Ethical Standards Board for Accounting Professionals (IESBA) and American Certified Public Accountants Institute (AICPA) are being compared and the recent convergence between these two institutions is being studied.

Key Words: Ethics Standards, Principle-Based Accounting Ethics Standards, Rule-Based Accounting Ethics Standards, IESBA, AICPA

**FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYİNİN ÖLÇÜLMESİ VE FİNANSAL EĞİTİMİN
FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYİ ÜZERİNE ETKİSİ: ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ
ÖRNEĞİ****THE MEASUREMENT OF FINANCIAL LITERARY LEVEL AND THE EFFECT ON
FINANCIAL EDUCATION ON FINANCIAL LITERACY: SIRNAK UNIVERSITY SAMPLE**

Yrd. Doç. Dr. Dilek COŞKUN ERDOĞAN

Şırnak Üniversitesi, dilekcoskun_86@hotmail.com

Yrd. Doç. Dr. Sedat ERDOĞAN

Şırnak Üniversitesi, erdogansedat9@hotmail.com

ÖZET

Günümüzde her alanda bilgi giderek daha da önemli hale gelmektedir. Bilgiye en fazla ihtiyacı olan alanlardan biri yadsınamaz ki finansal kararların alındığı ve uygulandığı taraftır. Gerek işletmeler bazında gerekse bireyler bazında finansal bilgi ve becerilere sahip olunması doğru kararların alınarak istenilen ya da planlanan noktaya gelinmesini sağlayabilmektedir. Bu bağlamda, finansal bilgi ve beceriler bireylerin ekonomik anlamda rasyonel tutum ve davranış içinde olmalarını sağlayabilmekte ve refah düzeylerine pozitif anlamda katkı sunabilmektedir. Kişilerin ekonomik hayatlarında rasyonel kararlar alması tasarruflarını artırıcı etki yaratmakta bu da para ve sermaye piyasalarının gelişmesine katkı sağlayabilmektedir. Bireylerin finansal okuryazarlık düzeyleri, tutumlarını ve bilinçli karar verme süreçlerini etkileyebilir. Finansal okuryazarlık, ekonominin temeli olan faiz, paranın zaman değeri, enflasyon ve risk ve getiri gibi bazı kavramların bilinerek bunların gerçek hayatta kullanılması durumudur. Bu çalışmanın amacı Şırnak Üniversitesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyinin tespit edilmesi ve öğrencilerin finansal okuryazarlık eğitimi alıp almama durumunun finansal okuryazarlık düzeylerinde bir etki yaratıp yaratmadığının ortaya çıkarılmasıdır. Çalışmada, genel olarak öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyi, özel olarak da öğrencilerin cinsiyet, yaş ve finans ve muhasebe eğitiminin finansal okuryazarlık düzeyleri üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Sonuç olarak, öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin genel olarak zayıf olduğu, cinsiyet ve yaş açısından finansal okuryazarlık düzeyleri arasında bir farklılık olmadığı, finans ve muhasebe eğitimi alan öğrencilerin özellikle ileri düzey finansal okuryazarlık düzeylerinin almayan öğrencilere kıyasla istatistiksel anlamlı bir şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Finansal okuryazarlık, Finansal bilgi, Finansal okuryazarlık düzeyi, Şırnak Üniversitesi

ABSTRACT

In today, knowledge is becoming increasingly important in every field. One of the areas that needs knowledge most is undeniably the side on which financial decisions are taken and applied. Both on businesses basis and on an individual basis, having financial knowledge may ensure that right decisions are taken to reach the desired or planned point. In this context, financial knowledge and skills enable individuals to be in an economic sense of rational attitude and behavior and contribute positively to their wealth levels. Rational decisions of

individuals may create an effect of boosting their savings, which can contribute to the development of money and capital markets. Financial literacy levels of individuals may affect their attitude and conscious decision making processes. Financial literacy is the real-life use of certain concepts such as interest on the economy, time-of-money, inflation and risk and return. The aim of this study is to determine the financial literacy level of Sirmak University students and to find out whether the students' financial literacy education has an effect on financial literacy levels. In the study, the financial literacy level of students in general, and the effect of gender, age and finance and accounting education on the financial literacy levels of students in particular were investigated. As a result, it has been found out that the financial literacy levels of the students are generally low, there is no difference between the financial literacy levels in terms of gender and age, and especially the financial literacy levels of the students taking finance and accounting education are statistically higher than those of the students in other fields.

Key Words: Financial literacy, financial knowledge, financial literacy level, Sirmak University

ÇORUM İLİ İSKİLİP İLÇESİ GELENEKSEL KUMAŞ DOKUMACILIĞI

Öğr. Gör. Sema CİVELEK

Hitit Üniversitesi İskilip Meslek Yüksekokulu El Sanatları Bölümü
semacivelek@hitit.edu.tr**ÖZET**

Geleneksel Türk Halk Sanatları arasında yer alan kumaş dokumacılığı Çorum İli'nin İskilip İlçesi'nde 20. yüzyıl başlarında oldukça gelişmiş, yüzyıl sonlarına doğru duraklama göstermiştir. İskilip İlçesi'nde kumaş dokumalar geleneklerin beraberinde günlük yaşam biçiminin bir parçası olarak ve kişisel kullanım için yapılan dokumalardır. İlçede geçmişte bireysel olarak ya da kurum bazında kumaş dokumacılığı yapılmasına rağmen bugün kumaş dokumacılığının yapılmadığı tespit edilmiştir.

İskilip İlçesi'nde kumaş dokumacılığının yaşayan son ustalarından Emine Yamuk ile yapılan kaynak kişi görüşmesi ve alan araştırmasından elde edilen bilgiler aktarılacaktır. İskilip İlçesi'nde dokunan kumaşların geçmişte ve günümüzde kullanım biçimi ve yaşam alanlarına uyarlanması, dokumada kullanılan ipler, çözgü hazırlama, dokuma işlemi, kullanım yerleri ve dokuma gereçleri ulaşılabilen dokuma örnekleri üzerinde, en, boy, çözgü ve atkı sıklığı gibi teknik özellikler belirlenecektir. Ayrıca kumaş dokumacılığının tanımı ve tarihi gelişimi ile ilgili kaynak taraması yapılarak konu desteklenecektir. Unutulmaya yüz tutmuş kumaş dokumacılığının var olan örneklerinin görsel ve teknik özelliklerinin belirlenerek belgelenmesi sağlanacaktır.

Anahtar Sözcükler: Çorum, İskilip, Kumaş Dokuma, Çember, Kenefi

ÇORUM İLİ İSKİLİP İLÇESİ GELENEKSEL ÜÇ ETEKLERİN İŞLEME ÖZELLİKLERİ

Öğr. Gör. Sema CİVELEK

Hitit Üniversitesi İskilip Meslek Yüksekokulu El Sanatları Bölümü,
semacivelek@hitit.edu.tr

ÖZET

Tarihi çok eskilere dayanan Çorum İli, İskilip İlçesi doğal ve kültürel zenginlikleri, geleneksel el sanatları çeşitliliği, gelenek ve görenekleri ile geçmişten bugüne varlığını sürdürmüştür. İskilip İlçesi'nde giyim-kuşam kültürü de sosyal bir ihtiyaç olarak çevresel faktörlerden etkilenecek şekilde gelişim göstermiştir.

İskilip İlçesi'nde koleksiyonerlerin ve halkın elinde bulunan ilçeye özgü geleneksel üç etek giysilerinin ulaşılabilen örneklerinin kumaş özellikleri, giysilerin süslemesinde kullanılan iğne teknikleri, kullanılan iplikler ve desen özellikleri belirlenecektir. Örneklerin görselleri çekilerek belgelenmesi sağlanacaktır. Ayrıca kaynak kişilerden alınan bilgiler doğrultusunda bu özel giysilerin gelenek ve göreneklerdeki yeri belirlenecek ve bu kıyafetlerin fotoğrafları çekilerek belgelenmesi sağlanacaktır.

Anahtar Sözcükler: Çorum, İskilip, Giyim, Üç Etek, İşleme

DİLİN YANLIŞ KULLANIMINA DAİR

Yrd. Doç. Dr. Serdal KARA

Mardin Artuklu Üniversitesi, serdalkaraa@hotmail.com

ÖZET

Dil, toplumun duygularının, düşüncelerinin, geçmişinin, değerlerinin kodlandığı kültür taşıyıcısı olmasının yanı sıra toplumun varlığını ve bütünlüğünü sağlayan ve toplumun tamamını ilgilendiren ortak değeridir. Bireyler ve topluluklar arasında sağlıklı iletişim ancak doğru ve anlaşılır bir dille gerçekleşebilir. Bu nedenle bir dili konuşan üyeler arasındaki iletişimin sağlıklı gerçekleşmesi ortak ve doğru bir dil kullanımına bağlıdır. Bilindiği üzere bireyler dillerini ilk olarak içinde yetiştikleri aile ve sosyal çevreden öğrenmeye başlar. Her bölgenin, yörenin kendine has söyleyiş özellikleri bulunmakta ve bireyler, buldukları aile ve sosyal çevre içinde bu özellikleri ile dili öğrenmektedirler. Ancak birey ve topluluklar arasındaki sağlıklı iletişim, bölgesel farklılıkların olmadığı ortak bir standart dil ile gerçekleşmektedir. Bu dil, resmi yazışmalarda kullanıldığı gibi toplumların estetik anlayışının aktarıldığı ortak edebi dilde de kullanılmaktadır. Bu nedenle iletişim araçlarını kullananlar o dili kullananlara karşı sorumludurlar. Çünkü dil sadece onların veya onları takip edenlerin değil, topluma aittir ve toplumun tamamını ilgilendirmektedir. Kitle iletişim araçlarından televizyon ya da radyolarda kitlelere hitap ederken dilin yanlış kullanılması ya da reyting uğruna standart dil yerine yöresel ağızların ön plana çıkarılması dilin doğru kullanılmasını ve öğrenilmesini engellemektedir. Ayrıca dil kullanımında gerekli hassasiyetin oluşmamasına neden olduğu gibi toplumu standart Türkçeden de uzaklaştırmaktadır.

İletişimin belli karakterlerle sınırlı olduğu sosyal medyada iletişimin şekline ve hızına bağlı olarak dil varyasyonları gelişebilir. Ancak sosyal medyada dil kirliliği ya da yanlış kullanım olarak addedilen durumlar bu hız ve farklı iletişim şekline mi, yoksa her kesime ulaşabilen radyo, televizyon ve gazeteler gibi kitle iletişim araçlarında gerekli hassasiyetin gösterilmemesinden ve teknoloji ile beraber bunlarla yetişen yeni neslin de doğru ile yanlış kullanım ayırımına varamamasından mı kaynaklanmaktadır? Ya da sosyal medyada dil kullanımı ile ilgili gerekli hassasiyetin oluşmaması, var olan bir durumun sonucu mudur? Aslında dilin doğru öğrenilebileceği eğitim kurumlarında gerekli dil hassasiyetinin gösterilmesi, bireylerin gerek kitle iletişim araçlarında (radyo, televizyon, gazete) gerekse de sosyal medyada yanlış kullanımların farkına varmasını sağlayacaktır. Özellikle öğrencilerin derslerde işlenen konuyu sözlü olarak açıklaması, ya da çalışmalarını sözlü olarak sunması konuşma dilini geliştirecek ve yöresel farklılıkları ya da yanlış kullanımları azaltacaktır. Bunun yanı sıra yazılı sınavlarda herhangi bir şıkkin işaretlendiği testten ziyade soruların açıklanıp yorumlandığı cevapların istenmesi öğrencilerin yazı dilini de geliştirmelerini sağlayacaktır. Bu da toplumda edebi dile hakim ve dili doğru kullanan bireylerin yetişmesini sağladığı gibi, doğru dil kullanımı ortamında yetişen, dil zevki yüksek şair ve yazarların da çıkmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dil, sosyal medya, kitle iletişim araçları

ÇOCUK TÜKETİM ALIŞKANLIĞINDA FARKLILIKLAR VE TOPLUMSAL YERİ

Arş. Gör. Dr. Serdar NERSE

Batman Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü,
serdarnerse@yahoo.com

ÖZET

Bu çalışmada, çocukların tüketim alışkanlıkları araştırılarak, çocuk sosyolojisi ve tüketimine ilişkin kavramsal katkıda bulunmayı amaçlamaktayız. Çocukların tüketimi konusunda giderek artan bir araştırma grubu mevcut olmasına rağmen, çocuklar ve çocukluk genellikle yalnızca tüketimin gerçekleştiği bağlamlardan biri olarak görülmektedir. Ayrıca, tüketim uygulamaları, çocukların beceriksiz (çocuk) yetkin (yetişkin) tüketiciye taşınması şeklinde sosyalleştiği bir şey olarak görülüyor. Güçlendirilmiş ve istismar edilen çocuk tüketiciler arasında da ayrımlar bulunurken, aynı zamanda çocuklar tüketim kültürü olabilecek ilişkiler de üretmektedir. Diğer taraftan, tüketim alışkanlığı çoğunlukla, çocukluk deneyimi dışında duran bir alışkanlık olduğundan bunun bir sonucu olarak sömürücü ve yönlendirilemeyen, çocuğun yaşamında yetki sahibi olan, bir şey olarak görülmektedir.

Bu çalışma, sosyal bilimler alanında gerçekleştirilen varsayımların ötesine geçerek, 6-10 yaş arası bir çocuk grubuyla tüketim biçimlerini öğrenmeye ilişkin bir uygulamaya dayanmaktadır. Çocukların tüketim alışkanlıklarını detaylı bir şekilde anlatılabilmesi için derinlemesine görüşme tekniği tercih edilmiştir. Çocukların alışveriş gezileri ve günlük hayattaki kültürel, oyun ve diğer eğlence tüketimlerine ilişkin sorulara yer verilmiştir. Çocukların tüketim yolları ve farklılıkları araştırılmış ve özellikle aile, akran grupları ve piyasa etkisi incelenmiştir. Dolayısıyla, çocukların tüketim uygulamasında, yalnızca küçük tüketicilerden ziyade tüketim yönlerini içeren kendi toplumsal dünyalarını sürekli yaratan ve yeniden yaratan sosyal aktörler olduklarına dair özgün bir bakış açısı sağlanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Çocuk Sosyolojisi, Tüketim Uygulamaları, Tüketim Sosyolojisi, Çocukların Sosyalleşmesi

ÇOCUKLUKLA İLGİLİ BASKIN SÖYLEMLER: YER, YERELLİK, KÜRESELLEŞME VE AİDİYET

Serdar NERSE

Arş. Gör. Dr., Batman Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü,
serdarnerse@yahoo.com

ÖZET

Türkiye’de çocuk ve çocukluğa ilişkin kapsamlı uygulamalı ve teorik çalışma ve bunun bir sonucu olarak kavramsallaştırma yetersizken, sosyal bilimler literatüründe çocukların yerine ve çocukluğun sınırları, ulaşabilecekleri fiziksel mekana ilişkin değerlendirmeler ise henüz yoktur. Bu çalışmanın amacı da bahsedilen probleme ilişkin sosyal bilimler ve özellikle de sosyolojideki kavramsal boşluğa, Dünyada ve Türkiye’de çocuk ve çocuklukla ilgili çalışmalara yerelleşme ve küreselleşme bağlamında bir katkı yapmaktır.

Toplumsal alanda çocukların mensubu olduğu ailelerinin sosyo-ekonomik yönlerinden kaynaklanan, gelen ve onları etkileyen, yönlendiren pek çok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler çocukların sosyalleşmede harcadığı zamanı da etkilemektedir. Çocukların hayatlarını kontrol altına almaya çalışan ebeveynlerin teknoloji, internet ve elektronik cihaz kullanımını serbestleştirmesinin tek başına bireyselleşmesine yol açıp açmadığı, sosyalleşmesine engel olup olmadığı sorgulanması gereken bir problemdir. Bunun yanı sıra çocukların küreselleşmenin getirdiklerini sahiplenme konusu da dikkate alınmalıdır. Çalışmada, küreselleşme sürecinin yanı sıra, bunun bir sonucu olarak görülen bireyselleşme sonrasında “yerel” ve “topluluk” gibi kavramların önemini yitirdiği tartışılmıştır. Çocukların yereli ya da küresel olanı benimsemi ve kimi/neyi kendi topluluğundan, kendi toplumuna ait ve kendini hangi toplumda gördüğüne ilişkin deneyimleri bir soru formuyla öğrenilmeye çalışılmıştır. İnternet ve sosyal ağ gibi iletişim teknolojilerinin etkileri ile medya kullanımının çocukluğun oluşumundaki baskısı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk/Çocukluk, Çocuk Sosyolojisi, Küreselleşme, İnternet Kullanımı, Aidiyette Dönüşüm

X ve Y KUŞAĞI ÇALIŞANLARIN ÖRGÜTSEL ADALETİ ALGILAMA FARKLILIKLARI: ADIYAMAN ÖRNEĞİ

Öğr.Gör.Gülşen KIRPIK

Adıyaman Üniversitesi, gkirpik@adiyaman.edu.tr

Öğr.Gör.Serpil ÇAKIR

Adıyaman Üniversitesi, serpilcakir@adiyaman.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. İsmail UKAV

Adıyaman Üniversitesi, iukav@adiyaman.edu.tr

Öğr.Gör. Abdulrezzak İKVAN

Adıyaman Üniversitesi, aikvan@adiyaman.edu.tr

ÖZET

Küresel anlamda yaşanan ileri teknolojik değişim ve gelişimlerle birlikte zaman ve mesafe kavramlarında da önemli değişiklikler olmuştur. Söz konusu değişimler sosyoloji, işletme, ekonomi, klinik psikoloji ve demografi gibi bilim dalları tarafından incelenen kuşak olgusuna da farklılık kazandırmıştır. Aynı tarihlerde doğmuş ve benzer özelliklere sahip insan grubu kuşak olarak adlandırılmaktadır. Her bir kuşağın diğer kuşaklardan farklı beklenti, tutum, algı ve dolayısıyla davranışlara sahip olması, işgücü dünyasında farklı kuşakların yönetimi kavramını örgütlerin sürdürülebilir başarısı için kilit faktör haline getirmiştir. Özellikle son yıllarda işgücü piyasasında birlikte çalışan farklı kuşaklar arasında en büyük çoğunluğa sahip X ve Y kuşaklarının iş, iş ortamı ve örgüte ilişkin adalet algılarının da belirlenmesi ve bu doğrultuda örgütsel adalet algısının olumlu iş tutum ve davranışlara yol açacak şekilde yönetilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Adıyaman il ve ilçelerinde faaliyet gösteren bankalarda görev yapan X ve Y kuşağı çalışanların algıladıkları örgütsel adalet düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını incelemektir. Örneklem seçiminde basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmış olup, çalışmaya gönüllü olarak katılan 181 çalışan üzerinde yürütülen anket uygulama yöntemi ile araştırmanın verileri toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 22.0 paket programıyla analiz edilmiştir. Çalışmada kullanılan ölçeğin güvenilirliği (Cronbach's Alpha) %91,8'dir. Uygulanacak analiz yönteminin belirlenmesi için yapılan normallik testi sonucunda, verilerin normal dağılım özelliği göstermemesi sebebiyle hipotezlerin test edilmesinde nonparametrik testlerden Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis H testlerinden yararlanılmıştır.

Araştırmaya katılan X ve Y kuşağı çalışanların cinsiyet, medeni durum, eşlerinin çalışma durumu, eğitim düzeyi, kıdem ve unvanı değişkenleri açısından da örgütsel adalet algı düzeyleri arasındaki farklılıklar incelenmiştir. Buna göre, araştırmaya katılan çalışanların örgütsel adalet algı düzeylerinin kıdem değişkeni açısından farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Ayrıca, araştırmaya katılan X ve Y kuşağı çalışanların örgütsel adalet algı düzeylerine ilişkin farklılıklar betimsel verilere göre incelendiğinde Y kuşağı lehine bir durum gözlenmekte iken, söz konusu farklılıkların istatistiksel açıdan Mann-Whitney U testi ile analizi sonucuna göre, "H1: X ve Y kuşağı çalışanların örgütsel adalet algıları arasında farklılık bulunmaktadır" hipotezi reddedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kuşak, X kuşağı, Y kuşağı, adalet, örgütsel adalet

ÇAĞDAŞ TÜRK SERAMİK SANATINDA EDEBİYAT

Doç. Dr. Seyhan YILMAZ

Kastamonu Üniversitesi, syilmaz@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Günümüzün gelişen teknolojisi, yaşanan değişim ve ilerlemelere paralel olarak çağdaş sanatlar, eser üretme noktasında diğer sanat disiplinleriyle ve çeşitli bilim dalları ile çoğu zaman ilişki içerisinde. Sanatçılar teknik ve malzemenin ötesinde düşünüp soyut kavramlar üzerinden eser üretme yoluna gitmişlerdir. Plastik sanatlardan olan seramik sanatı da alana uzak ya da yakın birçok bilim ve sanat dalından ilham almaktadır. İlham kaynakları olarak bu disiplinler içinde sosyoloji, psikoloji, edebiyat, müzik, tarih, bilişim teknolojisi, coğrafya vs. sayılabilir.

Bu araştırmada, Türk ve yabancı edebiyatın yazılı ve sözlü ürünlerinin Çağdaş Türk Seramik Sanatına kaynaklık etme durumu ele alınarak incelenmiştir. Araştırma kapsamı Türk Seramik sanatçılarından eserlerinden meydana gelmektedir. Sanatçılar eserlerini edebiyat kaynaklı oluştururken hem yerli hem de yabancı roman ve özlü sözlerden ilham almışlardır. Araştırmaya tarihin erken devirlerinin ürünü olan yazılı ve sözlü destanlardan da örnek verilerek başlanmış, bu örneğin ilk seramik ürünler olarak kabul edilen kil tabletler ve mühürlerdeki görselleri incelenmiştir.

Sonuçta, seramik sanatçıların romanlardan, öykülerden, masallardan, deyimlerden, atasözlerinden ve özlü sözlerden ilham aldıkları, iki ve üç boyutlu olarak özgün eserler ortaya koydukları ve sergiler açtıkları görülmüştür. Araştırmada, okumanın önemini vurgulayan sergi projeleri öne çıkarken, bir tema çerçevesinde çalışılmış eserlerin bulunduğu karma sergiler de yer almaktadır. Bunun dışında bireysel olarak eser üreten sanatçılar da bulunmaktadır. Burada iki ve üç boyutlu formlarla roman ve öykülerin seramik eserlerle taçlandırıldıkları söylenebilir. Soyutun somuta dönüşümü noktasında bu tür kavramsal çalışmaların yaratıcılığa katkı sağlayacağı düşünülebilir.

Anahtar Sözcükler: Çağdaş Sanat, Seramik, Plastik Sanatlar, Disiplinlerarası, Edebiyat

MARDİN ŞAHMERAN EFSANESİ VE YILAN TILSIMLARININ PSİKANALİTİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd. Doç. Dr. Şakire BALIKÇI

Mardin Artuklu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sakire_86@hotmail.com

ÖZET

Türkiye ve İran'ın birçok bölgesinde meşhur olan “Şahmeran” efsanesi; insanoğlu ve yılan arasındaki kadim mücadelenin izlerini taşımaktadır. Efsaneyi bu mücadele üzerinden okumak gerektiğinde yılanın insanlığın toplumsal hafızasındaki izlerini de irdelemek lazım gelmektedir. Bu bağlamda yılan kutsal anlatıların çoğunda şeytanın yardımcısı, insanoğlunun ebedi cezasının müsebbibi, yaratıcı tarafından ömür boyu sürünmeye mahkum olmuş bir mahluk olarak yer almaktadır. Yılanın bu kötü ünü binlerce yıldır devam etmekle birlikte onun mekruhluğunun bir nişanesi olan zehri tam aksine insanlık için bir şifa kaynağı olmaya devam etmektedir. Kısacası yılan, düalist bir yaklaşımla değerlendirilecek olursa hem düşman hem şifa olarak insanoğluluyla kimi zaman mücadele kimi zaman ise bir ittifak içinde olmuştur.

Mardin'de uzun yıllardır halk arasında anlatılan Şahmeran Efsanesinde amansız bir hastalığa yakalanan kralın derdinin dermanı yalnızca Şahmeran'ın kaynatılarak yenmesidir. Şahmeran'ın aşık olduğu genci tuzağa düşüren vezirin amacı ise bambaşkadır. O Şahmeran'ın etini yiyip dünyanın bütün sırlarına hakim olmak istemektedir. Fakat hiçbirine amacına ulaşamaz. Şahmeran'ın aşığı Tahmasb'a öğrettiği üzere şifalı kısmı olan kuyruğu yerine zehirli kısmı olan başını yiyen vezir ölür ve layığını bulur. Burada dünya var olduğundan beri tüm sırlara vakıf bir varlığın sırlarına erme çabası insanoğlunun ölümsüzlük “ab-ı hayat” suyunu bulma saplantısını hatırlatmaktadır. Bir nevi yamyamlık sayılabilecek bu durum ilkel kabilelerde görülen yamyamlık fenomeninin, ölen kişinin sırlarına ve ruhundan bir parçaya sahip olma düşüncesinin yeni bir yorumu gibidir. Mardin ve çevresinde özellikle yılan ve akrepten korunmak için yapılan ve bir nevi psikolojik önlem niteliği taşıyan tilsimler da kırmızı renk ve kutsal mekanlarla ilişkilendirilmesi açısından insanoğlunun yılan ile ilgili bilinçaltını ortaya koyar niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Şahmeran, Yılan, Mardin, Psikanalitik

**GÜNÜMÜZE KADAR MARDİN'DE YAPILMIŞ OLAN ORTAÇAĞ DÖNEMİ HIRİSTİYAN
DİNİ MİMARİSİ ARAŞTIRMALARI VE TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARINA
YÖNELİK ÖNEMLİ BİLİMSEL ÇALIŞMALAR**

**IMPORTANT SCIENTIFIC STUDIES ON THE MEDIUM-TERM CRITICAL RELIGIOUS
ARCHITECTURAL RESEARCHES AND IMMOVABLE CULTURAL ASSETS IN THE
MEDITERRANEAN TODAY**

Yrd.Doç.Dr. Tahsin KORKUT

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü

tahsinkorkut@hotmail.com

Ufuk ELYİĞİT

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü.

ufuksanat@hotmail.com

ÖZET

Mardin, mimari, etnografik, arkeolojik, tarihi ve görsel değerleri ile birçok önemli medeniyete beşiklik yapmış, tarihi Tur Abdin bölgesinin merkezi konumunda ünik bir şehirdir. Tarihsel olarak adlandırılan Tur Abdin bölgesi; günümüzde Mardin İli ve İlçeleri ile Şırnak İli'nin Cizre ve İdil İlçeleri ve Batman İli'nin Hasankeyf ve Gerçüş ilçelerini kapsayan, doğal güzellikleri, verimli toprakları ve İpek Yolu'nun önemli bir güzergâhı olması nedeniyle İlk ve Ortaçağlardan itibaren önemli yerleşimlerinden biri olmuştur. Böylesi önemli bir şehirden bizlere miras olarak kalan taşınmaz kültür varlıklarına yönelik ne tür bilimsel araştırmaların yapıldığı, yapılan çalışmaların incelenmesi ve bir araya getirilerek analiz edilmesi de son derece önemlidir.

Bu bildirimizde Mardin'de yapılmış olan Ortaçağ dönemi Hıristiyan dini mimarisine yönelik önemli bilimsel çalışmalar hakkında bilgilere yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tur Abdin, Mardin Hıristiyan manastır kilise Süryani

ABSTRACT

Mardin is a unique city with its architectural, ethnographic, archeological, historical and visual values and many important civilizations cradled and being in the historical Tour Abdin. Historically called Tur Abdin region; has been one of the important settlements since the First and Middle Ages because of its natural beauties, fertile lands and an important route of the Silk Road, which includes Mardin Province and its districts, Cizre and Idil districts of the province of Sirnak and Hasankeyf and Gerçüş districts of Batman province. It is also crucial that the scientific researches carried out on immovable cultural assets inherited from us in such an important city, the studies carried out, and the analysis of these studies are brought together.

In this announcement, information will be given about important scientific studies on medieval Christian religious architecture in Mardin.

Keywords: Mardin, Christian, Monastery, Church, Syriac

ZÜHEYR B. HARB VE KİTABU'L-İLİM ADLI ESERİ

Taner KARASU

Arş. Gör. Dicle Üniversitesi İlahiyat Fak. Hadis Bilim Dalı,
tanerhoca@hotmail.com**ÖZET**

Eserin müellifi Züheyr b. Harb b. Şaddad el-Hareşi en-Nessai'dir. Ebû Hayseme künyesi ile meşhurdur. Horasan taraflarında bulunan Nessâ şehrinde doğmuş olmasından ötürü kendisine Nessai denilmiştir. Hicri 160 yılında dünyaya gelmiştir. Ömrünü hadis ilmi ile meşguliyette geçirmiş ve nihayetinde gerisinde devasa bir hadis talebesi gurubu bırakarak 74 yaşında iken hicri 234 yılında vefat etmiştir. Züheyr b. Harb tabakât kitaplarında günümüze ulaşmış en hacimli hadis eseri olan el-Musannef 'in müellifi Ebu Bekr b. Ebi Şybe' ile mukayese edilmektedir. Bazı âlimler onu İbn Ebî Şybe'ye tercih etmiştir. Buhârî ve Müslim başta olmak üzere hicri üçüncü asırda hadiste otorite olan pek çok muhaddisin şeyhleri arasındadır. Ne var ki dengi olup çağdaşı olan pek çok âlimin kavuştuğu şöhrete kavuşmamıştır. Ona birden fazla eser nisbet edilse de günümüze ulaşan tek eseri Kitabu'l-İlim'dir. Tebliğin ana hedefi, Züheyr b. Harb'in Kitabu'l-İlim adlı eseri özelinde Buhârî öncesi âlimlerin ilim anlayışlarını irdelemektir. Bundaki amaç hadis külliyyatında bütünüyle muttasıl senedleri eserlerine alan müelliflerden önceki eserlerde ashap tâbiîn ve tebe-i tâbiîn ilim anlayışları ile bir fikir elde etmektir. Bu bakımdan tebliğde eser iki ana başlıkta ele alınmıştır. Birinci başlık Eserin İçeriği adını taşımaktadır. Bu başlık altında eserde yer alan rivayetlerin içeriği incelenmiş ve bu rivayetlerin verdiği mesajlar hakkında bilgi verilmiştir. Bu cümleden olmak üzere eserde yer alan rivayetlerin verdiği mesajlar maddeler halinde belirtilmiştir. İkinci başlıkta ise Eserin Bilimsel Açıdan Önemi Adını taşımaktadır. Bu başlık altında eserde yer alan rivayetlerin hadis usûlü açısından incelemesi yapılmıştır. İncelemenin sonucunda eserin isnad açısından hadislerin pek çok çeşidine haiz olduğu ve kendisinden sonra telif edilen Kitabu'l-İlim adlı eserlerden teknik açıdan farklı olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Züheyr b. Harb, Ebû Hayseme, Kitâb, İlim

HASAN BASRÎ VE İEDÂİLÜ MEKKE VE'S-SEKENU FİHÂ ADLI ESERİ

Taner KARASU

Arş. Gör., Dicle Üniversitesi İlahiyat Fak. Hadis Bilim Dalı
tanerhoca@hotmail.com**ÖZET**

Eserin müellifi Ebû Said el-Hasan b. Yesâr el-Basrî'dir. Hicri 21 yılında Medine'de doğmuş ve 110 yılında Basra'da vefat etmiştir. Müellife bu eser dışında Kitabu't-Tefsir, Kitabu'l-Aded, el-İhlas ve kader hakkında bir risale nispet edilmektedir. Eserin ana konusu Mekke'i Mükerrerme'nin ve bu kutsal şehirde ikamet edenlerin faziletleri ile ilgilidir. Hasan Basrî pek çok sahabe ile görüşme imkânına sahip olmuş tâbiîn neslinin büyüklerindedir. Eserin Ashab ile sonraki nesil arasında bir köprü vazifesi konumunda olan Hasan Basriye ait olması esere farklı bir önem katmaktadır. Bununla beraber günümüze ulaşmış ve hadisteki isnad sistemi ile ilgili ipuçları veren en eski eser/eserlerden biridir. Bizde bu tebliğimizde öncelikle önemine binaen müellif ile ilgili bilgilere yer verdik. Daha sonra eseri üç ana başlıkta incelemeye çalıştık. Birinci başlık, Eserin Yazılış Amacı adını taşımaktadır. Bu başlık altında eserin hangi amaca yönelik kaleme alındığı ile ilgili rivayet zikredilmiştir. İkinci Başlık Eserin İçeriği adını taşımaktadır. Bu başlık altında eserde yer alan rivayetlerin içeriğine dair bilgiler sunulmuştur. Üçüncü başlık Bilimsel Açıdan Önemi adını taşımaktadır. Bu başlık altında Hasan Basri'nin eserde kullandığı ve hadis usulüne mündemiç olan kavram ve rivayetlerin tahlili yapılmıştır. Bu anlamda ileriki tarihlerde hadislerin isnad açısından hangi çeşitlerinin eserde yer aldığı tespit edilmiştir. Yine bu başlık altında eserde Tahammülü'l-Hadis ve Edâu'l-Hadiste kullanılan lafızlar tespit edilmiş ve bu lafızların kullanılmasındaki arka plan yorumlanmaya çalışılmıştır. Bu yapılırken eserde mevkûf mürsel maktû' rivayetlerin adedi ve medarları da tespit edilmiştir. Yine bu başlık altında isnad sisteminin başlangıç/yaygınlaşma tarihi ile ilgili bu eseri referans gösterip bir tarihlenmede bulunan iddialar incelenmiştir. İncelemenin sonucunda Hasan Basri'nin yaşadığı dönemde isnadın varlığını gösteren bazı ipuçlarının var olduğuna kanaat getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hasan Basrî, Fezâil, Mekke

SEVİNÇ ÇOKUM'UN KARANLIĞA DİRENEN YILDIZ ROMANINDA 27 MAYIS 1960 DARBESİ

Tuba DALAR

Yrd. Doç. Dr. Kastamonu Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Öğretim Üyesi, tdalar@kastamonu.edu.tr

ÖZET

Kurmaca dünyanın bir parçası olan romanlar, aynı zamanda yazıldıkları coğrafya üzerine tutulan aynalardır. Zira her anlatı, bireysel ya da toplumsal süreçlerin eşliğinde ilerler. Her biri insana dair bir anlam oluşturma gayesinde olan edebi metinler, kaçınılmaz olarak hayatın akışına tanıklık eder. Edebi metinler, topluma ait olanı, metaforik bir söylemle yeniden kurguladığından bu anlatılar yaşamın en estetik tanıklarıdır.

Romanlarında gözleme önem veren Sevinç Çokum, insan-mekân-eşya arasındaki ilişkiyi nitelikli şekilde ele almasıyla dikkat çeker. Yazar, eserlerinde toplumsal gerçekliğe ve kültür unsurlarına geniş ölçüde yer verir. Karanlığa Direnen Yıldız romanında da Türk tarihinin kırılma noktalarından biri olan 27 Mayıs 1960 darbesini irdeler. İktidar ve muhalefet partisi arasındaki ilişkileri ele alan Sevinç Çokum, 27 Mayıs askeri darbesine eleştirel bir tavırla yaklaşır. Karanlığa Direnen Yıldız'da yazar, çok partili siyasal sisteme geçmeden önceki süreçte Türkiye'de görülen sosyal, siyasi ve ekonomik atmosfere dair detaylar verir. Demokrat Parti'nin kuruluşunu, yükselen yıllarını ve çöküş sürecini nedenleriyle birlikte ele alır. 1950-1960 döneminde gerek siyasiler gerekse toplum üzerinde oluşan kutuplaşmayı ayrıntılı bir şekilde işler. İktidar yılları içerisinde Demokrat Parti'nin ordu-basın-üniversite ile olan ilişkilerini, bu ilişkilerde karşılıklı olarak sergilenen tavır ve tutumları irdeler. Basın, ordu ve üniversitenin 27 Mayıs 1960 darbesindeki rollerini tespit eder. Yassıada yargılamalarında görülen hukuki sıkıntıları eleştirir ve darbenin toplum üzerinde oluşturduğu psikolojik, siyasi ve ekonomik tahribata ışık tutar.

Sevinç Çokum'un Karanlığa Direnen Yıldız romanı üzerine eğildiğimiz bu çalışmada, siyasi tarihin belli bir döneminde toplumda görülen sosyo-politik durumunun anlatı dünyasına yansımaları tespit edilecek ve bir arka plan okuması yapılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Siyasi iktidar, muhalefet, 27 Mayıs, darbe, basın, ordu, üniversite

MU'TEZİLE VE TEVHİD AKİDESİ

Veysi ÜNVERDİ

Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi, veysinet@hotmail.com**ÖZET**

İslâm düşünce tarihinin en etkili ve tartışmalı okullarından biri olan Mu'tezile'nin rasyonalist, özgürlükçü, sorgulayıcı ve eleştirel çizgiyi ifade ettiği müsellemidir. İtikâdî alanı ilk defa sistematik şekilde ortaya koyan Mu'tezile inanç/kelam sistemini beş esas halinde formüle etmiştir. Usûl-i hamse olarak bilinen bu prensipler adeta Mu'tezile ile özdeşleşmiştir. Mu'tezilî olabilmek için bu esasların kabulü zorunludur. Öyle ki bu ilkeler olmaksızın Mu'tezile'den bahsetmek söz konusu dahi değildir.

İslâm düşüncesinin gelişiminde önemli bir payeye sahip olan Mu'tezile okulunu şüphesiz diğer ekollerden ayıran belirli vasıflar vardı. İşte bunlar "usûl-i hamse" şeklinde kavramsallaştırılmıştır. Bu esaslar, sadece dinî gerekçeleri ve içerikleri olan ilkeler değildir. Bilakis bir takım sosyo-politik etkenler altında ortaya çıkan bu ilkelerin birtakım siyasi, sosyal ve tarihi veçheleri de vardır. Bu esasların arka planını bilmek, Mu'tezilî düşünce biçimini daha iyi anlamaya vesile olabileceği gibi tevhid ve adalet eksenli yeni bir dil ve zihin üretmek açısından büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede bildiride Mu'tezilî inancın bütün sistematik yapısına rengini veren tevhid ilkesi üzerinde durulacak ve bu ilkenin muhtevası ve arka planı tahlile tabi tutulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mu'tezile, Tevhid, Usûl-i Hamse

MU'TEZİLÎ DÜŞÜNCEDE HZ. ALİ'NİN İMÂMETİNİN MEŞRUIYET TEMELLERİ

Veysi ÜNVERDİ

Doç. Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi, veysinet@hotmail.com**ÖZET**

Şia'nın siyasi olan imâmet meselesini bir inanç esası olarak kabul etmesi, imâmın ancak nass ve tayin yoluyla atanabileceği ve masum olması gerektiği fikirlerini savunması üzerine diğer mezhepler gibi Mu'tezile de imâmet meselesine ilişkin tartışmalara dâhil olmuştur. Bu bağlamda Şia, imâmet konusunda öncelikle Mu'tezile ile tartışmıştır. Mu'tezile ise imâmet konusunu Şia'ya reddiye şeklinde ele almıştır.

Şia Hz. Peygamber'den sonra imâmet için gerekli olan vasıfların sadece Hz. Ali'de mündemiç olduğu iddia etmiştir. Dolayısıyla onlara göre ilk meşru imam Hz. Ali'dir. Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer ve Hz. Osman imâmet vasfını taşımadıkları ve Hz. Ali'nin imametine ilişkin nassı gizledikleri için meşru imam değildirler. Mu'tezile ise dört halifenin sıralamasının meşru olduğunu, Hz. Ali'nin de Hz. Osman'dan sonraki seçilmiş imam olduğunu savunmuştur. Mu'tezilî kelimeler Hz. Ali'nin imâmetinin geçerliliği konusunda birçok delil ortaya koymuşlardır. Bu delilleri açıklarken de Şia'nın iddialarına cevap vermişlerdir. Bu bağlamda bildiride hem Şia'nın Hz. Ali'nin imametine ilişkin iddiaları hem de Mu'tezilî kelimelerin belirtilen iddialara yönelik yanıtları ve Hz. Ali'nin imametinin meşruiyetine yönelik ortaya koydukları deliller ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: İmâmet, Hz. Ali, Şia, Mutezile

**POLİTİK BECERİLER VE TÜKENMİŞLİK: GEREKLİ NİTELİĞE SAHİP OLMAYAN
YÜKSEK POLİTİK BECERİLİ ÇALIŞANLAR AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME****POLITICAL SKILLS AND BURNOUT: AN OVERVIEW OF UNQUALIFIED EMPLOYEE
WITH HIGH POLITICAL SKILL**

Tamer BOLAT

Prof.Dr, Balıkesir Üniversitesi, tbolat@balikesir.edu.tr

Oya İnci BOLAT

Doç.Dr, Balıkesir Üniversitesi, oyainci@balikesir.edu.tr

Yahya KATI

Arş.Gör, Balıkesir Üniversitesi, yahyakati@gmail.com**ÖZET**

Mintzberg (1983), birçok örgütün, çalışma ortamları gereği bilim insanları tarafından politik ortamlar olarak görüldüğünü ve bu nedenle de kişilerin örgütte etkili olabilmek için politik beceriler olarak bilinen, başkalarını ikna etme ve kontrol altına alma gibi becerilerini sürekli geliştirmeleri gerektiğini söylemiştir (Ahearn vd., 2004:311). Örgütsel politika, örgüt içindeki kişilerin veya grupların örgütün biçimsel düzenlemelerinin ve kurallarının dışında kendi yararlarını korumak için çatışmacı bir ortamda başkalarını etkilemesi ve bunun sonuçlarının kesin olarak tahmin edilememesi durumudur (Ertekin ve Yurtsever-Ertekin, 2003:2). Politik beceri ise örgütte başkaları hakkında bilgi edinmek ve bu bilgileri kullanarak onları etkileme yoluyla, kişisel ve/veya örgütsel hedeflere ulaşmaya çalışma becerisidir (Ferris vd., 2005:127; Blicke vd., 2011:5). Politik beceriye sahip olan kişiler, başkalarını etkileme gücüne sahip olan, onlara huzurlu bir ortamda bulunuyor olma hissi veren, sakin ve özgüveni yüksek olarak algılanan kişilerdir. Ayrıca politik becerisi yüksek olan kişiler, örgütteki sosyal durumları doğru yorumlayabilmenin yanında, bu durumları kendi lehlerine çevirebilecek şekilde hareket eden kişilerdir (Blass ve Ferris, 2007:9). Tükenmişlik kavramı, Maslach ve arkadaşları tarafından sıklıkla çalışılan konulardan biridir. Maslach ve Jackson (1981) ve Maslach ve Zimbardo (1982), tükenmişliği, insanda ortaya çıkan fiziksel bitkinlik, uzun süren yorgunluk, çaresizlik ve umutsuzluk duyguları ile birlikte bireyin yaptığı işe, hayata ve çevresindeki diğer insanlara karşı gösterdiği olumsuz tutumları kapsayan fiziksel ve zihinsel boyutlu bir sendrom olarak tanımlamışlardır (Budak ve Sürgevil, 2005:96; Avşaroğlu vd. 2005:116).

Bu bilgiler ışığında, yapılan iş ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve yeteneğe sahip olmamakla birlikte özellikle politik becerisi yüksek olan kişiler, hedef kişi/kişileri etkileyerek kariyerlerinde üst basamaklara yükselebilmektedirler. Bu noktada, bu kişiler, politik becerileri sayesinde, üstlerinde, astlarında ya da çalışma arkadaşlarında, gösterdikleri performansın daha yüksek olduğu algısını da yaratabilir. Ancak bu durum üstlendikleri yüklerin altından kalkabilecekleri, sahip oldukları kaynakların bu yükü kaldırmada yeterli olacağı anlamına gelmemektedir. Bu çerçevede, özellikle yaptıkları iş ile ilgili gerekli niteliklere yeterince sahip olmayan ve bu durumu politik becerileri ile kapatmaya çalışan kişilerin fiziksel ve psikolojik durumlarını değerlendirmek bir sosyal etki faktörü olarak politik becerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayabilir. Bu çalışmada yazın taramalarından elde edilen kuramsal temellere dayanarak; politik becerileri yüksek olan, ancak yapılan iş açısından gerekli niteliklere sahip olmayan kişilerin tükenmişlik durumları değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Politika, Politik Beceri, Tükenmişlik

İŞ ROTASYONU VE İŞ TATMİNİ İLİŞKİSİ: YENİLİKLERE AÇIKLIK AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME**THE RELATIONSHIP BETWEEN JOB ROTATION AND JOB SATISFACTION: AN EVALUATION OF OPENNESS**

Tamer BOLAT

Prof.Dr, Balıkesir Üniversitesi, tbolat@balikesir.edu.tr

Oya İnci BOLAT

Doç.Dr, Balıkesir Üniversitesi, oyainci@balikesir.edu.tr

Yahya KATI

Arş.Gör, Balıkesir Üniversitesi, yahyakati@gmail.com**ÖZET**

İş rotasyonu, yazında kişinin bireysel gelişimini güçlendirmek, kişiye beceri kazandırmak, kişiyi motive etmek amacıyla, pozisyonlar arasında planlanmış hareket, şeklinde tanımlanmıştır (Morris, 1956:268). İş rotasyonu, kişiye beceri kazandırmanın yanında, tekdüzelikten kurtulma, değişikliğe uyum sağlayabilme ve devamsızlık durumlarında ortaya çıkabilecek eksiklikleri doldurabilme gibi konularda da kişilere ve örgüte katkı sağlayabilmektedir (Ölçer, 2005:15). Tatmin terimi; istenen bir şeyin gerçekleşmesini sağlama, ihtiyaçların karşılanması sonucu oluşan mutluluk durumu olarak tanımlanır (TDK, 2017). Tatmin olma duygusu ancak ilgili birey tarafından hissedilebilir ve bireyin iç huzura ulaşmasını sağlamada önemli bir rol üstlenir (İşcan ve Sayın, 2010:198). İş tatmini ise; kişide, çalışma yaşamı veya söz konusu kişi ile çalıştığı iş yeri koşulları arasındaki uyumun bir sonucu olarak ortaya çıkan memnuniyet duygusu ve kişinin işine karşı almış olduğu pozitif bir tutum olarak tanımlanmaktadır (Ugboro ve Obeng, 2000: 254). Beş faktör kişilik modeli kişiliğin değerlendirilmesinde sıklıkla kullanılan bir modeldir. Model, dışadönüklük- içedönüklük, yeniliklere açıklık-muhafazakarlık, duygusal denge-nevrotiklik, uyumluluk-saldırganlık ve sorumluluk-amaçsızlık boyutlarından oluşmaktadır (Somer ve Goldberg, 1999:432). Çalışma kapsamında yeniliklere açık-muhafazakarlık boyutuna değinmekte fayda vardır. Yeniliklere açık kişiliğe sahip olan bireyler genellikle, yeni fikirler üretmekten hoşlanma, macerayı sevmeye, sanata karşı ilgili duyma, hayal gücünü kullanma, merak duyma, özgün olma ve geniş fikirlilik gibi özelliklere sahiptirler. Muhafazakar yani yeniliklere açıklık düzeyi düşük kişiliğe sahip bireyler ise tutucu ve geleneksel olma, sabit fikirli ve değişimlerden rahatsız olma gibi özelliklere sahiptirler (Martinez ve John, 1998:730; Somer vd., 2002:24). İş rotasyonu, yazında belirli aralıklarla işgörene pozisyon hareketi sağlayarak beceri geliştirme ve motivasyon sağlama açısından etkin bir yöntem olarak ele alınmıştır. İş rotasyonu yaşayan işgörenlerin iş tatmin düzeylerini ve bir kişilik özelliği olarak yeniliklere açıklığın etkisini incelemek iş rotasyonunun daha etkin olması yönünde işletmelere fayda sağlayacaktır. Yeniliklere açık kişiliğe sahip bireylerin yeniliği, değişimi sevmeleri nedeniyle iş rotasyonu sayesinde beceri çeşitliliği, motivasyon durumları ve iş tatminlerinin artacağı, ancak yeniliklere açık olmayan kişiliğe sahip olan bireylerin değişimden rahatsız olmaları ve değişime uyum sağlamakta güçlük çekmeleri nedeniyle iş tatminlerinin ve motivasyonlarının bu durumdan olumsuz etkileneceği söylenebilir. Bu çalışmada yazın taramalarından elde edilen kuramsal temellere dayanarak; iş rotasyonu ve iş tatmini arasındaki ilişki yeniliklere açıklık boyutuyla birlikte değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İş Rotasyonu, İş Tatmini, Yeniliklere Açıklık-Muhafazakarlık

**SOMUT MATERYALLERLE MATEMATİK ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİ BAŞARISI
ÜZERİNDEKİ ETKİSİ****THE EFFECT OF MATHEMATICS TEACHING ON THE STUDENT SUCCESS WITH
PERCEPTIBLE MATERIALS**

Yener ALTUN

Yrd. Doç. Dr., Van YYÜ, yeneraltun@yyu.edu.tr

Şakir İŞLEYEN

Yrd. Doç. Dr., Van YYÜ, sakirisleyen@yyu.edu.tr

Çetin GÖRÜR

Yüksek Lis. Öğr., İnönü Üniversitesi, gorurcetin@hotmail.com**ÖZET**

Öğrencilerin matematiğe karşı önyargılarının kırılması, matematiği sevmesi ve başarılı olabilmesi için öğretimde değişiklikler yapmak, yeni yöntem ve tekniklere yönelmek gerekmektedir. Matematik konularının öğretiminde gelişme sağlayıp sağlamadığımız ancak onun öğrenciler tarafından nasıl öğrenildiğinin bilinmesine bağlıdır. Bu çalışmanın amacı, somut materyallerle öğrencileri etkinliklerin içine alarak matematik konularının öğretimini öğrenci başarısı üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Çalışmada, Van ili İpekyolu ilçesinde bir lisede uygulanan testler ile elde edilen bulgulara ve bulguların yorumlanmasına yer verilmektedir. Araştırmanın çalışma grubunu, Deney ve Kontrol grubu olarak adlandırdığımız bu okuldaki iki sınıf oluşturmaktadır. Belirlenen konular üzerinde Deney grubuna somut materyaller kullanılarak etkinlik yöntemi ile öğretim, Kontrol grubuna ise klasik yöntem ile öğretim sunulmuştur. Araştırmanın analizleri SPSS bilgisayar programı ile grup içi ve gruplar arası olmak üzere iki aşama şeklinde gerçekleştirilmiş ve uygulanan testlerle 0.05 anlamlılık düzeyi dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, matematik konularının öğretiminde ya da öğrenilen konuları somutlaştırmada, somut materyaller kullanılarak uygulanan etkinlik yöntemi ile öğretimin klasik öğretim yöntemine kıyasla öğrenci başarısını arttırdığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Matematik öğretimi, Klasik yöntem, Etkinlik kullanımı

ABSTRACT

Students need to break their prejudices against mathematics, to love mathematics and to make changes in teaching and to try new methods and techniques in order to be successful. Whether we are making progress in the teaching of mathematics depends on whether we know how it is learned by the students. The purpose of this study is to demonstrate the impact of the teaching of mathematics subjects on student achievement by incorporating into activities the students with perceptible materials. The study includes the interpretation of the findings and findings obtained by the tests applied in a high school in the district of Ipekyolu in Van province. The study group of study constitutes two classes in this school, which we call the Experiment and Control group. Teaching with the activity usage method using perceptible materials for experiment group on selected topics and teaching with classical method for control group were presented. Analyzes of the study were performed with SPSS computer program in two steps, intra-group and inter-group, and assessed by considering the significance level of 0.05 with the applied tests. According to the results obtained in the research, it has been determined that teaching with the activity usage method by using perceptible materials in teaching of mathematics subjects or in the objectify learned topics increases student achievement compared to classical teaching method.

Keywords: Mathematic education, Classic method, Activity usage

**TÜRKİYE’DE EĞİTİM VE SAĞLIK HARCAMALARININ EKONOMİK BÜYÜMEYE
ETKİSİ: 1999-2017****THE EFFECT OF EDUCATION AND HEALTH PAYMENTS ON ECONOMIC GROWTH IN
TURKEY: 1999-2017**

Şakir İŞLEYEN

Yrd. Doç. Dr., Van YYÜ, sakirisleyen@yyu.edu.tr

Yener ALTUN

Yrd. Doç. Dr., Van YYÜ, yeneraltun@yyu.edu.tr

Çetin GÖRÜR

Yüksek Lis. Öğr., İnönü Üniversitesi, gorurcetin@hotmail.com**ÖZET**

Küreselleşen dünyamızda büyük bir önem arz eden eğitim ve sağlık, yarı kamusal bir hizmet olarak hem bireylere hem de topluma önemli ölçüde pozitif etkiler yaymaktadır. Bu nedenle piyasa mekanizmasının etkin bir şekilde işlediği ülkelerde bile devletler genellikle eğitim ve sağlık konusunda öncü bir rol üstlenmektedirler. Eğitim ülkelerin ilerlemesine, refahına, ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeyine katkıda bulunan en önemli faktörlerden biridir. Aynı zamanda sağlıklı toplumların eğitilmiş bireylerden oluştuğu gerçeği de eğitimin önemini desteklemektedir. Yapılacak en büyük yatırımın insana yapılan yatırım olduğu gerçeğinden yola çıkarak, eğitime yapılan harcamaların nasıl bir önem taşıdığını görmekteyiz. Aynı şekilde sağlığın önem arz ettiği çağda sağlıklı bir toplumun üretici olduğu her zaman görülmüştür ve buda sağlığa yapılacak harcamaların önemini arz etmektedir. Bu çalışmada Türkiye’de 1999-2017 yılları arasında sağlık ve eğitime yapılan harcamaların ekonomik büyüme etkisi analiz edilmiştir. Çalışmada 1999-2017 yıllarına ait gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH), sağlık harcamaları ve eğitim harcamaları verileri kullanılmıştır. GSYH ve sağlık harcamaları verileri, Türkiye İstatistik Kurumu resmi web adresinden; eğitim harcamaları verileri ise, Milli Eğitim Bakanlığı resmi web adresinden alınmıştır. Çalışmada elde edilen veriler öncelikle Eviews 7 programına aktarılıp logaritmaları alındı ve mevsimsel arındırma yapıldıktan sonra durağan olmayan veriler durağan hale getirildi. Daha sonra bu doğrultuda model kurulup model analizi yapıldı. Modelde sıradan en küçük kareler yöntemi kullanılarak GSYH bağımlı değişken, sağlık ve eğitim harcamaları bağımsız değişken olarak ele alınmıştır. Kurulan modelin analizinde t testi, F testi ve R² testi kullanılarak model analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular sonucu, model anlamlı çıkmasına rağmen eğitim harcamalarının gayri safi yurtiçi hasılaya etkisinin negatif olduğu gözlenmiştir. Öte yandan sağlık harcamalarının ise, gayri safi yurtiçi hasıla üzerinde pozitif etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla, Sağlık Harcamaları ve Eğitim Harcamaları

ABSTRACT

Education and health, which are of great importance in our globalizing world, are spreading positive effects both to individuals and to society as a semi-public service. For this reason, even in countries where the market mechanism works effectively, States often play a leading role in education and health. Education is one of the most important factors contributing to the

progress, prosperity, economic and social development of countries. At the same time, the fact that healthy societies consist of educated individuals also supports the importance of education. We see the importance of the expenditures made by the trainees, starting from the fact that the greatest investment to be made is investment in human beings. It has always been seen that a healthy society is a producer in the age when health is equally important, and this is why it is important to spend on health. In this study, the effect of health and education expenditures on economic growth in Turkey between 1999-2017 has been analyzed. Gross domestic product (GDP), health expenditures and education expenditures data for the years 1999-2017 were used in the study. GDP and health expenditures data are available from the official website of the Turkish Statistical Institute and education expenditures are taken from the official web address of the Ministry of National Education. The data obtained in the study were first transferred to the Eviews 7 program and the logarithms were taken and the non-stationary data was stabilized after the seasonal decontamination. Then model was established and model analysis was done in this direction. Using the ordinary least squares method in the model, the GDP dependent variable, health and education expenditures are considered as independent variables. In the analysis of the model, model analysis was performed using t test, F test and R² test. The findings show that despite the model meaningfulness, the effect of education expenditures on gross domestic product is negative. On the other hand, health spending has a positive effect on the Gross Domestic Product.

Keywords: Gross Domestic Product, Health Expenditures and Education Expenditures

KONYA SAHİP ATA VAKIF MÜZESİ'NDE SERGİLENEBEN TEKSTİL ÜRÜNÜ DOKUMALAR VE BU DOKUMALARIN GELENEKSEL KÜLTÜRÜMÜZ AÇISINDAN MOTİF ANALİZİ

Arş. Gör. Zehra PALA

Selçuk Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi

El Sanatları Tasarımı ve Üretimi Bölümü, zehrapala@selcuk.edu.tr

ÖZET

Geleneksel sanatlarımız içinde önemli bir yeri olan dokumacılık sanatı, günlük yaşamdaki ihtiyaçları karşılamak üzere üretilmiş daha sonra estetik bir amaçla şekillenmiştir. İnsanların duygu, düşünce, mutluluk, hüznün gibi duygularını yansıtarak dokudukları eserler günümüze kadar ulaşmış ve kültürümüzün bir parçası olmayı başarmıştır.

Bu çalışmamızdaki amaç; Konya Sahip Ata Vakıf Müzesi'nde bulunan dokumaların özelliklerini ortaya koymak, analizlerini yapmak, renk, teknik, kompozisyon özellikleri, dokuma teknikleri, araç gereçler, boyama işlemleri gibi özellikleri doğru araştırmalar neticesinde ortaya koymaktır.

Müze'de incelenen örnekler içerisinde halı-kilim gibi tekstil ürünleri yer almaktadır. Müze' de bulunan dokumaların büyük bir kısmını Konya iline ait halı ve kilim örnekleri oluşturmaktadır. Bu dokumalar, Alaaddin Cami' den getirilmiş ve bugün Vakıflar Dokuma Koleksiyonu içerisinde bulunmaktadır. Örnekler incelendiğinde dokumalara ait renk, teknik, kompozisyon özellikleri gibi pek çok konu bize çalışma imkanı vermektedir. Dokumalarda farklı özellikte ve boyutta örneklerin olması konumuzun seçiminde önemli bir etkidir.

İçerisinden 10 adeti çalışmamıza dahil edilmiştir. İncelenen dokumaların bir kısmının seccade olduğu bir kısmının ise büyük boyutlu kilimlerden oluştuğu görülmüştür. Örneklerde, karanfil, lale, ev, mezar gibi motiflerle bezenmiş kompozisyonlar hakimdir. Boyamada ise kimyasal ve doğal boyama uygulandığı belirlenmiştir. Dokumada kırmızı, beyaz, mavi, yeşil, sarı, lacivert, bej renkleri hakimdir. Halıların bir kısmının yıpranmış ve eksik olduğu saçaklarının ise döküldüğü görülmektedir. Bu özellikler ortaya konulurken incelenen örnekler görseller eşliğinde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dokuma, Gelenek, Kültür, Tekstil

AFRİKAN-AMERİKAN İNGİLİZCESİ'NİN YAPISI**AFRICAN-AMERICAN ENGLISH STRUCTURE**

Zeki EDİS

Yrd. Doç. Dr., Yüzüncü Yıl Üniversitesi, zekiedis@hotmail.com**ÖZET**

Dil nedir sorusunun cevabı, dil kavramının nasıl çok boyutlu değerlendirilmesi gereken varlık olduğunu anlatmaya yeter. Dil, toplumların hafızasını, ekonomisini, kültürünü, gelişmişlik düzeyini, teknolojisini, yaşam biçimini, inançlarını, değer yargılarını, toplumsal mücadelelerini, maruz kaldıkları sıkıntıları ve daha sayılabilecek birçok özelliklerini yansıtan bir iletişim aracı ve yaşayan canlı bir varlık olarak tanımlanabilir. Diller her şeye tanıklık ederler, toplumdan, etrafındaki komşu dillerden, teknolojik ve sosyal gelişmelerden bir şeyler alarak veya kaybederek zaman içinde yolculuklarını sürdürürler. Dünyadaki birçok topluluk tarafından kullanılan, dünya dili olan İngilizce dünyanın pek çok yerinde sıra dışı birçok şekilde kullanılışlarıyla karşımıza çıkmaktadır. Bu dilin en kolay anlaşılabilir çeşitleri olarak Avustralya İngilizcesi, Amerikan İngilizcesi, Hindistan İngilizcesi, Arap İngilizcesi, Çin İngilizcesi, İngiliz İngilizcesi gibi çokça bilinen çeşitlerini sayabiliriz. Bunlara ilave edebileceğimiz, daha farklı olduğu değerlendirilen bir başka grup diller de karşımıza çıkarlar. Pidgin, Ebonics, Creoles, Vernacular English, Black English bunların bazılarıdır. Bu iki grubun birincisi bir başka dilin etkisiyle ortaya çıkarken diğer grubu oluşturan diller ise var olan kurallardan uzak kalarak hatta kuralları tanımayarak ortaya çıkmaktadır. Doğal olarak birinci grup ağız, diyalekt gibi tanımlanırken ikinci grubun kuralsızlığı; bozuk İngilizce olduğu yönünde değerlendirmelere sebep olmaktadır. Çalışmamızda Amerikan toplumuna entegre olamayan farklı etnisteye mensup pek çok siyahi Amerikalıların kullandığı AAVE (African American Vernacular English) diye isimlendirilen Siyah İngilizcesi incelenmiştir. Bu inceleme bu dili realist bir yaklaşımla eserlerine yansıtan Siyahi yazar Lorraine Hansberry'nin A Raisin in The Sun adlı eserinde yapılmıştır. Farklılıklar bugün kullanılan Standart American İngilizcesi (SAE) kuralları dikkate alınarak siyahlar tarafından kullanılan bu dilin ağız, şive veya bozuk İngilizce olup olmadığı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Siyah İngilizcesi, Pidgin, Ebonics, Creoles, Vernacular

ABSTRACT

The answer to what the language is enough to tell how the concept of language is to be assessed multi-dimensionally. The language can be described as the means of communication and defined as a living being that reflects the memory of society, economy, culture, level of development, technology, lifestyle, beliefs, values, social struggles, sufferings and much more. Languages testify to everything, they continue their journey over time, taking or losing something from society, neighboring tongues, technological and social developments. The world language English, which is being used by many communities around the world, is confronted with many unusual uses in many parts of the world. The most known varieties are Australian, American, Indian, Arabic, British English. There are also other group languages that we can add to these, which are judged to be different. Some of Them are; Pidgin, Ebonics, Ceorelos, Vernacular English, Black English. One of these two groups emerges as a

language with the effect of another language, while the other emerges by being away from the existing rules and not even knowing the rules. Naturally, while the first group is defined as mouth or dialect, the unregulated of the second group causes the evaluations whether the language is spoiled English or not. In our study; The Black English, called AAVE (African American Vernacular English), used by many black Americans of different ethnicities who can not integrate into American society, has been examined in the play *Raisin in The Sun*, written by Lorraine Hansberry who reflects AAVE on her works with a realistic approach. The investigation has been done by taking into consideration the cultural norms and grammatical rules of the standard American English and differences are examined whether this spoken language is a mouth, dialect or spoiled English.

Keywords: Siyah İngilizcesi, Pidgin, Ebonics, Creoles, Vernacular

HEART OF DARKNESS'TA ÇEŞİTLİ METAFORLAR**VARIOUS METAPHORS IN HEART OF DARKNESS**

Zeki EDİS

Yrd. Doç. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, zekiedis@hotmail.com**ÖZET**

Joseph Conrad'ın en önemli yapıtı olan Heart of Darkness (Karanlığın Yüreği) adlı eseri Afrika kıtasının emperyalist devletler tarafından nasıl öğütüldüğünü konu edinir. Hikâyede, boy gösteren ana karakterler olan Marlow ve Kurtz üzerinden emperyalizmin Afrikalı insanlara uyguladığı vahşeti gözler önüne serer. Marlow ticaret gemisiyle geldiği Kongo'da Kurtz karakterini ve Kurtz'ün o topraklarda kurmuş olduğu hükümdarlığı anlatır. Afrika Kıtası'na medeniyet getirdiğini söyleyen Avrupa geride bir enkaz, yağmalanmış topraklar ve aç bir topluluk bırakır. Birçok farklı yaklaşımla kitap okunabilir. Kitabın sömürgeciği anlattığını, mitoloji ile bağlantılı olduğunu, hatta Joseph Conrad'ın ırkçı bir yaklaşımla kıtayı anlattığını söyleyebiliriz.. Kitabı değerlendirirken hangi bakış açısını seçerseniz seçin, çeşitli metaforlar, simgeler ve imgeler size yardımcı olacaktır. Metaforlar içerisinde kitabın başlığına kadar etkili olan karanlık metaforu en etkili olanıdır. Her ne kadar kâbuslar siyah renkle bağdaştırılsa da siyah adamın en büyük kâbusu beyazdır. Afrikalı insanların beyaz kâbusunu başlatan coğrafi keşifler, hammadde pazarı olan Afrika Kıtasının en büyük düşmanıdır. Bu makale, kendi topraklarında kötü şartlar altında hayatlarını sürdürmek zorunda kalan Afrikalıların beyaz kâbuslarını fildişi ticareti, emperyalist devletlerin vahşice yağmaları ve beyaz adamın sömürge yarışı temalarıyla açıklamaya çalışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: metafor, karanlık, kâbus, siyah, fildişi**ABSTRACT**

Heart of Darkness which is the masterpiece of Joseph Conrad describes the uncivilized, mentions how European countries break up the continent of Africa. In the story, the writer through the main characters Marlow and Kurtz, reveals the savagery of imperialism to the local of Africa. Congo in which Marlow travels on ship narrates the character Kurtz and the kingdom of Kurtz on that lands. Europe claiming to carry the civilization and exploiting the sources of Africa leaves behind a wreck, plundered lands and a starveling community. This book can be read and evaluated from many different perspectives. According to the reading approach, it can be said that the novel is about colonialism, is connected with mythology, and even Joseph Conrad describes the country and the native, black, people with a racist approach. When evaluating the book, it doesn't matter whichever angle of view you choose, the various metaphors, symbols, or images will have helped you. The metaphor of darkness (black) used in the title of the book is the most effective one among metaphors. Although nightmare is associated with the color of black, the black man's the biggest nightmare is white. Geographical discoveries commencing the white nightmare of Africans are the enemy of Africa which has raw materials market. This article tries to explain the Africans who are obliged to survive their life in bad conditions, their own lands, white nightmares through the titles of ivory trade, imperial states plunders, and the colonial rivalry of the white man.

Keywords: metaphor, darkness, nightmare, black, ivory

**MİDYAT'DA TURİZMİN EKONOMİK, SOSYAL, KÜLTÜREL VE ÇEVRESEL ETKİLERİ
KONUSUNDA YEREL HALKIN GÖRÜŞLERİ****THE OPINIONS OF RESIDENTS TOWARDS ECONOMIC, SOCIAL, CULTURAL AND
ENVIRONMENTAL IMPACTS OF TOURISM IN MIDYAT**

Ferdî BİŞKİN

Yrd. Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, fbiskin@konya.edu.tr

Zekeriya YETİŞ

Arş. Gör., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Turizm Fakültesi, zyetis@konya.edu.tr**ÖZET**

Turizm ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel etkileri olan bir faaliyettir. Toplam turizm etkisi olarak adlandırılan bu faktörler yerli halkın turizme desteğini ve bakış açısını, dolayısıyla destinasyonda turizmin gelişimini etkilemektedir. Turizmin etkilerinin olumlu ya da olumsuz olmasından en çok turizm bölgesinde yaşayan yerel halk etkilenmektedir. Bu nedenle turizmin gelişme sürecinde turistlerin eğilimleri ile birlikte yerel halkın turizme yönelik görüşlerinin de değerlendirilmesi gerekmektedir. Bir destinasyonda yerel halkın desteği olmadan turizmin gelişmeyeceği söylenebilir. Bu doğrultuda çalışmanın temel amacı yerel halkın turizmin etkileri konusunda algılarını (olumlu/olumsuz) ve algı düzeylerini belirlemektir. Bununla birlikte yerel halkın özellikleriyle turizmin etkilerini algılamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığının araştırılması ve turizme yönelik beklentilerinin tespit edilmesi çalışmanın diğer amaçlarını oluşturmaktadır. Çalışmada birincil veri toplama yöntemlerinden anket yöntemi kullanılmıştır. Midyat ilçesinde yaşayan 288 yerel halka, basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda Midyat'da turizm faaliyetlerine yönelik yerel halkın görüşlerinin genel olarak olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Halk, Turizm Algısı, Turizmin Etkileri**ABSTRACT**

Tourism is an activity that has economic, social, cultural and environmental effects. These factors, which are called as total tourism effects, affect tourism support and perspective of local people and therefore the development of tourism in the destination. Local residents living in the tourism region are mostly affected because tourism effects are positive or negative. Therefore, it is necessary to evaluate the views of local people on tourism trends along with the tourists in the tourism development process. In a destination, it can be said that tourism can not develop without the support of the local people. The main purpose of working in this direction is to determine the perceptions (positive / negative) and perception levels of the local people about the tourism effects. However, the investigation of whether there is a meaningful difference between the perception of tourism influences by the characteristics of the local people and the determination of local people's expectation for tourism constitutes other purposes of the study. In the study, survey method was used from the primary data collection methods. A questionnaire was applied to 288 local people living in the Midyat district by simple random sampling method. The obtained data were analyzed using statistical package program. As a result of the analyzes made, it was determined that the opinions of local people about tourism activities in Midyat are generally positive.

Keywords: Residents, Tourism Perception, Effects of Tourism

ÖĞRETMENLERİN KÜLTÜRLERARASI DUYARLILIK VE ETNİK MERKEZCİLİK DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

AN ANALYSIS OF INTERCULTURAL SENSITIVITY AND ETHNOCENTRISM LEVELS OF TEACHER CANDIDATES IN TERMS OF MULTIPLE VARIABLES

Serkan DEMİR

Zeynep ALTUN KART

zeynep050@hotmail.com

Saliç AKTAŞ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin kültürlerarası duyarlılık ve etnikmerkezcilik düzeylerini bölüm, yetiştikleri yerleşim birimleri, yurt dışında bulunup bulunmaması ve farklı ülkelerde arkadaşına sahip olup olmamalarına göre belirlenmesidir. Araştırmanın modeli tarama modelidir. Araştırmanın çalışma grubu, araştırmaya gönüllü olarak katılan 100 öğretmen oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının kültürlerarası duyarlılık düzeyleri Chen ve Starosta (2000) tarafından geliştirilen Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği; etnikmerkezcilik düzeyleri ise Neuliep ve McCroskey (1997) tarafından geliştirilen Etnikmerkezcilik Ölçeği ile belirlenmiştir. Her iki veri toplama aracının geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları (Üstün, 2011) tarafından yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesi sırasında, tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) ve çok yönlü varyans analizi (MANOVA) uygulanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, öğretmenlerin kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında bölümlerine, yetiştikleri yerleşim birimlerine, yurtdışı deneyimlerine ve farklı ülkelere ve/veya kültürlerden arkadaşına sahip olma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğunu ortaya koymuştur. Öğretmenlerin etnikmerkezcilik düzeyleri arasında ise bölümlerine, yetiştikleri yerleşim birimlerine ve yurtdışı deneyimlerine göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kültürlerarası Duyarlılık, Etnikmerkezcilik

The aim of this research is to find out the variables that may affect primary and secondary school teachers' intercultural sensitivity and ethnocentrism levels. The variables whose effects are examined on teachers' intercultural sensitivity and ethnocentrism levels are their departments at university, regions that they grew up, size of their hometowns, their going abroad experiences and having friends from different national or cultural backgrounds. The research model is descriptive. The study group consists of 100 volunteer teacher. Intercultural sensitivity level of teacher candidates was measured by intercultural sensitivity scale developed by Chen and Starosta (2000) and their ethnocentrism level was measured by Ethnocentrism Scale developed by Neuliep and McCroskey (1997). Linguistic equivalence, validity and reliability studies of two scales were done by Ustun (2011). Multivariate analysis of variance (MANOVA), one way analysis of variance (ANOVA), independent samples T test and two nonparametric tests, Mann Whitney U and Kruskal Wallis H, were used to analyze the data. Findings of the research revealed statistically significant difference between teachers' intercultural sensitivity levels in terms of their departments at university, size of

their hometowns, their going abroad experiences inappropriate word. Their experiences in abroad and having friends from different national or cultural backgrounds. Findings also showed statistically significant difference between teachers' ethnocentrism levels in terms of their departments at university, size of their hometowns, their going abroad experiences.

Keywords: Intercultural sensitivity, Ethnocentrism

